Karnataka State Archives
(Departmental Library)
(B)
4860

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಒನೇ ಸೋಮವಾರ, ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೬೯ [ಚೈತ್ರ ೧೭, ೧೮೯೧ (ಶಕ)]

MONDAY, 7TH APRIL, 1969 [CHAITRA 17, 1891 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೯—ಕ್ರಮಾಂಕ ೫

Vol. XIX—No. 5

A8604

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ

Price : 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ

OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ

FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಎನೇ ಮಂಗಳವಾರ, ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೬೯ [ಚೈತ್ರ ೧೮, ೧೮೯೧ (ಶಕ)]

TUESDAY, 8TH APRIL 1969 [CHAITRA 18, 1891 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೯—ಕ್ರಮಾಂಕ ೬

Vol. XIX—No. 6

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ: ೨೫ ಪೈಸೆ

Price: 25 Paise

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ
OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ
FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೯ನೇ ಬುಧವಾರ, ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೬೯ [ಚೈತ್ರ ೧೯, ೧೮೯೧ (ಶಕ)]
WEDNESDAY, 9TH APRIL 1969 [CHAITRA 19, 1891 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೧೯—ಕ್ರಮಾಂಕ ೭
Vol. XIX—No. 7

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆಲೆ: ೨೫ ಪೈಸೆ
Price: 25 Paise

CONTENTS

		Pages
1	(i) Starred Questions and Answers ...	375—394
	(ii) Short Notice Questions and Answers ...	395—396
	(iii) Questions for Answers on the day (but not taken up)	397—398
	(iv) Notice *re* : Steps to lessen the quarrels among Harijan families in the State ...	398—399
2	Notice of adjournment motion *re* : Grant of Mining Lease in Tumkur District ...	399—401
3	Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance—	
	(i) *re* : Attack on the Processionists in a Village in Chitradurga District ...	401—406
	(ii) *re* : Bus accident on Madhugiri-Gauribidanur Road	406
4	Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969 —(Motion to consider—Debate not concluded) ...	407—448

Karnataka State Archives,
(Departmental Library)
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರತಿಸಂಖ್ಯೆ Accession No. 4860
ದಿನಾಂಕ Date.....

CONTENTS

		Pages
1	(i) Starred Questions and Answers ...	449—478
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up)	478—479
	(iii) Allotment of seat to Smt. Sheela Irani	
2	Notice for raising Two and Half-Hours Discussion *re*: Boundary pillars erected in Mysore boundary by A. P. Government ...	479
3	Papers laid on the Table—	
	Additional information as promised while replying Starred Question No. 884 ...	479—483
4	Statement of the Chief Minister *re*: Boundary Pillars erected in Mysore Boundary by A. P. Government	483—487
5	Calling Attention Notice to matters of urgent Public Importance:	
	(i) *re*: Government failure in providing Relief to sufferers of Sirsi Incident ...	487—488
	(ii) *re*: Pending replies to some Call Attention Notices ...	488—489
	(iii) Levy of Surcharge on Tariff by the M. S. E. B. ...	489—517
6	Papers laid on the Table—	
	Mysore Public Premises (Eviction of Unauthorised Occupants) (Amendment) Bill, 1968 as passed by the Legislative Council ...	518
7	(i) Requests for allowing discussion on the Additional information laid on the Table by the Minister for Public Works ...	518
	(ii) Request to get copies of the Statement regarding Surcharge on Tariff rates by the M. S. E. B. ...	519
	(iii) Affairs at the Regulated Market at Raichur ...	519—520
8	Mysore Land Revenue (Second Amedment) Bill, 1969 —(Motion to consider—Debate not concluded) ...	520—549
9	Half-an-Hour Discussion arising out of Replies to Starred Question No. 943 *re*: Bulldozers, Borewell Machines and Tractors in the State with Government	549—558

CONTENTS

		Pages
1	(i) Starred Questions and Answers ...	559—583
	(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up)	583—584
2	Calling Attention to a matter of urgent Public Importance *re* : Police excesses on the Kannada Chaluvaligars in Bhadravati ...	584—587
3	(i) Notice of Privilege motion against Sri S. K. Patil —(Postponed) ...	587—588
	(ii) Business of the House ...	588—589
4	Papers laid on the Table.—	
	Copy of the Resolution of the Mysore State Transport Authority in reply to a Starred Question No. 696 ...	589—594
5	Mysore Land Revenue (2nd Amendment) Bill, 1969— (Motion to consider—Debate not concluded) ...	595—633
6	Calling Attention to matters of urgent Public Importance.—	
	(i) *re* : Refusal to issue a fitness certificate in respect of a breeding Bull ...	633—634
	(ii) *re* : Animal Disease (Black Quarter) in some villages in Arkalgud Taluk ...	634—635
7	Prices of Hybrid Jowar, etc. and Exemption of Stamp duty to ryots taking loans from Scheduled Bank ...	636

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, 7th April 1969.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Completion of Lift Irrigation Scheme work near Tore Bommanahalli

327. **Sri N. HUTCHMASTHY GOWDA** (Huliyurdurga).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) the expenditure incurred towards lift irrigation scheme undertaken near Tore Bommanahalli, Kunigal Taluk in connection with the famine relief work ;

(*b*) the extent of land that will be benefited by the same ;

(*c*) the estimated cost of the same ;

(*d*) whether arrangement has been made for the completion of said work as per the estimate ;

(*e*) if so, the measures taken now ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) Rs. 4,000.

(*b*) 270 Acres.

(*c*) Rs. 25,500.

(*d*) Yes.

(*e*) An additional estimate for Rs. 14,600 has been prepared for the completion of the said scheme.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸ್ಪ್ಯಾಮಿ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 19 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 4 ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದಿದೆ. ಇದು ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 4 ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿವರ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗ 14,600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜೀನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವರ್ಷವೇ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅಚ್ಕೈರುಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈ ಫೈಲನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—1965 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಇದರ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ ನಡೆಸಿದರು, ಈಗ 19 ಸಾವಿರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಆಲ್ಲಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು, ಮೋಟಾರು, ಪೈಪುಗಳು ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರ ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರರಾಗಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ತಕ್ಷಣ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಪದೇಪದೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ತಕ್ಷಣ ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಏಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ?

Sri H. V. KOUJALGI.—With due respect I may submit that this question may not arise. This question refers to irrigation project in a particular area.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಆಹಾರದ ಅಭಾವವಿರುವಾಗ 27 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Sri H. V. KOUJALGI.—Steps will be taken immediately.

Mr. SPEAKER.—It is 270 acres and not 27,000 acres.

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN.—In Kannada it is stated as 27,000 acres.

Sri H. V. KOUJALGI.—It is wrong. The correct answer is 270 acres.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ 1965 ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳರಾಯಿತು. ಅಮೇಲೆ ಮೋಟಾರು, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ವಗೈರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಗ್ರಿ ಕಲ್ಚರಲ್ ಹೆಡ್ಡಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಅಥವ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸರಾಗುವುದು.

Sri M. MALLAPPA.—I have been authorised to put this question No. 437.

Mr. SPEAKER.—We have not received any letter. Question No. 571. I have received a telegram from the Hon. Minister for Food requesting that this question may be taken up tomorrow. So Question No. 571 is held over. Next question.

Loss of Rs. 30,000 at Government Silk Filature, Kollegal due to Rat Menace

588. Sri C. R. RANGE GOWDA (Magadi).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state.—

(*a*) whether loss to the extent of nearly Rs. 30,000 (thirty thousand rupees) has been incurred by the Government Silk Filature, Kollegal due to Rat Menace ;

(*b*) whether the same has been intimated to the Public Accounts Committee ;

(*c*) whether the Director of Vigilance has been appointed as an Enquiry Officer in the matter in January 1965 ;

(*d*) if so, the findings of the enquiry ;

(*e*) the action taken upon the concerned for the loss to the Government ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(*a*), (*b*) and (*c*) Yes.

(*d*) The findings are of a confidential nature.

(*e*) The finding of the Enquiry Officer is for consideration.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಇಲಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿಲ್ಕ್ ಫಿಲೇಚರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ವಿಚಾರ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಅಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಈಗ ದೊಡ್ಡವರ ಮೇಲೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—1965ರಲ್ಲಿ ಒನ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಎಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಯಿತು, ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರಾಯಿತು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ದುರುಪಯೋಗದ ಅಥವಾ ಅಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಾದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri B. RACHAIAH.—The whole report is under the consideration of the Government.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಆಫ್ ಟೈಂ ಇಲ್ಲವೇ ? ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಆ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಅದೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಈ ಫೈಂಡಿಂಗ್ಸ್ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಲಿಗಳು ತಿಂದು ಹಾಕಿರುವುದೇ ಅಥವಾ ಎರಡು ಕಾಲನ ಇಲಿಗಳು ಅಥವಾ ಹೆಗ್ಗಣದ ಕೆಲಸವೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇಲಗಳು ತಿಂದುಹಾಕಿವೆ. ತಿಂದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ ಕರ್ತರು ? ಯಾರು ನಗ್ಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು, ರ್ಯಾಟ್ ಪ್ರೂಫ್ ಗೋಡೌನ್ ಏಕೆ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಇಲಗಳು ತಿಂದದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—1956ರಲ್ಲಿ 1,442 ರೂಪಾಯಿ 44 ಪೈಸೆ ಅಷ್ಟು ರೈಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇಲಗಳು ಅಷ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ 1960ರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರ್ಯಾಟ್ ಪ್ರೂಫ್ ಗೋಡೌನ್ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು. ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಗೋಡೌನ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅಂತ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೋಡೌನ್ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ, ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ, ಅವರು ಮಾಂಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗೋಡೌನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವರಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈ ಫಿಲೇಚರ್ಸ್‌ನಿಂದ ವರ್ಷವರ್ಷೇ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವಾರು ಸಾರಿ ಈ ನಷ್ಟ ಬಹಳವಾಗಿ, ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೇ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಯಾವ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಈ ಒಂದು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಂದ ಆ ಫಿಲೇಚರ್ ಯೂನಿಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 1965ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1965ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಇಲಗಳಿಂದ ತಿಂದ ಗೂಡುಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಇಲಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು 1956ರಲ್ಲಿ ತಾವು ನೋಟೀಸ್ ಮಾಡಿದಿರಿ, ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿದ್ದು 1965ರಲ್ಲಿ. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 28 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಇಲಗಳು ತಿಂದವು ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಇಷ್ಟು ಟೈಂ ರ್ಯಾಗ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇಲಗಳು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಗೋಡೌನುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸದೆ ದುರುದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಆ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂದುದರಿಂದಲೇ ಈಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

Sri M. MALLAPPA.—Has the Government thought of any birth control for this rat menace in the country ?

Sri B. RACHAIAH.—It is for the scientists to find out.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ತನಿಖೆ ಬಹಳ ರಹಸ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗ ಬಹಿರಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಖೈರು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

Irregular sale of Municipal Sites by President of Kadur Municipality

609. **Sri K. M. THAMMAIAH** (Kadur).—

Will the Minister of State for Municipal Administration be pleased to state :—

(*a*) whether there was an enquiry into the irregular sale of Municipal sites by the President of Kadur Municipality in 1962 ;

(*b*) if so, the action taken on the enquiry ?

Sri B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—

(*a*) Yes.

(*b*) Action is being taken to surcharge the councillors who voted for confirmation of the irregular sale.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ "action is being taken" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿ ಏನೀಗ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಕರೆದು ಆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನ ಮುಂದೆ ಆ ನಿವೇಶನಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ವಿಚಾರವನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದಿವಸ ಆ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಹಾಜರಿದ್ದರೋ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಟ್ಯಾಂಪರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಅವರ ಸಹಿ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೊರಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ದಿನ ಯಾರು ಯಾರು ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಅದು ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಭೂಮಿ. ಅದರ ಪಕ್ಕದ ಜಮೀನು 13 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ನಿವೇಶನವನ್ನು 800 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಕ್ರಮ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಲೈಸೆನ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ನೂಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿಯ ಚೀಫ್ ಆಫೀಸರು ಏನು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

†Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ವಿಚಾರ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಆಫೀಸರು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಡಿ.ಸಿ.ಗೆ ರವಾನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರೆದು 6 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು, ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರಿಗೆ 1968ರಲ್ಲೇ ನೋಟೀಸನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 80ರಷ್ಟು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಆಫೀಸರ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಯೋಚನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಾನೂನ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಂತಹವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

Sri M. M. JALISATGI.—If the sales are irregular, I want to know whether the Government has taken steps to cancel the sales ?

Sri B. M. PATIL.—It has come to the notice of the Government that the sales are irregular. So, an enquiry is being conducted. After the enquiry is over, Government will take appropriate action in the matter.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಗರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಏರೇವಾರಿಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಥಾವರು ಈ ರೀತಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಆಗ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know how many Municipal sites have been sold irregularly ?

Sri B. M. PATIL.—The exact number is not available here but some sites have been sold irregularly. Already an enquiry is being conducted.

Construction of a Bridge across the Shalmala River

624. Sri F. S. PATIL (Kalaghatgi).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that the survey work for the construction of a bridge across Shalamala River, Banadura-Cholamatta Road in Kalaghatgi Taluk is being constructed since many years ;

(*b*) whether it has come to their notice that people of 30-40 villages of Kalaghatgi Taluk have to cover 25-30 extra miles to go to Dharwar, Hubli, Haliyal and Dandeli Taluks for want of this bridge ;

(*c*) whether the survey work about the construction of this bridge is completed and plans and estimates are ready ;

(*d*) whether the construction work of the bridge will be started this year alone ?

Sri BASAVARAJ MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) Survey work was started after August 1968.

(*b*) Yes, during rainy season only.

(*c*) Survey work is completed and plans and estimates are ready.

(*d*) This will be considered.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—1967ನೇ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಈ ಸೇತುವೆ ಒಡೆದುಹೋದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

†ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಸೇತುವೆ ಇನ್ನೂ ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ಲಾನ್ ಅಂಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರಿಸ ರಾಗಿದೆಯೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭವಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವು ದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಈ ಸೇತುವೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಇನ್‌ಕ್ಲೂಡ್ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಅಂಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ 1,78,900 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಆಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಈಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

Masonry and Earthen Dam of Suvarnavathy Project

653. Sri S. PUTTASWAMY (Chamarajanagar).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the length of the Masonry Dam and Earthen Bund of Suvarnavathy Project, Chamarajanagar Taluk ;

(*b*) the actual quantum of earthwork incorporated in the estimate ;

(*c*) the number of bulldozers and scrapers employed in the Project ;

(SRI S. PUTTASWAMY)

(*d*) whether there is any proposal to lend the Departmental Machinery to the contractor in the form of advanced loan ;

(*e*) whether the quantum of work to be turned out is in consonance with the capacity of the machinery employed ;

(*f*) whether the Government has established a workshop for the sake of the Contractor at Government cost ;

(*g*) whether Government has any proposal to give advance payment to the contractor ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Masonry portion of the dam—

Length	Height
130 Ft.	97 Ft.

Earthen portion of the Dam—

Length	Height
3,630 Ft.	85 Ft.

(*b*) 7,51,510 Cums.

(*c*) Bulldozers ... 7
Scrapers ... 6

(*d*) No.

(*e*) Yes.

(*f*) No.

(*g*) No.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕಲ್ಕಟ್ಟಡ ಭಾಗದ ಎತ್ತರ 97 ಅಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಭಾಗದ ಎತ್ತರ 85 ಅಡಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕಲ್ಕಟ್ಟಡದ ಎತ್ತರ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಕಟ್ಟಡದ ಎತ್ತರ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 7,51,510 ಕ್ಯೂಬಿಕ್ ಮೀಟರುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ರೇಟ್ ಎಷ್ಟು ? ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಡೀಟೇಲ್ಸ್ ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ. ಟೆಂಡರ್ ರೇಟ್ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ರೋಯಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೋಯಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರಿಗೆ ಯಾವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅವರು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ರೋಯಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರು ರೇಟು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದು ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಕಪಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಟೆಂಡರು ರೇಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೆಗೋಷಿಯೇಟ್ ರೇಟನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ಟಿಗೆ 16 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಸುವರ್ಣಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ಟಿಗೆ 16 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಅವರು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಟೆಂಡರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಆ ಟೆಂಡರು ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

Appointment of Local M. L. A. as a Member of Rural Industrial Project

675. Sri GANGA BOVI (Gulur).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) the reason for not appointing the Local M. L. A. as a member of Rural Industrial Project even though the office of the said project is situated in Taluk Headquarters, Tumkur Taluk ;

(*b*) the number of members appointed to the said Committee ?

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

(*a*) The member of the Legislative Assembly, Tumkur Constituency is the member of the State Level Committee for Rural Industries Projects, Bangalore. He attends Project Level Committee meeting as a special invitee.

(*b*) Fifteen.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತುಮಕೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—15 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತಹ 3 ರೂರರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ 10–15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೂ ನಾವು ಹಂಚಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಬೆಂಗಳೂರು ರೂರರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಯಾರು ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರನ್ನೇ ತುಮಕೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೂ ಮೆಂಬರಾಗಿ ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ತುಮಕೂರು ಅಥವಾ ಗುಬ್ಬಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಾವ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ತುಮಕೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಯೋಜನೆಯ ಸಮಿತಿಯ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇನ್‌ವೈಟೀಸ್ ಆಗಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ನಾವು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ಆಯಾ ಸ್ಥಳದ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಈಗ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ನನ್ನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಯಾರು ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇನ್‌ವಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವಲ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರಾಗಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮನ್ನು ಆ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಈಗ ತಾವು ಈ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಯೋಜನೆಯ ಸಮಿತಿಗೆ ಯಾರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ಟೇಟ್‌ಲೆವೆಲ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್‌ವೈಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ನಾನ್‌ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಮೆಂಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN.—This is a policy matter, and the policy of the Government is to have at least one Scheduled Caste member in every Committee, Board or Corporation constituted by the Government. In view of that policy, why is it that there is no representation for Scheduled Castes here ?

Sri A. P. APPANNA.—I do not know how there can be a policy to the effect that in all the committees there must be representation for the Scheduled Castes. If it involves particularly the causes of the Scheduled Castes, then we will consider it.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಭೆಯ ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಲಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri A. P. APPANNA.—This State Level Committee is due for reconstitution in June and this will be considered at that time.

Introduction of total Prohibition in the State

685. Sri D. M. SIDDAIAH (Biligere).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Welfare be pleased to state :—

(*a*) the revenue realised by scrapping prohibition in our State for the last two years up to a convenient date ;

(*b*) the probable loss that Government may suffer if the total prohibition is introduced under the seven years phased programme ;

(*c*) whether the Government had stated that a blue print for the adoption of seven years phased programme of prohibition is being worked out ;

(*d*) whether the Goverment have a definite machinery to propagate the evils of drinking ;

(*e*) whether the Gandhi Centenary would be observed by introducing total prohibition as that was dear to Gandhiji ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—

(*a*) The revenue realised after relaxation of prohibition is as follows :

1967-68 ...	... Rs. 7,11,18,385
1968-69 (to end of December 1968)	... Rs. 9,86,86,357

(*b*) Rs. 60 crores.

(*c*) No.

(*d*) No.

(*e*) Does not arise in view of reply to clause (*c*).

Sri D. M. SIDDAIAH.—While scrapping prohibtion the Hon. Minister was pleased to say that the loss would be Rs. 60 crores. By re-introducing prohibition within the space of 7 years, is it not a fact that the Central Government is going to make up 50 per cent of the loss ?

† Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—This amount is calculated on the basis of the present revenue. Actually it is bound to be higher than what has been indicated here. The policy of the Central Government is not quite clear. It is said that in places where prohibition was once enforced and subsequently relaxed, if prohibtion is re-introduced in that State, the State Government is not eligible for such help.

Sri D. M. SIDDAIAH.—By introducing prohibition all these years it has done a lot for the lower strata of society. So, will he consider the Question of re-introducing it within the space of 7 years in the interest of the down-trodden people ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—This is a matter which has to be examined in all its aspects. I cannot say anything categorically at the moment.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡಿಲಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆದಾಯಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಯಾವುದು ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ, ಅದೇ ಆದಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಕಡೆ ನಡಿಲಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಪಾನನಿರೋಧದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ.—ನಮ್ಮ ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಮುಂದುವರಿಸಿದಿರಿ. ಇದನ್ನು ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಉಪವಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೊಂಡು ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಇದರಲ್ಲಿಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾರಣದಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY,—Is it not a fact that prohibition has failed because there is no phased programme of introduction of prohibition throughout the State ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is a matter of opinion.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಭಕ್ತರು ನೀವಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ನಡಿಲಸಿದ್ದು ಯಾತಕ್ಕೆ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಒಂದೇ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; ಒಂದೇ ವಿಚಾರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹಳ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಬಡಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಒಂದು ಬಾವಿಗೂ ಕೂಡ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಅವರ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಡಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಸುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗಿನ ನೀತಿಗೆ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಟಾಡಿ ವಿಷಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—(೫) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಪಾನನಿರೋಧದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸದ್ಯದಲ್ಲಯೇ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪಾನನಿರೋಧದಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರುವಂತಹ ಜನರು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಅನೇಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ಈಗ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಯಾವುಯಾವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಹರಿಜನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಹೊರಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ.—ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ 1968ನೇ ಡಿಸಂಬರ್ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ 9,86,86,357 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಪಾನವನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ಇಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಡವರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಆ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ ಇಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Question numbers 705, 800 and 852 may be taken up together.

Visit of the I.D.A. Mission to Upper Krishna Project site

705. Sri K. SANGAN GOUDA (Lingasur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the impressions of the I.D.A. Mission regarding Upper Krishna Project which has recently visited the site ;

(*b*) their remarks and suggestions, if any ;

(*c*) the extent of amount asked by the State Government from the World Bank for this Project ;

(*d*) whether the Central Government is insisting the World Bank to provide funds for this project ;

(*e*) whether the State Government will take up both the Right Bank and Left Bank Canals simultaneously ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No communication in this regard has been received.

(*b*) Does not arise in view of reply to clause (*a*).

(*c*) Assistance to the entire project has been asked for from the Government of India.

(*d*) No such communication has been received from the Government of India.

(*e*) The Left Bank Canal from the Narayanpur will be taken up in the First instance and the Right Bank Canal will be taken in the Second Stage.

Visit of I.D.A. delegation to Upper Krishna Project site

800. Sri S. M. GURADDI (Muddebihal).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

whether it is a fact that a delegation from International Development Association visited the Upper Krishna Project Site ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

Yes.

Visit of I.D.A. delegation to Upper Krishna Project site

852. Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether any experts of the World Bank or Members of I.D.A. had visited the Upper Krishna Project site in January 1969 ;

(*b*) if so, at whose instance ;

(*c*) what report is submitted by them to the Government of India and to the State Government ;

(*d*) whether the I.D.A. has agreed to advance loan for the Upper Krishna Project ;

(*e*) if not in the alternative way how Government propose to execute the project ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) At the instance of Government of India.

(*c*) Not known but no report is so far received by the State Government.

(*d*) Not known.

(*e*) The project has been taken up for construction with the available resources.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಂಗನಗೌಡ.—(೩) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇಡೀ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಕೋರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಫಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜ್‌ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಸ್ಟೇಜ್ ಬೆಲನಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದು ನಿಜವೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಕಮಿಷನ್‌ನ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ವರದಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ವಿವರಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಂಗನಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎರಡೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೇ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದರೂ ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಮೊದಲನೇ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಐ. ಡಿ. ಎ. ಮಿಷನ್‌ನವರು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ. ಎರಡನೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಅವರು ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನು ಇರುತ್ತದೋ ಅದರಿಂದೇನೂ ನಮಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ವರದಿ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಮೊದಲು ನಾವು ಸಾಲ ಕೇಳಿದಾಗ ಐ. ಡಿ. ಎ.ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೇ ಹೇಗೆ? ಐ. ಡಿ. ಎ. ನವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೂ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನು ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರದವರು ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಐ. ಡಿ. ಎ. ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್‌ನವರು ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅವರ ಪ್ರಪೋಸಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Is it a fact that there are some Ministers at the Centre, who are not on meeting terms with the State Government, that they are advising the I.D.A. not to finance this particular project because it goes against the interests of Andhra Pradesh?

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not think that the Central Government are against the Government of Mysore. I do not think they have done at any time anything justifying such an impression here. On the other hand we have been writing to the Government of India and we have been representing to the Government of India that this project is beyond the resources of the State plan and some funds or some resources should be found for that and so on our representation they are thinking of approaching the I.D.A. for financial assistance to this project. When we came to know that they are going to include this project they wrote to us and we sent one of our officers with all the project reports and necessary technical data. After receiving our report they sent some of their officers. They inspected the project and they have gone back. After they went back we do not know anything whether they have submitted a report or whether they are going to submit a report.

Sri D. B. KALMANKAR.—In view of the urgency, wi ll the Government look into the matter and call for the Report that is submitted to the Government of India and take steps immediately ?

Sri VEERENDRA PATIL.—How can we force the I. D. A. organisation to submit a report, because we are approaching them to get financial assistance ? We cannot issue a mandate to them. When that is the case, there is no question of our forcing this organisation or that organisation to submit a report. On the other hand, we must do all that is possible to see that the organisation accepts our proposal and agrees to extend financial assistance to this project.

Sri RAJA PID NAIK.—May I know how many projects were visited by the I. D. A. Mission in our State.

Sri VEERENDRA PATIL.—So far as our State is concerned, this is the only project they have visited.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಈ ಬಲದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಬಗ್ಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನ್ಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಚೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಚೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೇಳಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ? ತಾವು ಕೇಳಿ ಅವರು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಉಳಿಯುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ರೀಅರೋಕೇಷನ್ ಆದನಂತರ ಈ ಬಲದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಯೋಜನೆಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸತ್ಯವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ? ಅಥವಾ ಐ. ಡಿ. ಎ. ಅವರು ಲೋನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಐ. ಡಿ. ಎ. ಅವರು ಕೇಂದ್ರದ ಶಿಪಾರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಚೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಎಷ್ಟು ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೋ, ಅಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸವೇ ನಡೆಯುದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ, ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಐ. ಡಿ. ಎ. ನಲ್ಲಿ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಸೇರಿದೆಯೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪಿ. ಎಲ್. 480 ಏನು ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ ! ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟೀಸ್ ಏನು ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದು ಸ್ಪೇಟ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೂಡ ನಮಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಐ. ಡಿ. ಎ. ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್‌ನಿಂದಾದರೂ ಕೊಡಲಿ ಯಾವುದರಿಂದರಾದರೂ ಕೊಡಲಿ. ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು

ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ, ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ ? ಐ. ಡಿ. ಎ. ನವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಐ. ಡಿ. ಎ. ನಿಂದ ಲೋನ್ ಬರದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕೆಂಡುಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪತ್ರವೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಎಡದಂಡೆ ನಾಲೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಚೆಕ್ಕಿಕಲ್ ಮಂಜೂರಾತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ಧನ ಸಹಾಯಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಫಾರೆನ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಾಬಿನಿಂದ ಸಹಾಯ ಬಂದಾಗ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ನಡೆಯುವು ದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಈಗ ಸೇತುವೆ, ರಸ್ತೆ, ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, ನಾವೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಆಗಲಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾರದೆ ಹೋದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಈ ತರಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Are there any projects in India which are already financed by I.D.A. ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have no idea about that.

Sri THIRUMALADEVARAYA.—If the ryots of right bank contribute one hundred or two hundred rupees per acre, is the Government going to take up that canal ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, about the advance contribution, I believe, the Bill is already before the House, it has been introduced and in all probability it might come up for consideration. Only after that Bill is passed, we can think of collecting advance contribution, not before that.

Fine imposed on Karnatak Construction Co.

884. Sri N. G. HALAPPA (Channagiri).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that the Superintending Engineer, P.W.D. Division, Shimoga, has fined Karnataka Construction Co. ;

(*b*) if so, the amount of fine that is levied and the amount if any, that is recovered ?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) Rs. 21,892 ; the amount has not been recovered so far.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗಾಗಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.— ಯಾವ ಯಾವ ಲೋಪದೋಷಗಳೆಂದಿಲ್ಲ. ನಿಗದಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಯಮೇಲೆ ದಂಡ ಹಾಕಿರುವ ಆಫೀಸರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅದು ಕೇವಲ ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ಪೇಳುವ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—21,892 ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಹಾಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನು ? ಹಾಕಿರುವುದೇಕೆ ? ದಂಡ ವಸೂಲಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ್ದರಿಂದ ತಡವಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಕೆಲಸ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ 16-12-68ರಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಟರ್ಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟು ಎಸ್ಟಿಮೇಟಿನಮೇಲೆ ಸೇಕಡ ಏಳೂವರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ 21,892 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಫೈನಲ್ ಬಿಲ್ ಆದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಬರಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬಿಲ್ ಬಂದಾಗ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಗೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ? ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಸದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ? ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಪಾರ್ಟನರ್ಸ್ ಯಾರು ?

Sri K. LAKKAPPA.—I want notice for that.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I know at least who are all the partners of this company ?

Sri K. LAKKAPPA.—I want notice for that.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, has not that file come to the Hon. Minister so far ? Is it not a fact that the nephew of Sri Nijalingappa, Sri Gurunath is one of the partners there ?

Sri K. LAKKAPPA.—Sir, we only look into the names of firms. We do not know who are all the partners and persons connected with it.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, after all, the Construction Company is a body corporate. There are individuals. I want to know who the individuals are that constitute that corporation and there must be a limit for trying to conceal these facts. We are entitled to know this.

Sri K. LAKKAPPA.—If the hon. Member wants particulars, I will furnish it later. For the moment I have no information.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—This is not the way to reply. Sir, I protest.

Sri B. P. GANGADHAR.—The Hon. Minister was pleased to state just now that monies have not been recovered for the reason that in that particular Bill there are no amounts available and if there will be any other amounts due, I am going to take action for the recovery of that money. May I know if a contractor has not completed the work, whether the Government is going to give up that money, or whether there are any other modes by which you can recover those amounts, Sir?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹೌದು, ಜುರ್ಮಾನೆ ಹಾಕಿರುವುದು ವಸೂಲಾಗಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಸೋರ್ಸ್‌ನಿಂದ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಬಂದಾಗ ಬರಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೆಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಆಗಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ವಿವರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri M. MALLAPPA.—Among the works that are entrusted, how many works have been completed by them till now?

Sri K. LAKKAPPA.—I want notice for that.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ—ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ದಂಡ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡರಷ್ಟು ಮೂರರಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ನಂತರ ದಂಡ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಆ ತರಹದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಏನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರು ಪಾಲುದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿವರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಫೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಗೆ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Is it not a fact that this Construction Company has claimed 18 per cent more than the estimated rate to cover this fine, Sir?

Sri K. LAKKAPPA.—It is wrong, Sir. It is only 3.54 per cent above the scheduled rate.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ದಂಡಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮುಂದೆ ಆದರೂ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಮೊದಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಊಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶ ಇಲ್ಲ.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, this question may be held over.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Minister is going to place all the names of the partners on the Table of the House by tomorrow. The hon. Member is at liberty to look into that. The Hon. Minister may please give it tomorrow.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, while he collects information I would request the Hon. Minister, through the Chair, that information regarding the contracts that are already there in the name of the Construction Company, but which have not been completed like this ?

Bore-Wells

1020. Sri B. VENKATARAYAPPA (Sidlaghatta).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) the number of bore-well units kept in the Agriculture Department ;

(*b*) the number of bore-wells dug during 1967-68 ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(*a*) 60.

(*b*) 97.

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂಕಟರಾಯಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ 60 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಇರತಕ್ಕವು 50 ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನುಳಿದ 10 ರಿಪೇರಿಯಲ್ಲವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನುರಿತ ಆಪರೇಟರುಗಳ ತೊಂದರೆ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಅದರಿಂದ 119 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಐಟಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ನೋಟೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂಕಟರಾಯಪ್ಪ.—ಸಿಡಲುಗಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಷನ್ನಿನ ಅಗತ್ಯ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡದೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 15 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 12 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿರ ಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Providing a Munsiff Magistrate's Court at Kunigal.

67. Sri N. HUTCHMASTY GOWDA (Huliyurdurga).—

Will the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs be pleased to state :—

(*a*) whether the Chief Justice, the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs and the District Sessions Judge paid a visit in connection with the establishment of a Munsiff Magistrate's Court at Kunigal and examined the position to locate the said court ;

(*b*) if so, which building they have selected to locate the said court ;

(*c*) whether Government would provide the selected building ?

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—

(*a*) Yes.

(*b*) New Travellers' Bungalow at Kunigal.

(*c*) It is under consideration in consultation with the Public Works Department.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕುಣಿಗಲಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕೋರ್ಟು ಕಟ್ಟಡ ಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆಯೇ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—I have already stated that the matter is under consideration.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಬೇಸಿಗೆಯ ರಜಾ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಬರುವ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ನಿಜವೇ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—It depends upon the availability of the buildings.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೀಗೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ದಾಗ ಏನೋ ಒಂದು ಹೇಳುವುದು ಆನಂತರ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಕೈಬಿಡುವುದು ಹೀಗೇ ನಡೆಯು ತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ—ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಖ್ಯೈರಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—Efforts are being made to secure the building. If the building is made available, we will certainly start the Court.

Salary of teachers undergoing T. C. H. Training

93. Sri N. LOKAYYA NAIK (Virajpet).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether Government has already issued any orders to the effect that salary from March 1969 would not be paid to the Teachers who are undergoing the one year T. C. H. training;

(*b*) if so, the reasons for issuing such orders?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI (Deputy Minister for Education) :—

(*a*) No.

(*b*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಲೋಕಯ್ಯನಾಯಕ್.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಆ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಲೋಕಯ್ಯನಾಯಕ್.—30-8-1968ರಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಕಳುಹಿಸಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳವನ್ನು ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಟಿ. ಸಿ. ಎಚ್. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಲೋಕಯ್ಯನಾಯಕ್.—ನಿಮ್ಮ ಜಿ. ಓ. 61. ಎಂ. ಟಿ.ಐ. 68 ತಾ॥ 30-8-1968ರ ಪ್ರಕಾರ 2,34,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಕೇಳಿದಾಗ, 1,98,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೂ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡರಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಗ್ಯುಲರಾಗಿ ಸ್ಯಾಲರಿ ಕೊಡರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ಟಿ. ಸಿ. ಎಚ್. ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಲೋಕಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಈ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ 2,34,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡಿ. ಪಿ. ಐ. ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ 1,98,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆದು ಯಾವ ಒಂದು ತಾಪತ್ರಯವೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಅವರಿಗೆ ತಾಪತ್ರಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೋರ್ಸು ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕವಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತಡೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ಜಿ. ಓ. ವನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—Short Notice Questions are over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Sale of Lands in S. No. 74 of Karkuchi Village

437. Sri HANJI SHIVANNA (Tarikere).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that the land holders who obtained forged Saguvali Chits in S. No. 74 of Karkuchi village, Lakkavalli Hobli, Tarikere Taluk are selling the said lands ;

(*b*) whether it is a fact that the same land has been sold to 2-3 persons ;

(*c*) the extent of land in S. No. 74 of Karkuchi village, out of this the extent of land granted and the extent of land remaining, the extent of land under unauthorised cultivation ;

(*d*) whether or not such lands are being exempted from payment of land revenue, water rate and levy and whether it is not enjoyed by a few ;

(*e*) whether it is a fact that a person who brought this to the notice of the concerned has been subjected to ill-treatment and was made to confess by Police threats ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) A case is under investigation as there is a complaint.

(*b*) No.

(*c*) Total extent of land 577-23 acres. So far granted—92 acres. Remaining—485-23 acres. Under unauthorired cultivation—22 acres.

(*d*) No.

(*e*) No.

Amount Spent on Canal of Rangadhama Tank in Chickballapur

837. Sri A. MUNIYAPPA (Bagepalli).—

Will the Minister of State of Minor Irrigation be pleased to state :—

(*a*) when the canal of Rangadhama Tank, Chickballapur was sanctioned and the amount spent on the present canal ;

(*b*) the reason for not taking any action so far even though the then Public Works Minister and the present Chief Minister after consideration instructed the concerned officer to complete the remaining work by piece work ;

(SRI A. MUNIYAPPA)

(*c*) the policy of the Government to facilitate cultivation by the ryots of Chickballapur and Sidlaghatta Taluks who are dependent on this canal ?

Sri A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation).—

(*a*) 7 years ; Rs. 2,00,747.

(*b*) Under re-consideration.

(*c*) Does not arise in view of reply to clause (*b*) above.

Notice *Re.* Steps to lessen quarrels among Harijan families in the State

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ (ಸಿರ್ಸಿ).—ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತೂವರೆ ಘಂಟೆಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಕೋಲ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ನರ್ಜಾಪುರ ಹೋಬಳಿ ಚಿಕ್ಕನಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರಲ್ಲಿ ಜಗಳವಾಗಿ ಗಂಡನಾದವನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹೆಸರು ಎರ್ರಪ್ಪನೆಂದು. ಇಂಥಾದ್ದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಿರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನೋಟೀಸ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಅನ್ನು ಶನಿವಾರ ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದದ್ದು. ರಾಯಚೂರು ಟೌನಿನ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳು 28ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I have followed the point. The hon. Member may raise it tomorrow so that the Minister in charge may be able to reply.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ನಾನು ಒಂದು ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಉಳಿದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ ; ನನಗೆ ಯಾವಾಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member knows that he is suffering from asthma and he is not likely to attend the meeting for one or two days. If it is possible, it will be taken up during this session. If it is not possible, the hon. Member can pursue it in the next session.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—So that is kept alive till he comes to the House ?

Mr. SPEAKER.—Yes.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಪ್ರಾಣೇಶಯ್ಯ.—ಹಾಸನ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಾಲ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿದೆ ?

Mr. SPEAKER.—I shall look into it.

Sri G. CHANDRAKANTH (Bidar).—Sir, about 20 days back, myself, Sri D. B. Kalmankar and Sri K. H. Ranganath gave notice of a privilege motion in regard to some statement made by Sri S. K. Patil. You were pleased to say that you had written to Sri S. K. Patil and you were awaiting his reply. I would like to know whether the reply has been received.

Mr. SPEAKER.—The reply has been received and I told this Hon. House that I would be allotting one day for an educative debate and I suppose that is still there.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Shall I appeal to your goodself to take it up in this Session itself because it is a very important matter ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಾಲ್‌ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದು ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I shall look into the matter.

Notice of adjournment motion *re* : Grant of Mining Lease in Tumkur District.

† Sri C. K. RAJAIAH SHETTY (Chicknaikanahalli).—The only major industry in Tumkur District is Mysore Cements. Now a situation has arisen because of the fact that the mining lease is given to a private man in respect of an area from which the Mysore Cements are drawing their requirements of sand. Unfortunately, it has come to a stage of stand-still. It is a very important factor. This is an industry with five crores capital and Government has also invested 10 lakhs of rupees and it is maintaining 1200 labourers. It is paying about 83 lakhs of rupees directly and indirectly as tax revenue. This has come up because of the reason that sand is classified as a major mineral by the Government of India.

Mr. SPEAKER.—There is no scope for a lengthy speech. The member must state it very briefly.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—I will be very brief, Sir. Just because it is classified as a major mineral, a private man has applied for a mining lease and he has taken. As the Hon. Minister is aware, the four important minerals that are required for the cement industry are, limestone, gypsome; sand and clay. Sand is one of the most important

(SRI C. K. RAJAIAH SHETTY)

factors without which the industry cannot run. It is the duty of the Government to consider before sanctioning any lease to anybody whether this is used for any industry, and also whether they have paid royalty. Since the last two years, they have paid by way of royalty more than a lakh of rupees for this sand. If the lease is sanctioned to somebody other than the cement industry, that major industry may come to a standstill. I therefore request the Government to reconsider the sanction of lease and the lease may be sanctioned to the Cement factory itself.

SRI A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—Sand required for industrial purpose is treated as a major mineral and a mining lease in accordance with the Mineral Concession Rules has to be obtained by making an application to the Department of Mines and Geology.

2 Permit for removal of sand required for building purposes is, however, issued by the Revenue Department by the Tahsildar.

3 The Mysore Cements Ltd., instead of making an application to the Department for obtaining a mining lease were removing large quantities of sand through permit issued by the Tahsildar.

4 An application was received for the issue of a mining lease by Sri Chiknarasaiah on 4th November 1968. It was referred to the Deputy Commissioner who intimated that at present sand is being permitted for removal on payment of royalty at *50 paise per 100 Cft.* Since according to the Mineral Concession Rules royalty prescribed was at the rate of Re. 1 per metric tonne and as increased revenue would be forthcoming to the Government, he recommended the grant of a mining lease in favour of the applicant. Accordingly his case was recommended and the mining lease has since been sanctioned. The lease, however, has not yet been executed by the party.

5 The Mysore Cements Ltd., had not approached this Department regarding grant of lease for sand although it is clearly understood that sand required for Industrial purpose is considered us a major mineral and its exploitation is governed by the Mineral Concession Rules. The company applied for a mining lease of sand only on 18th March 1969 *i. e.* after a lease had been sanctioned to Sri Chickanarasaiah.

6 The area that Mysore Cements Ltd., have applied is over an extent of 156 acres 19 cents whereas the area sanctioned on mining lease to Sri Chickanarasaiah is 82 acres leaving a balance of 74 acres. The application is being processed for the grant of the available area of 74 acres to Mysore Cements.

7 While it is true that the requirement of the industry has to be safeguarded it is also obligatory on the part of the industry to make an application in the prescribed form and obtain a lease by paying the prescribed amount of royalty. In the case of grant of mining leases,

priority is a very important factor and any earlier applicant necessarily gains priority over a later applicant. The application of Mysore Cements was made five months later. It is in this circumstances a licence to Sri Chickanarasaiah was granted. However, an equal area is still available for grant to Mysore Cements Ltd. and a lease to them over this area is under consideration.

8 In a large number of cases, requirement of raw material of a factory are met by supplies from outside parties having mining leases. It is not always possible to reject all such applications in the expectation that the factory will apply for it at a later date.

It is necessary that the factory should make known its requirements in time to avoid such contingencies.

SRI C. K. RAJAIAH SHETTY.—Is it not a fact that the portion of the area that is sanctioned to the other man is just opposite to the road and no lorry can go in sand for a distance of more than two furlongs for the purpose of fetching the sand, because it is in a valley? There are gardens on either side. There is no road. Even sanctioning the mining lease for the remaining portion does not help anybody. The road is very necessary and the road-side area should be sanctioned to the cement factory because they take the sand easily from there.

SRI A. P. APPANNA:—Sir, the area that is available according to the Mysore Cement Limited, is the area which is beyond the area that has been sanctioned to Sri Chikkanarasaiah. Any how the right of way will be provided and the Mysore Cements have to make necessary arrangements to take the lorries along the areas of the previous applicant.

Calling Attention to matters of urgent Public Importance

(*1*) *re*: attaek on the Processionists in a village in Chitradurga District.

SRI G. CHANDRAKANTH.—I call the attention of the Chief Minister to the attack on processionists by one section of people on 20th March 1969 in Malebennur Village of Chitradurga District on the occasion of Rathamahotsava on Ugadi Day.

† SRI VEERENDRA PATIL.—Malebennur is a village situated about 14 miles from Harihar on Harihar–Honnali Road. There are about 600 houses in this village; out of these 350 houses belong to Muslims and the rest to other communities.

On 19th March 1969 at about 6 P.M. a message was received by the Deputy Superintendent of Police, Davanagere from Malabennur Police Station that there was a communal clash in Malebnnur at 4 P.M. The Deputy Superintendent of Police arranged for despatch of a District Armed Reserve Party and accompanied by Davanagere Town Circle

(SRI VEERENDRA PATIL)

Inspector arrived at Malebennur at 6-45 P.M. The local police staff were patrolling and it was noticed that they had brought the situation under control. Sri K. G. Basappa, who had received injuries gave a complaint. According to his statement as per custom, public were being summoned by beat of drums for taking the empty temple car from Malebennur Circle to Basaveswara temple situated in the outskirts of the town. On 19th March 1969 some of the persons belonging to the other section objected to the beating of drums in-front of the mosque and chased away the drummer boys. However, the empty temple car was taken by the complainant and others to the Basaveswara temple. At about 5 P.M., while these people were returning to their houses by the road in front of the Mosque, a number of people of the other section started beating them, pelted stones and threw crackers causing injuries to several persons. At about 9 P.M. on the same day one Sri H. B. Abdul Jabbar of Malebeunur went to the Police Station and gave a complaint against Sri Basappa and others, that, while returning from the temple, they started shouting in front of the mosque and threw stones on the people there causing injuries and damage to houses. Both the complaint and the counter-complaint were registered and in vestigation taken up. In all 10 Hindus and 6 Muslims, who sustained injuries, have been treated in the Primary Health Unit, Melebennur. Except Sri Basappa, the rest have been treated as out-patient. As regards Sri Bassappa, he has been sent for admission in Chigateri Hospital, Davanagere, as his right-hand fingers have received burn injuries due to the bursting of crackers thrown by some at the time of the occurance. The District Magistrate and the Superintendent of Police also visited the Village. It is further reported that, but for the timely intervention by the two Head Constables stationed at Malebennur, the situation might have assumed ugly proportions. The situation now is calm and peaceful and there is no tension. The shandy on 20th March 1969 also passed off as usual without any incident. Instructions have been issued to arrange for effective patrolling.

Sri G. CHANDRAKANTH.—May I know whether beating of drums in front of mosquet is prohibited as per any law existing in the land?

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not think it is in any way objectionable.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Is it a fact that the Government has issued instructions that nobody should object to the beating of drums in front of mosques and such a thing should not be the cause of communal rioting?

Mr. SPEAKER.—The Hon. Chief Minister has said that there is no such thing.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I know whether the Government have received a report to the effect that by the same evening the Pakistan Radio announced about this clash in that place and that country

made bombs were used and that information was given to the police that in a particular house bombs were available and they may be searched? On the very day information was provided but the police have not taken any action in the matter.

Sri VEERENDRA PATIL.—I do not have information about the broadcasting of the news from the Pakistan Radio. on the same day. But about furnishing information to the police on the same day that hand made bomb or grenade was used, I should like to state that I tried to get the information because the hon. member had told me earlier these things. I had asked the Inspector-General of Police to contact the Superintendent of Police and collect information. According to the latest information that we have received, the Superintendent of Police states that there was explosion due to the bursting of crackers. From the remnants of a portion of the crackers collected and seized from the scene of incident, there were nothing like splinters of hand grenade found at the scene of the incident.

Sri H. SIDDVEERAPPA.—I have also addressed a letter to the Chief Minister wherein I have stated that after the explosion people have collected some papers where those hand grenades which they call as "BELLULLI PATAKI" were exploded and they were in Urdu language. I did not like to raise it on the floor of the House but my hon. Friend has raised it. If necessary, he may kindly have it thoroughly examined. If necessary he can take the assistance of the Central C.I.D. This is a serious matter which cannot be allowed to lie down. In view of the fact it has occurred in so many places I implore the Chief Minister to get it thoroughly examined.

Sri G. CHANDRAKANTH.—It is the privilage of any hon. Member to bring it to the notice of the Government. I thought in the larger interest of peace and tranquillity such a thing should be brought on the floor of the House.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Now that the hon. Member has chosen to bring it before the House I have no objection.

Sri VEERENDRA PATIL.—It is true that the hon. Member Sri Siddaveerappa has addressed a letter to me in this matter and he has furnished certain details. I have seen that letter only this morning and I have entrusted the enquiry to C.I.D. One Special Officer will go and collect information in possession of the local police and he will make a thorough enquiry and report to the Government. On the receipt of that report if there is anything I should report to the House, I shall make a report.

Sri G. CHANDRAKANTH.—In many of the communal riotings that have taken place in the last two or three years, they were as a result of beating of drums. Will the Government consider to see that specific orders are issued to the Superintendent of Police that no body shall object to the beating of drums in front of the mosques?

Sri V. N. PATIL.—Will it not infringe the right of minorities? Everybody will have faith.....

Mr. SPEAKER.—There is procedure to be followed. The Chief Minister will answer.

Sri V. N. PATIL.—Before the Chief Minister replies.....

Mr. SPEAKER.—Order, Order. The hon. Member will please resume his seat.

2-30 P.M.

Sri V. N. PATIL.—I rise to a point of order. The question that has been posed by my learned friend.....

Mr. SPEAKER.—I do not permit it. Under what rule is the member raising it?

Sri V. N. PATIL.—Without hearing me, can you shut me out?

Mr. SPEAKER.—I requst the member to obey the chair.

Sri V. N. PATIL.—Please hear my point of order. Without listening to me, how can you ask me to sit down?

Mr. SPEAKER.—I had permitted Sri Chandrakanth and he has asked for some clarification. I have now called upon the Hon. Chief Minister to reply. The hon. Member cannot raise a question in the meanwhile.

Sri V. N. PATIL.—It is strange, you are rejecting my point o order without giving a hearing to me at all.

Mr. SPEAKER.—If it is really a point of order, I shall permit him and not otherwise.

Sri V. N. PATIL.—It is only a point of order and nothing else.

Mr. SPEAKER.—If the member raises a vexatious point which does not amount to a point of order, he must be prepared to take the consequences.

Sri V. N. PATIL.—It is a threat. The Chair should not resort to giving such threats. We are not here to receive threats from the Chair. We are here to receive guidance and advice from the Chair. Please give us advice and correct us. Please do not hold out threats.

Now I will state what my point of order is: The Hon. Member who spoke just now wants the Government to resort to certain things. If the directions desired by him are issued, it will create ill-feeling and poisonous feelings.

Sri G. CHANDRAKANTH.—When I am submitting a point for the Hon. Chief Minister's clarification, can another Member raise a point of order under some pretext?

Mr. SPEAKER.—I shall find out whether what Sri Patil is trying to raise, is a point of order.

Sri V. N. PATIL.—Several times this House was of the opinion that such questions which create bitterness or ill-feelings between one section and another section of the people or between one community and another community, should not be raised on the floor of the House. A question has been asked that in order not to do away with beating of durms before mosques or other places, whether it is not desirable for the Chief Minister to issue certain instructions to the Police Officers, etc. If the Chief Minister takes any action, he will involve himself because thereby, he will be either supporting or not supporting one section or the other. Such questions ought not to have been permitted to be put by the Member.

Sri G. CHANDRAKANTH.—When the Chair has been placed to permit me, how can the Member object to it and raise a point of order under some pretext ? That is the point of order I raise.

Mr. SPEAKER.—I shall find out whether it is a point of order, and give my finding.

Sri V. N. PATIL.—If it is conceded that drum-beating in front of some places should not be objected to or should be permitted or continued or not continued, it will create bitterness and ill-feelings between one section and another section and result in disharmony and acrimony as it affects one's rights. So, the Chief Minister must not be compelled to answer such a question. Now it is for the Chair to take a decision.

Mr. SPEAKER.—I am sorry to remark that there is absolutely no point of order. The hon. Member has abused the provisions of Rule 311.

Sri V. N. PATIL.—Please do not attribute motives. There is an insinuation against me that I have abused the provisions relating to the raising of point of order. You can only say that there is no point of order. The word "abuse" used by you is an insinuation.

Mr. SPEAKER.—It is not an insinuation. It is a wrong use of the rule by the Member.

Sri V. N. PATIL.—You could only say, there is no point of order.

Mr. SPEAKER.—I do not require any advice from the member. He has already taken ten minutes.

Sri V. N. PATIL.—We are not students. We have to learn something more from you.

Mr. SPEAKER.—Hon. Chief Minister may reply now.

Sri VEERENDRA PATIL.—The hon. Member wants to know whether Government intends to issue instructions to the Police Officers to the effect that nobody should object to the beating of drums in front of the mosque and such other places. But I think there is no necessity for us to issue any instructions because law is very clear on this point.

Mr. SPEAKER.—No clarification please.

Sri G. CHANDRAKANTH.—A personal explanation on the point of order of Sri V. N. Patil.

Mr. SPEAKER.—I have given a ruling that there is no point of order.

Sri G. CHANDRAKANTH.—It is an impertinent point of order.

Mr. SPEAKER.—Sri Sayank may call attention of the Chief Minister to his notice.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮುನೀಂ ಎದುರು ತಮಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಡಿದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನೂ ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿತು.

Mr. SPEAKER.—That is a different matter to be determined under law.

Sri S. GOPALA GOWDA.—The Hon. Chief Minister stated that the Government do not think of issuing any such instructions.

Mr. SPEAKER.—The law on the point is clear. I have gone to another point. I have called upon Sri Sayanak to call the attention of the Chief Minister. He will please respect the Chair and leave the matter at that.

(ii) *re* : Bus Accident on Madhugiri-Gowribidanur Road

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—I call the attention of the Chief Minister to the bus accident near Hossur on Madhugiri-Gowribidnur Road on 22nd February 1969.

†Sri VEERENDRA PATIL.—It is reported that on 22nd March 1969 at 0715 Hrs., one Sri G. S. Abdul Gaffar, the Driver of Bus No. MYK. 4702, who is alleged to have driven the bus in a rash and negligent manner, dashed against a lorry bearing No. MYH. 3666 at Kotaladinne Cross on Madhugiri-Gowribidnur Road. This accident has resulted in the death of four passengers and injuries to 20 persons. In this connection, a case in Cr. No. 32/69 under sections 279, 337, 338 and 304(A) I.P.C. has been registered in Gowribidnur Police Station and investigation is taken up. The Investigating Officer has been instructed to present the chargesheet to the Court early.

SRI D. B. KALMANKAR (Aland).—I wish to know whether that bus belongs to the M.S.R.T.C. or whether it is a private bus? Against whom is the case charge-sheeted?

Sri VEERENDRA PATIL.—Against the driver of the bus. It is not possible for me to say now whether it is a M.S.R.T.C. bus or a private bus, as it is not mentioned in the records before me.

Sri B. B. SAYANAK.—That is a private bus.

Mysore Land Revenue (Second Amendment) BILL, 1969

Motion to consider.

SRI SRI H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—Sir, I beg to move.

"That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill. 1969 be taken into consideration."

MR. SPEAKER.—Motion moved :

"That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969 be taken into consideration."

SRI H. V. KOUJALGI.—Sir, I would like, with the permission of the Hon. Speaker, to make a few preliminary observations which would facilitate the discussion and give a background to the various provisions made in this Bill.

The Bill has two main objectives : One is to meet the legal necessity occasioned by the recent decision of the Supreme Court according to which in every taxation statute there should be a provision for notice to each individual tax-payer of his liability and reasonable opportunities should be afforded to him to make representation in regard to the quantum of the levy. It is held that a machinery should be created for the consideration and decisions of these representations. It is also held that the statute must specify the definite authorities for fixing individual assessment. Provisions for these have been made in the bill.

Section 122A provides for notice to occupants and specifies the officers who determine the assessment on individual survey numbers or parts thereof. Section 122B provides a machinery for the consideration and decisions of the objections preferred.

The second objective is to make it possible for Government to direct revision settlement during the currency of the present settlement rates with a view to re-examining where necessary the standard rate fixed for some classes of land in some zones, and it is provided in Section 114A. The need to re-examine the existing settlement rates was pressed on the attention of the Government by a number of writ petitions filed before the Hon'ble High Court of Mysore which were dismissed on the assuarance given by the Government that a legislation would be initiated taking power to re-examine the rates in question. Broadly speaking, the grievances against the revision settlement rates fall into the following categories:

1 The standard rates for some classes of land in some of the zones are too high and the pattern adopted, for example, in regard to garden rates is not uniform. As an instance, it is mentioned that in a particular zone, only one garden rate based on the most profitable garden crop *i. e.* areca is made applicable to all types of gardens.

(SRI H. V. KOUJALGI)

2 In regard to standard rates of dry assessment in some tracts, it is represented that they are unduly oppressive to certain lands where the resultant assessment has gone up very markedly.

3 It is urged that in several lands where the garden trees have either perished or are existing in too small a number, garden asessment at revision rates have been applied.

4 Another type of grievance is that some rain fed lands have become subject to wet assessment under the second revision settlement and also to water rates to utilise water from a Government Irrigation source.

Some of these objections require revision settlement before relief can be given and it is due, and in some cases other relief can be given under the provisions now made. Under Section 122B individual cases of wrong classifications of tenure can also be dealt with without taking recourse to fresh revision settlement. The intention of the Government in introducing the amendments, apart from the legal necessity, is to give early relief where relief is due. Though section 114A refers to modifications in the present settlement rates, Government's intention is that as a result of the fresh settlement the burden on the cultivators is reduced wherever such reduction is possible and justified. It is also the intention of the Government to employ special staff and especially efficient staff and to see that this resettlement is finalised as early as possible. With these remarks, I request the hon. Members to take this bill into consideration.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I want to know whether this House can take two bills into consideration at a time. Already we are considering one bill. Under our rules, unless that bill is passed or voted down, can we take up another bill for consideration.

Mr. SPEAKER.—I shall give my ruling a little later.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, I beg to move the following amendment:

"That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969 be circulated for eliciting public opinion within 6 months from this date."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

"That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969 be circulated for eliciting public opinion within 6 months from this date."

Both the main motion and the amendment are before the House for discussion.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಈ ಭೂಕಂದಾಯದ ಎರಡನೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮುಂದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ಆಚ್ಚಾದದ್ದು ಮಾರ್ಚಿ 31ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ, ಇದನ್ನು ಇವತ್ತು ಸಭೆಯು

ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಯವಾಗತಕ್ಕ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಆತುರ ಆತುರ ವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನಕ್ಕೆ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ, ಈ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಹಿತ ಅಹಿತ ಎರಡನ್ನೂ ಕೂಡ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಸಭೆಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಹಕ್ಕು. ಅದರಲೂ ಕೂಡ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಯವಾಗತಕ್ಕ ಇಂತಹ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ತರ ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಹಕ್ಕು. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುಮೆ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. 1965ರಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ವೇಸೆಂಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವಸರ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ದಿವಸ ಹಾಗೆ ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿರುವುದ ರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯೇನಿದೆ ಇದೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 1965ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅನಂತರ 1966ರಲ್ಲಿ ಜುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರಿದರು. ಜನರಿಂದ ಓಟನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಹಾಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿ ರುವ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಹೊಸ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವತನಕ ಹಳೆಯ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ಜನರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಈ ಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಖಚಿತವಾದ ನಿಲುವೇನು, ಈ ಸರ್ಕಾರದ ದೋರಣೆಯೇನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನತೆಗೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನಿದೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ವಜಾಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದು ಕೂಗನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯ ಸರಿ ಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಈ ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ನಿಲುವೇನು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದರು ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಜನಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಓಟನ್ನು ಪಡೆದು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರರಾರದಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬವರಾಣೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸರ್ವೆ ನಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದೆ, ಅದರ ಆಕಾರ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕಗಳಿರಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಕರಾರುವಾಕ್ ಲೆಕ್ಕಗಳಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಗ್ರಾಮಾಧಿ ಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಜಾ ಮಾಡಿದರು ಹಾಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲ ವನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಖಚಿತವಾಗಿ ಖುಷ್ಕಿ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟಿದೆ, ತರೀ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾಗಾಯಿತು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ತರಗತಿಯ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಆ ಶ್ಯಾನು ಬೋಗ ಹೇಳಿದ್ದು ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಬರೆದಿದ್ದು ಇವೇ ಮುಖ್ಯದಾಖಲೆಗಳು ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಾರದೆ ಈ ಒಂದೆರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ನಮಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮರೆತು ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಒಂದು ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈಗ ಈ ಒಂದೆರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ಒಂದು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಪುನಃ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಇವತ್ತು ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಈ ಕಂದಾಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಅಭೀಷ್ಟ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಇಚ್ಛೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಪ್ರಯೋಜವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಿಜವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಹೊರೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಅದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಂದಾಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಿಜವಾಗಿ ಒಂದು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು, ಆ ಮಸೂದೆ ರೈತರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ನಂಕಷ್ಟಗಳೇನೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವರು ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಕೂತಿರುವವರೇ 1966ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶೋಷಣೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ ವಚನಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಶಾಸನಕರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು, ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದು ಒಂದು. ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ಮೋಸಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಚನಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಈಗ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ? ಇಂಥಾ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ತರಬಾರದು. ಯಾವ ಯಜಮಾನ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಅರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೋ ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ ಇದು ಪುನಃ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಏಕಾಏಕಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನೂ ಸಹ ಸಂಗ್ರಹಣೆಮಾಡುವುದಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 6 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲಪರಿಮಿತಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆಯೇ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ರೈತಬಾಂಧವರು ತಂತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now Sri S. Gopala Gowda will speak as per the list sent to me by the Opposition Chief Whip. Both the Bill and the amendment are before the House for consideration.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—How can that be Sir ? In view of the vital importance of the point raised by the Leader of the Opposition, namely, that before the Bill is taken up for consideration in this House it should be circulated for eliciting public opinion, the amendment has to be considered first. Sri Sivappa has adduced cogent reasons as to

why this Bill should be sent for circulation for eliciting public opinion. It is one of the accepted methods and our Rules also provide for sending any Bill for eliciting public opinion. If at all there is any Bill which ought to go for eliciting public opinion, in my humble opinion, there cannot be any other Bill except this.

The hon. Mover of this Bill mentioned that this was already a justiciable matter before the Supreme Court, where the Supreme Court, in exercise of the fundamental rights of the individual, have said that everybody has a right to be heard before he is taxed. Apart from other things, when such is the position, I am only interested in saying that if this Government means rule of law, if this Government means business according to law and if this Government intends that any law that they pass should be in the interests of the State and not with a view to extricate themselves from an impossible position in which they have been now placed they should consider the suggestion put forward by the Hon. Leader of the Opposition. If you look into the records this is what the Hon. Minister has said on 17th September 1968: 'I will bring in a comprehensive Bill in order to see that all these doubts are set at naught'. As my friend, the Hon. Leader of the Opposition has cogently put it, even lawyers—jurists will find it very difficult to go through some of these provisions. I personally feel that this is a very vital matter in which the entire State, the rural population, nearly 80 per cent of the people are vitally interested. As a matter of fact, we do not know how much each individual has to pay and under what provisions he has to pay. Commencing from the year 1964, there are already several methods of taxations like land revenue, water cess, betterment levy and what not. Unfortunately, we did not refer to all those things on the previous occasions. Let every grower or cultivator know how much he has to pay. At least under the regime of Sri Koujalgi, let every cultivator know how much he has to pay in Mysore State for dry land, for wet land, for rain-fed wet land and where there is assured water supply by any means—either it may be water levy or betterment levy. Various things have been said and people have been scared by the Tahsildar and local officials more than anybody else—even today people have been scared. They sometimes feel that they will have to sell away their lands and they also feel that agricultural economy may be cripped. The time given is very short. Within 3 to 4 days, if you want to bring this Bill and rush through, it is not going to serve any purpose. Therefore, I request the Hon. Minister to please consider the very simple and at the same time sober suggestion of the Hon. the Leader of the Opposition. We have not come to a stage where we say that we shall not pay land revenue. In fact, it is the Government, who have raised the issue in this State. If anybody is responsible for creating the trouble, it is the Government, just to get some votes in 1967 elections. Therefore, I feel that this is a fit case, where the Bill, will have to be sent for eliciting public opinion. I hope the Hon. Minister, who I know, is a sane person and reasonable gentleman, will agree to this proposition.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮೈಸೂರು ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ) ವಿಧೇಯಕ, 1969, ಏನಿದೆ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾವಂಥ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಭೂಕಂದಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 73—75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಭೂಮಿಗೂ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರೈತನಿಗೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಂಬಂಧದ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಿ ಇದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಆಗಿಹೋಗಿವೆ. ಈ ಹೊತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಮೇಲೆ ಭೂಮಿಗೂ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳತಕ್ಕವನಿಗೂ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಏನೇನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಹತ್‌ಕಾರ್ಯ ಈಗ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಪರಿಣತರಾಗಿ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತನಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇನು ? ತನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೋ, ಕೆಟ್ಟದಾಗುತ್ತದೋ, ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ರೈತ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕೇ ಏನಹ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬಹು ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಶೇಕಡಾ 4–5ರಷ್ಟು ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಪರರು ಆಗಬಹುದೇ ಏನಹ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ವಿಚಾರಪರರು ಆಗಲು ಶಕ್ತರಲ್ಲ. ಅವರಮೇಲೆ ಶಾಸನ ಹೇರಿಸುವಾಗ ಶಾಸನದ ತಿರುಳು ಏನಿದೆ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಜನತೆಯಮೇಲೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅರ್ಥ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಇಲ್ಲದೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಹೊಸ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ರೈತನು ಏನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೋ, ಅದಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧವೇನು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರೈತನಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧವೇನು ? ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟೆನೇಂಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ರ್ಯಾಂಡ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ರಿಲೇಷನ್‌ಷಿಪ್ ಇರಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಅಪ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರೈಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ 30—40—99 ವರ್ಷಗಳ ಲೀಸಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಏನಿದೆ, ಅದು ಜೆಂಪರರಿ ಲೀಸ್ಸೇ, ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಲೀಸ್ಸೇ ? ಇಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ? ನಮಗೆ ನಿಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸಂಬಂಧ ಏನು ? ಏನುವ ಮೂಲಭೂತವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಆದಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ತೆರಿಗೆ, ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಇರಬೇಕೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಭೂಮಿಗೋಸ್ಕರ ನಾವು ಗೇಣಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೇ, ಇವೆರಡೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾದರೆ, ಮುಂದೆ ಗೇಣಿ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗೇಣಿಯನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೇಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮುನ್ನ ಭೂಮಾಲಕರಾಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀವು ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏನು ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದರಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—There is a motion for circulation. The Hon'ble Member may be brief in his obeservation.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I am making out a case as to why this Bill should go for circulation. It is not a small matter for myself and the Hon. Minister concerned to sit and decide. The people must have a say in the matter. Without consulting the people and without knowing what exactly is the result of it on the masses, it cannot be decided. Therefore, Sir, I am making out a case to show how important it is.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 10 ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇದು ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರುಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಶಾಸನ ಮಾಡುವಾಗ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಯದೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಭೂಮಿಗೆ ಹಕ್ಕುದಾರರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಯಾರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಶಾಸನ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ.

ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ನೀವು ಕೂಡತಕ್ಕ ಗೇಣಿಯ ಪೊಸಿಷನ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಮೀನನ್ನು ನೀವು ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲೀ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕ್ಷನ್ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗೇಣಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಯಾವ ಯಾವ ತರಹದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಭೂಮಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ತರೀ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ, ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ, ಬಾಗಯತು ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಧವಾದ ಕೊರಕಲು ಜಮೀನುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂತಿಂತಹ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಜಮೀನುಗಳು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿವೆಯೇ ದೂರದಲ್ಲಿವೆಯೇ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಏನು ಬರುತ್ತಿದೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರಕಾರದವರು ರೈತಾಪಿ ಜನಗಳು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನೇನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸರಕಾರ ಏನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ, ರೈತರಲ್ಲದೆ ಇತರ ಜನರು ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇರುವ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರ ಗೇಣಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನುಲಭವಾಗಿ ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೂ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಮೆಂಡುಮೆಂಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಇದು ಭೂಮಿಯ ಗೇಣಿ ಅಲ್ಲ ಕಂದಾಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಜನತೆಗೆ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈಗಿನ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕಿವಿ ಇದ್ದರೂ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿದ್ದರೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೃದಯವೂ ಇಲ್ಲ. ತಲೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ಹೇಳಬೇಕು. (ನಗು). ತಲೆ ಇದ್ದರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಹೋದರೆ ಆಗ ಜನರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ನುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಇದು ಮೊದಲನೇ ಆಸ್‌ಪೆಕ್ಟ್.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದು, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಇದು ಗೇಣಿಯಲ್ಲ, ಕಂದಾಯ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ವಾದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಇವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಕೂಡ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿ ಎಂದೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಕ್ಯಾನನ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ಅನುಸರಿಸಿ ನೀವು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಎಂದು ಏನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದೀರೊ ಅದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗೇಣಿಯಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಂದಾಯದಮೇಲೆ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜು ಎಂದು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ವರ್ಷದ್ದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸರ್ ಚಾರ್ಜು ಎಂದು ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಗೇಣಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೀವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತಲ್ಲ—ಈಗಾಗಲೇ ರೈತಾಪಿ ಜನರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರವರು ಇದೇ ತಿಂಗಳು 10ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ದೊಡ್ಡ ಜನರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ನೀವು ಹಾಗೂ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವಾದ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಆಧಾರಗಳು ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಆಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಈಗ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ತತ್ವಗಳು ಏನು ಇವೆಯೋ ಆ ತತ್ವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇರೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೇ ವಿನಾ ಅನೀತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಅನೀತಿ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರೇ ಆಗಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಿಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳೇ ಆಗಲಿ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುವವರೆಲ್ಲರೂ ದೇಶದ ಖಜಾನೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಧರ್ಮ ಇದೆ, ಯಾವ ನೀತಿ ಇದೆ ? ಅವರವರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಾ ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೀತಿ ಬೇಡವೇ ? ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಕೂಡಲೇ ನೀವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರೋ ? ಆದಕಾರಣ ಈ ಮೂಲಭೂತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಶಾಸನ ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ, ನಾನು ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರೆ ಹೆನ್ಸೀವ್ ಆಗಿ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ತಂದಿದ್ದ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನಾಯಿತು ! ಅವರು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲವೇ ! ಅವರು ಈ ಶಾಸನನಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ ! ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತಾಪಿ ಜನಗಳನ್ನೂ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವರ ಕ್ಷೇಮ, ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸೀವ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತರುತ್ತೀರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹಿಂದೆ ಏನು ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ಬೇರೆ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಸಂಘಟಿತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ರೈತಾಪಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯದೆ, ಅವರ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಶಾಸನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹೇಳಿದರು, ಜನಗಳು ಕಂದಾಯ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೋಸಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೈತಾಪಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ?

ಈವೊತ್ತು ಮೂಕರಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನರನ್ನ ಇಂಗ್ಲೀಷರು ನೂರು ವರ್ಷ ಮೋಸ ಮಾಡಿದರು, ನಾವು 20 ವರ್ಷ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಮೋಸ ಮಾಡಬಹುದು, ಹತ್ತಾರು ಜನರನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಮೋಸ ಮಾಡಬಹುದು, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನರನ್ನು ಸದಾಕಾಲ ಮೋಸ ಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏನೋ ತಾವು ದೈವಾಧೀನದಿಂದ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ.

ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ದೈವಾಂಶ ಸಂಭೂತರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಆ ಕೀರ್ತಿ ಯಾರಿಗೆ ನಲ್ಲುತ್ತದೆ ಅವರು ಚಿರಾಯುಗಳು. ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಮುಂದೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಿರುವಾಗ ನೀವು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. According to Shakespeare, when the fortune passes through everybody's door, those who are vigilant will catch it." ಹಾಗೆ ಈಗ ಈ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿವಂತರಾಗತಕ್ಕ ಗಾಳಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಯೋಗ ಈಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರೆ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಧಃ ಪತನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅದು ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕುದು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿ. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ನೀವು ಕುಳಿತು ಅವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಶಾಸನ ಮಾಡತಕ್ಕುದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೇ ವಿನಾ ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದು, ನಾಳೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಈ ತರಹ ಮಾಡುವುದು ನಲ್ಲದು. ಅದು ನಮಗೂ, ನಿಮಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರೂ, ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ, ಅವರ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆ ಸಮಗ್ರವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 17-8-69 ರಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಗ್ರವಾದ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ತಂದಿರುವ ಮಸೂದೆ. It has become a bundle of confusion if not contradiction. ಈಗ ಇರುವ ಹೊಸ ಕಂದಾಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಅಭಾನಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಾನಗಳು ಈಗ ತಂದಿರುವ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾದರೆ 15ನೇ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ತರೀ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದೆ; ಕಣಿವಾಲಡೇಟೆಡ್ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದುದನ್ನು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯ ಎಂದು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿವ್ವಾರೆ. ಇದು ಬಹು ಮಂದಿ ರೈತರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಜನಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಾಸ್ತವ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಯಾರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ, ವಾಟರ್ ರೇಟನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣ್ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ವೆಚ್ಚವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಆರು ತಿಂಗಳು ಆಥವಾ ಒಂದು ವರ್ಷ ನಿಧಾನವಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸರಕಾರದ ಭರವಸೆಯಂತೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ತರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Will the Hon. Minister accept the suggestion ?

Sri H. V. KOUJALGI.—In the meanwhile I want to know whether this amendment is only to be taken up ?

Mr. SPEAKER.—Yes. I will put first the amendment to the vote of the House.

3-30 P.M.

Sri K. H. SRINIVAS (Sagar).—On a point of order, Sir, the Amendment is to be considered in reference to the main Bill.

Mr. SPEAKER.—Please see Rule 74. It is not an ordinary amendment. It is under Rule 73 (1).

Sri K. H. SRINIVAS.—Under rule 73 (1) it is not provided that if any member moves an amendment, it should be immediately put to vote and it should be considered prior to the consideration of the Bill.

Mr. SPEAKER.—Both the practice are in vogue in India. Since the rule is very specific, there can be one motion at a time before the House. In view of that, I propose to put the amendment first and then the consideration motion will be taken up.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ತರಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಂಜೇಗೌಡರು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದರೋ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತು, ಆ ವಿಷಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ವ್ಯಾಪಕವಾದುದಲ್ಲ, ವ್ಯಾಪಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ, ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಹ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು, ಏಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕ ತರಲು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗ ವಾಗ ಸಹ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆವಾಡಿದರು. ಆಗ ಅಂಥ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಅವಸರವಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸವಾಡಬೇಕು. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಇದು ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್ಲೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ವಿಚಾರವಾಡಬಹುದು. 1965 ರಲ್ಲಿ ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಯಿತು. ಅವಾದನಂತರ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಯಾಗುವಾಗ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಬರಾಬರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ರಿಟ್ ಪೆಟಿಷನ್ ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ನಂಜೇಗೌಡರು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದರು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಇದ್ದುದು ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ರವೆನ್ಯೂ. ಇಡೀ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೋಡ್ ಅಮೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಈಗಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ಮತ್ತು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್ ಇದು. ಈ ಬಿಲ್ಲಿಂದ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವವರಿಗೇನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ದುರಸ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮತ್ತು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗಿದೆ : ಇದು ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ, ಭೂಕಂದಾಯ ಕೊಡುವವರು ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿರಬೇಕು, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲನೆಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಮತ್ತು ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. 1965ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ ಆಯಿತು, ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಯಿತು, ಅದು ಆದಕೂಡಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ

ಯಾರದಾದರೂ ತಕರಾರಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ 3 ತಿಂಗಳ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಬ್‌ಜೆಕ್‌ಷನ್ ಕೇಳಲಾಯ್ತು. ಕೆಲವು ಬಂದಿರಬಹುದು ಅಥವ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕಾರಣಕಾಶ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡಲಾಯ್ತು. ಅದರ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತಕರಾರೂ, ಬರಲಲ್ಲ, ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಮುಂದೇನ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರಂತೆ ಮುಂದೆ ಅದು ಮೇಲ್ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. 1965ರಿಂದ 1967-68ರವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ತಕರಾರು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಕರಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಜುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಕಂದಾಯ ವಜಾಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಂತರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ರೀಸೆಟ್‌ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸೆಟ್‌ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿರುವುದೇ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—On a point of order. The Hon'ble Minister is fillibustering to get some members on the Treasury Bench to get inside.

Mr. SPEAKER.—I do not know that.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The Hon'ble Minister has made it clear that he does not agree with us. Therefore, please put it to vote.

Mr. SPEAKER.—Three Hon'ble Members, the Leader of the Opposition, Sri Siddaveerappa and Sri Channabasappa have spoken nearly for an hour and half. If the hon'ble Minister wants to take time to reply, he can do so.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I move for closure.

Mr. SPEAKER.—I cannot stifle the debate that way. Let the Hon. Minister complete his speech.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—According to rules whenever there is a move for closure, the question will have to be put at once.

Mr. SPEAKER.—It is for the Chair to decide whether the debate is complete or not. Nobody from the Treasury Benches has spoken. Yet I must give time to them also.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನಾನು ಮುಂಚೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಶುರು ಮಾಡಿದರೋ ಅಂದು ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಡ್ರೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಇದ್ದದ್ದು ತೋಟದ ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ, ತೋಟ ಇದ್ದದ್ದು ಡ್ರೈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಕ್ರಾರು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರು. ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರು ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಿರ್ ತರಬೇಕಾಯಿತು. ತಾವು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಈಗಾಗಲೇ ಕರೆದದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಮೂಲ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ ರೀ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದೂ ಆಗಿದೆ.

(Interruptions)

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ನಾವು ಏನಾದರೂ ಇಂತಹ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತಾವು ಬಹಳ ಬೇಜಾರು ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಇವತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬೆಂಚ್ ಖಾಲಿ ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ, ತಾವು ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾವೇನಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲು ಹೊಡೆದೂ ಹೊಡೆದೂ ಕುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಏನಾದರೂ ನಾವು ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ aspersions towards the

(ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್)

Chair cannot be tolerated; resume your seat; get out ಎಂದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ಧರ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ? ಯಾವ ತತ್ವದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ತಾವು ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು? ಇಷ್ಟೇ ಅನ್ಯಾಯ ಸಾಕು! ಸ್ವಾಮಿ.

Mr. SPEAKER.—I do not quite understand what the hon'ble Member is saying. Four hon. Members have spoken on this side, and the hon'ble Minister is replying to the points raised by them. I am just telling the Member that he must complete his speech.

Sri AZEEZ SAIT.—Have you ever shown patience towards the opposition?

Sri A.R. PANCHAGAVI (Arbhavi).—On a point of order. The hon'ble Member Sri Azeez Sait is saying so may things against the Chair, casting reflections on the decisions of the Chair. I request that the Chair should take action if the hon'ble Member does not withdraw them.

Mr. SPEAKER.—I shall examine. I was not able to hear him.

Sri M. RAMAPPA (Hosadurga).—I would like to submit that the Chair has to act on certain occasions. We are all aware that time limit was not fixed for the Minister to give his reply. If any time limit was fixed either for the hon'ble Members or the Minister to finish reply within a particular time and if the Chair had not put the matter for the vote then they could have cast reflections on the Chair. But, no time was fixed and it is unfair on the part of Sri Azeez Sait to cast reflection and to create an impression in the minds of the public or hon'ble Members that the Speaker with a view to give time for the Ruling Party, was allowing the Minister to reply for a long time. When no time limit was fixed, the Speaker could not give direction to the Minister to finish his reply. In view of this position, no reflection can be cast on the hon'ble Speaker. If what the hon'ble Member Sri Azeez Sait has submitted amounts to casting reflection, proper action should be taken against him.

Mr. SPEAKER.—I was not able to hear Sri Azeez Sait's speech. I shall examine the record and if it is found that he has said anything which casts reflection on the Chair, I shall consider that position.

Now, I would like to make one point very clear. We have got to give the hon'ble Minister a reasonable time to reply. He has to reply for 1½ hours' debate and naturally he wants sufficient time to give reply. Unless and until the hon'ble Minister finishes his reply, he should not be interfered with. By such interference, Members would be unnecessarily taking away his time.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನಾನು ಇನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು ಎರಡು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು? ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ರೈತ ಇನ್ನು ಮೇರೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಭೂಮಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಸ್ವಭಾವದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಹೋದಕಾರಣ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು

ವಿವರವನ್ನು ಖಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭೂಮಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲ, ಅಥವಾ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಭೂಮಿ ಯಾವ ತರಗತಿ ಭೂಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಲಂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಎರ್ನಾ ರೈತರಿಗೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂದಿಂದ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇದರಲ್ಲೂ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೆ ತೊಂದರೆ ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಪೀಲ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೂಡ ಕಲ್ಪಿಸಿರುತ್ತೆ. ಮತ್ತೆ-ಇದು ಇದೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವುದಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ರೈತರ ತರ್ಫನಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರೇ ಜಾಸ್ತಿ. ವರ್ತಕರಿಂದ ಬೇರೆ ಜನರಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಕಡಮೆ.

Sri S. SIVAPPA.—The Government have no right to go back on the Congress manifesto.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಏಕೆ ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ? ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ತಾವು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ತಮ್ಮ ಒಂದು ನಿಲುವಿನ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಿಗೂ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ಹಾಕಬಾರದೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಮತ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಹಾಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಮೊದಲು ಕಂದಾಯ ಅಂದರೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ. ಆನಂತರ ನಾವೇನು ಗೇಣೀದಾರರೇ ಅಥವಾ ನಾವೀಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸೇ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—I want to tell the hon. Member that Resettlement was ordered prior to 1962. Then Hon. Sri Channabasappa happened to be a member of the then Cabinet which ordered Resettlement.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That is no answer. A Daniel has come to judgement!

The Hon. Minister was not here at the time I spoke. He does not know what I spoke. Still he has come as a Daniel to give judgement over what I spoke!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈಗತಾನೆ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇನು ಒಂದು 'ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನರ್' ಪಾಯಿಂಟನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ.....

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You stand by the position you have taken. You have agreed that it is not a tax but rent.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಕೋರ್ಟಿನವರು ಈ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ರೈತರಿಗೂ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ರಫ್ ಷಾಡಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ಅತುರದಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬಾರದು.

ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಕೂಡ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬಾಕಿಯವರಾದರೇನೋ ಅವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅದು ತಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಈ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ)

ಭೂಮಿಯಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅಂದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ? ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳತಕ್ಕವರಾದ ನಾವು ಗೇಣೀದಾರರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಅಂದಾಗ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಎಂದು ಏನನ್ನೋ ಹೇಳತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಬಂದರೆ ಲೀಗರ್ ಪಂಡಿತರನ್ನ ಲಾ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂನೋ ಅಥವಾ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆಂಟೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಮಾಡಿ. ಅಥವಾ ರೈತರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ರ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇ ! ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೂ ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಮಾಡದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

4-00 P.M.

Sri H. V. KOUJALGI.—Sir, as I have already said, we are concerned with land revenue only. There is only one revenue called land revenue and it is defined under the Mysore Land Revenue Act, Whether it is a tax or levy, it is a complicated question on which even legal pundits differ. So, I do not want to enter into that controversy. I only wish to confine myself to land revenue.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—1888ನೇ ಕೋಡ್ ಇಲ್ಲಿದೆ. 1966ನೇ ಕೋಡ್ ಸಹ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಕೋಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಎಂಬುದು ಡಿಫೈನ್ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಹಾವಾಡಿಗರ ಆಟ ಆಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲಿ ಹಾವಾಡಿಗರ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿಕೊಂಡು ಯಾರೂ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. I want to know whether it is parliamentary.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I raise to a point of order and it is this. There is no terminology as land revenue under the Land Revenue Code or Land Revenue Act; it is nowhere defined.

Mr. SPEAKER.—What has it to do with the circulation motion ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Let the man who is asked to pay this pay it by any means, but let him know what he is called upon to pay.

Sri D. M. SIDDAIAH (Beligere).—Sir, I rise on a point of order. The question before us is the amendment moved by the Hon. the Leader of the Opposition Sri Sivappa. This was sufficiently discussed and the Hon. Minister for Revenue has replied. When the hon. Member Sri Srinivas raised a point of order, you were pleased to say that first of all the amendment must be put to vote. Therefore, before going into the definition of land revenue and all that, the amendment of Sri Sivappa must be first put to vote. After that, when the amending Bill is being discussed, the Hon. Members are entitled to make any reference. We are anxious to hear them because some of them have specialised in it and we have great respect for their learning and scholarship. Therefore, I am appealing to you, Sir, to put the amendment of Sri Sivappa to vote without going into the details.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಅವರ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮುನ್ನೂದೆ ಮತ್ತು

ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ್ಯಲೇಕ್ಷನಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ತಾವು ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಕಾರಣ ಏನೂ ಎಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮನೂದೆ ಸರ್ಕಾರ್ಯಲೇಕ್ಷನಿಗೆ ಏಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೂದೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಗೃಹಕೃತ್ಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ತಾವು ಪೊದಲು ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ್ಯಲೇಕ್ಷನಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಂತರ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಈಗ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕುವ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇದ್ದೀರಿ ? ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—There appears to be some misunderstanding. When such amendments are there, the practice in India is that the original motion together with the amendments are considered, debated and then the amendment is first put to vote. The Hon. Leader of the Opposition and the hon. Members Sriyuths Siddaveerappa and Chennabasappa also spoke. The hon. Member Sri Srinivas raised a point of order saying that the amendment must be put to vote first and I upheld his point of order. In this connection, if the hon. Member is interested he may look into sub-rule (2) of rule 73. There, the sense appears to be that the amendment should be put to vote first and then the consideration motion.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I rise to a point of privilege.

Mr. SPEAKER.—I request the hon. Member to give it in writing.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಮನೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ ಇದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನತಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಪೊಂಡತನದಿಂದ, ಹಠವಾರಿತನದಿಂದ ರೈತ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇವತ್ತು ಕಂದಾಯದ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಏಮರ್ಶೆಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿನೀತಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ, ಮೂಗು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಇಂತಹ ಉದ್ಧಟತನದ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

[Then the members of the opposition withdrew]

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗತಾನೇ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಂದ ಮಂಡಿತವಾಗಿದ್ದಂಥ ಸೂಚನೆಯನ್ನು, ತಾವು ಪೋಟಿಗೆ ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವಂಥಾ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು. ಇದರ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಮೂಢರೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಏನೇ ಆಗಲೀ ಅದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಖ್ಯಾಬಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಭೂಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ಎರಡನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ) ವಿಧೇಯಕ, 1969 ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಟೀಕೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ಎಂದರೆ ಮಾರ್ಚ್ 31 ನೇ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾರ್ಡಿನರಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಚರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೋ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಕೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತ ಮಸೂದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅಧಿಕೃತ ಮಸೂದೆ ಎನ್ನುವಂಥಾ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದು ನಣ್ಣ ರೋಷ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾರದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಸೂದೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜಸ್ವಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಏರೋಧಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರದ್ದಾದರೂ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳು ರೆಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿವೆ, ವಿಚಾರಪೂರಿತ ವಾಗಿವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಇರುವವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ಜನ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಇದೇ ತರಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಖಾನಗೀ ಮಸೂದೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಾಗ ಅದು ಸಮಗ್ರ ವಾಗಿಲ್ಲ, ಏನೇನೋ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಆಗಬೇಕಾ ಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇ ಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ನಾವು ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯುಮುಂದೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತರುತ್ತೇವೆ, ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ರಿವಿಜನ್ ಆಫ್ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದಾದಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು 1968 ನೇ ಇಸವಿ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ತಿಂಗಳು 17 ನೇ ತಾರೀಖು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

> "ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರೀ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್, ರೀ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತು. 30 ಅಥವಾ 50 ವರ್ಷದ ಅವಧಿ ಮುಗಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಕಾಯಿದೆ ಬಂದನಂತರ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವರ್ಷ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದರು. ಈಗಿದ್ದ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ರೀ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥವಾ ರೀ ಸರ್ವೆ ಏನಾಯಿತು ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಮಹಾ ಸಭೆಯ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅದು ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಿತು. ಹೀಗಾದ ನಂತರ ಈ ವರ್ಷದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಹೊಸ ರೀ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದ ರೇಟ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲು ಮಾಡ ಬೇಕು ಅಂತ ಅಂದಾಗ ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು, ಕೆಲಕೆಲವು ಕಡೆ ನೂರು ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಕೆಲವು ಕಡೆ 200 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಡಬ್ಬಲ್ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು; ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಡಿಮೆಯೂ ಆಗಿದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ತಕರಾರುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿವೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕೆಲವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಟೇಯೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿದ್ದ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಅನ್‌ಸ್ಯೆಂಟಿಫಿಕ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ, ವ್ಯವಹಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅನ್ಯಾಯ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೇಗೆ, ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ 200–300 ಪಟ್ಟು ಆಗಿದೆ; ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದ ವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅಥವಾ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಎರಡನೇ

ತಾರೀಕು ಈ ಮನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸದ ಮುಂಚೆ ಪ್ರೆಸ್ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಕರೆದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪುನರ್ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಈಗಿದ್ದ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ."

"ಇನ್ನು ಮುಂದುವರಿದು, ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು :

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ತಾವು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮನೂದೆಯ ಕಲಂಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕಳಿಜಲಗಿ.—ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಕಲಂ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, 3-4 ಕಲಂಗಳನ್ನು ದುರುಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ....."

ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

[Mr. Chairman (SRI G. RAME GOWDA) in the Chair.]

ಮೊನ್ನೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಯವರು 17ನೇ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಘರ್ಷಣೆ ಉದ್ಭವ ವಾಯಿತು. 1964ರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಿರಿ, ನಾವು ಸಮಗ್ರ ಮನೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ದುರುಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬಾಕಿ ಪಟ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಯಿತು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಕಿ ಪಟ್ಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ಮುಂಚೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು—ದುರುಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆರೋಪ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂತು. ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವ, ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸಲಾರದೆ ಹೇಡಿತನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಕೂರುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವ ತನಕ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಯಿತು, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರು, ಈ ಮಹಾ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನೇನು ಸವಲತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದರು, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲವನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಕಹಿ ಪ್ರಸಂಗ ನಿಮಗೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು 17 ನೇ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಏನೆಂದರೆ, "ಹೊಸ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗುವವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಳೇ ದರದ ಪ್ರಕಾರ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಕರಣೆ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಆಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೇ ದರದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಈಗ ಇದ್ದ ಕಾಯಿದೆ ದುರುಸ್ತಿ ಆಗುವವರೆಗೂ ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಳೇದರದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಿರಿ, ಅದನ್ನು ಪಾರ್ಟ್ ಪೇಮೆಂಟ್ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕಂತುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು. ಈಗಿನ ಕಾಯಿದೆಯು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆದನಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ರೆಮಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಹಳೆಯ ದರದ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿರುವ ತಮ್ಮಂತಹ ಒಬ ಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ ? ಅಥವಾ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರ ತಕ್ಕವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಆದಮೇಲೆ ಏನು ಹೇಳಿದಿರೋ? ಆ ತರಹ ಕೂಗು ಗರಾಚೆ ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನುನೀವು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಕಾನೂನೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಭಾಷಣ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರದ್ದು ಭಾಷಣ, ನನ್ನದೂ ಭಾಷಣ, ಅದೆರಲ್ಲಾ ಕಾಯಿದೆಯೇ! ಅದನ್ನು ನೀವು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಕಾನೂನೇ ? ಆದ್ದರಿಂದ 1965ರಿಂದ ಏನೇನು ಬಾಕಿ ನಿಂತಿದೆಯೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹಾಕಬೇಕು, ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು, ಹರಾಜು, ಜಫ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಮರ್ಯಾದಸ್ಥರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮತ್ತು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಹೆಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಇದ್ದರೋ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಇಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುವಾಗ ನಮ್ಮನೆ ಇದ್ದಿರಿ. ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದನಂತರ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗುವುದು ಶುರು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಲೆವಿ ವಸೂಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಥ ಇಂಥ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಇಂಥಿಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಾಹಸೀರ್ದಾರವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

4-30 P.M.

ಜೊತೆಗೆ ಪೋಲೀಸರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಲೆವಿ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಡೆ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವೋಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ರೈತರು ನಿಮಗೆ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಂದ ನೀವು ವೋಟು ಪಡೆದಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಅವರು ಏಾದರಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೀರಿ. ಆಗ ನೀವು ಮೇಲೆ ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಹೊಳೆ ದಾಟಿದಮೇಲೆ ನೀವು ಅಂಬಿಗನ ಮಿಂಡ ರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಅಂಬಿಗನನ್ನು ಗೋಗರೆದು ನಮ್ಮುದ್ರ ದಾಟಿದಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಏನು ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಮರೆಯುತ್ತೀರಿ. ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ಬರೀ ಭಾಷಣ ಎಂದು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ನಾವು ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಬೇಕಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಈಗಿನ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವವರೆಗೂ 1964ರ ಹಿಂದಿನ ಕಂದಾಯ ವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಮುಷ್ಕರದಿಂದ ಎದ್ದೇಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ನಂತರ ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಮಹನೀಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಂಧಾನ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಮಹನೀಯರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಮಸೂದೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಈ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ರೀ—ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬಹುದು, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಬಹುದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಅವರು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಬಹುದು ಎಂಬ ಆಶೆಯನ್ನು ನಾವು ತಳೆದೆವು. ನಂತರ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಹೊಸ ರೀ—ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡರು. ನಂತರ ಮುಷ್ಕರ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿ, ನೆಲ ಬಿಟ್ಟು ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೆಲವರ ಪಿತೂರಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮುಷ್ಕರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೆ ಆಸನದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನನ್ನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ದೇಶದ 52 ಕೋಟಿ ಜನರೂ ಸಹ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಗುಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ದಿವಸ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಅವರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ನಿರ್ಣಯದಮೇಲೆ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಆದಮೇಲೆ ಆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡೆವು. ಇದು ಹಿನ್ನೆಲೆ. ಈ ಕಡೆಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವ ತನಕ ಅಥವಾ ಆ ಕಡೆಯವರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗುವ ತನಕ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಕಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿರಲಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು

ತಾವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ವೋಟು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ. ರಾಜನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತಾಗಲೀ, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಲೀ, ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೇ, ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆಯೇ, ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿದೆಯೇ, ಅದರಿಂದ ತಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ತೃಪ್ತಿ ಆಗಿದ್ದೀರಾ, ತಮಗೆ ಇದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ದೊರತಿದೆಯೇ, ಈಗಿನ ನಿಮ್ಮ ತೊಂದರೆಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿದೆಯೇ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸದಾಗಿ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಮಾಧಾನಗಳು ಆಗಿವೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹೋಗಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಏನು ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವೇ ಏನಾದರೂ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಕಳಿಸಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವೂ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕಾತುರತೆಯಿಂದ ಇದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಶ್ನೆದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ರಾಜನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೇಲೆ ತಂದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಬಹಳ ಪಾಣ್ಡಿತ್ಯದಿಂದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಹೊಣೆಗೇಡಿತನದಿಂದ ಅವರ ವಿವರಣೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಆಕ್ಟು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ 1964, ಆಕ್ಟ್ಸ್ ಆಫ್ 1965, ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು ಆಕ್ಟ್ 2 ಆಫ್ 1966 ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳು. ಇವು ಎಷ್ಟು ಪುಟ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 271 ಪುಟಗಳಿವೆ. 1888ನೇ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೋಡಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಈ ಲ್ಯಾಂಡು ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಬೆಂಟು ಪುಟಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಳೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು. ಇನ್ನುಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅನ್‌ಕ್ಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡು ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಇದೆ. ಇನ್ನುಳಿದದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಮಸೂದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಶಬ್ದ ನನಗೆ ಮಸೀದಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಶಬ್ದದ ವಿಚಾರ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ. ಇತರ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇರಲಿ. ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವವುಳ್ಳ ವಕೀಲರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದವರು ಎಂದು ಕೇಳಿ ನನಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ವಕಾಲತ್ತು ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಕೊಡುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ನೆಪ್ಪುಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಸೂದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಏನೇ ಆಗಲೀ, ತೀರ್ಪು ಏನೇ ಬರಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಚಕಮಕಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇದು ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಇದನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡುವಾಗ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಯಾವ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆಯೆನೇ, ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಕೂಗಿನಿಂದ ಗರಾಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಮಸೂದೆ ಪಾಸಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಜನತೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಂತೂ ಸಿಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ; ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್ ಫ್ರೇಂ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಘನ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವ ನಡಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ವರ್ಷಗಳು ಆದರೂ ಆಗ ಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂಲ್ಸುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸಿಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೇ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಲ್ಯಾಂಡು ಗ್ರ್ಯಾಂಟು ರೂಲ್ಸುಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗಲಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಆಕ್ಟನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಈ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—The Land Grant Rules are there. There will be special sets of rules. Whenever the new Act is repealed, the old Act will be continued.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಾರೂ ಮೀಸೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ನೀವು ಹೊರಗಡೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಇರುವ ಈ ಸಭೆಯ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರು ಬಂದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ನಿಮ್ಮ ಭುಜತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೀರಿ. ನಿನ್ನೆ ನಡೆದಂತಹ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನೀವೇ ಟಗ್ ಆಫ್ ವಾರ್ ನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಮಗೆ ಹಾಗೂ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಟಗ್ ಆಫ್ ವಾರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಠಿಣವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಟವಾದಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ನೀತಿ, ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ನಿಯಮಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಇಲ್ಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಂಸದೀಯ ಸಚಿವರೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ತಂದು ಶಹಬಾಸಗಿರಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ವಿವರಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದರೆ, 1964ರ ಮುಂಚೆ ಏನು ಕಂದಾಯ ಇತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿ, ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ನಮಗ್ರು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವ ತನಕ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಒಂದು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದುದು. ಇಂದು ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಕೌಜಲಗಿಯವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಏನು ಉರುಳು ಬಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಂತಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಕೋಟಿ ಆದಾಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಹೋಯಿತು. ಇದುಇನ್ನೂ ಆರು ಕೋಟಿವರೆಗೆ ಬರಬಹುದು ನಾವು ಮಾಡಿದ ಮುಷ್ಕರದ ನಂತರ. ಇದು ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಏಪೊತ್ತು, ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು.

ನಾನು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ನೀವು ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜನರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಇವೆ, ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇವೆ. ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಏನು ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಭಾಷಣ ಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಈ ಸೆಕ್ರಿಟೇರಿಯೇಟ್‌ನ 59 ಇರಾಜೆಗಳು ಏನು ಇವೆ ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಇರಾಜೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ, ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವವರಿಗೆ, ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇರುವವರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವವರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಸಹಸ್ರಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಜೊತೆಗೆ ಲೀಗಲ್ ಅಡ್ವೈಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರು. ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. 1964ರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೊಸೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಸೂದೆ ಅವರಿಗೆ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ Amendment of

Section 10, Amendment of Section 18, Insertion of new section 114A, Insertion of new section 122 A and 122 B. ಅಷ್ಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದು ಒಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಸೂದೆಯೂ ಹೌದು. ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, The expenditure on the staff for resettlement will depend on the number of zones taken up for revision settlement. It is anticipated that the cost on this account may not exceed Rs. 8 lakhs. ಇದು 8 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ಇರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಫಾರ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಅವರು ಮೊದಲೂ ಇದ್ದರು, ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಸ್ಟಾಫ್ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶೇಕ್‌ದಾರರು ಹೋಗಿ ರೀ-ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 3.Amendment of Section 18 In sub-section (1) of section 18 of the principal Act, after the words and quotations "Superintendent of Land Records", the words and quotations, "Superintendent for Settlement", "Assistant Superintendent for Settlement", shall be and shall be deemed always to have been inserted. ಇದು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು 122 B ನಲ್ಲಿ ಡಿಟರ್‌ಮಿನೇಷನ್ ಆಫ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಓದಿದ್ದಾರೆ?

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ 2-2 ಜೋನ್, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 2 ಜೋನ್ ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟರು ಇರುವ ಕಡೆ 2 ಜೋನ್; ಹೀಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿದರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 1-1 ಜೋನ್ ಈ ರೀತಿಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಮಿರಾಸಿಯವರು ಬರೆದಿರುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿರಬಹುದು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ರೆಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣ, ಕ್ಲೈಮೆಟ್ ಗುಣ ವಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ, ಕ್ರಾಪ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅದು 122 ಬಿ ಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—

122. B. Determination of assessment of lands.—(i) Deputy Commissioner,—

"(i) may *suo motu* at any time... "

"ಮೇ ಸುವೋ ಮೋಜೋ" ಎಂದರೆ, ಆತನು ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಬಹುದು. ಮೇ ಸುವೋ ಮೋಜೊ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ ಬ್ರಿಟನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಇದ್ದಂಥ ಶಬ್ದ.

(ii) shall, on the application of any person aggrieved by the land revenue assessed within a period of thirty days from the date of serivice of the notice under section 126 A.

ಇದು ಆತನು 30 ದಿನದೊಳಗೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದಾಗಲು ಬಂದು ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಮುಂದುವರಿದು:

"if, he is satisfied after such enquiry as he deems fit that the assessment of land revenue on any land or the land as the case may, is contrary to law or is otherwise incorrect, as regards the extent of land, the class of such land, the standard rate applicable and the land revenue payable, shall pass such orders, as he deems just."

ಎಂದು ಇದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

5-00 P M.

ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ನನಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

"Provided that no order prejudicial to the occupant shall be made under this sub-section unless the applicant or any other person interested has given a reasonable opportunity of being heard"

ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುವುದು, ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು. ಎಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀದ್ದೀರಿ ! ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಮುಂದೆ ಕೇಳುತ್ತಾರಂತೆ, ನಿನಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೇಕೋ ಎಂದು. ಅಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಔದಾರ್ಯವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಪೀಲ್ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

"...may within sixty days from the date of such order, appeal to the Divisional Commissioner, and the decision of the Divisional Commissioner thereon shall be final."

ಆಲ್ಲಿಗೆ ಫೈನಲ್. ಫೈನಲ್ ಆರ್ಡರಾದ ಮೇಲೆ ಅವ ಫೈನಲ್. ಅವ ಕೌಜಲಗಿ ಅವರು ವಕೀಲರಾದಾಗ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರವೂ ಬರಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಫೈನಲ್ ಆರ್ಡರ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತುಕೋಳ್ ಅಯೋಗದವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆರೇಳು ಜನ ಸೂಪರ್ ಅನ್ಯುಯೇಷನ್ ಆಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಏನು ಮಾಡುವುದೂ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯಂತೆ. ಅವರೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಇದನ್ನು ಫೈನಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸ್ಪೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತು. ಅದರ ಬಗೆ, ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದೇ ಕೆಲಸ, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಯಾರಾದರೂ ಮರೆತಿದ್ದೀರೋ ಏನೋ. 1972ಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಜನರಾವಣೆ ಇದೆ ನಿನ್ನೆಯದಿನ ಶಾಸಕರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ವಿವಿಧ ವಿನೋದಾವಳಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮತ್ತೆ ರಣಕಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ; ಇಲ್ಲಯೂ ವಿವಿಧ ವಿನೋದಾವಳಿ ಮಾಡಬೇಕೆ. ಇದು ಮುಗಿದ ಮೇಲೂ ಮತ್ತೆ ಜನತೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವವರು ಅವರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಮಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು. ನಾನು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಂದಾಯ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಅವಸರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಹಣಕಾಸಿನ ಮನೂದೆ ಕೂಡ ಹೌದು. ನೀವು ಈ ಮನೂದೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹುಶಃ.....

† Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I rise to a point of Order. Having gone through the financial statement that has been given in this Bill I find it is stated as :—

" The expenditure on the staff for resettlement will depend the number of zones taken up for revision settlement. It is anticipated that the cost on this account may not exceed Rs. 8 lakhs ".

"As regards writing notices, printing of forms, etc., the expenditure is estimated to be about Rs. 1 lakh".

It will be seen that under Art. 199 of the Constitution of India the Money Bill is :—

"For the purposes of this Chapter, a Bill shall be deemed to be a money Bill if it contains only provisions dealing with all or any of the following matters, namely.—

(a) the imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax;"

If this Bill is to be brought here the assent of the Governor is absolutely necessary because it is a money Bill. No assent of the Governor is received because it is not mentioned here that the assent is received. Presumably because it is brought here on a rush basis it is not there. This is published on 29th March and it has been brought here today. Therefore there is constitutional inhibition for the introduction or consideration of this Bill. This is a money Bill because it involves financial matters and it has not received the assent of the Governor. Therefore, it will have to be sent back for re-introducing after receiving the assent of the Governor.

Mr. CHAIRMAN.—The recommendation of the Governor is already received. So, there is no point.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It will have to be enclosed. We do not know whether it is received. Moreover we cannot be taken by surprise like this. According to the Constitution the assent of the Governor is *sine qua non* or condition precedent before a financial Bill is taken into consideration. How are we to know that the Governor has assented ? They have not mentioned it here.

Mr. CHAIRMAN.—The assent is given on 31-3-1969.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It may be that the Governor has given assent. But before introduction of the Bill, this House has to be informed in writing that consent of the Governor is obtained. It must be before the Bill is introduced. At the time of introduction that permission which the Governor has to give, is lacking and therefore that is not in order. It may be that they might have obtained the assent of the Governor later. We are not aware of it. At the time, the Bill was introduced in this House and at the time this House was seized of the Bill, this Bill was not in order and any further continuance of discussion of such a Bill is not in order. It is possible the Government may bring a Bill tomorrow with the permission of the Governor. But now as things stand, the Bill that is before us, is not in order and any further continuance of disscussion on such a bill would not be in order. Therefore the Chair will apply its mind before giving a decision.

Sri K. PUTTASWAMY. –Sir, it is rather surprising that such an objection is raised by Members who are very experienced in Legislative matters. Rule 67 is very clear on the point. It says :

> " If the Bill is a Bill which under the Constitution cannot be introduced without the previous sanction or recommendation of the Governor, the member shall annex to the notice such sanction or recommendation conveyed through a Minister, and the notice shall not be valid until the requirements is complied with."

There seems to be a misapprehension that the recommendation of the Governor or the previous sanction of the Governor should be annexed to the Bill. Far from it. Further it goes on to say that even where a notice is given, the notice would not be valid " until this requirement is complied with." I cannot make a motion for introduction until this requirement is complied with. In all fairness, I would like to submit that such objections are taken at the time of introduction.

There is what is called a belated point of order. If the point of order is belated, it is summarily ruled out. My hon. friend tried to sharpen his weapon and then come in. If only I am given some time. I will quote umpteen authorities to show that points of orders should always be raised at the earliest opportunity and in this case the earliest point of time was on 31-3-1969.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The rule is very clear. It says that a point of order can be raised at any time.

Sri K. PUTTASWAMY.—Any way, even granting that the point of order raised is in order, I beg to submit that there is no force in the point of order because Rule 67 does not require the recommendation of the Governor to be annexed to the Bill. It only requires that such a recommendation or sanction should be given along with the notice.

† Sri K. H. PATIL.—If my hon. friend concurs that the sanction or recommendation of the Governor should be annexed to the notice served on us, it means that the Bill cannot be introduced until that notice with the sanction or recommendation of the Governor is served on all the Members. We were taken by surprise when the Speaker made an announcement about the Bill's introduction because in the notices sent to us such sanction or recommendation had not been annexed. Such sanction or recommendation of the Governor should have been straight away conveyed to us. In view of the fact that it is not annexed to the notices and since there is that lacuna and illegality, my friend Sri K. Puttaswamy should kindly concede that the House after spending so much time over it, the validity of the Bill should not be questioned in the High Court. It is better that he corrects the irregularity in procedure and takes another opportunity to bring in the Bill. Let him follow the prescribed procedure. We have to learn a lot from the Minister for Parliamentary Affairs. Let him first set right the illegality pointed out

by us. Let him advise the Revenue Minister to withdraw this Bill, which has been ably pointed out by Sri Siddaveerappa to have been illegally introduced, and seek some more time to move the Bill again.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—One word more, Sir. As mentioned by the Hon. Minister for Parliamentary Affairs, I once again refer to the same Rule 67 and along with it, in continuation, Rule 68 also. What is clearly stated, cannot be interfered with. By inference, nothing is done in the Legislature. What the Rule prescribed and what the Constitution provides should be complied with. I must sympathise with the Hon. Minister. He introduced the Bill in a hurry ; he also wants it to be passed in a hurry. But it is our duty to point out where the mote lies in his eye. If necessary, he should get the eye operated and have the speck removed. If he still persists to have the disease and wants to become blind, I cannot help it.

I have already shown how the Bill cannot be introduced without the previous sanction or recommendation of the Governor. This is a Money Bill under Art. 199 and it cannot be introduced without the previous sanction or recommendation of the Governor. So, " the member shall annex to the notice such sanction or recommendation..... " and the notice shall not be valid until this requirement is complied with. When he gave this notice, he should have very clearly stated that the Bill has received the previous recommendation of the Governor. After some time, it is not a revocation that is needed. What is needed is, the strict letter of the law should be complied with. We have always to work strictly within four corners of the Rules and the Constitution.

Mr. CHAIRMAN.—Kindly read the rules. Is it previous sanction or recommendation of the Governor ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It is stated in the rule : " sanction or recommendation." Wherever recommendation is necessary, recommendation ; wherever sanction is necessary sanction. The rule say : " the member shall annex to the notice such sanction or recommendation conveyed through a Minister, and the notice shall not be valid until this requirement is compiled with." Here the Minister gives notice. He has not conveyed the fact of having received the recommendation of the Governor, as required under the rule. Hence the notice is not valid. Therefore, the introduction itself is inhibited *ab initio*.

Secondly, Rule 68 says :

" A Bill involving expenditure shall be accompanied by a finanancial memorandum which shall invite particular attention to the clauses involving expenditure and shall also give an estimate of the recurring and non-recurring expenditure involved in case the Bill is passed into law. "

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

I want the word " shall " in the clause to be marked. I want the plain reading of the words in the Clause. What is called the " Financial Memorandum " is given at the end of the Bill. It simply mention :

> " The expenditure on the staff for resettlement will depend on the number of zones taken up for revision settlement. "

It is not only resettlement that is involved in the Bill. They will have to issue a notice that such and such a land has been assessed as dry, wet, etc. There are so many acres of land. Throughout the State, millions of notices have to be given. What is the expendiiture involved ? With regard to the survey settlement, not only they have to give Financial Memorandum for the non-recurring expenditure but also for the recurring expenditure : that they have not given. The Government have simply mentioned some imaginative figures. Who worked them out ? Is there any tabulation ? On what basis have they worked out the cost on the staff, etc.? The Minister has stated that the expenditure on the staff for resettlement is anticipated to cost about Rs. 8 lakhs. Is it anybody's guess ? Is it like going to the Moon ? This is such a shabby Bill. I have not seen in my experience, a shabbier Bill than this. Is it not possible for them to understand what we say ? I do not want our friends on the other side to commit hundreds of mistakes like Jarasandha. In spite of our telling them, " Look here, do not commit this mistake," they want to commit mistakes.

[MR. SPEAKER in the Chair]

I am glad the Hon. Speaker has come. Sir, if you permit me, by way of recapitulation I would like to mention all that I mentioned heretofore in your absence. I have raised a point of order, namely, that this Bill cannot be taken into consideration for the reason that it infringes the Constitutional provisions under Articles 199 and 207. The definition of Money Bill has been given in article 199. In our opinion this is a Money Bill because it involves outgoing from the Consolidated Fund of Mysore of a certain amount 'X'. It also means imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax. Surely this is a measure which will come within the purview of article 199 (1) (*a*). There cannot be any dispute about it. In article 207 it is very clearly stated :

> "A Bill or amendment making provision for any of the matters specified in sub-clauses (*a*) to (f) of clause (1) of article 199 shall not be introduced or moved except on the recommendation of the Governor.....'

Let us see what the Hon'ble Revenue Minister has done. He introduced this Bill on 31st if I remember correctly. In the Financial Memorandum he wants a lump sum of Rs. 8 lakhs for some resettlement work and in regard to writing notices, printing of forms, etc., the

expenditure is estimated to be about Rs. 1 lakhs. Who has said that where is the estimate, how many forms and notices do you want, what, does it cost, how you are arrived at that figure–all that is mere guess work what they call gas. So far as rule 67 is concerned it says that that without the previous sanction of the Governor it cannot be introduced. Now they say that the Governor has given the sanction. The Chairman mentioned about it but we do not know ; we cannot be taken by surprise. Nothing is mentioned in the bill ; we do not know when and how it was received. I am not in any way casting any aspersion on the Governor ; far from it. My quarrel is with the Government. How is it that you have not mentioned it in the bill ? Is that not an inherent lacuna which should keep anybody guessing that this is not according to rules ? The most important rule is rule 68 and it says :

> "A Bill involving expenditure shall be accompanied by a financial memorandum which shall invite particular attention to the clauses involving expenditure and shall also give an estimate of the recurring and non-recurring expenditure involved in case the Bill is passed into law."

I would like to know from the Revenue Minister whether there is no recurring expenditure involved in this, whether there is no non-recurring expenditure involved in this. If there is recurring expenditure, how it that you have not calculated and you have not mentioned it ? This is an inherent defect. After all, I know my friend Sri Koujalgi and his mind is with me but his decision is somewhere because as lawyers we can agree. I know that even Sri Puttaswamy in his heart of hearts agrees with me as a lawyer. Therefore, I say that the heavens won't fall on us. Let them bring a pucca bill curing all these defects.

Sir, you are the custodian of the rights and privileges not only of this but also of the entire State, but also of the teeming millions in the State who are going to be affected By this Bill. I therefore humbly request you to ponder over it, consider my humble submission and rule out that this Bill cannot be continued at this stage as it is and they may, if they so want, bring another one tomorrow.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, in addition to what has been stated by my friend Sri Siddaveerappa, I wish to draw the attention of the Speaker to sub-rule (2) of rule 68 which says that clauses or provisions in Bills involving expenditure from public funds shall be printed in thick type or in italics. But I find that all the clauses including the short title have been printed in italics. So, it is not possible to find out which of the clauses are printed in italics and which are not. That is also one of the essential features, which has to be stuck to by the Government in introducing a Bill. That has not been done. Therefore, it is a serious lacuna.

Sri D. M. SIDDAIAH.—Please look at the proviso.

Sri H. M. CHANNABASAPPA .—Even that has not been complied with. The Speaker has been very very particular that the rules of procedure are sacred and must be complied with strictly. Now, here is a test case and I hope the Hon'ble Speaker will see that the rule is not violated.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I partially support the point of order raised by the Hon'ble Member Sri Siddaveerappa. I disagree that the Governor's recommendation is necessary before the introduction of the Bill. Apart from these rules, there are precedents and conventiond under which at the time of introduce of a Bill it need not be accompanies by the Governor's recommendation ; but it should be there before the motion for consideration is made on the floor of the House. The recommendation of the Governor has not been brought to the notice of the House today and so it is a lapse. Therefore, this Bill cannot be considered and they are bound to withdraw the bill.

5-30 P. M.

Sri K. H. PATIL.—A Financial Memorandum is also to be submitted to the Governor. That has not been done. Without knowing the financial commitment, it is not possible to consider this and the Governor also cannot recommend the Bill to this House, for consideration.

ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 8 ಲಕ್ಷ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ , 4 ಲಕ್ಷ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ, ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 8 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೋ, 9 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೋ ಅದನ್ನೆರ್ನಾ ರಾಜ ಪ್ರಮುಖರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್‌ನ್ನೆರ್ನಾ ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ The Government has failed in its duty to submit the financial memorandum and so now it is the duty cast upon the Speaker to see that such a Bill is not allowed to be placed before the Legislature for consideration.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮನೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೇನೂ ರಾಜ ಪ್ರಮುಖರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಆ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಕನ'ಸಿಡರೇಷನ್ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ವೇಳೆಗೆ ಅವರಿಂದ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಆ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಹಾಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಪಡೆಯದೆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕು.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಅತಿರಥ ಮಹಾರಥರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ 31-3-1969ನೇ ತಾರೀಖು ಈ ಮನೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗವರ್ನರ್ ಅವರ ಶಿಫಾರ್ಸು ಕೂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ನೋಟೀಸಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಗವರ್ನರ್ ಅವರ ಶಿಫಾರ್ಸನ್ನೂ ಕೂಡ ಏಕೆ ಅಂಟಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಹುಶಃ ಇದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಫೀಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಆಗಬಹುದೇನೊ.

ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಂಡಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೋಟೀಸಿನ ಜೊತೆಗೆ ಗವರ್ನರ್ ಅವರ ಶಿಫಾರ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ರೂರ್ 16 ನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ

ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮೂಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕವರು. ಅವರು ಆ ಶಿಫಾರ್ಸನ್ನೂ ಜೊತೆಗಿಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಆಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕವರು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಏಕೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ, ಹಾಗೆ ಆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದು ತಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಧಾಯಕಗಳನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿರಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮನಂಗಡ ನಂತರ ಅವರು ಆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಅವರ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಒಂದುವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಈ ಶಿಫಾರ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಅಂದರೆ ತಾರೀಖು 31-3-1969 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಆಗಲೇ ಎತ್ತಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಗಳಲ್ಲಿ ಎನೂ ಸತ್ವವಿಲ್ಲ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೂ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನೂ ಇನ್ನಿತರೇ ವಿಧಿನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇದನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಕ್ರಮವಾಗಿದೆ ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಇದನ್ನು ಒತ್ತಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ರೂಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಸಹ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನಾಗಲೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾನ್ಯಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಎರಡು ಮಾತ್ರ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎತ್ತಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಸಾಧುವಾದದ್ದು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಖರ್ಚಿಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಾಗ ಇದರ ಪೆಚ್ಯವನ್ನು 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ನರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಯಾವ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಆ 122ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ (ಎ) ನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ (ಬಿ) ನಲ್ಲೋ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದೇ ಸೆಕ್ಷನ್ 122 (ಬಿ) ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲವೇ ? ಹೊಸ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೇನಾದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊಸ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಠಾರಾ ಕಛೇರಿಯತನಕ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ 9 ಲಕ್ಷ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲ. ಅವು ಕ್ರಿಯಲೋಪದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲಾರವು.

Mr. SPEAKER.—I have got one doubt. Mr. Siddaveerappa will kindly clarify. There are two provisions in this Bill. One is provision regarding clause 4 adding section 114A and the other is provision regarding clause 5 adding sections 122A and 122B. Does the hon. Member consider sections 122A and 122B as coming under article 199 (1) (a) ?

Sri K. H. RANGANATH.—This point was raised by Sri Channabasappa.

Sri K. H. PATIL.—This has already been considered.

Mr. SPEAKER.—I have called upon Mr. Siddaveerappa to clarify because he has raised the point of order. I would like to know from him whether sections 122A and 122B which provide for notice and appeal can be deemed to be coming within article 199 (1) (a). It provides only for notice. Can it be taken to be financial expenditure within the meaning of Article 199 (1) (a) ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, my friend, Sri K. H. Ranganath has studied it much better than me. Therefore, I request you to please permit him to answer.

Sri K. H. RANGANATH.—The Bill does not indicate as to which clause involves the financial commitment. You are well aware that the Divisional Commissioner will be the appellate authority under 122. That is the fresh power that is given under the Land Revenue Act. Therefore, it involves financial expenditure.

Mr. SPEAKER.—But, not on the part of the Government ! I want the hon. member to enlighten me whether section 122 (a) (a) or (b) come within the mischief of Article 199 (1) (a), (b), (c) or (d), because, as I can see, they only provide for notice.

Sri K. H. RANGANATH.—Sir, as I have understood, it involves some expenditure on the part of the Government, because the appellate authority is the Divisional Commissioner. Under the Land Revenue Act of 1964, he was not the appellate authority.

Sri BOLA RAGHURAM SHETTY (Karkal).—Under the Bombay Act, an individual pattedar can have the right of appeal. But, here no such right is given.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I am of the opinion that Section 122 (a) covers financial expenditure definitely. If you read Clause 3, wherein Section 18 is being amended, two new posts have been created, (1) Superintendent for Settlement, and (2) Assistant Superintendent for Settlement. According to the original Act, there were no such posts.

These two new officers are exercising powers under Sections 122A and 122B. The salary of these officers is to be drawn from the Contingency Fund, which affects on the funds of the Government definitely. In this connection, Section 122A (2) may also be looked into, which says :

> "After service of a notice under sub-section (1), the land revenue as specified in such notice shall, subject to any modification made..."

If we read the financial memorandum, the Government itself has accepted that as regards writing notices; printing of forms, etc., the expenditure is estimated to be about Rs. 1 lakh. Here also, they admit

that notices are to be served for which so much amount is to be expended. Therefore, this clause will definitely come under financial matter.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, Article 199 (1) (a) deals with imposition, abolition, remission, alteration of regulation of any tax, Therefore, it is a financial Bill.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, you were very correct in trying to ascertain whether Sections 122A and 122B come under the mischief of Article 199 (1) (a). For your query, I would like to submit that neither Section 122A nor 122B are hit by Article 199 (1) (a). That is my humb le opinion. But, Article 199 (1) (e) says:

> " the declaring of any expenditure to be expenditure charged on the Consolidated Fund or the State, or the increasing of the amount of any such expenditure "

Section 122A definitely comes under Article 199 (1) (e), but not under 199 (1) (a). We were all the while referring to Article 199. Neither hon. Member Sri Siddaveerappa nor any of us made any reference to the sub-clauses.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I made a specific reference to Article 199 (1) (a) only.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I stand corrected.

Mr. SPEAKER.— Section 122A provides for a notice. Hon. member Sri Nagappa says that these officers are new.

Sri K. PUTTASWAMY.—I shall come to that point. I submit that no expenditure is going to be incurred by the State under Section 122B. Therefore, whether it is a money Bill or any expenditure has been provided, would not arise as far as Section 122B is concerned. Section 122A requires notice to be given to every holder, and for giving notice certain expenditure is going to be incurred and that has been estimated at Rs. 1 lakh. I submit, therefore, that Section 122A amounts to a clause in a money Bill and all the provisions of Article 199 and also the relevant rules under the Rules of Procedure will have to be observed before introducing this Bill.

Then Sir, another point has been raised by the hon. Member Sri Nagappa. He said that under clause 3 of the Bill we are creating two new posts. Sir, the clause reads as follows:

> " In sub-section (1) of section 18 of the principal Act, after the words and quotations 'Superintendent of Land Records', the words and quotations 'Superintendent for Settlement', 'Assistant Superintendent for Settlement' shall be and shall be deemed always to have been inserted."

(SRI K. PUTTASWAMY)

Sir, hon. Member Sri Nagappa seems to feel that these are two new posts and if they were new posts, costs relating to these posts should have been taken into consideration. I submit Sir, that these posts exist in our Department since a long time and as a matter of abundant precaution we have included them. Even without inclusion of these two posts or officers, nothing would have gone wrong. Only as a matter of abundant precaution we have tried to amend section 18 by inserting Superintendent for Settlement and the Assistant Superintendent for Settlement which already exist. These are posts which have been sanctioned since a long time and these officers are continuing to exist from a long time.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯು ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗುವ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲ. ರೀಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಂತಹ ಆಫೀಸರುಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಸೂದೆಯ 122 (ಎ) ಮತ್ತು 122 (ಬಿ)ನಲ್ಲಿ ಅಪೀರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊವಿಜನ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಅಗ್ರೀವ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ಆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಯರಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಡೀಷನರ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ಸ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಲೋಪದೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇನ್ ಎಫಿಷಿಯಂಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯ 122(ಬಿ) ಪ್ರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಡೀಷನರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ 122 (ಎ) ಮತ್ತು 122(ಬಿ)ಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ, ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ನರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು, ಇಂಥಾ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಲೀಗರ್ ಡಿಫೆಕ್ಟ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, now the Hon. Minister said there are already two posts in existence. If my information is correct—subject to correction—the Hon. Minister will kindly consult and tell us—these two posts were created at the time of re-survey settlement. They were temporary posts. As soon as the re-survey settlement was over, we have to do away with these posts. Therefore, let the Hon. Minister kindly ascertain whether these are not two new posts. I am only making a humble submission to the Chair, that any decision you give now to-day is bound to be looked into not only by us but also by future generation. We have heard of the decisions given by persons like Sri Vittalbhai Patel and others. I repeat saying that nothing is lost if they try to regularise all these things and try to bring another Bill und they may do it even by suspending some of the rules, if they are so anxious. I appeal to the Hon. Chair to apply its mind and give a considered ruling or decision on this.

Mr. SPEAKER.—Whether or any of the provisions of the Bill including sections 122A and 122B come within the meaning of article

199 (1) (a) is a question which I myself raised. With respect to that it is not necessary to give my ruling. It is also not necessary to decide whether these provisions relate to money matters within the meaning of article 199 (1) (a). Now the question is what exactly is the meaning of article 287 read with rule 67. Hon. Members may please note that Rule 67 reads thus :

> "67. If the Bill is a Bill which under the Constitution cannot be introduced without the previous sanction or recommendation of the Governor, the member shall annex to the notice such sanction or recommendation conveyed through a Minister, and the notice shall not be valid until this requirement is complied with."

The requirement of this rule is while giving notice to the Secretary, they have got to annex such recommendation or sanction to the notice. If the notice is accompanied with a recommendation when the notice is being given to the Secretary it is sufficient compliance. That is for the sat isfaction of the Speaker. If the information is required by any of the hon. Members it may also be communicated by the Speaker to the hon. Members. It is the duty of the Speaker as the custodian of this House, to see whether the rules and provisions of the constitution are complied with. Therefore, it is not necessary for the Speaker to say, at every time, that the necessary notice is accompanied by recommendation or sanction of the Governor and such annexation need not be brought to the notice of the hon. Members, every time, as a matter of course. If the hon. Members had taken objection earlier, it could have been brought to their notice when the Bill was introduced on 31st March 1969. They had sent to our office along with the Bill, an order passed by the Governor which was dated 31st March 1969, on the very day.

The order reads thus :

> "In pursuance of Clauses (1) and (3) of Article 207 of the Constitution, I, G. S. Pathak, Governor of Mysore, do hereby recommend that the Mysore Land Revenue (Amendment) 1969 be introduced and considered by the Mysore Assembly. It is dated 31st March 1969."

I therefore believe it is complete.

6-00 P.M.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—The order paper was sent to us on 30th stating that this Bill will be brought on 31st March. We received it on 30th evening. According to this the Governor gave his assent on the 31st. So far as this is concerned, I would like you to kindly get it examined. I remember this Land Revenue Bill was published on 30th.

Mr. SPEAKER.—I got it confirmed. I definitely remember on 31st an additional agenda was given and this was not included in the list of business issued on 30th.

Sri AZEEZ SAIT.—I rise to a point of order. Hon. Members are just moving about when the Speaker was standing.

Mr. SPEAKER.—I am quite glad that he is so particular about the observance of the rules. I did not see what was happening on the other side. So, there is nothing wrong as I said in the beginning, since His Excellency the Governor has given his recommendation under clauses (1) and (3) of article 207 of the Constitution.

Sri M. NAGAPPA.—Before the matter is concluded, the Hon. Speaker has brought to the notice of this House that His Excellency the Governor has given permission to introduce his Bill on the floor of this House on 31st March 1969. So far as the question of introduction of a Bill is concerned if you read Rule 71 and Rule 64, they are very clear what is meant by introduction. First of all let us read Rule 64. The Rule 64 says:

Rule 64:

> "The Speaker may, on request being made to him, the order the publication of any Bill (together with the statement of objects and Reasons, the memorandum regarding delegation of legislative power and the financial memorandum accompanying it) in the Gazette, although no motion has been made for leave to introduce the Bill. In that case, it shall not be necessary to move for leave to introduce the Bill, and, if the Bill is afterwards introduced, it shall not be necessary to publish it again."

Therefore, once the Bill is published, Rule 71 would not come in operation. Sooner the Bill is published under Rule 64, it means that it has been introduced in the House. The Hon. Speaker deemed to be the custodian of the House. He is supposed to know all the formalities are complied with or not. The permission was given on 31st March 1969. By that time, the Bill was published as per rule 64. It was to be taken as introduced no sooner it has been published in the official gazette. This is a formal introduction that was made on 31st March 1969. But the introduction has been made as per Rule 64. It is very clear in that case that it is not necessary to move for leave for introduction of the Bill. Therefore, His Excellency the Governor would have permitted to introduce the Bill before the Speaker ordered to publish it in the official Gazette. He should have given permission prior to the publication in the Gazette.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Nagappa says Rule 67 read with Rule 64 requires that even on the date of publication in the gazette, the Governor should have given his sanction or recommendation.

But Rule 64 deals with publication. Rule 67 is quite independent of Rule 64 and it specifically provides for the sanction and recommendation of the Governor at the time of introduction and not earlier than that. Rule 64 does not require any such recommendation, or previous sanction as provided for in Rule 67. I cannot therefore accept the arguments of the Hon'ble member. As I said since the Governor has given his recommendation both under clauses 1 and 3 of Art. 207, it is not necessary to decide whether all the clauses come within the meaning of Art. 199 (1). The point is very clear and there is nothing which is irregular.

With respect to financial memorandum the Hon. Minister has stated that the exact figure is not possible to be given because no new staff is being appointed. I have, therefore no reason to accept the view that new offices are being created. What offices have to be created depends upon the volume of work. Under these circumstances I hold that the provisions of Rule 68 are complied with.

With respect to the printing of the clauses involving expenditure, Rule 68 (2) says that such provisions shall be printed in thick type or in italics : But there is also a proviso which says :

> " Provided that where a clause in a Bill involing expenditure is not printed in thick type or in italics, the Speaker may permit the member incharge of the Bill to bring such clauses to the notice of the Assembly. "

It was quite open to the hon. Members to take this objection on 31st March 69. But, they have not done so. I can say they have connived at it. They cannot therefore, take that objection now. I can only request the Hon'ble Minister in charge of the Bill to act in terms of he proviso which I just now read and bring such clauses to the notice of the Assembly.

Sri K. PUTTASWAMY.—Thay have been already brought to the notice of the hon. Members.

Mr. SPEAKER.—Since the matter was not objected to earlier, I cannot uphold the point of order raised.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The Chair was pleased to say we have CONNIVED. The word 'CONNIVE' has a different connotation altogether. He could say that we were not alert and we did not raise the objection in time. But we have never connived at the misdeeds of the Government.

Mr. SPEAKER.—I am soory the word CONNIVED is not correct. I can say, the hon. Members have ACQUIESCED.

Sri K. H. PATIL.—What is recurring and what is the non-recurring expenditure ? If that is given, it would help us to make observations. It is our right to know that and if that is also denied, what else have we got here ?

Mr. SPEAKER.—The Hon, Minister will answer that point.

Sri K. PUTTASWAMY.—I have stated categorically, there is no recurring expenditure. There is only a non-recurring expenditure of 9 lakhs.

Sri K. H. PATIL.—Sir, may I make a submission here that I can raise a matter of privilege against the Hon'ble Minister. In the Statement of objects and Reasons, it has been mentioned that there will be some recurring expenditure. The Hon Minister is now saying here that there will be no recurring expenditure.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಯಾವ ತಂಹದ ಉಪಪಮನದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, 8 ಮತ್ತು 1 ಒಟ್ಟು 9 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಾನ್ ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅದು ತಪ್ಪು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಭಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ತೊಡಕಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಈಗ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕೆಲವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿರುವಂತಹ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಇದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವನ್ನು ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉಳುಮೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟು, ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ, ತರಿ, ಬಾಗಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಪ್ಲಾನ್‌ಚೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ಈ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೆರಿಗೆ, ಭೂಕಂದಾಯ, ಹೊಸದಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೈನ್‌ಚೆನೆನ್ಸ್ ತೆರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ಯಾಟಿಸ್‌ಟಿಕಲ್ ಹಾಟ್‌ಲೈನ್ ಆಫ್ ಪೈನೂರು ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಜೆಯಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕುವ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಗೆಜಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ವಿಷಯಗಳೇ ಇವೆ. ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಸ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಇದು ಅಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದು ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವಾದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು 1960—61 ರಿಂದ 1964—65ರವರೆಗೆ ರಿವಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನಾಗಲೀ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟು ನರ್ವೆ ಮಾಡಿ 1966 ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಂದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗ ನರ್ವೇ ಬಂದಾಗ 1857ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಗಿದ್ದ ರೆವಿನೆಂಟರು ತಮ್ಮ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ತೆರಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅನಂತರವಲ್ಲಿ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಬೊಕ್ಕನಕ್ಕೆ ಹಣ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವದ

ಇತಿಹಾಸ ಇದರಲ್ಲಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದ ಎಂದರೆ ಲ್ಯಾಂಡು ರೆವಿನ್ಯೂ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಡಿಫೈನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅವರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಬೂಧಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೂಡಿದ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ತರೀಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭ ಮಾಡುವಾಗ ಭೂಮಿ ತಾಯಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಬಸವಣ್ಣ ಉಳುತ್ತಾನೆ, ತೆರಿಗೆ ರಾಜ ದಂಡವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ದೇನೇಂದ್ರ ಮಳೆ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಕಂದಾಯ ಏನಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ಅದು ರಾಜಾದಾಯ ಎಂತಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜರಿಗೆ ಆಗ ಇದ್ದ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆಗಳು ಎಂದು ಇತ್ತು. ಆಗ ಇದನ್ನು ರಾಜಾದಾಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜಾದಾಯವನ್ನು ಭಾಗಾದಾಯ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಇದನ್ನು ಕಂದಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಭೂ ಕಂದಾಯ ಎಂದೂ ಕರೆದಿದ್ದರು, ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅಂತೂ ಈ ಶಬ್ದದ ಒಟ್ಟು ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ ಆಳುವವರು ರೈತರಿಂದ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಪೊಗದಿ ಎಂದು. ಪೊದಲು ಇದನ್ನು ಕೈಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಕಾಳು ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂದರೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವವರಲ್ಲಿ ಅರನೇ ಒಂದು ಪಾಲು ನಷ್ಟು ಭಾಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂದಾಯಿತು. ಇದು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಎಂದರು. ಅನಂತರ ಖುಳ ಎಂದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖುಳವಾರು ಪಟ್ಟಿ ಎಂದು ಆಗ ತಾಲ್ಲೂಕಾಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಹೆಸರಿನ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಈಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಾಣಕ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಸರು ಇತ್ತು. ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇತ್ತು. ತೋದರಮಲ್ಲನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಷೇರ್ ಷಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಕಾಲದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಕಾಲದ್ದನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಡಿಟೇಲ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸಂಯುಕ್ತ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕಿಸಾನ್ ಪಂಚಾಯತ್‌ರವರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದು ನಣ್ಣ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಾನ ಸೌಧದವರೆಗೆ ತಂದು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಅದರ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

> "ಭೂ ಕಂದಾಯ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಲಕ್ಷಾಂತರ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೈತರನ್ನು ಭಾದಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಅಂತೆಯೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿ ಭೂ ಕಂದಾಯ ರದ್ದು ಎಂಬ ಸೋಗಿನ ಕೂಗನ್ನು ಕಳೆದ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರು ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 15 ಕೋಟಿ ಮತದಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಏಕಮೇವಾ ಚುನಾವಣಾ ಕೂಗು ಇದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆಯ ನಂತರ ವಚನ ಮುರಿಯಿತು. ವಚನ ಭ್ರಷ್ಟತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸದಲ್ಲವಾದರೂ, ಅದರ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣ ವಚನಭ್ರಷ್ಟತೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಉದಾಹರಣೆ ಇದು."

ಈ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಎನ್ನುವುದು ಓಬರಾಯನ ಕಾಲದ್ದು. ಇದು ಟ್ಯೆಂ ಇಮ್ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಒಂದು ತೆರಿಗೆ. ಅದು ಇಂದೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಖಚಿತವಾಗಿ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನರ್ವೇ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟು ಆಫೀಸರು ಎಂದು ಹಾಕಿರುವುದು ತೋದರ ಮಲ್ಲನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹಾಕಿದುದು ಇಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬ್ರೌಕ್ ಎಂಬುವ ಇತಿಹಾಸಕಾರನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಇತಿಹಾಸ ಏನೇ ಇರಲಿ. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮನವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

"ಹಿಂದೆ ಸಾಮಂತಷಾಹಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ತೆರಿಗೆಯೇ ರಾಜನ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು."

ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ 1867-68ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯ 112 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದ ಪೈಕಿ 81 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಭೂ ಕಂದಾಯದಿಂದ ಬಂದದ್ದು. ಆದರೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ 1967-68 ರಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಸುಮಾರು 195 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇರುವ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಪಾಲು.

6-30 P.M.

ಅಂದರೆ ನೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯದ ರಾಜ್ಯಾದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 72 ರಿಂದ ಶೇಕಡ 4ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಮೊದಲು ಭೂಕಂದಾಯ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಆದಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 4 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಆದಾಯ ಇಳಿದುದ್ದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಒಂದು ವಿಷಯ ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರಾಮನಗರ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಭೂಹೀನ ರೈತರು ಒಂದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಬಂದು, ಹೆಂಗಸರೂ ಬಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘ, ಕೊಪ್ಪ ಅವರೂ ಬಂದು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೆಂಟೆನೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಪ್ಪ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಶೃಂಗೇರಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ರಿಟ್ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಮ್ಮ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಆರ್ಡರ್ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

"Notice No. RD/SS /63 dated 16th December 1965 in respect of the Settlement Reports of 29 Zones.

In exercise of the powers conferred by Section 122 of the Mysore Land Revenue Act, 1964, the Government of Mysore hereby direct that land revenue according to the Settlement, as notified in the said Notifications, shall be levied from the 1st day of July 1965 in the said 29 Zones."

ಈ ಆರ್ಡರನ್ನು ತಾವು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹೊರಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮತ್ತು ರೈತರು ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ತಾವು ಬಹಳ ಉದ್ದುದ್ದವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು, ಭಾರಿ, ಭಾರಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ? ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ನಿಮ್ಮದೇ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ಚಿತ್ರದ ಸಮೇತ ಓದುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕರೆಸಿ ಅವನು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಯೇ ಅಥವಾ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಯೇ, ಎಂದು ಹೇಳಲು ಈಹೊತ್ತಿನ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಹರಾಜು ಮಾಡಿದ ಮನೆಗಳಿವೆ; ವಸೂಲಿ ಮಾಡದ ಮನೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ದಿನವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ 174 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 100 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಈ ತಾಸೀರ್ದಾರರು ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಲೆವಿ ವಸೂಲಿ ಮತ್ತು

ಭೂ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮುಖಾಂತರ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? ಆ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿಡಿ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಿರಿ. ಒಬ್ಬರು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಅಡ್ವೋಕೇಟರು ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

"Water rates are levied from 1st July 1965 and collection of water rates for lands irrigated by tanks are notified in the Mysore Gazette dated 5th August 1967 but the collections are ordered with retrospective effect from 1st July 1965. (Mysore Irrigation (Levy of Water Rates Amendment) Rules 1967."

ಇದನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರು ಒಬ್ಬರು ಅಡ್ವೋಕೇಟರು, ದಿನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವವರು, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮನುಷ್ಯ, ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಇಷ್ಟು ಅಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮಹನೀಯರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

"Tanks of Bellary District and those in Andhra are in existence since times immemorial."

ಅವನಿಗೆ ನೆನಪು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇರೆ 15-9-47ರಿಂದ ಕಟ್ಟಿರುವ ಈಚಿನ ಕೆರೆ ಅಲ್ಲ ಅದು ಸರ್ಕಾರ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ನೂಳೆಕೆರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಇದೆ? ಅದರ ಮೇಲೆ ನೀವು ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿಲ್ಲವೇ?

Sri K. PUTTASWAMY.—They are being maintained.

Sri S. GOPALA GOWDA.—The Government is not maintaining them. ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಆ ಅಡ್ವೋಕೇಟರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"There was no flat water rate as prescribed now. According to the fertility of the soil and availability of water, lands were classified under various categories and these lands were levied land revenue ranging from about Rs. 6 minimum and a maximum of Rs. 9 per acre, whether the crop is paddy or sugarcane. Now the proposed water rate per acre for paddy is Rs. 16 and for sugarcane Rs. 30. There is a surcharge of 40 per cent including cess, etc., which comes to about 27 per acre to the paddy crop and about Rs. 48 for sugarcane.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

"These lands are fed by water from tanks and their capacity in some cases is less than 100 acres and in some cases more than hundred acres. Our personal experience reveals that no ryot grows more than 20 bags and the least yield is 4 or 5 bags. The average yield will be only 8 bags per acre. Likewise the minimum yield of jaggery where sugarcane is grown is 4 quintals and the maximum yield will be only about 20 quintals. The reason for the yield is not far to seek. ....These things are lost sight of and poor ryots are

(SRI S. GOPALA GOWDA)

levied water rates which are about 300 per cent and more for paddy crops and about 700 to 800 per cent in the case of sugarcane crop."

ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರೋಧ್ಯೆ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲ ನತ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮೇರವಣಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕನದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಕಟುವಾದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

Sri H. V. KOUJALGI.—It is water rate and not land revenue.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Land revenue includes water rate, betterment levy, maintenance cess, etc. And he also gives a warning :

"I am prepared to fight against the levy of these water rates which are inhuman and highly excessive till the last drop of my blood."

ಇದೆಲ್ಲ ಇದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವವರು ಅಲ್ಲಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಅನ್ಯಾಯ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೊಂದು, ಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ. ಬಹಳ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ರಾಜನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ಅನಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸರ್ಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಷ್ಟನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸರ್ಕಾರ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಇತ್ತು. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಸರ್ಕಾರ ಇದಾಗಿದೆ. ಆ ಭಿಕ್ಷೆ ನಿಮಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ನೀವು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಜನತೆಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಭಿಕ್ಷೆ ಕೂಡ ನಿಮಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಎಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು, ಅಂಜನಾಪುರ ನಾಲೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಎಂದು ತಾವೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಂರಿ ಅವರೂ ಕರೆಯುತ್ತೀರಲ್ಲ, ಹಳ್ಳಿ ಮೈಸೂರು ಎಂದು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತು. ಮೈಸೂರಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಾವು ಓದಬೇಕಾದರೆ ರೈಸ್ ಗೆಜೆಟೀರ್, ಸಿ. ಹಯವದನರಾವ್ ಗೆಜೆಟೀರ್ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆಮೇಲೆ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಯಾರು ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿ. ಬ್ರೌನ್ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೂ ತಾವು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದು ಬಹಳ ತಲೆ ಹೋಗುವ ವಿಷಯ. 30 ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಕೈಕೊಡುತ್ತೀರೋ ! 30 ವರ್ಷ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಡುವವರು, ನೀವು 30 ವರ್ಷ ಇರುತ್ತೀರಾ ! ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಜನ ನೀವು—ಈ ನಭೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಎಲ್ಲಿ ? ಅದು ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು ! ಈಗ ನಿಮಗೆ 30 ವರ್ಷವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರೀ ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಬಂತು ! ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಏಕೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ! ವೋಟಿಗಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬದನೂರಿನ ಗತವೈಭವವನ್ನು ನಾವು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಬದನೂರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಕೆಳದಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತು. ಕೆಳದಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಂದ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂದು

ಇತಿಹಾಸ ಇದೆ. ಅದು ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಬೆದನೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶಿವಪ್ಪ ನಾಯಕ ಎಂದು ಇದ್ದ. ಶಿವಪ್ಪ ನಾಯಕನ ಶಿಸ್ತು ಎಂದು ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಜನ ವಯಸ್ಸಾದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ 1961ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ 1868 ರಿಂದ 1879ರ ವರೆಗೂ ನಡೆಯಿತು. ಎರಡನೇ ಸಲದ ರಿವಿಷನ್ 1905 ರಿಂದ 1913 ರ ವರೆಗೂ ಆಯಿತು. ಆಗ ಕವಲೆದುರ್ಗ, ನಗರ, ಸಾಗರ, ಸೊರಬ, ಷಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿದ್ದುವು. ಕುಂಸಿ ಮತ್ತು ಆನಂದಾಪುರ ಸಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಆಮೇಲೆ ಆದವು. ಅವು ಹಿಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ, ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ, ದೇಶದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಮಿರಾಸಿ ಎಂಬ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರು ರೈನ್‌ಫಾರ್, ಕ್ಲೈಮೇಟ್, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ, ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರುಗಳಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಗೈಡ್ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞರು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಬರೆದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ದಾಖಲೆ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ತಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾರಾವಕಾಶಬೇಕು, ನಾನು ನೂರು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕರ ಕಾಲದ ಕೌಲೆದುರ್ಗದ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1878ರಲ್ಲಿ ಕೌಲೆದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 741 ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದುವು. ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಲಿ ಬಂದು ತಲೆ ಇಡುವವರೆಗೆ ನಗರ, ಕೌಲೆದುರ್ಗ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜರು ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. 741 ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದುದು 235ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. 1960–61ರ ಸೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ 247 ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ. ಪ್ಲೇಗು, ಕಾಲರ, ಸಿಡುಬು ಬಂದಮೇಲೆ 247 ಗ್ರಾಮಗಳು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿಯೆಂದು ಈಗ ಕರೆಯುವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿವೆ, ಕೆಲವು ಕಾಡುಪಾಲಾಗಿವೆ, ಜನರು ಕಾಡುಪಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ 418 ಗ್ರಾಮ ಇದ್ದುದು 180 ಆದುವು, ಈಗ ಹೊಸನಗರವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ 209 ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ. ಕೆಳದಿಯಲ್ಲ 479 ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದುವು, ಸಾಗರದಲ್ಲಿ 247 ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದುವು, ಈಗ 269 ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಬದರಿನಾರಾಯಣ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಆನಂದಪುರ ಎಂಬುದಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಅನಂತಪುರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸಬ್–ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾಡಿದ್ದರು, ಈಗ ಷಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಾಗಿದೆ. 390 ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದುದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅನಂತಪುರ, ಕುಂಸಿ ಸಬ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗ ಷಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಾಗಿದೆ. ಸೊರಬದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 68ರಿಂದ 71 ರವರೆಗೆ 307 ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದುದು ಈಗ 306 ಆಗಿದೆ, ಒಂದು ಕಾಡುಪಾಲಾಗಿದೆ. ಸೊರಬ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಬನವಾಸಿ ಹತ್ತಿರ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಳಿದುದು ಸೊರಬ ಆಗಿರಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ವಿಚ್ಛಲದಾನ ಶೆಟ್ಟರ ಬಂಟವಾಳ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಈಗ ಬಂಟವಾಳ, ಪುತ್ತೂರು ಮುಂತಾದ 3 ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗಿದೆ. ಪುಣಜಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 1110 ರಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಈ ವಿಚಾರ ಈಗ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್‌ಲ್ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ನುಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದನಂತರ 1945ರ ನಂತರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ದರ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗಿದೆ; ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಏರಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ಮಣಕ್ಕೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು, ರಾಗಿ ಕೂಡ ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಗಿ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವತ್ತೂ ಬೆಲೆ ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ; ಹಿಂದೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗೆ 100 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮುದುಕ ಖುಷಿಯಿಂದಿರಬಹುದು. ಆ ಖುಷಿಯನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದವರು ಊಹಿಸಬಹುದು; ಕ್ಷಾಮದ ಬಿಜಾಪುರದವರು ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ರೂಪಾಯಿಗೆ 38 ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವ ಕಾಲ ಕಳೆದು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ! 138 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಚ್ಛಲದಾನ ಶೆಟ್ಟರ ಸ್ಟೋರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕೆಟ್ಟ ಅಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಡ್ಯ ಗೌಡರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹುಳಿತುಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬೋರೇಗೌಡರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದುದರಿಂದ

(SRI S. GOPALA GOWDA)

ಇದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ, ರಾಜನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದವರೂ ಗಮನಿಸ ಬೇಕು. ಸರಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಪಾರ್ಟಾ್ನದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು, ಒಂದು ದಿವಸ ಒಂದು ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಪುಗುಚಿ ಹಾಕಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು. ಹಿಟ್ಲರ್ ಅಂಥವನೇ ಮಣ್ಣು ತಿಂದುಹೋದ, ಇನ್ನು ನಣ್ಣಪ್ಪುಟ್ಟ ಜನರ ಪಾಡೇನು! ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇತಿಹಾಸಕಾರನಿಗೂ ಕೂಡ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಜಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Member may continue tomorrow. The House will now adjourn to meet tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday, the 8th April 1969.

WD 12775—GPB—600—8-8-1969

(Departmental Library)
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
Accession No. 4860
V-31 N 69
N 69-19-5
(3)

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, 8th April 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. DEPUTY SPEAKER (Sri D. MANJUNATH) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Levy Demand fixed for Paddy in Sirsi and Siddapur Taluks

571. Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) the quantity of foodgrains fixed to be collected by way of levy by Tahasildars of Sirsi and Siddapur during the year 1968-69 ;

(*b*) the number of notices issued to the ryots of Sirsi and Siddapur taluks in respect of collecting foodgrains by way of levy ;

(*c*) whether such notices are also issued through Shanbhogues to ryots owning less than one acre of land ;

(*d*) the various concessions shown by the Government in respect of levy ;

(*e*) the decision taken by the Tahasildars after the ryots on whom notices were served, made their declarations in writing ?

Sri B. VITHALDAS SHETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) The levy demand fixed for paddy in Sirsi and Siddapur taluks for the year 1968-69 is as follows :

Sirsi taluk	...	29,721 Quintals
Siddapur taluk	...	16,145 ,,

(SRI B. VITHALDAS SHETTY)

(*b*) The number of demand notices issued are :

Sirsi taluk ... 5,721
Siddapur taluk ... 4,664

(*c*) No.

(*d*) (i) Remission in the quantum of levy in respect of drought affected and flood affected areas related to 'Annewari' will be granted at the following scale :---

(a) Total remission : if the annewari is below 4 annas.

(b) 50 per cent remission : if the " Annewari " is between 4 annas and six annas.

(*c*) 25 per cent remission ; if the " Annewari " is between 6 annas and 8 annas.

(ii) Remission of 25 per cent of the normal levy as per scale in respect of all 'rain fed' paddy lands bearing a rate of land revenue assessment equal to 35 per cent or below of the maximum rate of land revenue assessment for "rain-fed lands", on which paddy is grown irrespective of the settlement zones in the district.

These concessions have been granted wherever necessary.

(*e*) In Sirsi taluk 1,064 applications have been disposed out of 1,936 applications received. In Siddapur taluk 465 applications have been disposed of, out of 1,078 applications received.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—1968-69ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 29,721 ಕ್ವಿಂಟಾರ್, ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 16,145 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಬತ್ತವನ್ನು ರೆವಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಸೂಲಾಗಿರುವು ದೆಷ್ಟು ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ವಸೂಲಾಗಿರುವುದೆಷ್ಟು ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 11 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ವಸೂಲಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ 37 ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ 2,542 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ವಸೂಲಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ 16 ಪರ್ಸೆಂಟು. ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 5,721 ನೂಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 4,664 ನೂಚನೆಗಳು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನೋಟೀಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಈ ನೂಚನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಜನ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರು, ಆ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮಾಫಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಂದ ನೀವು ರೆವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲ ನಿಖರವಾದ ಸಮಾಚಾರ ಇಲ್ಲ, ನುಮಾರು ಈ ತಿಂಗಳು ಆಖೈರಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿ ಖುರಾಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಡಿ ಥ್ರ್ಯಾಷಿಂಗ್ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆದದ್ದರಿಂದ ಅದೂ ಕೂಡ ಈ ತಿಂಗಳ ಆಖೈರಿಗೆ ಖುರಾಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 1981 ಗ್ರೋಯರ್ಸ್ ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ 1,428 ಗ್ರೊಯರ್ಸ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಲೆವಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಲೆವಿ ಕೊಡುವುದು ಮಾಫಿ ಮಾಡುವ ನೀತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರು ನನ್ನ ಂಬಳವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ, ಮನೆಯಿಂದ ಬತ್ತವನ್ನು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಮಿಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಂದಂತಹ ಬಡ ರೈತರ ಬತ್ತವನ್ನು ಸೀಸ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ತನಕ ಅಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಲೆವಿ ಕೇಸು ಇಷ್ಟರತನಕ ಯಾವ ಪೋಲೀಸ್ ಕಂಪ್ಲೇಂಟೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 52 ಕೇಸುಗಳು ಪೋಲೀಸ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಬರಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದರ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಕ್ಕೂಲಿಯಾರಿಟಿ ಏನೆಂದರೆ ಬಂಡವಾಳಸ್ಥರು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಹವ್ಯಕ್ಸ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಏನಿದೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು ಅಂತ ಅವರಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನೂ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬಡವರಾಗಿರತಕ್ಕ, ನಿರ್ಗತಿಕರು, ಕೂಲಿಗಾರರಾಗಿರತಕ್ಕ ತುಂಡು ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕ ನಾಮಧಾರಿ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ರೈತರಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಈ ರೀತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಇವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ.ಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಕೇಸು ಹಾಕುವುದು ಇದು ನಿಜವಾದ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಠಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜಮೀನು ಯಾರಿಗೆ ಇದೆ ತಾವು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಬಡವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಕಂಪ್ಲೀಟಾಗಿ 1981ಜನ ಗ್ರೊಯರ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, 1428 ಗ್ರೊಯರ್ಸ್‌ನ್ನು ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನುಂಟೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿಕೆಯಾದುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Repairs to Tank in Veeranayakanahalli in Gulur Hobli

69. Sri GANGA BOVI (Gulur).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state :—

(*a*) the extent of atchkat coming under the tank belonging to Veeranayakanahalli village in Gulur Hobli, Tumkur Taluk ;

(*b*) when the said tank breached ;

(*c*) the reasons for not yet sanctioning the work of the said tank even though it has come to the notice of Government ;

(*d*) whether there is any idea of getting the said tank repaired and thus help the ryot-achkatdars under the said tank ?

Smt. BASAVARAJESWARI (Deputy Minister for Social Welfare) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)].—

(*a*) 93 acres 15 guntas.

(SMT. BASAVARAJESWARI)

(*b*) About 8 years.

(*c*) Since the tank bund, etc., are in a very bad condition, the said tank has to be fully restored and as such survey was conducted and estimate prepared. After consideration it was found that it is too costly and hence it could not be taken up.

(*d*) The matter will be considered.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ 92 ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ ತರಿಯಾಗುವಂತಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆರೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ ?

† ಶ್ರೀಮತಿ ಬನವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಅದರ ಎಷ್ಟಿಮೇಟು ಈಗಾಗಲೇ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬನವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಈ ಹಿಂದೆ ಆಗಲೇ ಒಂದಾವರ್ತಿ ತಾರೀಖು 2-2-1969ರಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಎಗ್ಜಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ವಿಜಿಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಎಷ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು, ಎಕರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ 1,118 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಬಿದ್ದರೆ ರಾಭದಾಯಕ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಿಸಿ ಸ್ಕೂಟಿನಿಗಾಗಿ ಸೂಪರಿನ್‌ಟೆಂಡೆಂಟ್‌ರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಒಡೆದು 8 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ತರೀ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬನವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರ ಧೋರಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬನವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಅದರ ಹಳೆಯ ವೇಸ್ಟ್‌ವೀಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಫ್ಲಡ್ಡನ್ನು ತಡೆಯತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗ ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೀಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

Committee constituted to recommend the release of cultivable forest lands in North Kanara District for Cultivation

114. Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Minister of State for Forests be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that they have issued a Government Order recently releasing an extent of one lakh acres of forest land in North Kanara District for cultivation ;

(*b*) whether this land would be distributed as per the land grant rules ;

(*c*) whether a Committee in this behalf has been constituted under the Chairmanship of the Deputy Commissioner ;

(*d*) if so, the powers and duties of that Committee ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA (Minister of State for Forests).—

(*a*) No.

(*b*) Does not arise.

(*c*) Yes.

(*d*) To recommend to Government for releasing cultivable Forest land for cultivation.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಸಚಿವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜಾಗುವಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಲ್ಲವೇ ?

†ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೈಲೆವರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಆ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಪೈಕಿ 47 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಬೀಳಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಈಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸರರ ಥೇರ್‌ಮನ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು 45 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಈಗ ಬಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ರೈತ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಅತಿಕ್ರಮಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಖಾಯಂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—45 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಘೋಷಣೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ : ಮರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಜಮೀನನ್ನು ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿಸಿ ದರಖಾಸ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಜಮೀನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಏರೇ ಮಾಡುವುದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿಸಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ 1955ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಜಮೀನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದುವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಶತಮಾನಗಳು ಬೇಕು ? ಇಂತಿಷ್ಟು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜಮೀನು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇದುವರೆಗೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ 13,112 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹುಕುಂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 2,900 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್‌ಗಾಗಿ ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ದರಖಾಸ್ತ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಏರೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿಸಟ್ಟಿ.—ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾತಿ ಕೆಲವು ಹರಿಜನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri A. R. BADARINARAYAN.—What is the declared policy of the Government in regard to release of lands for cultivation ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—In North Kanara we have got nearly 82 per cent of forest. There is land hunger in North Kanara District and Government has felt after hearing lot of representations from the ryots and also in Conference that land should be released for landless people in North Kanara District. To some extent we can release in North Kanara District where there is excess forest area.

Sri J. P. SARWESH.—May I know whether such Committees are constituted in almost all the districts of the State and whether non-official members are taken on those Committees ?

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—No such committees are constituted elsewhere except in North Kanara District.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿಸಟ್ಟಿ.—13 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ! ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಈಗಾಗಲೇ 5,260 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಂಗಲ್ ಕ್ಲಿಯಾರ್‌ಮಾಡಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಟರ್ಮ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಪ್ರೊಪೋಸರ್ಸ್ ಹಾಕಲ್ಲ ! 45 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನುಳಿದ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಏನಾದರೂ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ! ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದ ಬಡ ರೈತರು ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯ ಟಾರ್‌ಗೆಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿವರವಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅವರು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಜಮೀನಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Allotment of sites to S.C. and S.T. by the C.I.T.B., Bangalore on Concessional rate

118. Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Minister of State for Municipal Administration be pleased to state :—

(*a*) the date on which the City improvement Trust Board, Bangalore came into existence ;

(*b*) whether it is a fact that sites were allotted to Scheduled Castes and Scheduled Tribes people at a concessional rate of 50 per cent of the fixed price, ever since the Trust Board came into existence ;

(*c*) whether it is a fact that there was a representation for Harijans and Girijans in the Trust Board from the beginning ;

(*d*) whether it is a fact that Harijans and Girijans were allowed to pay the price of the sites allotted to them in six annual instalments ;

(*e*) whether it is a fact that the representation given to Harijans and Girijans in the Trust Board and the facility provided to them for getting sites on concessional rates have now been cancelled ;

(*f*) wheter there is any proposal under the consideration of the Government for providing all the concessions existing earlier as the Harijans and Girijans are put to much hardship due to cancellation of the concessions given to them and to provide for a representation of the said communities in the Board ?

Sri B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—

(*a*) 1945.

(*b*) No.

(*c*) Yes, but not in every Board.

(*d*) Yes.

(*e*) No.

(*f*) The question of nominating a Scheduled Caste/Scheduled Tribe person to the City Improvement Trust Board will be considered at the appropriate time.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ನಫರಿಸ್ಟಿಗೂ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರಿಗೂ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಆ ಸೈಟಿನ ಬೆಲೆಯ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ರಿಯಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ನಫರಿಸ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಸಿ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಆ ರಿಯಾಯ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹರಿಜನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ನಫರಿಸ್ಟಿಗೂ ಏನು ರಿಯಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ರಿಯಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಾವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಂತಹ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಯಾಯ್ತಿ ದರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೈಟುಗಳು ದೊರಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ರಿಯಾಯ್ತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು 18 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri J. P. SARWESH.—Supplementary to (*f*): May I know when this appropriate time will come and as the Minister is sympathetic to the poor people, will he kindly do it at the earliest ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅವಧಿ 3 ವರ್ಷಗಳು ಇದೆ. ಆದರ ಅವಧಿ 1970ನೇ ಇಸವಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. 1970 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಪ್ರೊವ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇದೆಯೇ, ಆ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯದು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಅನೇಕ್ಟ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಕಾನಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಹರಿಜನರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಿಟಿ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 11 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 6 ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 4 ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಳಗಡೆ ಆದಾಯವಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ 6 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 6 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ರಿಯಾಯ್ತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 600 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಇದ್ದ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇದ್ದವರಿಗೆ 6 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ರಿಯಾಯ್ತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Supplementary to (*b*), may I know whether Government will consider to give sites at concessional rates of 50 per cent as requested by the hon. Member ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ರೀತಿ ಶೇಕಡಾ 50 ಭಾಗದ ಕನ್ಸೆಶನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ನಿಯಾಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡಾ 50 ಕೊಡತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸೈಟಿನ ಬೆಲೆ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು 6 ವರ್ಷಗಳ

ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಸೋಪಿ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 3 ರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ದರ ಆಕರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ, 1970 ರಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬೋರ್ಡು ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ಸ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆಂದು. ತಾವು ಬೋರ್ಡು ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಕ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ತರಹ ಏನೂ ಪ್ರಾವಿಜನ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Rice Hand-pounding Co-operative Societies in South Kanara District

299. **Sri B. BHASKARA SHETTY** (Kaup).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the number of Rice Hand-pounding Co-operative societies in South Kanara District ;

(*b*) the names and places of those societies ;

(*c*) the amount of subsidy and loan given to these societies (separate figures may kindly be furnished) ;

(*d*) the quantity of rice pounded in these societies and the amount of subsidy given to them (information may kindly be furnished separately) ;

(*e*) and the number of misappropriation cases in these societies ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) 23.

(*b*), (*c*) and (*d*) *Vide* statement appended.

(*e*) Nil.

(SRI B. L. GOWDA)

STATEMENT

Sl. No.	Name of the Society	Place of location	Amount given as		Rice produced in Kgs. during 1967-68
			Loan Rs.	Grant Rs.	
1	Dayanandaswamy Kottanada Alkki Tayarisuvavara S. S. ...	Tankanadiyur, Karkala Tq.	2,65,750	12,300·00	60,000·00
2	Sarvodaya Industrial Co-operative Society ...	Hangarkatta, Udupi Tq.	1,26,400·00	9,614·48	12,500·00
3	Gramaodyogi Sahakara Sangha ...	Vader Hobli, Karkala Tq.	74,500·00	1,600·00	28,716.00
4	Kapu Kottanada Akki Tayarisuvavara S. S.	Kapu, Karkala Tq.	1,11,625·00	6,500·00	26,750·00
5	Gramabhivrudhi Kaigarika S. S. Ltd. ...	Kappuchala	42,550·00	3,200·00	Report not recd.
6	Kalya Gramakaigarika S. S. ...	Kalya, Karkala Tq.	36,050,00	3,500.00	5,750·00
7	Someswara Gramakaigarika S. S. ...	Kotekaruchala	46,750·00	1,750·00	6,000·00
8	Mudradi Gramakaigarika S. S. ...	Mudradi	2,31,400·00	13,040·00	40,100·00
9	Anusuchita Vargadavara Gramakaigarika S. S. Ltd.	Hebri, Mangalore Tq.	1,65,162·50	7,590·00	51,966·00

10	Karkala Gramodyoga S.S.	...	Karkala	34,650.00	...	87,11.900
11	Kalyanapura Kottanada Akki Tayarisuvavara S. S.		Kalyanapura	13,000-00	250·00	Report not recd.
12	Uppurgrama Kaigarika S. S.	...	Uppur, Taluk Udupi	25,875·00	2,000·00	5,036·00
13	Kalyana Devatha Kottanada Akki Tayarisuvavara S. S.		Vadayaver, Mangalore Tq.	27,375·00	500·00	Report not recd.
14	Khadi Mattu Gramakaigarika					Do
15	Tokkur Rice Handpounding Cottage Industrial Society.	...	Tokkur	43,500·00	...	Do
16	Yermal Gramakaigarika S.S.	...	Yermal	8,000·00	...	Do
17	Udupi Handpounding Co-operative Society.	...	Karkala	87,300·00	1,485·17	Do
18	Mundargi Agricultural Co-operative Bank.	...	Mundargi	7,500·00	...	Do
19	Rural Industrial Co-operative Society	...	Belthangadi	12,800·00	60·30	Do
20	Paddy Gramakaigarika S. S.	...	Padavus	10,000·00	...	Do
21	Someswara Gramakaigarika S.S.	...	Someswara (Nadupolu)	7,650·00	2,400·00	Do
22	Jalsur Joint Farming Co-operative Society.	...	Jalsur	4,160·00	250·00	Do
23	Multipurpose Co-operative Society	...	Hebri	....	60·68	Do
			Total ...	13,90,497·50	66,610·63	3,23,937·00

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹಣ ನದುಪಯೋಗವಾದ ಸಂಘ ಒಂದಾದರೂ ಇದ್ದದರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ರೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವುದೊಂದೂ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಎರ್ಮಾಳ್ ಗ್ರಾಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಲಿಕ್ವಿಡೇಶನ್ ಆಗಿ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಹತ್ತಿರ ಕೇಸು ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಪು ಸಂಘವೂ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆದಿದೆ. ಕಾಪು ಕಾರ್ಯಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ಊರಿನ ಹೆಸರೂ ಒಂದೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟಣದ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಲು ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಕೂಲಿ ವಗೈರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ನನ್ನ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾಗದ ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೂ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದ್ದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ತಿಳಿಸಿ. ಹೆಸರು ತಪ್ಪಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ನಮಾಚಾರ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನರಿಪಡಿನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಬ್ಸಿಡಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, 66,610 ರೂಪಾಯಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಯಾವ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಖಾದಿ ವಿಲೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬೋರ್ಡ್. ತಾವು ಹಿಂದೆ ಆ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನಿಮಗೆ ಯಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಅವರು ನಿಜವಲ್ಲದ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಮೇರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಚಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹಾಗೂ ಖಾದೀ ಬೋರ್ಡಿನ ನಬ್ಸಿಡಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನುಳ್ಳು ಸೊಸೈಟಿ ಹೆಸರು ತೋರಿಸಿ, ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಾಕದೆ, ನುಳ್ಳು ಫಿಗರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಮೇರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.–Supplementary to (*a*) : There are two societies in Coondapur. You have not mentioned them in this list. What is the reason for not furnishing this information ?

Sri B. L. GOWDA.—I have already stated that I am furnishing information according to the material available before me. If hon. Member gives more information, I will take action on those who have given wrong information to me.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಈ 23 ಸಹಕಾರೀ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದಂಥ ಅಕ್ಕಿಯು ಬಳಕೆ ನರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕಾಳಸಂತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ನರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ಕಾಳಸಂತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ನರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ಕೊಟ್ಟಣದ ಅಕ್ಕಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವಂತಹ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಬಳಿ ಜೋಪಿಯವರನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಕೆಂಪು ಪಿಮುತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣದ ಜೋಪಿಯವರಿಗೂ ಅನುಮತಿ ಕೊಡುತ್ತೀವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲದ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—1967-68ರಲ್ಲಿ 13 ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಣವನ್ನು ನುಂಗಿಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದೇ, ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಡೀಫಂಕ್ಟ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know wherefrom this society is drawing paddy ?

Sri B. L. GOWDA.—They purchase from the local market.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Has it come to the notice of Government that these societies have been defrauding the public and the Government by getting bogus bills showing purchase of paddy at X rate and adding Y profit margin and thus collecting the margin ?

Sri B. L. GOWDA.—No such instance has come to the notice of Government. If my friend brings any instance to my notice, I will definitely take action.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Go to Gangavathy. You will get number of such instances.

Advocate appointed to appear before Mahajan Commission on behalf of Mysore Government

454. **Sri MAHADEV BANAKAR** (Byadgi).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the amount of remuneration paid by Government to the Advocates who argued before Mahajan Commission on behalf of Mysore State ;

(*b*) whether it is a fact that the said Advocates had argued on behalf of Maharashtrians in one of the cases relating to Nipani Municipality ;

(*c*) if so, whether it is not a fact that it amounts to revealing the secrets of Government of Mysore and thereby betraying the Mysore State also ;

(*d*) the action taken by them against the said Advocate ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).--

(*a*) A total sum of Rs. 2,00,170.45 as detailed below :

1.	To Sri M. K. Nambyar	...	Rs.	1,19,574.00
2.	To Sri H. B. Datar	...	Rs.	27,753.35
3.	To Sri P. S. Kamath	...	Rs.	12,793.10
4.	To Sri B. R. L. Iyengar	...	Rs.	15,050.00
5.	To Sri T. Krishna Rao	...	Rs.	25,000.00

(*b*) Yes, Sri H. B. Datar, Advocate appeared for some of the Respondents in Writ Petition No. 1964/68 relating to Nippani Municipality. Government is not aware whether these respondents are Maharashtrians.

(*c*) State Government is also not aware whether the Counsel made use of any information furnished to him for appearing before the Mahajan Commission in respect of Nippaini Municipality case.

(*d*) Does not arise in view of replies to clauses (*b*) and (*c*).

ಶ್ರಿ ಎಂ. ಬಿ. ಬಣಕಾರ್.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 2,00,170-45 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ದಾತಾರ್ ಅವರು ಸಹ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. (ಆ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಪುರಸಭೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಯಾರೂ ಸಹ ಆರಿಸಿ ಬರದಂತೆ ವಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಟ್ ಕೇಸ್ ಫೈಲ್ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಕೇಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್ ಅವರು ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಕನ್ನಡದ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಪುರಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್ ಅವರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ವಕೀಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ರೀತಿ ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರು ಪರ ವಾದಿಸಲು ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರವಿಂದ ಅಂದರೆ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 27,753-35 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಎಲಕ್ಷನ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರಿಟ್ ಕೇಸು ಇತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್‌ರವರೂ ಅಪಿಯರು ಆಗಿರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್‌ರವರು ಒಬ್ಬರು ಸೀನಿಯರ ಅಡ್ವೊಕೇಟರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಇವರಿಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೇಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಬ್ಬರು ಸೀನಿಯರ ಅಡ್ವೋಕೇಟರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಕೇಸಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಕಾರಣಗಳೂ ಇಲ್ಲ.

1-30 P.M.

Sri SIDDAIAH KASHIMATH.—May I know whether these advocates were appointed on daily or monthly fees basis ?

Sri VEERENDRA PATIL.—About this, I can give some details. So far as Sri M. K. Nambyar is concerned, his fees was Rs. 25,000 to study the case and to enable scrutiny and finalisation of the memorandum, and Rs. 2,500 for every day he is out of head quarters, *i.e.*, Madras, for taking instructions, scrutiny of memorandum and arguments before the Mahajan

Commission. So far as Sri Datar is concerned, the fees is, for reading the memorandum Rs. 5,000 and Rs. 500 per day during hearing before the Mahajan Commission, whenever he is required to go out of Bangalore. The fee of Sri P. S. Kamath is Rs. 5,000 for reading the memorandum and Rs. 500 per day for arguments. Sri B. R. L. Iyenger was also appointed to help Sri Nambyar to argue the case of Sholapur and Akkalkot, and he was paid a reading fee of Rs. 3,200 a daily fee of Rs. 1,600 and a consolidated travelling allowance including car hire, etc. at Ooty, of Rs. 650.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is it not a fact that the Government themselves approached Sri H. B. Datar and requested him to argue the case on behalf of Mysore Government ? Is it not also a fact that he is one of the respected senior advocates of the Mysore High Court, and that the Government is aware that there is no prohibition for a lawyer to appear in another case if the parties and cases are not identical ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I fully agree with the Hon. Member Sri Siddaveerappa. In fact, in my reply to a supplementary, I said that he is one of our seniormost respected lawyers with lucrative practice and it is least expected that such lawyers will disclose any information or get information otherwise. When they take a case, we expect that they will represent the case correctly and they will not abuse the faith that we have reposed in them.

Sri N. B. SIRDESAI.—Is it not a fact that the expenditure incurred towards remuneration to the advocates was improper and unwarranted and it was a burden on the public money as the advocates argued for establishing the case of places which ordinarily never belong to Mysore ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—How does it arise ? It is disallowed.

Sri B. P. GANGADHAR.—It was stated that five persons were appointed for the purpose of representing the case of Mysore State before the Commission. Here, I do not see the name of the Advocate General or the Government Pleaders. Is it the opinion of the Government that the Advocate-General of the State was incapable of pressing the claims of Mysore or explaining the case before the Commission or whether the Government considered that these five persons are the only persons capable of upholding the case of the Government before the Mahajan Commission ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, if the Hon. Member looks to the replies furnished, the Advocate-General, Sri T. Krishna Rao is also there.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಾಯರುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಫೀಸು ಕೊಟ್ಟರು ಎನ್ನುವ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಷೆಡ್ಯೂಲು ರೇಟುಗಳೇ ಮತ್ತು ಇದೂ ಒಂದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಹೇಗೆ ? ಎರಡನೆಯದು ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿದವರ ಪೈಕಿ ಯಾರದನ್ನಾದರೂ ಸರಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ರೇಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವೇ ಡಿಸ್ಯೆಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಎಂತರೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಶ್ರೀ ದಾತಾರರವರು ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಬ್ಬರು ಸೀನಿಯರು ಅಡ್ವಕೇಟರಾದುದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ನಂಬಿಯಾರರವರಿಗೆ ಅಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆರೀತಿ ಇವರು ಅಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri S. SIVAPPA.—May I know the reasons for one lawyer getting nearly 60 per cent of the amount that has been spent ? What are the special considerations to give him so much ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It has already been replied.

Sri S. SIVAPPA.—Was there not a border Committee appointed by the Government to collect the various literatare and several lakhs of rupees have been spent on that Committee, in addition to this ? Where was the necessity for appointing these advocates ?

Sri VEERENDRA PATIL.—The Border Committee is constituted only to collect information, prepare the case and give necessary information for argument of the case before the Commission. But, these are the advocates whom the Government had appointed to argue our case. So far as Sri Nambyar is concerned, he is one of our eminent advocates today in the country, and in order to safeguard the interests of Mysore State, it is necessary to have a top-rank advocate of the country, even if it is a question of paying more money.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಸ್ಯಾಮಿ, ನೇಚರ್ ಆಫ್ ದಿ ಕೇಸನ್ನು ನಾವು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇಸು ಇರುವುದು ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ಅವರು ಆರಿಸಿ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ವಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮರಾಠಿಗರು ಪುನರ್ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರ ಪರ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿ ಈ ಕೇಸನ್ನು ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವರ ಪರ ವಾದಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದಂತಾಗಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಕೇಸು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಲೇವಾರಿ ಆಯಿತು. ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ಸೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೆಲವರ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಾತಾರ್‌ರವರು ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೂಡ ಸೆಟ್‌ಅಸೈಡ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯರೇ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಕಂಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇದೆ. ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್‌ನ ವಿಲೇವಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಥಾಲೇಂಜ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ.

Loans and Subsidies granted to Ranibennur Taluk Agricultural Produce Co-operative Marketing Society

560. Sri N. L. BELLAD (Ranibennur).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the amount of loan and subsidy given by them to Ranibennur Taluk Agricultural Produce Co-operative Marketing Society, so far ;

(*b*) the purposes for which these loans and subsidies have been given (detailed information may please be given);

(*c*) out of the amount of loan so given the amount of money that has been repaid;

(*d*) whether the amount of loan sanctioned has been utilised for the purpose for which it has been sanctioned ?

SRI B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) The Government has given Rs. 1,20,625 by way of loan and Rs. 79,139 by way of subsidy to the said Society.

(*b*) The loan and subsidy have been given to the Society for the following purposes :—

	Loan	*Subsidy*	*Purpose*
1	15,000	5,000	Warehouse
2	15,000	5,000	Do
3	11,250	3,750	Do
4	37,500	12,500	Do
5	9,375	3,125	Do
6	32,500	...	For purchase of lorry.
7	...	300	Outright purchase.
8	...	30,964	Fluctuation in prices.
9	...	5,000	For distribution of consumer goods.
10	...	5,500	For classification, equipment and staff.
11	...	5,000	Change over staff.
12	...	3,000	Staff and marketing.
	1,20,625	79,139	

(*c*) Rs. 18,750.

(*d*) Yes.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎರ್. ಬೆಲ್ಲದ.—ಸ್ವಾಮಿ, (ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಐಟಂ.ನಂ. 8ರಲ್ಲಿ ದರಗಳ ಏರಿಳಿತಕ್ಕೆ ಎಂದು 30,964 ರೂಪಾಯಿ ಧನ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ದರಗಳ ಏರಿಳಿತಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ದಿನಸಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎರ್. ಬೆಲ್ಲದ.—ಸೊಸೈಟಿಗಳು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ದಿನಸಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇರೀತಿ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಗಾರರು ದಿನಸಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಹವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಧನಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಯೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ನದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀರ್.—ಸಾಲಕ್ಕಿಂತ ಧನ ಸಹಾಯವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೇಳಿದಂಥ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. 30,964 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದರಗಳ ಏರಿಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಈ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಹ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವಯಾವದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಲ್. ಬೆಲ್ಲದ.—ಇದೇ ಸಂಘ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 2,47,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ ಮಾಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಘವನ್ನು ಏಕೆ ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಆಡಿಟ್ ವರದಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ನುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ.

Amount spent on Construction of Work-shed by the Tumminakatte Villags Industries Society

566. **Sri N. L. BELLAD** (Ranibennur).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the amount of loan and subsidy given by Khadi Board to Village Industries Society of Tumminakatte village, Ranibennur taluk for the construction of workshed ;

(*b*) whether the exact expenditure incurred in respect of the said building will be intimated by getting the value of the building estimated by the experts of PWD ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation)—

(*a*) Loan ... Rs. 2,000
Subsidy ... Rs. 2,000

(*b*) It is not found necessary.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಲ್. ಬೆಲ್ಲದ.—(ಬ) ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬೆಲೆ ಕೊಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಖಾದಿ ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಏನು ಷೆಡ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಎನ್.ಈ.ಎಸ್. ಮುಖಾಂತರ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯವರಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಲ್. ಬೆಲ್ಲದ.—ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಖಾದಿಬೋರ್ಡ್ ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಧನ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ಯೋಗವೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸಹ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಕೊಟ್ಟರುವುದನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಚೌಕಸಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರುವುದು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಷೆಡ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Taking over of Dharwar-Kalghatgi and Tadasa-Karagod Roads by P.W.D.

623. Sri F. S. PATIL (Kalghatgi).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether any represntations have been received by them in respect of taking over both Dharwar-Kalghatgi old road and Tadasa-Karagod road to Public Works Department ;

(*b*) if so, the dates on which those representations were received ;

(*c*) the reason for not taking over these two important roads to Public Works Department even though these roads are very much necessary for the people of 30-40 villages ;

(*d*) whether these two roads would be taken over to Public Works Department at least this year ?

Sri BASAVARAJ MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) On 21st August 1968.

(*c*) For want of funds.

(*d*) Will be considered at the appropriate time.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲಘಟಗಿ-ಧಾರವಾಡ ರಸ್ತೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆ. ತಡಸ—ಕರಗೋಡ್ ರಸ್ತೆ ಆರ್. ಸಿ. ರೋಡ್. ಅದನ್ನು ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಈ 2 ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ 'ನೂಕ್ತಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲ್ಸಲಾಗುವುದು' ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನೂಕ್ತ ಸಮಯ ಯಾವಾಗ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳೇ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

Constructon of a tank near Veerapura Village in Hubli Talk

627. Sri F. S. PATIL (Kalghatgi).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that survey work in connetion with the construction of a tank near Veerapura village in Hubli Taluk was done since many years ;

(*b*) whether any representations have been received by them from the public of Kalghatgi Taluk for the construction of the above said tank ;

(*c*) when the first survey work was commenced ;

(*d*) the number of times survey work in respect of the said tank was done till the end of 1968 ;

(*e*) the exent of irrigable area estimated each time the survey was conducted ; (yearwise information may please be furnished);

(*f*) whether the survey work of the said tank has been completed and plans and estimates prepared ;

(*g*) the estimated cost of constructing the said tank and the extent of land that will be irrigated by the same ;

(*h*) whether the work of the said project will be started this year itself or included at least in the Fourth Five Year Plan ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) Yes.
(*b*) Yes.
(*c*) During 1964.
(*d*) Only once.
(*e*) The Scheme has not yet been finalised.
(*f*) No.
(*g*) Does not arise in view of above.
(*h*) Does not arise in view of above.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು 1967ರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೆ, ಆಗಲೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಫೈನಲೈಜ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಈಗಲೂ ಅದೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡ ರಾಗಿದೆ. 1967ರಿಂದ 1969ರವರೆಗೆ ಫೈನಲೈಜ್ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಡೀಟೈಲ್ಡ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಪ್ಲಾನು, ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಮಾಡಿತ್ತು, ನಂತರ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಜನರಲ್—ಚೆಕ್ಕಿಕರ್‌ರವರಿಗೆ ಅಬ್ಸರ್ವೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸಿತ್ತು. ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಫೈನಲೈಜ್ ಆದಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡ ರಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಈ ಕೆರೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 5—6 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರೋದಗುವುದರಿಂದ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಈ ವರ್ಷವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Sir, according to the technical opinion it is not 5,000 acres, but only 3,285 acres of land that is going to be irrigated.

Settlement of the Bills of Contractors entrusted with the work of Thimmanayakanahalli Tank

674. Sri GANGA BOVI (Gulur).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state:—

(*a*) the reasons for non-paryment of final bills to the Contractors of Thimmanayakanahalli new tank of Kolala Hobli in Koratagere Taluk even though the work of the said tank was completed about 6 years ago and whether the amount due to them will be paid adding interest to the said amount;

(*b*) the action that will be taken against the officers responsible for the delay ?

Smt. BASAVARAJESWRI (Deputy Minister for Social Welfare) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minster of State for Minor Irrigation)].—

(*a*) The final bills of the contractors have been settled in February 1968.

(*b*) Does not arise in view of reply to clause (*a*) above.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಕೊರಟಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೋಳಾಲ ಹೋಬಳಿ ತಿಮ್ಮನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಹೊಸಕೆರೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದು ಸುಮಾರು 6 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರುಗಳಿಗೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಫೈನರ್ ಬಿಲ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಹೆಸರೇನು ?

† ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಫೈನರ್ ಬಿಲ್ ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಸರು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುದ್ದರಂಗಯ್ಯ, ತಾಲನೇಶಯ್ಯ, ರತ್ನಯ್ಯ, ಸಯಿದ್ ಉಮರ್, ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ಅಬ್ದುರ್ ಅಜೀಜ್.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಪಶೀಲು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಫೈನರ್ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಪಾವತಿಯಾಗಿವೆ. ಸೇಕಡ 5 ರಷ್ಟು ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮಲ್ಲದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಫೈನರ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಸೇಕಡ 5ರಷ್ಟು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಪುನಃ ರಿವೈಜ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಕೆಲಸವಾಗಿ 6 ವರ್ಷವಾದರೂ ರಿವೈಜ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸೇಕಡ 5ರಷ್ಟು ಡಿಪಾಜಿಟ್ಟು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಅದುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸರುಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಶವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಫೈನರ್ ಬಿಲ್ ಕೊಟ್ಟು ರಿವೈಜ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇರುವುದನ್ನು ಕೊಡರಾಗುವುದು.

Amount spent in Taluks of Belgaum District for the Welfare of Harijans and Girijans

708. Smt. CHAMPABAI BHOGALE (Kagwad).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

the names of taluks in Belgaum District in respect of which the reserved amount of one-fourth out of the Co-operative grants of the T.D.B. for the welfare of Harijans and Girijans since 1966 up-to-date together with the amount spent in each taluk, the amount unspent and the purpose for which it is spent ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

Vide statement appended.

STATEMENT

Sl. No.	Name of Taluk Development Board	Year	Reserved amount	Expenditure	Unspent amount	Purpose of expenditure
1	2	3	4	5	6	7
			Rs. P.	Rs. P.	Rs. P.	
1	Hukkeri ...	1966-67	1,000-00	800-00	200-00	Purchase of leather
		1967-68	800-00	...	800-00	
		1968-69	1,000-00	...	1,000-00	
2	Bailhongal ...	1966-67	5,000-00	...	5,000-00	Purchase of Sewing machines and construction of drinking water wells.
		1967-68	3,000-00	1,457-07	1,542-93	
		1968-69	3,000-00	...	3,000-00	
3	Athani ...	1966-67	5,000-00	2,000-00	3,000-00	...
		1967-68	10,000-00	8,450-00	1,550-00	
		1968-69	15,000-00	7,119-66	7,880-34	
4	Ramadurga...	1966-67	...	...	...	Constructions of drinking water wells and houses and supply of Khadi cloth.
		1967-68	1,000-00	1,000-00	...	
		1968-69	...	...	...	

1	2	3	4	5	6	7
			Rs. P.	Rs. P.	Rs. P.	
5	Khanapur ...	1966-67	7,000-00	6,650-00	350-00	Constructions of houses to Dombars.
		1967-68	3,000-00	3,000-00	...	Purchase of good goats and milching
		1968-69	3,000-00	3,000-00	...	cows and constructions of Surpur approach Road.
6	Saundatti ...	1966-67	13,000-00	13,000-00	...	Purchase of 145 Buffaloes and
		1967-68	9,500-00	9,500-00	...	construction of 19 houses.
		1968-69	13,000-00	...	13,000-00	
7	Raibag ...	1966-67	5,000-00	...	5,000-00	Deepening the drinking water wells
		1967-68	5,000-00	...	5,000-00	and constructions of new wells for
		1968-69	5,000-00	5,000-00	...	Harijans.
8	Belgaum ...	1966-67	1,000-00	400-00	600-00	Repairing drinking water wells,
		1967-68	1,000-00	...	1,000-00	Agriculture, purchase of Leather
		1968-69	2,000-00	...	2,000-00	and construction of houses.
9	Chikkodi ...	1966-67	6,400-00	6,337-13	62-87	Construction of drinking water wells
		1967-68	8,100-00	8,092-10	7-90	and community halls.
		1968-69	6,000-00	749-98	5,251-02	
10	Gokak ...	1966-67	10,000-00	...	10,000-00	...
		1967-68	2,000-00	...	2,000-00	
		1968-69	1,000-00	...	1,000-00	

(Legislature Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ
(ಶಾಸನ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No. 4 ಡಿಸೆಂಬರ್ 478
ದಿನಾಂಕ Date.....

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿ ಭೋಗರೆ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಹಣ ಮಾನಲಿಚ್ಚಿದ್ದು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯೇ ಇದು ? ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗಿಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿ ಭೋಗರೆ.—1966ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾಲು ಅಂಶ ಕೂಡ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ. 1962ರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದೆ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಲವಾದರೂ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಈ ಹಣ ಮಾಸಲಾಗಿರುವುದೇಕೆ ? ಅದುದರಿಂದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚುಮಾಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯಣಿಯರು ತಿಳಿಸಿದಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಸಲಾಗಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಮತ್ತು ನಾನ್‌ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಸ್ಕೀಂಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ರಾಭ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಈ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾಸಲಾಗಿಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಹರಿಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಪೊಟಲಗನ್ನು ಮಾಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅದು ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 8 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಮಾಸಲಾಗಿಟ್ಟಪ್ಪು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ, ಆ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Construction of High Level causeway on Doddahalla in Puttaparthi Village

839. **Sri A MUNIYAPPA** (Bagepalli).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that the agriculturists of Puttaparthi Village of Bagepalli Taluk are experiencing difficulty in transporting their agricultural implements as it is not possible for men and carts to travel on account of the Doddahalla on the road leading to the said Village ;

(*b*) whether it is a fact that the Minister has promised on the floor of the Assembly that a high level causeway would be constructed there ;

(*c*) if so, the reasons for not taking any action ?

Sri BASAVARAJ MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) Yes. Inconvenience is caused during rainy seasons only if there is floods.

(*b*) No.

(*c*) Does not arise in view of reply to clause (*b*) above.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಪುಟ್ಟಪರ್ತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮಳೆಗಾಲ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ನಿಮಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಇದಕ್ಕೆ 'ಹೈ ಲೆವಲ್ ಕಾನ್‌ವೇ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ?

†ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ರೋಡ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಜ್ ಕಟ್ಟಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದರೆ, ಆಗಿನ ರೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಪುಟ್ಟಪರ್ತಿ ಗ್ರಾಮದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ಲಾನ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ, 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣದ ಅನುಕೂಲವಾದ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಇದು ಸರಿಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—3 ವರ್ಷದಿಂದ ಹಣ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Development of Tourism in State

860. Smt.. NAGRATHNAMMA HIREMATH (Gandhinagara).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) the measures taken by Government to improve Toursim in the State ;

(*b*) whether Government would take a decision to almalgamate Tourism and Information Department ;

(*c*) whether they have contemplated to take any action to constitute a Committee consisting of non-officials and officials concerned to advise Government and to extend co-operation on measures to be undertaken to develop Tourism ?

Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport).—

(*a*) The State Government has taken the following steps to improve and also to give a fillip to the development of tourism in the State :—

1. Construction of Tourist Homes in places of tourist importance and in some places canteens ;

2 Arranging visits to the State by prominent travel agents, writers, etc.;

3 Close liaison with travel agents, tour operators and hoteliers ;

4 Publication of Tourst literature including folders and maps ;

5 Introducing short courses for training of guides.

(*b*) This has already been done and the Tourist Section is now working as an integral part of the Information Department and the Department has been re-designated as the Department of Information and Tourism.

(*c*) Yes. Government are already contemplating to reconstitute a High Power Committee consisting of both official and Non-official Members to advise Government on the measure to be taken to develop Tourism in all its aspects.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 1, 2, 3ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉಪಾಹಾರ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹೋಟೇಲುಗಳವರೊಡನೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಉಪಾಹಾರಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರತಕ್ಕವರೊಡನೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಯಾವಾಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—Sir, so far as the Tourists are concerned they are already there. We have provided facilities of accommodation and transport. We want to create tourist centres in many important historic places and other places of architectural beauty which attract foreign tourists and also other tourists.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್.—ಇನ್ನು (ಬಿ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಪುನಃ ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ ?

Sri MOHAMED ALI.—The question of reconstituting a Committee is under the consideration of the Government and the Government will be able to reconstitute it very soon.

Sri SIDDIAH KASHIMATH:—May I know the names of Centres opened for training of guides ?

Sri MOHAMED ALI.—Arrangements are made for training of guides in the Bangalore City.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know whether the Government is thinking of forming a Corporation of Tourism and Information ?

Sri MOHAMED ALI.—There is a proposal before the Government and it is under active consideration of the Government.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಬಂದು ತಂಗತಕ್ಕ ನಂದೀಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ದಿನವಹಿ ಬರತಕ್ಕ ಬೇಲೂರು-ಹಳೇಬೀಡುಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಕಾರಣವೇನು ?

Sri MOHAMED ALI.—It has come to my notice that roads leading to Halebid are not in very good condition. A few months back when I visited Hassan, I discussed the matter with the Minister for P. W. D. and I have suggested that P. W. D. may improve the roads. A Guest House has been constructed at Halebid. There is a proposal to construct Pavilion at Belur. Apart from this there is much scope for improvement and for providing facilities for tourists. But for want of funds, the Government is not in a position to take up the other schemes immediately.

Sri M. S. KRISHNAN.—In answer to(*a*) you have stated that steps have been taken in order to have close Liaison with travel agents, tour operators and hoteliers. Has it not come to the notice of the Government that most of the Travelling Agents are racketeers ? Will the Government consider that it is not worthwhile inviting those people for the development of toursim in the State ?

Sri MOHAMED ALI.—The travelling agents that has been mentioned in the answer are for international tourists and not the local tourists.

2-00 P.M.

Smt. K. S. NAGARATHNAMMA.—What is the minimum qualification required to train those guides and how many guides are trained at a time ?

Sri MOHAMED ALI.—I do not have the details. Some graduates have undergone this training.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್.—ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—Yes. Suggestion will be considered.

Amount spent on Relief Works in Chickmagalur District

897. Sri HANJI SHIVANNA (Tarikere).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(*a*) the taluks of Chickmagalur District that have been declared as scarcity areas ;

(*b*) the taluks wherein amount has been spent for relief works together with the amount spent in each taluk ;

(*c*) out of this amount the amount spent in each taluk for irrigation works ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) No area in the State has been declared as famine stricken or scarcity area. But in all the taluks of Chickmagalur reform measures in connection with scarcity condition have been taken.

(*b*) *Taluk*	*T. D. B. Agency*	*P. W. D. Agency*
	Rs.	Rs.
Chickmagalur	3,10,000	9,62,981
Kadur	3,85,000	3,93,105
Tarikere	2,40,000	1,63,546
Koppa	...	89,424
Narasimharajapura	...	1,34,892
Shringeri	...	86,893
Mudigere	...	8,80,377
	9,35,000	27,11,218

(*c*) *Taluk*	*T. D. B. Agency*	*P. W. D. Agency*
	Rs.	Rs.
Chickmagalur	1,13,800	1,60,213
Kadur	61,000	2,58,112
Tarikere	63,868	59,774
Koppa	...	14,934
Narasimharajapura	...	37,901
Shringeri	...	13,095
Mudigere	...	24,846
	2,38,668	5,68,875

ಶ್ರೀ ಹಂಜಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಅಥವಾ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ದುಷ್ಕಾಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹಂಜಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತರೀಕೆರೆ ಮತ್ತು ಕಡೂರು ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಶೃಂಗೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಏಜೆನ್ಸಿ ಮೂಲಕ 8 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತರೀಕೆರೆಯಲ್ಲಿ 1ಲಕ್ಷ 63 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಡಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಿಕ ಕಮಿಟಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರ ಆದೇಶ ಮೂಲಕ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—8 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಪಜೆನ್ಸಿ ಮೂಲಕ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವ್ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾಗಿದೆ ?

Sri H. V. KOUJALGI.—I do not have the details.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Rules of Recruitment and other conditions of Service of Police Prosecutors in the State

985. Sri K. H. PATIL (Gadag).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether the rules of recruitment and other conditions of service of the Police Prosecutors are the same throughout the State ;

(*b*) if so, whether a copy of each of the same may be placed on the Table ;

(*c*) whether the Police Prosecutors coming from Bombay area have been appointed as permanent incumbents and whether they were being paid Rs. 50 p.m. as office allowance ;

(*d*) whether the office allowance which was being paid to them under the old service conditions applicable to them has been stopped now ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) The designation of the Prosecuting Agency in the Courts of Munsiff-Magistrates in the erstwhile Bombay Karnatak area was ' Police Prosecutor'. The Prosecuting Agency in the Courts of Munsiff-Magistrates which had different designations in the various integrated areas, has now been redesignated as Assistant Public Prosecutors whose recruitment is governed by the Mysore Assistant Public Prosecutors Service (Recruitment) Rules, 1967.

The Assistant Public Prosecutors have also been brought under the purview of Mysore Civil Services (Classification Control and Appeal) Rules, 1957 *Vide* Notification No. GAD 99 SRR 67, dated 14th February 1968. Further the Assistant Public Prosecutors are governed by the Mysore Civil Service Rules, 1958.

(*b*) No; as these Rules have already been published in the Mysore Gazette.

(*c*) According to proviso to Rule 3 of the 1967 Rules referred to above, the persons appointed regularly in accordance with the repealed Rules shall be deemed to be Assistant Public Prosecutors from

the date on which the 1967 Rules have come into force. The Police Prosecutors of the erstwhile Bombay Karnatak area re-designated as Assistant Public Prosecutors were paid Rs. 50 p.m. till 31st March 1967.

(*d*) The question of continuance of the office-*cum*-conveyance allowance of Rs. 50 p.m. to the Assistant Public Prosecutors working in the Bombay Karnatak area from 1st April 1967 is under consideration of Government.

Allotment of seat to Smt. Sheela Irani

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ. (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ನಾಮಿನೇಟೆಡ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು ಅಂದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಸೇರಿದರು ? ಇವರನ್ನು ಯಾವಾಗ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೀಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸೀಟನ್ನು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Sir, the predecessor was sitting on this side. Let her sit on this side.

Notice for raising Two and Half-an-Hour Discussion

re : Boundary pillars erected in Mysore by A. P. Government

Sri B. P. GANGADHAR. (Tumkur).—Sir, under rule 59 I want to raise discussion on matter of urgent public importance with respect to a large chunk of land, three miles in width being occupied by the Government of Andhra and they have been putting up pillars. This is a very grave matter. They have occupied nearly 3 miles of land in Raichur Taluk. A village belonging to Mysore has also been encroached upon and this has appeared in Indian Express. This is a very important matter and I request the Chair to kindly allot some time for the discussion of this important matter.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—I request the Government to bestow attention immediately on the matter and it can be taken up.

Papers laid on the Table

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—Sir, yesterday during question hour, I promised to lay some information on the Table of the House. This relates to starred question No. 884. I am placing it on the Table.*

* Copy placed in the Mysore Legislature Library.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—May I know whether it is not a fact that the Hon. Minister was pleased to assure us that he would furnish the information tomorrow. I want him to read it.

Sri K. LAKKAPPA.—It is a printed matter and I will lay it on the Table.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Statement may be taken as read.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If the Minister does not want to read it, as one who put that supplementary, I will take it as read as said by the Chair.

Sir, I rise to a point of order, This raises a very important and fundamental issue. As we know it is the duty of the treasury benches without concealing anything, they will have to furnish all the available information whenever the Houses require that information, except in cases where they can say that it is not in public interest to disclose it. If the Minister claims that privilege that it is not in public interest to disclose it, I am not going to ask. Otherwise. we are entitled to know all the information. I cannot understand this hide and seek policy.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, Government is not playing any hide and seek policy. Yesterday, the Hon. Minister promised the House that he will be able to furnish the information. I just want to ask the hon. Member Sri Siddaveerappa, how there is a point of order in this connection ? Furnishing information during question-hour is giving information orally; furnishing information on matters which are not included in the agenda, is only a question of placing it on the Table of the House. Does the hon. Member contend that placing of certain information on the Table is not furnishing information to the House? It satisfies all the requirements. If the Government places any information on the Table of the House, that means that the Government have furnished information to the House.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In that case, all the replies to Questions may be placed on the Table of the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:—ಈ ನಭೆಯವರ ತೃಪ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ಓದಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಓದಿ ಹೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಅವರು ಇದನ್ನು ಈ ನಭೆಯ ಟೇಬರ್ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ ಈ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಅನ್ನು ನಭೆಗೆ ಓದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Among these five partners, one is the son of Sri S. Nijalingappa and another is his nephew and the contracts they have taken are about 19 in number. That is the reason why we want him to read.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ.—ಓದಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಓದಿ ಹೇಳೋಣ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆಂದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಓದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಶ್ರೀ ಬಣಕಾರರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಬಣಕಾರರು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ನನ್ನ ಮಾತಿನಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು. ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ನಮಾಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚೆನ್ನಯ್ಯ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ನಾಳೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I rise to a point of order, Sir....

Sri K. PUTTASWAMY.—I am on a point of order.

Sri K. N. NANJE GOWDA.—Why should he claim his point of order ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಎತ್ತಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಎದ್ದು ನಿಂತಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರ ಪರವಾಗಿ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಬೇಕು ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have permitted the Hon. Minister.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಎತ್ತಿದ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಕಾದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂದು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಗೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಾಚಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ಡಿಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆ ಇಲ್ಲ.

* * * * *

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನೆನ್ನೆದಿವಸ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಾರ್ಟ್‌ನರ್‌ಗಳು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೆಲ್ಡ್ ಓವರ್ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಈಗ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಒಂದೂವರೆಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಂಪನಿಯ ವರಿಗೆ ಹಾಕರತಕ್ಕ 22 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜುರ್ಮಾನೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಸೂಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ.—It is ascertained that recently one more work, construction of a bridge across Vedavathi costing Rs. 11.4 lakhs has been entrusted to this firm, a firm which has been fined by the Government. ಫೈನ್ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

* * Matter not recorded as directed by the Chair.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—What happened to my Adjournment Motion on the subject. According to the report, three villages, in my Taluk have been encircled.

Sri B. P. GANGADHAR.—If the adjournment motion is taken, greater time may be taken to discuss this important issue. If that is agreed to, I wiil withdraw my notice under Rule 59.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It will be taken up tomorrow.

Sri VEERENDRA PATIL.—I will clear the position. The Hon. Members have raised a point and if that is allowed to be discussed without hearing me, time will be unnecessary spent. My anxiety is to see that the precious time of the House is saved and with that end in view, I would like to make a statement.

With regard to this affair, most of the hon. Members have read a news-item that appeared in the Press this morning and got this information. I got this information last night at about 9 or 9-30 P. M. Immediately I asked our Officers to contact the Deputy Commissioner and get a report from him. On contacting the Deputy Commissioner yesterday night, he said that he would look into the matter, enquire, and send a report this morning. Again our Officers contacted the Deputy Commissioner by telephone.

During the course of our discussion on the Telephone, the Deputy Commissioner stated that he inspected the spot this morning with the Assistant Superintendent of Land Records, the Assistant Engineer and the Tahsildar concerned. He had also taken the "Indian Express" Correspondent with him because this news has appeared only in the "Indian Express" He says that there is no truth in the Press Report. The detailed message that was dictated by him over the Telephone is as follows:—

"Accompanied by the Assistant Superintendent of Land Records the Tahsildar, I visited the border between Raichur Taluk of Mysore State and Gadwal Taluk of Mahaboobnagar District of Andhra Pradesh. Andhra Pradesh Government have erected a pillar on the border of Andhra State and Mysore State at the border of Mandalageri Village, Raichur Taluk, and Nandini Village of Gadwal Taluk. The report that Andhra Pradesh Government have put up a boundary pillar inside Mysore State is unfounded and incorrect. The boundary pillar is at a distance of about 15 kilometres from Raichur City and 3 kilo metres, east of Singanudi Village. It may also be mentioned that it is proposed by the State Government to demarcate the inter-State, boundary between Andra Pradesh and Mysore State, by a joint inspection. Government in Order No. RD/2/SYS. 66 dated 29/30th August 1968 have also sanctioned special staff for this purpose. This work is in progress with reference to verification of records. Joint Inspection by Officers of the Mysore and Andhra Pradesh Governments is likely to commence by 15th April 1969. beginning with the border abutting Krishna River".

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಶ್ರೀ ಬಣಕಾರರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಬಣಕಾರರು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ನನ್ನ ಮಾತಿನಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು. ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ನಮಾಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚೆನ್ನಯ್ಯ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ನಾಳೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I rise to a point of order, Sir....

Sri K. PUTTASWAMY.—I am on a point of order.

Sri K. N. NANJE GOWDA.—Why should he claim his point of order ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಎತ್ತಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಎದ್ದು ನಿಂತಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರ ಪರವಾಗಿ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಬೇಕು ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have permitted the Hon. Minister.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಎತ್ತಿದ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಕಾದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂದು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ, ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಗೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಸಬ್ಮಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಾಚಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ಡಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆ ಇಲ್ಲ.

* * * * *

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನೆನ್ನೆದಿವಸ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಾರ್ಟ್‌ನರ್‌ಗಳು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೆಲ್ಡ್ ಓವರ್ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಈಗ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಒಂದೂವರೆಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ 22 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜುರ್ಮಾನೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಸೂಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ.—It is ascertained that recently one more work, construction of a bridge across Vedavathi costing Rs. 11.4 lakhs has been entrusted to this firm, a firm which has been fined by the Government. ಫೈನ್ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

* * Matter not recorded as directed by the Chair.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I am seeking your ruling on the point of order raised. No ruling is given to the point of order raised by me. The point of order was whether the treasury bench can disclose information that we want or conceal the information and simply say that they are placing it on the Table. As far as my knowledge goes, they cannot conceal any information unless it be in the public interest not to disclose. In other respects they are bound to disclose information. I have been saying this because this firm has ruined many of the works for instance Tungabhadra River Bridge in Harihar which is still not completed. I cannot understand how they can wink at it.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—On a point of order. The Hon. Minster Sri K. Lakkappa was pleased to say and it was defended by the Hon. Minister Sri K. Puttaswamy that it is sufficient if information is placed on the Table and there is no necessity to read it. Rule 44 of the Rules of Procedure deals with supplementary questions. It says :

> "No discussion shall be permitted during the time for questions under rule 32 in respect of any question or of any answer given to a question."

This is put down in the List of Business today and questions have to be put by us. Under rule 44(2) we must have a right to put a supplementary question.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Which question is it ?

Sri M. S. KRISHNAN.—It is Question 624 (571). Now, the position is, we must have a right under rule 44 (2) to put supplementary questions. You will please read rule 44 (3). It says:

> "If a Minister to whom a supplementary question is addressed states that he is unable to answer it without notice the supplementary question may be put only in the form of a fresh question at a subsequent session of the Assembly."

According to the arrangement made here and the discussions held, the Hon. Speaker has permitted us to put the supplementaries on that question today. Under those circumstances, I must have an opportunity to ask supplementaries. I shall be in a position to put further supplimentaries when I know the entire details. So, it is incumbent on the Government to answer the supplementaries we put today. I want to know the names of the persons to whom contract has been given if there are several contractors. If it is held by the Chair that that information is confidential, then we are barred from asking it. This information cannot be treated as confidential. We must know whether contractors have made money without completing the work. It does not matter who the persons or contractors or partners are. One of them may be the son or son-in-law of Sri Nijalingappa. Even in respect of that person, it is incumbent on the part of the Minister to

answer the questions put. I request you to give a ruling that the Government must place the list of partners on the Table and read it out.

Mr. DEPUTY SPEAKER.— Sri Krishnan was not here yesterday. The question was put and answered. In the meanwhile Sri Sivappa requested the Chair to hold over the question. But the Chair stated that as the question was already answered, it could not be held over.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮೀ, ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದಾರದು.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—It is a held over question. It may be answered tomorrow.

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).— I would like to suggest one thing in this connection. As to what has transpired while replying to the supplementary questions put by the hon. Members on the other side, you may kindly look into the records. If any assurance is held out by the Chair that this question should be treated as held over question and that further supplementaries will be allowed after information, if any, as promised by the Minister for P. W. D., is furnished to this House by the Minister, the Hon. Chair may put this question for tomorrow. So far as my memory goes, I do not think any such assurance is given. Some request was made by the Leader of the Opposition but it appears that was not conceded to, by the Chair. If the other side feels that it was conceded, let it be verified from the records. So my request to the Chair is that the records may be looked into first to see whether any assurance is given by the Chair.

Sri S. SIVAPPA.—My contention is, when the Hon. Minister in charge of P. W. D. has given further information today on a Question which was answered yesterday and supplemented his answers of yesterday, it is but right that we have put to some more supplementaries on the information which has been supplied today. I stress that we have a right to put some supplementaries and elicit some more information.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into the records. If there is any such assurance, this Question will be taken up tomorrow.

Statement of the Chief Minister :

re : Boundary Pillars erected in Mysore Boundary by A. P. Government

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ರೂಲ್ 63ರ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಈಚೆಗೆ ಆಂಧ್ರದವರು ನಮ್ಮ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೈಲಿ ಭಾಗವನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—What happened to my Adjournment Motion on the subject. According to the report, three villages, in my Taluk have been encircled.

Sri B. P. GANGADHAR.—If the adjournment motion is taken, greater time may be taken to discuss this important issue. If that is agreed to, I will withdraw my notice under Rule 59.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It will be taken up tomorrow.

Sri VEERENDRA PATIL.—I will clear the position. The Hon. Members have raised a point and if that is allowed to be discussed without hearing me, time will be unnecessary spent. My anxiety is to see that the precious time of the House is saved and with that end in view, I would like to make a statement.

With regard to this affair, most of the hon. Members have read a news-item that appeared in the Press this morning and got this information. I got this information last night at about 9 or 9-30 P. M. Immediately I asked our Officers to contact the Deputy Commissioner and get a report from him. On contacting the Deputy Commissioner yesterday night, he said that he would look into the matter, enquire, and send a report this morning. Again our Officers contacted the Deputy Commissioner by telephone.

During the course of our discussion on the Telephone, the Deputy Commissioner stated that he inspected the spot this morning with the Assistant Superintendent of Land Records, the Assistant Engineer and the Tahsildar concerned. He had also taken the "Indian Express" Correspondent with him because this news has appeared only in the "Indian Express" He says that there is no truth in the Press Report. The detailed message that was dictated by him over the Telephone is as follows :—

"Accompanied by the Assistant Superintendent of Land Records the Tahsildar, I visited the border between Raichur Taluk of Mysore State and Gadwal Taluk of Mahaboobnagar District of Andhra Pradesh. Andhra Pradesh Government have erected a pillar on the border of Andhra State and Mysore State at the border of Mandalageri Village, Raichur Taluk, and Nandini Village of Gadwal Taluk. The report that Andhra Pradesh Government have put up a boundary pillar inside Mysore State is unfounded and incorrect. The boundary pillar is at a distance of about 15 kilometres from Raichur City and 3 kilo metres, east of Singanudi Village. It may also be mentioned that it is proposed by the State Government to demarcate the inter-State, boundary between Andra Pradesh and Mysore State, by a joint inspection. Government in Order No. RD/2/SYS. 66 dated 29/30th August 1968 have also sanctioned special staff for this purpose. This work is in progress with reference to verification of records. Joint Inspection by Officers of the Mysore and Andhra Pradesh Governments is likely to commence by 15th April 1969. beginning with the border abutting Krishna River".

Sri B. P. GANGADHAR.— It is possible for the Government to direct our Officers to be vigilant over this matter and to report to what extent our boundary in that particular village has been affected. Will this Government also request the Andhra Government to agree for the demacration of the boundary in the presence of the Officers of both Governments ?

Sri VEERENDRA PATIL.— I have already stated that those pillars have not been put within our boundary and that boundary has not been demarcated. That is why, we have sanctioned sufficient staff that is required by the Deputy Commissioner and the Deputy Commissioner has stated that both the Officers of Mysore and Andhra Pradesh are going to hold a joint inspection. He has also indicated that this work is likely to commence from about the 15th April.

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಗದ್ವಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಹಳ್ಳವೇ ಬೌಂದರಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. 1956ರ ನಂತರ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಗದ್ವಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು, ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳು ರಾಯಚೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ ಈ ಹಳ್ಳವೇ ಒಂದು ಗಡಿ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗದ್ವಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಂತರವೂ ಇದೇ ಹಳ್ಳವೇ ಬೈಫರ್ಕೇಟಿಂಗ್ ಲೈನ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಹನರಿನ ಮೇರೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವುದಾಗಿ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿರುತ್ತೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಹೋದ ದಿವಸ ಆ ಬೋರ್ಡು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರು, ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದಲಗಿರಿ, ಅರಸೀಕೆರೆ, ಬಾಗೂರು ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳು ಆಂಧ್ರದವರು ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಬೋರ್ಡಿನ ಒಳಗಡೆ ಬಂದು ಅವು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಫೆನ್ಸಿಂಗ್ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರಿನಿಂದ ಗದ್ವಾಲದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಹೊಳೆ ದಾಟಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ಮೂರು ಮೈಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಕಡೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋದಾಗ ಬೋರ್ಡು ಇತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಪತ್ರವನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೋರ್ಡು ಹೇಗೆ ಹೋಯಿತು, ಅದನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಡೀಮಾರ್ಕೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಹಳ್ಳ. ಇದು ಕಾರಾನುಕಾಲದಿಂದ ಇದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).—ಗಡಿ ಗುರ್ತು ಮಾಡಲು ಕಂಬಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಗಡಿಯೊಳಗೆ ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಅಥವಾ ಆಂಧ್ರ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಈಗ ಆಂಧ್ರದವರು ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ತರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಓದಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಪತ್ರ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಬಂದಿರಬಹುದು. ನನಗೆ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ವರದಿ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಟೆಲಫೋನ್ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಿದಂಥ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಾನು ನಥೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಬೇಡ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈವೊತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದುಬಂದಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಇರಬಹುದಾದಂಥ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ನನಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವರದಿ ನಿಜವಲ್ಲವೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರ ನಿಜವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೆ ನಿಜವಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ನಾಗಪ್ಪನವರು ಕಾಗದ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೂಲಂಕಷನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಂಧ್ರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಊರೆರ್ನಾ ಹಾಳಾದ ಮೇರೆ ಊರು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir, the Hon. Chief Minister has made a statement and we want certain clarifications on it. He has received a report from the Deputy Commissioner, Raichur to the effect that the news item which has occurred in Indian Express is unfounded and that the Mysore Government and Andhra Government will take up the work of demarcating the boundary. When he has said all this, there seems to be some truth in this news item. So, I want to know whether this matter will be taken up tomorrow.

Sri B. P. GANGADHAR.—The Chief Minister has asked us to pass on whatever information we have on this matter to him and he will enquire into the matter and let us know the position. So, this matter should be kept alive and may be taken up tomorrow.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have not looked into the notice of adjournment.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಕೂಡ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ನಾನು ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ, ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಅದು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹತ್ತನೇ ತಾರೀಖು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟಮೆಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಹಾಸನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 50 ಸಾವಿರ ಜನರು ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ಕಾಲ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ 8 ದಿವಸ ಆಯಿತು. ಹಾಸನದಿಂದ ಸಮಾಚಾರ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಏನು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. 50 ಸಾವಿರ ಜನರು ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ 8 ದಿವಸ ಆಯಿತು, ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ನೀವು ಯಾವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

Sri M. S. KRISHNAN.—I had sent notice of an adjournment motion a few days ago.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It will be taken up tomorrow.

Calling Attention Notice to Matters of Urgent Public Importance

(i) *re* : Government failure in providing Relief to sufferers of Sirsi Incident

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ತಾ. 7-12-68 ರಲ್ಲಿ ಸಿರ್ಸಿ ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆ ಬಹಳ ಜರೂರಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಳ್ಳದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಗೀಡಾದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—On behalf of the Chief Minister I wish to make the following statement :

In regard to the incident referred to in the Calling Attention notice at Sirsi on 7th December 1968, the Chief Minister had already made two statements, one on 29th January 1969 and another on 26th March 1969. On 12th December 1968 the District Magistrate, North Kanara and the Superintendent of Police, North Kanara, met the members of the Peace Committee at Sirsi and other citizens and discussed about the situation. It is reported that the question of payment of compensation for damages was indirectly raised by some members, to which the District Magistrate clearly replied that the purpose of the meeting was only to discuss about the arrangements to be made for restoring normalcy in the town and preventing recurrence of such disturbances and as no damage had been caused by any Government Servant or a department, the question of payment of compensation to any of the parties by Government did not arise at all. It is stated that in the circumstances the District Magistrate never promised to consider the question of giving relief to the sufferers.

This is a case where a person died and some damage was caused to property in the course of scuffle between two parties. In such cases the Government is expected only to take criminal action against the wrong doers and this has already been done. No compensation is payable.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ. —ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೊಂದವರಿಗೆ ಆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೇರಳದವರೊಬ್ಬರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ಕೇಳುವುದೆಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೇ ?

Sri. K. PUTTASWAMY.—This analogy does not hold good. Sir, unlike the incidents that happened in Bombay, the incident that has taken place at Sirsi is only a scuffle between two parties, where some damages have been caused. Under such circumstances, the policy of the Government is very clear and the Government does not agree that it is their duty to compensate any of the parties.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್ ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವನ ಎರಡು ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಮಧ್ಯ ಜಗಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ರೀತಿ ಮಲಯಾಳಿಗಳಿಗೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ಮಲೆಯಾಳಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಿರಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಸೇನೆಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಲೆಯಾಳಿಗಳೇ ಆಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎರಡೂ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. How will people judge us ? Is it justified on the part of the Government to say like that ? It is not very fair. I would like them to reconsider the whole issue and pay them the compensation.

(ii) *re:* **Pending replies to some call Attention Notices**

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, I had given a call-attention notice, about drinking water wells in Bidar District, about 20 days back, and the same has not come up so far. It is such an important matter. The Government is not at all serious about this matter. It is just like : " when Rome was burning, Nero was fiddling ". Are we to go on from pillar to post asking about these things ? I want a categorical assurance from the Chair, that it will be taken up tomorrow. People in Aurad, Humnabad and Bhalki are put to lot of inconvenience for want of drinking water. The Hon. Minister for Parliamentary Affairs says that when a question comes, it is being answered within 15 days. But my call-attention has not come up so far . . . . . .

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have not permitted the hon. Member to speak.

Sri G. CHANDRAKANTH (Bidar).—Kindly try to understand the magnitude of the problem, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—50 ಸಾವಿರ ಜನರು ನಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನೀವಾರು 15-20 ದಿವಸಗಳೆಂದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದು ಎಂತಹ ಸರ್ಕಾರ !

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

Sri V. N. PATIL.—Sir, please consider .....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into it. I will certainly consider it.

Sri G. CHANDRAKANTH.—I would like to know whether it will be taken up tomorow or not.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹುಮ್ನಾಬಾದ್, ಭಾಲ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already said that I will consider it. I cannot give any assurance. I will look into it.

Sri V. N. PATIL.—For the last about 20 days it is being considered. Please consider it sympathetically.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will consider it sympathetically.

Sri V. N. PATIL.—Sir, you could have requested the Minister to submit the reply tomorrow. I request the Chair to kindly assure us that it will be taken up tomorrow.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I cannot give any assurance. I said that I will consider it.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Kindly give us an assurance.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I cannot give any assurance. I will consider it.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, several members on this side are urging regarding drinking water facilities throughout the State. Almost half of the State is suffering for want of drinking water. In fact, people have to go 3-4 miles to get a cup of water in some places. Therefore, due attention should be paid to this problem and the reply to the call-attention notice of Sri V. N. Patil may be given tomorrow or the day-after, or allow one or two hours discussion on this. I request the Hon. Minister for Parliamentary Affairs to consider this aspect.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇವೊತ್ತು ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಮೀಟಿಂಗ್ ಅನ್ನೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಚರ್ಚೆಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

3-00 P.M.

(iii) *re*: Levy of Surcharge on Tariff Rates by the M.S.E.B.

Sri L. SRIKANTAIAH.—Sir, I beg to call the attention of the Chief Minister to the levy of surcharge on Tariff rates by the Mysore State Electricity Board.

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity).—Sir, I wish to make the following statement in respect of the revision of electricity tariffs.

1. The Mysore State Electricity Board was formed as a statutory body on 1st October 1967 and the assets of the former Electricity Department which was a Government Department were transferred to the Mysore State Electricity Board. At the time of formation of the Board, the Government retained control of construction of generating stations and also the associated 220 kv. transmission lines and Receiving Stations. The operation and maintenance of the 220 kv. transmission lines and Receiving Stations and the Tungabhadra Hydro Electric Project (Left Bank) construction of which have now been completed has now been transferred to the Mysore State Electricity Board along with the capital assets thereof. The total value of the assets transferred so far is Rs. 4,551 lakhs. The Bhadra Hydro-Electric Project is also intended to be transferred to the Board shortly. The Sharavathi Generating Station, where the construction works are still under progress is under the control of the State Government.

2. The Mysore State Electricity Board has been constructing the 110 kv. and lower voltage transmission lines, step-down transformer stations, the distribution system required for transmitting and supplying power to the various industral and rural consumers. The capital expenditure incurred by the Mysore State Electricity Board year after year is given in the enclosed Annexure 'I'. For comparison purposes the total length of transmission lines above 13.3 kv. and distribution lines of 13. 2 kv. and below is given in Annexure II. It will be seen from this that since the formation of the Board, the tempo of works being executed by the Board has been ever increasing and very much more than what was achieved prior to the formation of the Board.

3. The investments required for these developments have been very large. During the early years of formation of the Board when the tempo was not very high, the Board could draw upon the accumulated depreciation reserves, the fixed deposits and also certain amount of loan assistance from the Government to meet the capital during the past few years particularly in the rural electrification field, as will be seen from Annexure 'III' where the investment, the number of villages electrified and the number of pump sets energised annually has been indicated.

4. On account of the increased tempo of works the Board has been borrowing very heavily from the Life Insurance Corporation by raising debenture loans, scheduled Banks and other financing agencies as will be seen from the Annexure ' IV '.

5. The rural electrification programmes, as is well known, is highly unremunerative. The actual returns on the investment are about 4 per cent during the initial years of operation, and 6 per cent in due course,

whereas to break even a minimum return of 18 per cent on the expenditure incurred for extending 11 kv. distrrbution system is necessary to meet the energy charges, operation and maintenance and the depreciation charges apart from the interest on capital. Thus it will be seen that the Board cannot even meet the interest charges which is generally of the order of 8 per cent. The Board is purchasing bulk of its energy requirements from Government and in addition to supplying energy to the unremunerative rural sector, they are supplying power to a number of power intensive industries and also to the neighbouring States. All these activities are resulting in deficits in the revenue budget of the Board. It may be mentioned here that the average selling price realised per unit of energy sold in Mysore is only 8.5 paise as against about 17 paise in Andhra and 12.5 paise in Maharashtra and about 11 paise in Madras. In fact the Andhra Pradesh Electricity Board is realising a higher annual revenue of about Rs. 31.00 crores for a lower quantity of energy sold. In the case of Mysore the average cost per unit of energy sold is expected to progressively come down to about 6 paise per unit by the year 1973-74, on account of the increasing offtake by power intensive industries.

6. The Mysore State Electricity Board has been spending the bulk of its resources including the loan capital raised by them on developmental works mainly Rural Electrification Schemes to the detriment of their normal maintenance works and improvements to the system. This has resulted in unsatisfactory supply conditions to the consumer. It is therefore all the more necessary that they should augment this financial resources by not only wiping off the deficits but also generating surpluses for which increase in rates is inevitable :

7. The working of the State Electricity Board was reviewed for about 2 years back by a Committee set up by the Government of India under the Chairmanship of Sri R. Venkataraman :

> "After detailed examination this Committee has recommended that in addition to the operation and maintenance and Depreciation charges, the Boards should earn a gross return of 11 per cent over the capital investment to provide for interest, electricity duty, 1/2 per cent reserve and a profit margin of 3 per cent over the capital investment."

This recommendation has been made with the view that the statutory Boards should stand on their own legs and should generate sufficient surpluses to be ploughed back into developmental activities of the Board. These recommendations have been accepted by all State Governments and State Electricity Boards and based on this the Electricity Boards including the Mysore State Electricity Board have given an undertaking to the World Bank that these objectives will be realised within about 1972–73. It will therefore be seen that the Mysore State Electricity Board has an obligation to meet this stipulation.

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

8. A forecast of the working of the Board for a number of years based on the present tariff rates excluding the surcharge is given in the Annexure 'V'. It will be seen that the deficits in the revenue budget of the Board will go on increasing year after year, and with the present level of tariffs, the possibility of achieving the targets set out in the Venkataraman's Committee's report are very remote. A comparison of the prevailing tariff structure in the several States as seen from Annexure VI-A and VI-B reveals that the tariff rates prevailing in the State of Mysore are very much lower than those in other States except in the case of a few big cities like Bombay and Calcutta. The responsibility of power supply in these big cities does not vest with the State Electricity Board but with private licensees. These licensees have to supply concentrated blocks of power in each of the cities only and not in the widely dispersed rural sectors. It is for these reasons that they have been able to maintain a relatively lower rate. However, the rates in Mysore when compared with the rates of other Boards who have to undertake rural electrification programmes also, is quite attractive.

9. The Electricity Board after a study of the problem have decided to set up a tariff Committee to examine the entire question. However, pending finalisation of the new pattern of tariff the Board has decided to levy a surcharge on various categories of consumers at the rates indicated in the Annexure 'VII'. It will be seen that even with this surcharge the rates compare quite favourably with the rates prevailing in other States. It is pertinent to note in this connection that in respect of agricultural pump sets the tariff rate per unit energy has not been increased even though this would be justified from purely economic considerations, but only minimum charges have been increased. Even with this increase it will be insufficient even to cover the interest charges on the expenditure incurred towards extension of the distribution system into the rural areas. In respect of industries the increase is only marginal and the impact of the tariff revision will be negligible inasmuch as the cost of power in most of the industries is only 4–5 per cent of the cost of the end product. The surcharge now levied will hardly account for about 1 per cent of the total cost of the end product.

10. Considering all the above factors, particularly the prevailing low level of tariffs in the State when compared to those prevailing in other States the surcharges are quite justified.

MYSORE STATE ELECTRICITY BOARD

ANNEXURE—I

Sl. No.	Year		Capital Expenditure Rs. in Lakhs
1	1957-58 (for 6 months)		80
2	1958-59	...	188
3	1959-60	...	193
4	1960-61	...	258
5	1961-62	...	331
6	1962-63	...	373
7	1963-64	...	522
8	1964-65	...	424
9	1965-66	...	663
10	1966-67	...	902
11	1967-68	...	1,276
		...	5,210 lakhs

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE—II

Sl. No.	Year	Transmission lines above 13.2 KV constructed during in KMs.	Distribution lines of 13.2 KV and below constructed during in KMs.
1	1958—59	405.0	2410.0
2	1959—60	...	3317.0
3	1960—61	...	4126.0
4	1961—62	240.4	2600.0
5	1962—63	202.6	2163.0
6	1963—64	233.4	4701.0
7	1964- 65	317.0	3132.0
8	1965—66	595.0	7489.0
9	1966—67	387.0	8031.0
10	1967—68	1008.0	1016.0
Total including pre-Board lines		7319.0	57906.0

ANNEXURE—III

Year	Total Capital outlay on all Schemes	Investment on R. E. and I. P.	No. of I. P. Sets serviced	No. of villages Electrified
	(Rs. in lakhs)			
1958—59	188	101.37	1654	152
1959—60	193	88.80	2035	208
1960—61	258	77.24	2063	162
1961—62	331	122.70	2771	130
1962—63	373	115.54	2926	257
1963—64	522	194.60	5242	232
1964—65	424	247.39	6291	320
1965—66	663	286.33	8238	514
1966—67	902	494.73	12324	873
1967—68	1276	675.72	16577	928

ANNEXURE—IV

Statement showing the details of Loans Raised

(Rupees in Lakhs)

		1957-58	58-59	59-60	60-61	61-62	62-63	63-64	64-65	65-66	66-67	67-68	68-69	Total
1	Government Cash Loans (nett)	15	105	86	21	...	50	89	168	125	483	...	...	1,142
2	Open Market Loans.	...	...	...	...	303	301	306	203	101	110	211	155	1,690
3	L.I.C. Loans	...	...	...	...	...	...	...	...	...	300	150	200	650
4	Bank Loans	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	150	450	600
5	Agricultural Finance Corporation.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	168	168
	Total ...	15	105	86	21	303	351	395	371	226	893	511	973	4,250

ANNEXURE—V

Year	Revenue realised	Surplus	Deficit
		(Rupees in Lakhs)	
1958–59 ...	465	17	
1959–60 ...	522	40	
1960–61 ...	580	53	
1961–62 ...	664	176	
1962–63 ...	677	113	
1963–64 ...	752	73	
19 4–65 ...	848	4	
1965–66 ...	1287	...	146
1966–67 ...	1870	112	...
1967–68 ...	1677	...	29
1968–69 ...	1704	...	98
1969–70 ...	1850	...	224
1970–71 ...	1956	...	286.5
1971–72 ...	2132	...	296.3
1972–73 ...	2473	...	408.4
1973–74 ...	2661	...	394.8

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE

ELECTRIC POWER TRAIFFS IN SOHTHERN GRID—

Sl. No.	*Electricity Boards*	*Private Residences, Clubs, Hostels and Hospitals for lights, fans and other samll houschold appliances*			*Heaters, Pumps, Refregirators (Separately Metered)*		
		Rate per Unit	*Monthly minimum*	*Duty, etc.,*	*Rate per Unit*	*Monthly minimum*	*Duty, etc.,*
1	2	3	4	5	6	7	8
			Rs.				
1.	Mysore ..	26 Ps.	1.50	3 Ps./Unit	9 Ps.	Rs. 5/K. W.	3 Ps./ Unit
2.	Madras ..	50 Units at 32 Ps. 50 Units at 27 Ps. Excess of above 24 Ps.	1.75	10 per cent+ Meter hire of 75 Ps. per month.	..		
3.	Andhra .. Hostels, Temples, Hospitals and Public buildings are not included and comes under Com. tariffs.	50 Units at 33 Ps. T 50 Units at 25 Ps. Balance of above 20 Ps.	3.00	Meter Hire of 50 Ps./month.	..		

VI-A.

DOMESTIC CONSUMERS (NON-COMMERCIAL).

All Electric Home having mixed loads for lights, fans, heaters, pumps, refregirators, etc.			*Remarks*
Rate per Unit	*Monthly minimum*	*Duty, etc.*	
9	10	11	12
10 Ps. for the first 50 units per K. W. month and additional units at 6 Ps.	Rs. 4 per K.W. or part thereof of connected load.	1 Ps./Unit	All Electric Home applicable only to *Bona fide* domestic consumers.
Fixed charges of Rs. 16 for first 2 K.W. of connected load in lights and fans and Rs. 8 for each additional K.W. *plus* energy charges at 14 Ps.	Fixed monthly charges.	20 per cent + meter hire of 75 Ps. per month.	(i) For all Electric Home Tariff. Connected load not less than 1 K.W. (ii) Overall unit rate will not exceed 32 Ps. per unit per month without prejudice to fixed monthly charges.
Fixed charges of Rs. 12 for 2 K.W. and Rs. 6 for each addl. K.W. of lights and fans *plus* energy charges at 12 Ps.	Fixed monthly charges.	Meter hire of 50 Ps./ month.	For All Electric Home Tariff. (1) Overall unit rate will not exceed 33 Ps. per unit without prejudice to monthly minimum.

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE—

1	2	3	4	5	6	
4.	Kerala ..	30 Ps.	2.00	10 per cent+ meter hire of 50 Ps. P.M.	15 Ps.	Rs. 4 service
5.	Goa, Daman and Diu.	..	..	..	..	..
6.	Maharashtra	30 Units at 31 Ps. for all addl. Units at 25 Ps.	2.00	10 percent+ meter hire of 50 Ps. per month.	12 Ps.	Rs. 5 for S.Ph. supply Rs. 10 for 3 P.H. supply.
7.	Bombay Suburban.	17 Ps.	..	50 Ps./month as meter rent P.M. 15.25 per cent.	6.25 Ps. (12.5 Ps.* for 1.50 Units and 6.25 Ps. for all addl. Units).	..
8.	B.E.S.T. undertaking.	10 Ps.	..	6 Ps.+meter hire of 50 Ps./ month.	..	..

VI-A (*contd.*)

7	8	9	10	11
10 per cent+meter hire of 50 Ps.	50 Units at 30 Ps. Excess of above at 10 Ps.	Rs. 15	10 per cent+ meter hire of 50 Ps.	*All Electric Home*— Connected load shall not less than 1 K. W.
..	25 Units at 35 Ps. 75 Units at 30 Ps. Excess of above at 25 Ps.	Rs. 2/month for 1,500 W. and Re. 1 for addl. 500 Watts.	50 Ps. for meter hire. P.M.	..
10 per cent+meter hire of 50 Ps. P.M. for S. P. supply for 3 ph. supply Re. 1/ month/Mt.	..	..	..	..
15.25 per cent+ meter Hire of 50 Ps./month.	..	..	..	*Where instantanious and nonstorate type water heaters are included.

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE—

ELECTRIC POWER TARIFFS IN SOUTHERN

Sl. No.	*Electricity Boards*	*Shops, Offices, Railway Station, Hotels Photographic Studios, etc., (Fans, Lights only)* I			*Shops, Hotels, Geust Houses, etc., Heater, Pumps, Fans, etc.* II	
		Rate per Unit	*Monthly minimum*	*Duty, etc.*	*Rate per Unit*	*Monthly minimum*
1	2	3	4	5	6	7
			Rs. p.			
1.	Mysore ..	30 Ps.	2.50 for every 250 W. of connected load.	3 Ps./Unit	10 Ps.	Rs. 5/N.H.P. or K.W. of name pate rating.
2.	Madras ..	..	..	..	100 Units at 34 Ps. 400 Units at 32 Ps. 2,000 Units at 30 Ps. Excess of above at 30 Ps.	Rs. 2.50
3.	Andhra ..	..	..	..	500 Units at 45 Ps. 500 Units at 40 Ps. Balance above at 30 Ps.	Rs. 5 for $\frac{1}{2}$ KW and below. Rs. 25 for above $\frac{1}{2}$ K.W connected load and for every 1 K.W. connected.

VI-A (*contd.*)

GRID—COMMERCIAL CONSUMERS

Cinemas—Lights, Fans, Airconditioning and sound equipments and move power				
III				*Remarks*
Duty, etc.,	*Rate per Unit*	*Monthly minimum*	*Duty, etc.*	
8	9	10	11	12
3 Ps./Unit	21 Ps.*	Rs. 20 per K. W. of connected load.	3 Ps./Unit	*This tariff shall not apply to Boarding, Hotels, etc., attached to Cinemas.
20 percent+meter hire of 25 Ps./ month+7½ percent surcharge.	..	..	..	..
Meter hire of 50 Ps./ month for 3 Ph. supply and Rs. 1.50 for 3 Ph. supply.	Same as Column II	..	..	Hospitals, Hostels, Public Buildings, Education Institutes and temples are included in this tariff.

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE—

1	2	3	4	5	6	7
4.	Kerala ..	100 Units at 34 Ps. 200 Units at 33 Ps. Excess of above at 32 Ps.	5.00	10 percent+ meter hire of 50 Ps/month.	21 Ps. (Load up to 3 H.P.)	Rs. 6
5.	Goa, Daman and Diu.	..	..	..	50 Units at 45 Ps. 100 Units at 40 Ps. All in excess at 30 Ps.	Rs. 5 for 1 500 W.+ Rs. 2 for every addl. 500 W. connected.
6.	Maharashtra	30 Units at 31 Ps. for all addl. units at 25 Ps.	2.00	10 percent+ meter hire of 50 Ps/month.	12 Ps.	Rs. 5 for S. Ph supply and Rs. 10 for 3 Ph. supply.
7.	Bombay Suburban.	18.5 Ps.	..	15.25 percent+ 50 Ps/month. as meter hire.	..	..
8.	B.E.S.T. undertaking.	20 Ps.	..	Meter rent of 50 Ps./month.	11 Ps.+Fuel adjustment* charges.	..

VI-A (*contd.*)

8	9	10	11	12
10 percent+meter hire of 50 Ps.	1,000 Units at 35 Ps. Excess of above at 25 Ps.	Rs. 20 month	10 percent+ 50 Ps. as meter hire.	..
Meter hire of 50 Ps./month for 3 Ph. and Re. 1 for 3 Ph. supply.	25 Ps. *	Rs. 10 per K.W. subject to a minimum of Rs. 100 /month.	Meter hire of Re. 1/ month.	*This Tariff is not available for supply to stalls, hotels, bars, houses, attached to Cinemas.
10 percent+ meter hire of 50 Ps. for S.Ph. supply Re. 1 for 3 Ph. supply.	750 Units at 20 Ps. for all addl. 15 Ps.	Rs. 60	10 per cent+ meter hire of Re. 1 month 3 Ps. unit.	*This rate is not available for supply to stalls, refreshment rooms, bars, hotels, etc., attached to Cinemas.
..	..	..	..	..
Meter hire of Re. 1/month.	Same as in Column I		+3 Ps./unit	*Applicable to heater, Pumps, excluding lights and fans and separately metered.

ANNEXURE—VI-A (*contd.*)

ELECTRIC POWER TARIFFS IN SOUTHERN GRID—IRRIGATION PUMPSETS

Sl. No.	*Electricity Boards*	*Rate/Unit*	*Annual/ Minimum*	*Duty, etc.*	*Remarks*
1	2	3	4	5	6
1.	Mysore ..	10 Ps.	Rs. 24 per NHP	1 Ps. per unit	For lighting up to 40 W per NHP. is allowed. For extra illumination will be charged at 50 Ps./Month/40 W. of additional lights.
2.	Madras ..	8.25 Ps.	Rs. 17.50 per HP	20 per cent *plus* Meter Hire of Rs. 2 per month.	(i) Connected load should not less than 3 HP. (ii) Permitted for lighting up to 50 W per 1 KW or HP subject to a max. of 150 W.
3.	Andhra ..	12 Ps. for 600 units per HP per year and for additional units at 8 Ps.	Rs. 50 per HP	Meter Hire of Rs. 1.50 per month.	(i) Connected load not exceeding 5 HP. (ii) Lighting is allowed up to 95 Watts.
4.	Kerala ..	8 Ps.	Rs. 60 per meter	10 per cent *plus* meter hire of 50 Ps./Month.	..

5. Goa, Daman and Diu.	14 Ps.	Rs. 36 per HP	Meter Hire of 50 Ps ./ month.	(i) Connected load of not less than 2 HP. (ii) For lighting of the pump house up to 5 per cent of the motive power consumption permitted.
6. Maharashtra..	50 units/BHP at 13 Ps 150 units/BHP at 12 Ps All additional units at 10 Ps.	Rs. 40 per HP.	No Surcharge, etc.	(i) Connected load should not more than 50 KW and not less than 2 HP (ii) Up to 40 Watts will be allowed for lighting purposes.

W.3/M69
M69-19-5-4
(B) 4860.

ANNEXURE—VI-A (*contd.*)

ELECTRIC POWER TARIFFS IN SOUTHERN GRID—INDUSTRIAL MOTIVE POWER (L. V. SUPPLY)

Sl. No.	*Electricity Boards*	*Rate per Unit*	*Monthly Minimum*	*Duty, etc.*	*Remarks*
1	2	3	4	5	6
1.	Mysore ..	(i) 10 paise	Rs. 5 per N.H.P. or KVA., or KW., Name Plate rating subject to a minimum of Rs. 5 service.	3 Ps./Unit	(i) Power supply for use during all hours.
		(ii) Rs. 4 per NHP., *plus* Enegry Charges at 7 Ps./Unit without prejudice to monthly mimimum.	do	do	(ii) Alternatively at the option of the Consumer when the contracted demand is not less than 20 HP.
2.	Madras ..	First 2,000 units at 12 Ps. For all additional units 11 Ps.	Rs. 2.50 per H.P.	10 per cent *plus* meter hire of Rs. 2 per month+15 per cent surcharge.	For Supply to welding sets, this Rate will be increased by 20 per cent.

3.	Andhra Pradesh ..	500 Units 22 Ps. 500 Units 20 Ps. Balance of above 18 Ps.	Rs. 5 per H.P.	Meter Hire of Re. 1.5/month.	
4.	Kerala ..	First 2,000 Units 12 Ps. And Additional Units at 11 Ps.	Rs.3/ K.W.	10 per cent *plus* meter Hire of 50 Ps. per month.	For supply to welding sets, this rate will be higher by 20 per cent.
5.	Goa, Daman and Diu.	18 paise	Rs. 5/KVA.	Meter Hire of Re. 1/month.	Supply under this tariff will be given for a minimum of 3 BHP.
6.	Maharashtra ..	150 Units/BHP. 15 Ps. next 150 Units/5 BUP. 13 Ps. Additional Units 10 Ps.	Rs. 4. 50/BHP.	10 per cent *plus* meter Hire of Re. 1/month.	For the load of not more than 50 KW.

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE—

ELECTRIC POWER TARIFFS IN SOUTHERN GRID

Sl. No.	*Electricity Boards*	*Demand charges per month*	*Energy Charges Rate/Unit*
1	2	3	4
1.	Mysore ..	Rs. 8/-KVA for first 500 KVA of Billing demand.	At 4.5 Ps. for first 100 Units/ KVA of Maximum Demand.
		Rs. 7/K.V.A. for next 500 K.V.A. of Billing Demand.	At 3.5 Ps. for next 100 Units/KVA of Maximum Demand.
		Rs. 6/KVA for next 2,000 KVA of Billing Demand.	At 3.0 Ps. for next 100 Units /KVA of Maximum Demand.
		Rs. 5/KVA for next 3,000 KVA of Billing Demand.	At 2.0 Ps. for all units excess of above.
		Rs. 4/KVA for in excess of above of Billing Demand.	..
2.	Madras ..	Rs. 8/KVD for the first 500 KVA ..	At 5.75 Ps. for the first 50,000 Units.
		Rs. 7/KVA for the next 500 KVA ..	At 5·5 Ps. for the next 50,000 Units
		Rs. 6/KVA for the excess of above	At 5·0 Ps. for the next 2,00,000 Units At 4·0 Ps. for the next 5,00,000 Units At 5·75 Ps. for the excess of above.
3.	Andhra ..	Rs. 13/KVA for the first 500 KVA ..	At 10 0 Ps. for the first 50,000 Units
		Rs. 12 KVA for the next 1,500 KVA.	At 9·5 Ps. for the next 1,50,000 Units
		Rs. 10 KVA for the excess of above..	At 9·0 Ps. for the next 3,00,000 Units At 7·5 Ps. for the next 5,00,000 Units. At 7·0 Ps. for the next 10,00,000 Units. At 4.0 Ps. for the excess of 20,00,000 Units.

VI-A (*contd.*)

INDUSTRIAL CONSUMERS—AT H.T. SUPPLY.

Duty, etc.	*Remarks*
5	6
1.5 Ps./Unit	(i) Monthly Minimum Charges shall be the demand charges on 65 per cent of the C.D. *plus* energy charges. (ii) Annual Energy minimum shall be the energy 20 per cent LF. at 65 per cent C.D. per annum. (iii) C.D. is 100 KVA and above.
40 per cent for Textile Industry	(i) Subject to a minimum payment of half the C.D. in KVA Rs. 100 per annum per service.
per cent for Cement Industry 10 per cent for Energy Intensive Industry 35 per cent for other H.T. 20 per cent for in Board Areas liable for fuel charges.	+30 per cent Surcharge
Meter Hire of— Rs. 10 Month for 100 KVA C.D. Rs. 25/Month for 101 to 500 KVA C.D Rs. 50/Month for above 500 KVA C.D.	(i) Applicable to C.D. of 75 HP and above.

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE—

1	2	3	4
4.	Kerala ..	Rs. 8/KVA for the first 500 KVA ..	At 5.75 Ps. for the first 50,000 Units.
		Rs. 7/KVA for the next 500 KVA ..	At 5.5 Ps. for the next 50,000 Units.
		Rs. 6/KVA for the excess of above ..	At 5.25 Ps. for the next 50,000 Units.
			At 5.00 Ps. for the next 50,000 Units.
			At 4.75 Ps. for the next 50,000 Units.
			At 4.5 Ps. for the next 50,000 Units.
			At 4.0 Ps. for all in excess of above.
5.	Goa, Daman and Diu.	Rs. 10/KVA for the first 1,000 KVA of B.D.	At 10 Ps. for the *first* 100 Units/KVD for Billing Demand.
		Rs. 9/KVA for the next 3000 KVA of B.D.	At 9 Ps. for the next 200 Units KVA of Billing Demand.
		Rs. 8/KVA for the next 4000 KVA of B.D.	At 8 Ps. for all additional units consumed.
		Rs 7/KVA for all excess of above B.D.	
6.	Bombay Suburban.	Rs. 7/KW for the first 750 KW of B.D.	At 5.2 Ps. for the first 120 Units KW of B.D.
		Rs. 6/KW for the excess of above B.D.	At 4 Ps. for all additional units consumed in the month.
7.	B.E.S.T. undertaking.	Rs. 9.45/KVA for the first 1000 KVA	At 4.9 Ps. for the first 5,00,000 units.
			At 4.6 Ps. for the next 10,00,000 units.
		Rs. 8.80/KVA for the rest of M.D.	At 4.4 Ps. for all additional units *plus* fuel adjustment charges.

VI-A (*contd.*)

5	6
20 per cent	.. (i) Monthly minimum charges shall be the Maximum Demand Charges or Rs. 3/ KW installed whichever is higher.
Meter Hire of Rs. 5/Month	.. (i) Monthly Minimum Charges shall be the Demand Charges on 75 per cent of the C.D. *plus* energy charges.
15.25 per cent+Meter Hire of Rs. 5 /Month.	(i) Applicable to M.D. of not less than 80 KW (ii) Monthly Minimum Charges shall be the Demand Charges based on KW of B.D.
Meter Hire of Rs. 5 per month	

(SRI D. PARAMESWARAPPA)

ANNEXURE—

ELECTRIC POWER TARIFFS IN SOUTHERN GRID—NON-INDUSTRIAL

Sl. No.	*Electricity Boards*	*Demand charges per month*	*Energy charges Rate/Unit*
1.	Mysore ..	Rs. 8 per KVA demand ..	At 5.5 Ps. for all units consumed in the month.
2.	Madras ..	Same as in Industrial Tariff *plus* 20 per cent over Industrial Rates.	Same as in Industrial Tariff *plus* 20 per cent over Industrial Rates.
3.	Andhra ..	Maximum Demand charges and Industrial Supply *plus* 25 per cent.	Energy charges are same as in ..
4.	Kerala ..	Nil.	Nil.
5.	Goa, Daman and Diu.	Nil.	At 20 Paise per unit
6.	B.E.S.T. undertaking	All Rates, Surcharges, etc., are same as in Industrial H.T. Supply *plus* 10 per cent.r	
7.	Bombay Sub-urban.	Rs. 8 per Kw. for first 250 KVA of Billing Demand. Rs. 9 per KW. for the billing Deman exceeding 250 Kw.	At 5.5 Ps. per first 50,000 Units At 4.875 for next 50,000 units At 4.25 Ps. for all additional units consumed in the month.

VI-A *(concld.)*

CONSUMERS—AT H.T. SUPPLY

Duty, etc.	*Remarks*
1.5 Ps per unit	.. Applicable to Non-Industrial Establishment when the contract demand is 100 KVA and above
Same as in Industrial Tariff.	.. Applicable to Commercial and Non-Industrial Estas blishment.
Same as in Industrial Supply.	... Applicable to Commercial Hotels and Non-Industrial purpose.
..	..
Meter Hire of Rs. 5/Month ..	.. Power Supply at 11 Kv, and above and C D of more than 100 KVA Minimum Charges shall be Rs 10 per month per KVA of M D or 75 per cent of C D whichever is higher. Non-Industrial or mixed loads supplied at 6.6 Kv. and/or a minimum period of 5 years The consumer agree to consume a minimum of 2,00,000 Units/ Annum.
15.25 *plus* Meter Hire of Rs. 5/ month	Applicable to supply for all purposes having Maximum Demand of not less than 250 Kw at 11 Kv. and above. Monthly minimum shall be the amount of demand charges.

ANNEXURE VI-B.

AVERAGE UNIT RATE IN PAISE IN VARIOUS STATES.

Sl. No.	States	*Domestic Lights and Fans* 30 *KWH/ Month*	*Combined Domestic load* 130 *KWH/ Month*	*Commercial Lights and Fans* 200 *KWH/ Month*	*Commercial Heating, Pumps, etc.* 400 *KWH/ Month*	*Small Industries* 10 *K.W.* 20% *L.F.* 0.85 *P.F.* 1460 *KWH/ Month*	*Medium Industries* 50 *K.W.* 30% *L.F.* 0.85 *P.F.* 10,950 *KWH/ Month*	*Large Industry* 250 *K.W.* 40% *L.F.* 0.85 *P.F.* 73,000 *KWH/ Month*	*Large Industry* 1000 *K.W.* 50% *L.F.* 0.85 *P.F.* 36,5000 *KWH/ Month*	*Agricultural* 10 *H.P.* 15% *L.F.* 817 *KWH/ Month*
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Andhra ..	33.00	21.24	45.00	44.17	20.05	18.27	15.08	13.35	12.00
2.	Gujarat ..	31.00	15.00	31.00	15.00	14.75	13.85	11.97	11.16	14.75
3.	Kerala ..	30.00	15.00	33.50	21.00	12.00	11.18	8.89	7.27	8.00
4.	Madras ..	32.00	26.30	35.475	..	13.80	12.857	11.557	9.54	8.25
5.	Maharashtra..	31.00	13.20	25.90	13.20	14.762	13.618	7.54	6.75	13.87
6.	B.E.S.T. (Licensee).	10.00	10.00	20.00	11.28	11.28	11.28	8.97	8.16	..
7.	Mysore (Without surcharge).	26.00	9.10	30.00	10.00	10.00	9.40	7.80	6.10	10.00
8.	Mysore (with Surcharge).	29.9	10.46	36.00	12.00	11.00	10.34	8.03	6.71	10.00

ANNEXURE—VII

SURCHARGE LEVIED ON ELECTRICITY CHARGES FROM 13TH APRIL 1969.

	Categories of Consumers	*Surcharge on existing Tariffs*
1.	(A) *Non-Commercial*—	
	(a) Lighting	15%
	(b) All Electric Home	15%
	(c) Heating	15%
	(B) *Commercial* —	
	(a) Lighting (Fans)	20%
	(b) Heating	20%
	(c) Cinemas	20%
2.	Public Lighting	20%
3.	Irrigation Pumps	No change in the existing tariff rate of 10 paise per unit. But the minimum charges raised from Rs 24 per HP to Rs 48 per H.P.
4	Water Works	20%
5	*Industries* —	
	(a) Small	10%
	(b) Medium and Large	10%
6.	*Special Industries* —	
	Mysore Iron and Steel, Ltd.	15%
7.	Licensees	20%

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I want the copies of that statement to be furnished to the members so that we may know what exactly the points that have been covered and when the Budget of the Electricity Board comes they will be very useful for the members.

Papers laid on the Table

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is a message from the Chairman Mysore Legislative Council, which reads as follows :—

"As required by Rule 91 of the rules of procedure and conduct of business, I pass on the Mysore Public Premises (Eviction of Unauthorised Occupants) (Amendment) Bill, 1968 for concurrence of the Legislative Assembly, as passed by the Legislative Council on 2nd April 1968."

SECRETARY.—I lay the Mysore Public Premises (Eviction of Unauthorised Occupants) (Amendment) Bill, 1968, as passed by the Legislative Council.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Bill is laid on the Table of the House.

Requests for allowing discussion on the Additional Information laid on the Table of the Minister for P. W.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ನಿನ್ನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ 635 ರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕಳವಳ ಮತ್ತು ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಅಳಿಯ ಹಾಗು ಮಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳು ತ್ತೇವೆ. ಇದರ ವ್ಯವಹಾರ ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 60-70 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಪ್ಲಿ ಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದು ರೂಲ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಅಡಿಷನರ್ ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್‌ನನ್ನೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಭರವಸೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ 15 ನಿಮಿಷಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ರಿಕಾರ್ಡನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಅಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಷನ್ನು ಎಲಿಸಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವನ್ನೂ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಮೊದಲು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ಆಗಿವೆ. ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಅಳಿಯಂದಿರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರದ ಖಜಾನೆಯ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚಿಸಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದೊಂದು ಭಾರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಮೇಲೆ ಆಗಲೇ 15 ನಿಮಿಷಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ.

Request to get copies of the Statement regarding Surcharge on Tariff rates by the M. S. E. B.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಇದೆ.

Whenever the paper is laid on the Table of the House it immediately becomes the property of the House and the Members are entitled to have a copy of the paper.

Sri D. B. KALMANKAR.—I rise to a point of order. The Hon. Deputy Minister has made a statement just now regarding a matter about which I have given a call attention notice. I have not been given a copy of that statement.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into it.

Affairs at the Regulated Market at Raichur

Sri M. NAGAPPA.—I have sent a notice of adjournment motion regarding closing of trade in Regulated Market at Raichur. The Minister incharge is to make a statement as per the instructions of the Hon. Chair. I want to know when the matter is going to be taken up.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Minister will make a statement on the 10th instant.

Sri M. NAGAPPA.—When this question was raised, the Chair has directed the Minister to make a statement today. Today is already 8th.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will ascertain once again and ask the Minister to make a statement.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ರಾಯಚೂರಿನ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾರ್ಚ್ 28 ರಂದು ಮುಚ್ಚಿದೆ. ನಾನು ಮಾರ್ಚ್ 23 ನೇ ತಾರೀಖು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತಿನವರೆಗೂ ತಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಗಂಜಿನಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಹತ್ತಿ ಅರಳಿ ಮತ್ತು ಇತರ ರೈತರ ಕಾಳುಗಳು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿಂಥ ಮಾಲುಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಬಂದು ವ್ಯಾಪಾರವಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 10ನೇ ತಾರೀಖು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ, ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ 4—5 ದಿವಸದಿಂದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಈ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಿ ದಳ್ಳಾಳಿ ಕಮೀಷನ್ 100ಕ್ಕೆ 2 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈಗ 1½ ರೂಪಾಯಿ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುಡ್ಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ಆ ದ ಡ್ಡನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನಗೆ ಆ ವಿಷಯವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಾನು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ನ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ?

ಶ್ರೀ ನಜಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀರ್.—ನೀವು ನಾವು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಾವು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಾವು ಸಮಯ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know what happened to the privilege motion against the Press?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಇಂದು ಸೇರಿ ಯಾವಾಗ ಆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969

Motion to Consider—(Debate Contd).

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೊಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಭೂಕಂದಾಯದ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ನನಗೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು, ಏನು ಹೇಳಬಾರದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ವಿಚಾರವಂತನಿಗೇ ಆಗಲಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡದೆ ಇರರಾರದು, ಕಳವಳವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದೆ ಇರರಾರದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗತಾನೇ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೊಬ್ಬರು ಈಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಏನು ದರ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿದೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಭೂಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು ಎಂತಲೂ, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು ಎಂತಲೂ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆರೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂತಲೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಹೊರೆ ಬೀಳುವುದು ರೈತರ ಮೇಲೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಡೆಗಟ್ಟುವಂಥ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣದ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೇರ ಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತ ಹೋಗತಕ್ಕ ಕರಭಾರಗಳು. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ನೆಲ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮಟ್ಟದ ಸೆಸ್‌ಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೊರಾರ್ಜಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳ ತನಕ ಇದು ಅವನನ್ನು ಮಣ್ಣು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ, ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ, ದೀಪ ಉರಿಸುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದರ ಒಗ್ಗೆ ವಿಷಾದದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳವರಿಗೆ ಬಾಕಿ ಕಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಕನೆಕ್‌ಷನ್ ತಪ್ಪಿಸುವುದಾಗಿ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಗೊಬ್ಬರ, ತಕಾವಿ ಸಾಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ, ಒಳ್ಳೆಯ ಹೋರಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯಂತ್ರವಿದೆ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂಬ ಅರಿವು ಆಗಿರುವ ಅಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಕಾಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಕಾರದವರು ನೀಡಿದ ಆದೇಶದಮೇಲೆ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಹೊಸ

5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವುದು, ಮಾರು ಕಚ್ಚೆಗಳು, ರೈನ್‌ಗೇಜುಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದ್ದಂತೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸು, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಆ ರೈತ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ನಾನಾ ಮುಖವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಅವನ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಗೆ ನಾನಾ ಮುಖವಾಗಿ—ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದ ಚೆಂದಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಸಿ, ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 500 ಅಥವಾ ಸಾವಿರವೋ ಹಣವನ್ನು ಸುರಿದುದರಿಂದ ಇವರ ಜೀವನ ಬಹಳ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸುರಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೇಲೆ ಜೋಳ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದ ಕ್ಯಾಗುತ್ತದೆಯೇನು ? ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಗದ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇನ್ನೂ ಕಾಗದದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಗೇನೂ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಕತ್ತೆ ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಬೇಡವೋ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೇವಲ 5 ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಮಳೆ ಗೇಜನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು—ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಗೇಜುಗಳು ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅವುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು, ರೈತನಿಗೆ ಈಗ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ದರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ತೋಟಗಾರನಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ತೋಟವಿದ್ದರೆ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡು ಎಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಮಿರಾನಿಯವರು. ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಹೇಳಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದರಂತೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ವೇದವಾಕ್ಯ. ಶಿಕಾರಿಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮೈದಾನ ಎಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರಕ್ಕ ಕೆಲವು ರಿಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ಅಂಶಗಳೇನೆಂದರೆ—ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ನೇಗಿಲುಗಳು ಇವೆ, ಮರದ ನೇಗಿಲುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ, ನೊಗ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಲೆವರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಿಷಿನ್‌ಗಳು, ಮಮಟಿ, ಕೊಡಲಿ, ಗುದ್ದಲಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬರೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆಸಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಅಂತೂ ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಏನು ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೇಳಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದು ಸಭೆಗೆ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ತರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರೆ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ 8—9 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನ್ ರೆಕರಿಂಗ್ ಖರ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 174 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಮುಗಿಸುವುದ ಕ್ಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ! ಹೀಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಹಸೀ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭೂಕಂದಾಯದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ; ಹಾಗೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೌಕರರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ರೈತರಿಗೆ ನೀವು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದುಕೊಡಬೇಕು ? ಅವರು ಕಂದಾಯ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ವನ್ನು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ? ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಸಾರಾಂಶ ಹೀಗಿದೆ :—

"In the event of the abolition of land revenue by the Government, which seriously affects the financial position of the Taluk Development Boards, it is necessary that the grants due to the Taluk Boards are regularly paid. This you are aware of and I do not want to explain it further."

ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಲ್ತ್ ಸೆಸ್ ಅಂತ ಜನತೆಯ ಹತ್ತಿರ ಆಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದೆ.

"The Taluk Board has not been paid by the Government since 1960 ?" Is this true ?

"Although it is obligatory under the Act to pay this due to Taluk Boards, for reasons unknown, this has not been paid, though the Minister concerned promised. (Sd.) A. S. Guruswamy, B. Sc., M. A., B. L., etc."

ಹೀಗೆ ಈ ಕಂದಾಯದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ, ಮುಗ್ಧ ಜನರಿಗೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಆ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಕುಬೂಬಿಯನ್ನು ಊದಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಏನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹರಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಜನರು 190 ಕೋಟಿಯನ್ನೋ ಏನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಗಳಿಗೆಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ವಿದ್ಯಾ ಇರಾಖೆಗೆಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಆಯಾಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಡವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಅದರಿಂದ 13 ಕೋಟಿಯೋ ಏನೋ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿ. ಇನ್ನು ಇವರು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ; ಏಕೆಂದರೆ, ನೀವು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ, ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲುಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಮಿಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಬಹಳ ಕಮಿಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಕಂದಾಯ ದರದಲ್ಲಿ 8—9—13 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಗೂ ಭೂಕಂದಾಯ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

"The original land revenue assessment in the year 1964–65 was Rs. 4 with cess of Rs. 1.20. A total of Rs. 2·50 per acre was fixed for both wet lands under the channel and above the channel and water rate of Rs. 3 with cess of 90 paise to the

lands under channel making a total of Rs. 9.10 was fixed in the year 1964-65. During 1965-66, water rate for lands under channel was raised to Rs. 16 as against Rs. 3 in the previous year. In addition, maintenance charges of Rs. 2 per acre was fixed for all wet lands both under the channel and above the channel making a total from all these of Rs. 29.28 per acre as against Rs. 9.10 in the previous year. During 1966-67, along with this cess of Rs. 29.28 fixed in the previous year, surcharges of Rs. 7.33 and maintenance charges of Rs. 4 per acre making a total of Rs. 38.61 per acre was fixed as against 29.28 of the previous year."

ಇನ್ನೂ ಬಹಳವಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಓದಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನದಸ್ಯರು ರುಜುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವೇನೋ ನಂಜನಗೂಡು ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಡ್ರೈಆ್ಯಂಡಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ನಚಿವರು ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷದಿಂದ 14 ಲಕ್ಷವಾಗಿದೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷದಿಂದ 18 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಹುಣಸೂರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಇದರ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಕೈವಾಡಗಳನ್ನು ನರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯದ ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ನೀವು ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಕಂದಾಯಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1964ನೇ ಇಸವಿಯ ಹಿಂದಿನ 2ರಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೇನೋ ರೈತರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಕಂದಾಯದ ಖಾತೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 10 ಕೊಡುವವರು 20 ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಷ್ಟೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ತೊಂದರೆಯೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿ ಅದರಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

"Work means an irrigation or drainage work, whether completed or not."

ಇದನ್ನು ಪುಟಪ್ರಭಾದವರು, ಮುಲಪ್ರಭಾದವರು ಹಾರಂಗಿ, ಕಂಬದಕಡದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿನಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಈ ಕಾನೂನು; ವರ್ಕ್ ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲನವೆಂದರ್ಥ. ಎದ್ದು ನಿಂತು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಇರುವವ ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ತೆವಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನಂಬ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನರ್ಕಾರ ರೈತರಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಚರ್ಮವನ್ನು ನುಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಚಾಕು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಇವರು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಶಂಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ, ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಮ್ಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಅವಸರ ಇದ್ದರೆ, ಈ ನಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೆಹಾಕಿ. ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದುನಾರಿ ವಿೂಟಿಂಗ್ ಕರೆಯಿರಿ. ಆಗ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ. ನಾನೂ ನಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೂದೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಆಗ ಚರ್ಚೆಮಾಡೋಣ.

4.00 P.M.

ನ್ವಾಮಿ, ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆ ಏನಿದೆ ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೊರೆಯಲ್ಲ. ನರ್ಕಾರದವರು ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಗಲು ಥಕಾಯಿತಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ನನಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರದಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಿರ್ ಮಾಲೀಕರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ರೈತರ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ರೆವಿಯನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ವನೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದು ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ರೈತರು ಏನಾದರೂ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರೆ, ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿದೊಡೆ ನಲಬಹುದು, ನಹಿನಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ನಲಹೊತ್ತಿ ಉರಿದೊಡೆ ನಲಬಹುದೇ, ಅದನ್ನು ನಹಿನಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಸಾಗರದಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರೆದಿರುವುದು ಸತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಅಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಲೆವಿ ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಲೆವಿ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡದೆ ಅವರ ಕಣಜದ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರೈತರು ಪಣತ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಲೆವಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರು ಪಾವತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಠಲ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವವರು ನನಗೆ ಏನು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಪಾಣೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಬ್ಬರು ನನಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿಠಲದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟರು ತುಂಬಾ ನೀಚ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ವಿಠಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಅವರು ಆಹಾರ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಿಗೂ, ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲವು ಭರವಸೆಗಳಿಗೂ, ಮತ್ತು ಈಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೂ ಲೆವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು, ಅದಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಲೆವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿವಾದ ಲೋಪದೋಷ ಗಳು ಏನೇ ಇದ್ದರೂಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನ ಏನು ಅನುಮಾನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ.

ಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಗೇಣಿದಾರ ಬತ್ತವನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಆರ್ಡರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಭೂಮಿ ಜೆನ್ನಾಗಿದ್ದು, ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಭೂಮಿ ಜೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದೆ, ಬತ್ತವನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಪುತ್ತೂರು ಪಾಣೆಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಅಷ್ಟು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಕನಿಷ್ಟ ತರಗತಿಯ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತರಿಗೆ ಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಬೊಂಬಾಯಿಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಒಂದು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರು.

ಭೂಸುಧಾರಣೆ ತಂದುದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ ಇವತ್ತು ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಲಮುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರದೆ, ಇರಿಗೇಶನ್ ಸೆಸ್, ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಳನ್ನು ಮನ್ನಾಮಾಡದೆ ಎಷ್ಟೋಲೈಜನ ಜಮೀನುದಾರರು ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಹೇಗೆ ಇವೆಯೆಂದರೆ, ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ದರೆ, ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮೇಣಹತ್ತಿಕೊಂಡು ತೊಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರೈತನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರಕ್ತವನ್ನು ನೀವು ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಚ್ಚಿ ತೊಳೆ ತೆಗೆವಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ರೈತನು ಉದ್ಧಾರವಾಗಿರುವುದು ಹೇಗೆ? ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಭೂಕಂದಾಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್, ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ತೊಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೆಳೆಗಾದರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀವು ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಡಾ. ನಾಗೆನ್‌ಗೌಡರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು, ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಹೇರುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೈತರು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವೀ ನಡಸ್ಯರು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳೋಣ. ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ರೇಟನ್ನು ಏರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಮಾರಿ ಕಣಿವೆಯ ಕೆಳಗೆ ವಾಣೀವಿಲಾಸ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ? ನೆಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಭತ್ತ ಕೈಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ? ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಫಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತಿದೆಯೋ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದು ಕೇವಲ ಕಂದಾಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ. ಸಣ್ಣ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಲೆವಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸೆಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆ, ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳಿರುವುದು, ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು. ಮೊದಲು ನೀತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ನೋಟಿಫಿಕೇಶನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಡಿ, ಸಣ್ಣ ನೌಕರರ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ನೂರಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತನ ಮನೆಯನ್ನು ನುಗ್ಗಿ ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡುವ ತುರ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು? ತ್ರೂ ವಿಚ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಶನ್ ಯು ಹ್ಯಾವ್ ಚೇಕನ್ ದಟ್ ಪವರ್? ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಶನ್ ಈ ಸಭೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದೆ? ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೈತನ ಮನೆಯನ್ನು ಲೆವಿ ವಸೂಲಾತಿಗೆ, ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾತಿಗೆ ನುಗ್ಗಬಹುದು, ಅವನ ಮನೆಯನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಬಹುದು, ಎಂದು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾವ ಕಾನೂನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರದ ಕಾನೂನೇ, ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ಕಾನೂನೇ? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ಪೂರ್ವದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದು ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 235 ಲಕ್ಷ. ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು. 235 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂದರೆ, 58 ಲಕ್ಷ. ಬೇಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ? 18 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಲ್ಲು ಒಡೆಯುವವರು, ದನ ಕಾಯುವವರು, ಕಾಡು ಕುರುಬರು, ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರು, ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡುವವರು, ನುಡುಗಾಡು ಸಿದ್ಧರು, ಬರುಡೆದಾಸರು, ಒಟ್ಟಿಗೆ 3 ಲಕ್ಷ 36 ಸಾವಿರ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ಸೀರೆ ಒಗೆಯುವವರು ಏಳು ಲಕ್ಷ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯಾವ ಯೂನಿಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸುಖ ದುಃಖ ಕೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ; ಮುಸ್ಸಿನ ಮಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೇ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕಸ ಹೊಡೆಯುವವರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಿಕನಬು ಮಾಡುವವರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ. ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಂಗಡಿ ಮುಂಗಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವವರು, ಅಂದರೆ, ಲಾರಿ ಓಡಿಸುವುದು, ಕಾರುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಜಟಕಾ ಓಡಿಸುವುದು. ಇತರೇ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರು 10 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಬಹುಶಃ ಇತರೇ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತೇವೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಇತರೇ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬರುತ್ತೀರಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಎಂ. ಪಿ. ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಇತರೇ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೀರಿ. ಇತರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ 10 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಪೈಕಿ ಬಹುಶಃ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳು ಸೇರಿರಬಹುದು. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 2 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದವರು 1 ಕೋಟಿ 28 ಲಕ್ಷದ 60 ಸಾವಿರ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಅಂಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು, ವಯಸ್ಸಾದ ಮಕ್ಕಳು, ಕೈಕಾಲು ಇಲ್ಲದವರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು, ಏನೆಂದರೆ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ನವರು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರದ ಅಣ್ಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 100 ಎಕರೆಗೆ 5 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 1947-48ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ವಾಣಿವಿಲಾಸದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಶೇಕಡ 5ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬೇಜಾರಾಗಬಹುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭದ್ರಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ನುಗು, ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಮೇಲೆ, ಭೂಮಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತುವ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶ 10 ಪರ್ ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಂದಿದೆ. 15 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ವಕ್ತಾರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 2-3 ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇವೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 2½ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ಸೌಕರ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕತೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕತೆ 10 ಲಕ್ಷದ 31 ಸಾವಿರದ 32 ಹೆಕ್ಟಾರಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ 9ರಿಂದ 10 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. 28 ಪರ್‌ಸೆಂಟಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಆಕಾಶದ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ಅನ್ನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಬೆವರು ಸುರಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಸ್ತಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಒಟ್ಟು 24,66,877 ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಒಂದು 6 ಲಕ್ಷ ಜಾಸ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ 30 ಲಕ್ಷ ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ 25 ಲಕ್ಷ ಹಿಡುವಳಿಗಳಾದರೂ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಡುವಳಿಗೆ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಬೇಸಾಯುವಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಮೀನಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 2,67,76,797 ಎಕರೆಗಳು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 153 ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸೇರಿರಬಹುದು, ದೇವಾದಾಯ, ಧರ್ಮಾದಾಯ, ಮಠಾದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಒಟ್ಟು ಹಿಡುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ .005 ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

4-30 P.M.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸೇರಿರಬಹುದು, ಧರ್ಮಾದಾಯ, ದೇವಾದಾಯ ಮತ್ತು ದತ್ತಿಗಳೂ ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳೂ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ನನಗೆ ಯಾವ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳದ್ದು. 153 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 3,25,632 ಎಕರೆಗಳಿವೆ. ಇವರು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವ ಜಮೀನಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಶೇಕಡಾ 1.22 ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. .005 ರಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿವೆ. 500 ರಿಂದ 1000 ಎಕರೆಗಳು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೆರ್ಲಾ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಮಾತುಗಳಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭೂಮಾಲೀಕರುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಮಾತ್ರ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಇದರ ವಿಚಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಿಪೋರ್ಟು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂ ಕಂದಾಯ ಭೂಮಿ ಮಾಲೀಕ ಕೊಡುವಾಗ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಏಕೆ ಇದರ ದುಃಖ ಎಂದು ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಮಾತು ಕೊಡು

ತ್ತೀರಿ ? ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ಇಲ್ಲವೇ ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಕೂಲಿಗಾರರಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರೀ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಲಂಗೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಕೃಷಿಕಾರನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನಿಂತಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅವಯವಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. 500 ರಿಂದ 1000 ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ 379 ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇದೆ ಎಂದರೆ 0.1 ಪರ್ಸೆಂಟು ಜನ ಆಯಿತು. ಭೂಮಿ 2,62,919 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದನ್ನು 98 ಜನರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 300 ಎಕರೆಗಳಿಂದ 500 ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 838, ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾವಾರು .03 ಪರ್ಸೆಂಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಟ್ಟು ಹಿಡುವಳಿದಾರರುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಂದರೆ. 179 ಜನರನಲ್ಲಿ 3,11,969 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 200 ರಿಂದ 300 ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ಇರುವವರು 1,673 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ 3,93,623 ಎಕರೆಗಳು. ಎಂದರೆ, .07 ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಎಂದರೆ 1. 97 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ 150 ರಿಂದ 200 ಎಕರೆಗಳು, 100 ರಿಂದ 150 ಎಕರೆಗಳು, 75 ರಿಂದ 100 ಎಕರೆಗಳು 60 ರಿಂದ 75 ಎಕರೆಗಳು, 45 ರಿಂದ 60 ಎಕರೆಗಳು ಮತ್ತು 30 ರಿಂದ 45 ಎಕರೆಗಳು ಇವರೆಲ್ಲ ಆದಮೇಲೆ ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಐದು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಇರುವ ಹಿಡುವಳಿದಾರರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ. ಐದು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಇರುವ ಒಟ್ಟು ಹಿಡುವಳಿದಾರುರಗಳು 47.16 ಪರ್ಸೆಂಟನಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಐದು ಲಕ್ಷ ಲೆಟರ್ ಹೆಡ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಾರ್ಡ್ಸ್ ಎಂದೇನಿದ್ದಾರೆ ಇವರುಗಳು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಇರುವ ರೈತನೊಡನೆಗೇನೇ ಸೇರಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮೀ, ನೆಲ ಹಿಡಿದು ನೆಲದಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣಾಗಿ, ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲರೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜವೂ ಸಿಕ್ಕದೆ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಇಂತಹ ಜೀವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುವ ರೈತನ ಬಗ್ಗೆ, ರೈತನೇ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹವನ ಬೆನ್ನು ಮುರಿಯುವಂತೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯಲು ಹೋಗಬೇಡಿ, ಅವನ ಹೆಂಡಂದಿರ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡಲು ಹೋಗಬೇಡಿ, ಅವನ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಲು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಯಾವ ರೈತನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ನಿಂತಿದೆಯೋ ಅಂತಹವನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾಫೀ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಂತಹ ಕಾಲ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮೆಷಿನರಿಗಳು ಇವೆ ಇದರಂತೆ ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಇವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 47. 16 ಪರ್ಸೆಂಟನಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 27 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 28 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಇವರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಗಾಂಜಾ ಹಾಗೂ ಅಫೀಮು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ತಂಬಾಕು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಆಗ ನೀವು ನೇರವಾಗಿ ಭೂ ಕೃಷಿಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು.

ಈ ಜನರನ್ನು ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೊರಲು ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರಮೇಲೆ ಕೃಷಿ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಈಗಾಗಲೇ ಹೊರಲಾರದೆ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೊರೆಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿ ಮೇಲೂ ಮಾರಾಟತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಈ ಸರ್ಕಾರ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಡವ ತಿನ್ನುವ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಒಂದು ಪೈಸೆಯಂತೆ ಮಾರಾಟತೆರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೋಜು ಮಾಡುವ ಸರಕಾರ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ನರಕದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಗರಗಸದಿಂದ ಕುಯ್ಯುತ್ತಾರೆ, ಕುದಿಯುವ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಪ್ಪರಿಕೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬವಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಈ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಲಾಭಕರ ಬೇಸಾಯ, ಅನಾರ್ಥಿಕ ಬೇಸಾಯಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಹೇರುತ್ತೀರಿ? ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಸಂಪತ್ತಿನ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೆಲವು ಎಕ್ಸೆಮ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅನ್‌ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅವನಿಗೆ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೇ ಹುಳದಂತೆ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲೇ ಸಾಯುವಂಥ ಬಡವನ ಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹೊರಿಸುತ್ತೀರಿ? ಅಲ್ಪಲಾಭಕರ ಬೇಸಾಯ, ಅನಾರ್ಥಿಕ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವ ರೈತರ ಮೇಲೆ, ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜವೂ ದಕ್ಕದಂತಹ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಅವನ ಜೇಬಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಒಂದು ಪೈಸಾ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವವನ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಕಂದಾಯ ಹೇರಿ, ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ನೈತಿಕ ಬಲವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್, ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನಿನವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಗ್ರಿಕರ್‌ಚರಲ್ ಇಂಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ. ಆದರೆ ಅನ್‌ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಇನ್ನು ಮಾರಿಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯದೇ ಇರುವಂಥ ಭೂಮಿಗೂ ಕೂಡ 500 ರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಈ ರಿವಿಷನ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ದರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ Total extent of dry lands in the State is 2,65,65,725 acres. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಖುಷ್ಕಿ ಏರಿಯಾ ಇದ್ದುದು ಡ್ರೈ ಏರಿಯಾ ಆಯಿತೇ? ಈಗಿನ ಹೊಸರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ 3 ಕೋಟಿ 18 ಲಕ್ಷ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 97 ಲಕ್ಷ 39 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂನಲ್ಲಿ 25 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಏನೋ ನಿಜ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್‌ಛಾರ್ಜು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ರೆವೆನ್ಯೂನಲ್ಲಿ 25 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ 75 ಪರ್ಸೆಂಟು ಸರ್‌ಛಾರ್ಜು ಹಾಕಿ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಲ್ಡ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಜಪ್ತಿಕ್ಕರ್ ಹಿಂದುಗಡೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಟ್ರೈಲರ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್‌ಛಾರ್ಜು ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಇದು ಓಲ್ಡ್ ರೇಟ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೋ ಆ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸೀವ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ನಮಂಜನ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಾವೇನಾದರೂ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಅಸ್ತು ಅಥವಾ ಏ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏಯ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗಹನವಾಗಿ ಹೇಳುವಂಥ ವಿಷಯ. ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ, ಹಾಗೂ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ 25 ಪರ್ಸೆಂಟು ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ 75 ಪರ್ಸೆಂಟು ಸರ್‌ಛಾರ್ಜು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಓಲ್ಡ್ ರೇಟ್ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು?

ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಕೊಟ್ಟು ಜನತೆಯ ಸಮಗ್ರ ಸೇವೆಗೆ ಅವರು ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಒರೆಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು. ಇದು ಬಹುಶಃ ತಮಗೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಅರಿವು ಆಗಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ ಅಂದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಏಕೆ ಅಂದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಅಂದಿರಬಹುದು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರಬಹುದೋ ಏನೋ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಒಂದು

ತರಹ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಅಂದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಈ ಸಭೆ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಂಥ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ. ಸಂಬಳ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಲಸ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ನೋಡುವ ವಿಷಯ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಬೀರಾರು ಅಥವಾ ಲಕ್ಷಾಂತರ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಂಥ ಸಮಯ ಇದಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಬೇಜಾರು, ಬೇಸರವಾಗಿರಬಹುದು, ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ ಆಗಿರಬಹುದು, ಇವರು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ವಿಷಯ ಹಾಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಓದಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸಲ ಗ್ರೋ ಮೋರ್ ಫುಡ್ ಕಾಂಪೇನ್ ಎಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಾರಾಟವಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಎಂದಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೋಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 10–14 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸಾಗು ಮಾಡಲು ಭೂಮಿ ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ, ಬೇಸತ್ತು, ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನತ್ತರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪಡಭೂಮಿಯನ್ನು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. 10–14 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಕರಾರು ತಃಖ್ತೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹುಜೂರ್ ಜಮಾಬಂದಿ ಎಂದು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬಗರ್ ಹುಕುಂ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 15 ರಿಂದ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 150, 200, 250, 300 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಕಾರಣ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬಗರ್ ಹುಕುಂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಕರಾರು ತಃಖ್ತೆ ಹಾಕಿ, ನಿನ್ನ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಎತ್ತು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಬೆದರಿಸಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತಾಳಿದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ವರ್ಷ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡದೆ ತಕರಾರು ತಃಖ್ತೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡಿ, ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಮತ್ತು ಪಟೇಲರು ವಸೂಲ್ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಒಪ್ಪಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದುದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಂಥವರು ಒಪ್ಪಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಬಂತು, ಏಕೆ ಬಂತು, ಬರುವುದು ಸಮಪೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತಕರಾರು ತಃಖ್ತೆ ಅಥವಾ ಬಗರ್ ಹುಕುಂಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಭೂಹೀನ ರೈತರಾಗಿದ್ದಾರೋ, ಯಾರಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲವೋ, ಯಾರಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಆದಾಯವಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಕುಳಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅವರಿಗಾದರೂ ಅಖೈರಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಖಾತೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ 1967ರ ಮುಂಜೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. 1967ರ ಅಯವ್ಯಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಾವು ಈಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೇನೋ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. 1967 ಅಯಿತು, 1968 ಅಯಿತು, 1969ರ ಹಣವನ್ನು, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ನಾವು ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಕೊನೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳು, ಬೀಸುವ ದೊಣ್ಣೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಆಯಸ್ಸು' ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಹೊರಗೆ ಬಾಯಿ ಹುಯ್ಯಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೊರಗೆ ಬಾಯಿ ಹುಯ್ಯಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿಲ್ಲ ತಾನೇ? ಭೂಸುಧಾರಣೆ ತರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು. ಭೂಕಂದಾಯಕ್ಕೂ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಕರಾರು ತಃಖ್ತೆ ಹಾಕಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಬಗರ್ ಹುಕುಂ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಈವೊತ್ತು ಹೇಳಬೇಕು.

5-00 P.M.

ಇನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಯಾರೋ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ತಂದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಯಾವ ತರಹ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ರೂಲ್ಸ್ ನೋಡಬಹುದು, ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರುವುದೇಕೆ ಎಂದು ಬರೆದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಸೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ರೂಲ್ಸ್ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ರೂಲ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ದರಖಾಸ್ತು ಹಾಕಿ ಹಾಕಿ ಸಾಕಾದರು, ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಲೆಕ್ಕ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಜನ ದರಖಾಸ್ತು ಹಾಕಿದವರು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಗ್ರಾಂಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಸಿಗದೆ ನರಳುತ್ತಿರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ತಾವೇನು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೋ–ಹೋಧಿ, ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ಸ್ ಮುಂತಾದ್ದು ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು—ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಾಕಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಂಖ, ಜಾಗಟೆ ತರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಖದೀಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನೆಂದು ಭಾವಿಸುವರು. ಕೇಳುವವರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಇನ್ನೂರು—ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು, 20 ವರ್ಷದಿಂದ ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ದರಖಾಸ್ತು ಅರ್ಜಿ ಮಂಜೂರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡುಬರಬೇಕು. 5 ಎಕರೆ ಪಡ ಜಮೀನಿದ್ದರೆ 50 ಜನರ ಹತ್ತಿರ ದರಖಾಸ್ತು ಅರ್ಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ 5 ರಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 51ನೆ ಯವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವ ಖದೀಮರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಪಹಣಿ ಬರೆಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಫಾರಂ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿದೆ, ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಿವಿ ಕಿವುಡಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಸಿ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದೀರಾ! ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಜಮೀನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದೀರಾ! ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ! ನಾಳೆ ಏನಾದರೂ ದೂರು ಬಂದರೆ ದರಖಾಸ್ತು ಹಾಕಿ ಇಷ್ಟು ದಿವಸವಾಗಿದೆ, ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ದಿವಸವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಾಗ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ! ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾರವಾರದವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ, ಬೇರೆಕಡೆ ಕೂಡ ಮಾಡಬಹುದು, ಭೂಮಿಯ ದಾಹ ಬಹಳವಾಗಿದೆ, ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜನರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಛೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಪದವೀಧರರು ಲಾರಿ, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಕರಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಲಂಬಿಸಿದರೆ ಜೀವಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಭೂಮಿಕಡೆ ತಿರುಗಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದರಖಾಸ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಏಲೇ ಮಾಡುವುದು, ಭೂಹೀನರಿಗೆ ಬೇಸಾಯದ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಜನ–ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಜಮೀನು ಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ರಾಮನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಸಲ ಹೇಳಿದರೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆ

ನುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ. ಹೆಣದಮೇಲೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತೀರಾ ? ಯಾವ ಜಮೀನು ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಯಾವ ರೈತರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದರಖಾನ್ತು ಹಾಕಿ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರಾಗದೆ ಇದೆ, ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿಮಾಡಬೇಕು, ಟಿ.ಟಿ. ಹಾಕಬಾರದು. ಬಹಳ ಭಾಗದ ಅರಣ್ಯದ ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಲಾಯಕ್ಕಾಗಿದೆ, ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆ ಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ, ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಿದನೂರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಹಾಳಾದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ, ಮರ ಗಿಡ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಮೈನರ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದರಖಾನ್ತು ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಾ ? ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿರುವವರ ಮನೆಗೆ ಗಾರ್ಡ್‌ನುಗ್ಗಿ ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅರಣ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಹಿಗಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಊರಿದೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ, ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು 3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಇರುವುದು ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವುದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿರಬಹುದು, ಅದು ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವನ ಭೂಮಿಗೆ ಯಾರು ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಆರೂವರೆ ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಿಡುವಳಿ ಇರುವವರಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ತೆಗೆಯಬೇಕು, ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುವವರ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರಬಹುದು, ಕಾರಣ ಕರುಕುಳ ಲೆಕ್ಕ ಇಡಬೇಕು, ಕೊಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು, ಒಪ್ಪದೆ ಇರುವುದು, ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಮನೆ ಹರಾಜಿಗೆ ತರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಹೆದರಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದು ಕೃಷಿ, ಸಂಪತ್ತಿನಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೇಟು ಹೊಡೆಯುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಮುಖಂಡರು ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಯ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಇಪತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೃಷಿ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ಪ್ಲಾಂಚೇಷನ್ ಅವರೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹೊರಬಲ್ಲವರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಹೊರಲಾರದಂಥವನ ಮೇಲೆ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಂದು ಹೇರಿ ಅವನನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತೀರಿ, ಷಿಕಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾವು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಾನಂತೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿಲ್ಲ — ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ. ಕೆಲವರು ಇರಬಹುದು—ಬಹಳ ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿ, ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿ, ಬಡವನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆ, ಬೊಕ್ಕಸದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ—ಅಪಹರಿಸುದು ಅಲ್ಲ—ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹಣ ಬರಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ, ಸರ್ಕಾರ ಹೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಟ್ಟು ಹಾಳಾಗಿ, ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ತನಕ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ—ಒಬ್ಬ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟು ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನನ್ನು 57ರಿಂದ ಓಟರುಗಳ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ನೂರಾರು ದುರುಪಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಮೇಲಿನವರ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೇಲೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕಳವಳ ಇದೆ, ಕುಸಿದು ಬೀಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊತ್ತು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಇದನ್ನು ನಾನು ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಇನ್ನು ಈ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರ ವಿಷಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರ ಷಿಕಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಲೆ ತರುವುದು ಕಷ್ಟ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಇಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದನಗಳು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯ ಹೊಸ ಕಾನೂನನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಯಾವ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮನೆಯಾಡಿನ ರೈತರಿಗೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ, ಕುಂಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಲಿಕತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಆ ಆರ್ಡರನ್ನು ನಾನು ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ತಪ್ಪಾಗಿ ನೆನಪಿರಬಹುದು, ಸೆಕೆಂಡ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮತ್ತು ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್‌ರವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕ್ರಮ ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ರೈತರನ್ನು ಷಿಕಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಕಾಡನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಡಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಮನೆಬಾಗಿಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಹಿಂದುಗಡೆ ಮುಂದುಗಡೆ ಬಂದು ಗೊಂದಲ ಹುಟ್ಟಿ ಕಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಹೇಳಿದರಿ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಜನರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ, ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಊರಿಗೆ ದೂರವಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯವರು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕೋ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಅದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯವರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಮಳೆ ನೆರಳಿನ ಭಾಗ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 10–13–14–15–18 ಇಂಚು ಮಳೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗುಂಬೆಯಂಥ ಕಡೆ 200 ಇಂಚೂ ಆಗಬಹುದು. ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ 200 ಇಂಚಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು 16–18 ಇಂಚಿನವರೆಗೂ ಮಳೆ ಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಶಿರಾಳಕೊಪ್ಪ, ಅಥವಾ ಸೊರಬ ಇಂತಹ ಕಡೆ 16–18 ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಊರುಗಳೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ತಾವು ಹೋದವರ್ಷ ಹೇಳಿದರಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದರೂ ಸಾಧವಿಲ್ಲ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೆರವು ಕೇಂದ್ರ ದವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ, ಧಾತು ಈಶ್ವರ ಕ್ಷಾಮದಂತಹ ಕ್ಷಾಮ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದು ಪದೇ ಪದೇ ಬರುತ್ತ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿತನಕ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಮಳೆ ಬರದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಾವ, ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಇದರಿಂದ ಭೂಮಿ ಹಾಳಾಗುವುದು, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ ಇದನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಮತ್ತು ನೆರೆಗಳು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು ಅವರು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆದರು. 'ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 90 ಭಾಗ ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗುವ ಭೂಮಿ ಇದೆ ಎಂದು. ನೂರಕ್ಕೆ 90 ಭಾಗ ಎಂದರೆ ಮುಗಿಯಿತಲ್ಲಾ. ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಭಾಗ ಉಳಿದದ್ದು ತುಂಗಾ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಣೆಕಟ್ಟು, ಭದ್ರಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಈಚೆಗೆ ಕೃಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ಶಾಂತಿ ಸಾಗರ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಕೇಕಡೆ 90 ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಬಿತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಆ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ 4 ಆಣೆಗಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಪೂರ್ತಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರು. ಮಳೆ ಬರಲಿ, ಬರದೇ ಇರಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗೇಣಿದಾರ—ಮೂಲಗೇಣಿದಾರ—ಅವಧಿ ಗೇಣಿದಾರ—ಮತ್ತು ಚಾಲಗೇಣಿದಾರ ಗೊತ್ತಾದ ಗೇಣಿಯನ್ನು ತೆರಲೇ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನ ಗಂಟು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರೈರವರು. ನಾನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ತಮ್ಮ ರೈತನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ—ಕಾಫೀನ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಅವನ ಪ್ಲಸ್ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಬಿತ್ತೆ ಇದೆಯೇ! ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ತೋರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಂದು ಬುಚಗಾನಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಮುಂಡಾನು ನುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಕಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿ ಸರಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ರೈತನನ್ನು ಮೂದಲಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹಳಿಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಾವು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಶ್ರೀಮತಿ ರೈರವರು ಜವಾಬ್ದಾರರು, ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸದಸ್ಯರು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಮುಡಿ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಧಣಿಯ ಪಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಗೇಣಿದಾರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಮಳೆಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸವೂ ಕೂಡ ಈ ಘುಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಬಹುದು, ಬೇಕಾದರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ನಾವು ಈ ದಿವಸವೇ ಬೇಕಾದರೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗೋಣ, ಅಲ್ಲ ನೋಡೋಣ. ಆ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಆ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೇಣಿದಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ..

ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಗೇಣಿದಾರರು ಶೋಷಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗ. ಅವನ ಮೈಮೇಲೆ ಕಾಪಿನ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನು ಏನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಕಿಯ ಮುಡಿಯನ್ನು ಗಂಟುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಜಮೀನುದಾರನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಡಿಯಕ್ಕಿ ಗಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಧಣಿಯ ಪಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಹೀಗೆ. ಈಗ ಅದು ಬದಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಗೇಣಿದಾರ ಭೂಮಾಲೀಕನ ಮನೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಾಲೀಕನೇ ಅವನ ಗುಡಿಸಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಒದ್ದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಅವನನ್ನು ಬೈಯ್ದು ಹೊಡೆದು, ಅವನು ಮಾಡಿದ ಕಳ್ಳನ್ನು ಕುಡಿದು ಅವನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒದ್ದು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲ ಅಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಪಾಣಿ ಮಂಗಳೂರು, ಬಂಟವಾಳ, ಉಡುಪಿ, ಕುಂದಾಪುರ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಪುತ್ತೂರು ಬೈಂದೂರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಕಳ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂದು ಮೈನೂರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕ ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವರವರು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆಗ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಂ ತಾನು ಪಿಳ್ಳೆಯವರ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನೂ ಪಾಣಿಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗ ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವರಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಚಕ್ರನೆತ್ತುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೇಲಿದ್ದವು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಈ ಕಾಲಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಸುತ್ತುತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೂ ಹೀಗೇ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಯಾರಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರ ಅಜ್ಞಾನ. ನಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚೆರ ಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಜಾಣ್ಮೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿಯೆದ್ದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಬಿಡುವುದು ಜಾಣ್ಮೆಯಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಅಮೆರಿಕೆಯ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅಂದರೆ ನೀವೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೀರೋ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೀರೋ ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಅನ್ನತಕ್ಕ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಆಸ್ತಿವಂತರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರೆಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿವಂತರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬೇಗ ಬೇಗ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಗ್ರಾಮುಕನಾಗಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಕಾಲ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಗ ಬೇಗ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಿದೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಜರನ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಬ್ರೂಟಸ್ಸಿನ ನಂತರ ಆಂತೋಣಿ ಅನ್ನತಕ್ಕವನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಭಾಷಣಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ಎದ್ದೆದ್ದು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಜನರು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ದಂಗೆಕೋರರ ಕೈಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಿನ್ನ ಎನ್ನತಕ್ಕವನು ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನನ್ನಂಥ ಒಬ್ಬ ಬಡವ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ಅವನು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾನೆ ಹೊಡೆಯಿರಿ ಎಂದರು. ಆಗ ಅವನು "I am not conspirator Sinha; I am poet Sinha." Then he said: "You may be conspirator Sinha or poet Sinha; We want to kill you." Instantaneously he was killed. ಜನರು ದಂಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಯಾರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಯಾರು ಕೆಟ್ಟವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೆ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ದಂಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಮೂರು ಜನರು ಒಂದು ಖಾದೀ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರಂತೆ ಅವರನ್ನು ಆ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಬಂದ್‌ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತರಂತೆ ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಜನರು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಡಬ್ಬ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಸುರಿದು ಒಂದು ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಗೀಚಿಟ್ಟರಂತೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲದ್ದ ಆ ಮೂರು ಜನಗಳೂ ಮತ್ತು ಖಾದಿ ಅಂಗಡಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬೂದಿಯಾಯಿತಂತೆ ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಬಂದು ನೋಡಿದರಂತೆ ಇದಿನ್ನೂ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಕಥೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಅಳವೆ ಆಚೆಗೆ ಕಪ್ಪುಕಡಲೆ ಅಂತ, ...

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಷಯವನ್ನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಮೇತ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಇಂಪಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದ್ಯದವರನ್ನು ಜೊತೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನೇನು ಇಲ್ಲಿ ಶಂಬಾವಾದ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೋ! ಅವರು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ನನಗೇನೂ ವಾದ್ಯ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಚಟ್ಟ ಬೇಕೇನೋ ಕೊಡಲಿ .....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಮುಗಿದು ಮೇಲೆ 15 ನಿಮಿಷ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಬೇಗ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯು ಮಾತನಾಡಲು, ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಈ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ದೂರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದಾವರ್ತಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಕಂದಾಯವನ್ನು 30 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯುವ ತನಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಈ ಧಾರಣಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಾಗಲಿ ಒಂದು ಥೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದವರು ಈ ದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರ ನೆರವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದೆ ರೈತನು ಬೆಳೆದ ರಾಗಿ ಜೋಳ ನೆಲಗಡಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ತಜ್ಞರ ಮುಖೇನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಬೆಳೆಗಾರನ ಮನೆಯನ್ನು ನುಗ್ಗಿ ಅವರಿಂದ ದುಬಾರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

5-30 P.M.

ನೀವು ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ದವನ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಡಿಕೆಗೆ ಮಣ ಒಂದಕ್ಕೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಾ? ರಾಗಿಗೆ ಈಗಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಾ? ನೀವು ಧಾರಣೆ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಲ್ಡ್ ದಿ ಪ್ರೈಸ್ ಲೈನ್ ಎಂದು ಏನು ಪಾದ ಹೂಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೋದಿರೇ ಹೊರತು ಪ್ರೈಸ್ ಲೈನ್ ಕೆಳಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ನೀತಿಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೋ, ಆ ನೀತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸುಗ್ಗಿ ಆದ ನಂತರ ಬೆರೆ ಬದ್ದು ಹೋಗುವುದು, ಅನಂತರ ಬೆರೆ ಏರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪಂಜಾಬು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಗೋಧಿ ಬೆರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆಹಾರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಹೋಗಿ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಕೇಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದಂಥ ರೈತರ ಮನೆಗಳು ದಿವಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಫಸಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಾಯ್‌ಡುಂಗ್ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಲ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ 1930ರಿಂದ 1936ರ ತನಕ ಬೆರೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೇನಾಗಿತ್ತು, ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಆರಂಭವಾಗುವವರೆಗೂ ಬೆರೆಗಳು ಬದ್ದುಹೋಗಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡರಾರದೆ ಎಷ್ಟೋ ಭೂಮಿಗಳು ಹರಾಜು ಆದವು. ಸಾಲಕ್ಕೆ ಎರ್ಲಾ ಬೆಳೆಯನ್ನೂ ಮಾರಾಟಮಾಡಿದರೂ ಕೊಡರಾರದೆ ಬಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಎರ್ಲಾ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೈತೊಳೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಇನ್ನು 30 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ರೈತರಿಗೆ ಈಗ ದೊರೆಯುವಷ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅವರು ಬೆಳೆದಂಥ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಾ? ಒಂದು ಮಣ ಅಡಿಕೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅವನಿಗೆ ನೆಟ್ ಇನ್‌ಕಂ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸ್ಯೆಂಟಿಫಿಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆ ಪಾಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೀರಾ? ಬೆಲೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಕಂದಾಯ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಕಾಫಿ ಬೆರೆ ಏನಿದೆಯೋ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಂದಾಯ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಕಾಫಿ ಬೆರೆ ಇಳಿಯುವುವಿಲ್ಲ, ಬತ್ತದ ಬೆರೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅಡಿಕೆ, ಬೆರೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ರಾಗಿ

ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜೋಳದ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ನೀವು ಈ ಮನೆಯ ಆಚೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಏಮೇಮಾಡಿ, ನಾವು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕಬ್ಬು ಹಾಕಿದರು. ಈಗ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 65 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಾರೆಡ್ಡಿಗಾರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದರ, ಮಂಡ್ಯಾಕ್ಕೆ ಒಂದು ದರ, ಗೌರಿಬಿದನೂರಿಗೆ ಒಂದು ದರ, ಕಂಪ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ದರ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದರ, ದಕ್ಷಿಣಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದರ—ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ದರಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು? ಇದನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಸ್ಟಾಕ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೋ ಅಥವಾ ಜಮೀನಿನ ಫರ್ಟಿಲಿಟಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಿರೋ? ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನೆರ್ಲಾ ನಿಸ್ಸಾರವಾಗಿದೆ. ಸಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿವಸ ಮಳೆ ಹೋದರೆ ಎರಡನೇ ದಿವಸ ಅದನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಅಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರ್ಯಾಟರೈಟ್ ಸಾಯಿಲ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತರೀ ಜಮೀನಿಗೆ 70-80 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಹಿಂದೆ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು 2-3 ಎಕರೆಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಅವನನ್ನು ಇವತ್ತು 620 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳದ್ದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನು ಜಮೀನು ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆರ್ಲಾ ಹರಾಜುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತೋಟ ಫಸಲುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮೆಹನತ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆ ಸಸಿ ನೆಡುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಾಗಾಯಿತು ಜಮೀನು, ಯಾವ ಹಣ್ಣನ್ನು ನೆಡುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಾಗಾಯಿತು, ಯಾವ ನೀರು ಬಂದರೂ ತರೀ ಜಮೀನು, ತಲಪರಿಗೆ ನೀರು ಬಂದರೂ ತರೀ ಜಮೀನು, ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ನೀರು ಬಂದರೂ ತರಿ, ಬಂಜರಾಗಿ ಜಾಲ ಮರ ಬೆಳೆದರೂ ಖುಷ್ಕಿ, ಅಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಬೆಳೆದರೂ ಖುಷ್ಕಿ ಅಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ? ನೀವು ನವಂಬರ್‌ಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಈಗ್ಲೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೊಣೆ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೆಳೆ ಹೋದರೆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನೀವು ಹೊರಬೇಕು. ಅದು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಯಾವ ರೈತನನ್ನೂ ನೀವು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ದೊಡ್ಡವರು ಇದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪುರುಸತ್ತು ಇದ್ದರೆ, ನೀವೇ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಲಿಟಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಜಮೀನು ಖುಷ್ಕಿಯೇ, ಬಾಗಾಯಿತೇ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಾದಾಸ್ಪದಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವನ ಮನೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವನನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಈಗ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಪಕ್ಷದ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಇದು 30 ವರ್ಷಗಳು ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಂದಾಯದ ವಿಷಯ. ಜೊತೆಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಇದೆ. ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ನಾನಾ ರೀತ್ಯ ಸೆಸ್‌ಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳಿಲ್ಲದೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿನಾಯ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರ್ಲಾ ರೈತರಿಗೂ ಕಂದಾಯದ ವಿನಾಯ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುಂಥಾ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಮಾತನಾಡುವುದು ನಮ್ರತೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಬಹಳ ಉದ್ದವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣ ಏನಿದೆ ಅದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ಭಾಷಣವಾಗುವಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (ಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಭೂಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ಎರಡನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ) ವಿಧೇಯಕ, 1969; ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತರಾಗಿತಕ್ಕ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಮಸೂದೆ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಪಾಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅದು ಆ ರೀತಿ ಆಗದ್ದೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಿರುವುಮುವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಈ ಭೂಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಸೂದೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಬಹಳ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 'It is not a comprehensive Bill with any number of amemdments, but it is a Bill with comprehensive amemdments.' ಸಮಗ್ರ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಶಬ್ದದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ದಯವಿಟ್ಟು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈಗ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆ ಮಸೂದೆಯ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೀಜನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: "Classification of survey was done before the promulgation of the Mysore Land Revenue Act, 1964. The reclassification of the soil and the assessment in some areas has been arbitrary. Therefore, it is considered necessary that the State Government shall be vested with inherent powers to rectify these things. Hence this Bill." 1964ನೇ ಇಸವಿಯ ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 112ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ನೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 112 (1) 112 (2) ಇವೆರಡನ್ನೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಸೂಚನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 112 (2)ರಲ್ಲಿ:

> "Notwihstanding anything contained in sub-section 1, above whenever the State Government feels that great hardships and injustices are done in a general classification of the soil of any area, the State Government shall have the inherent powers either to direct a fresh survey of such area or for the revision of the assessment of such area."

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಂತಹ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಕಡೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆಯ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ

ರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳು, ನ್ಯೂನಾತಿರಿಕ್ತಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿವೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯರೂ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅನೇಕ ಜನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕರು ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಈ ತಪ್ಪನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರ್ತಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದನಂತರ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ರೇಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದನಂತರ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದನಂತರ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಇಪ್ಪತ್ತು ರ್ಯಾಂಡ್‌ರೆಪಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 114 (2) ರ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಏಪಾಸನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; 30 ವರ್ಷಗಳು ಆಗುವವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಎಂದು ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತರಹ ತಪ್ಪು ನಡೆದಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ತಪ್ಪುಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದು ಹಲವಾರು ಸಾರ್ತಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಬಾಳೆಯ ಗಿಡ, ನಾಲ್ಕು ತೆಂಗಿನ ಗಿಡ, ನಾಲ್ಕು ಹೇರಳೆ ಗಿಡ, ನಾಲ್ಕು ಮಾವಿನ ಗಿಡವನ್ನು ಒಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಬಾಗಾಯ್ತು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ರೇಟ್ ಅನ್ನು ಆ ಬಾಗಾಯ್ತಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದರೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇನ್ನು ಇಂಡಿವಿಜುವಲ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಚೈನ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಿದರೆ, ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದು ಉಂಟು, ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಅದು ಭ್ರಮೆ. ಕಡಿಮೆಯಾದುದೂ ಇಲ್ಲ, ಜಾಸ್ತಿಯಾದುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದವು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡು ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೂಚಿಸಿಸುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನು ಮಾಡಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮತ್ತೆ ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ಹೊಸದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು, ಇದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ಎನ್ನುವುದರ ಅರ್ಥ ಏನೆಂದರೆ, ನಂಜೇಗೌಡರು ಸೆಕ್ಷನ್ 112 (2)ರ ಕುರಿತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸೆಕ್ಷನನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದರೋ ಆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೋಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರು ತಂದಂತಹ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ತಕ್ಕಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಮತಿಯಿಂದ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 114 (ಎ) 122(ಎ) 122(ಬಿ) ಎಂಬುದಾಗಿ ಮೂರು ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳು ಇವೆ. ಈ ಮೂರು ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳು ಈಗ ಇದ್ದಂತಹ ಲೋಪವನ್ನು, ದೋಷವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನಂಜೇಗೌಡರು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ 112(2)ರಲ್ಲಿ ಏನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೋ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನ್ನೂ ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. 39 ಜೋನಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ನಡೆದು, ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಶನ್ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಅವರು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆದಿದೆ. ಯಾವ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟುಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕಂಕ್ಲೂಶನ್ನು ತಪ್ಪೋ, ಎಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೋಷಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೋ, ಅಂಥ ಜೋನುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಏನು ಹಳೆಯ 114ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ 114 (ಎ) ಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾಗಿದೆ. ನಂಜೇಗೌಡರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಂತಹ ಶಬ್ದಗಳು, ಸೆಕ್ಷನ್ 114

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್)

(ಎ) ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಶಬ್ದಗಳು, ಇವರೆಡರಲ್ಲೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮನಗಂಡರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. 114(ಎ)ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ:

> "If at any time after the introduction of a settlement of land revenue under Section 122, the State Government for reasons to be recorded in writing, is of the opinion that in any zone, the settlement of land revenue requires modification"

ಇದರ ಬದಲು ನಂಜೇಗೌಡರ್‌ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ:

> "Notwithstanding anything contained in Sub-Section, whenever the State Government feels that great hardships and injustice are done in a general classification of the soil of any area, the State Government shall have the inherent powers either to direct a fresh survey of such area or for the revision of the assessment of such area."

ಮುಂದಿನವರಿದು ೧೧೪(ಎ) ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:

> "It may by order direct the revision of settlement of land revenue in such zone and the provisions of this chapter relating to a revision settlement of land revenue shall be applicable to such revision of settlement."

ಇದು ಒಂದು ಸೆಕ್ಷನ್. ಇದಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ಲೀಗರ್ ಟರ್ಮಿನೋಲಜಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಪರಿಚಯ ಇರತಕ್ಕವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮನಗಾಣಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆಂಧ್ರದ ಕೇಸಿನ ಮೇಲೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸ್ ಹಾಕಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆ ಅದನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಬಲ್ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಏನು ಮತ್ತು ಅದರ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಶನ್ ವ್ಯಾಲ್ಯು ಏನು ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಅತನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ನೋಟೀಸು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಈ ನೋಟೀಸು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಧಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. 122(ಎ)ಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಕೂಡ ಅವನ ಜೋಸೀನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ, ಅದು ಕೊನೆಯ ರೇಟೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಜೋಸೀನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪುನಃ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಫಿಕೇಶನ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಂತಿಮ ವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ತೀರ್ಮಾನ ಫೈನಲ್ ಆಗುತ್ತದೋ ಅಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು 122(ಎ) ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಡುವಳಿದಾರನಿಗೂ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು, ಅದರ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಶನ್ ವ್ಯಾಲ್ಯು ಏನು, ಅತನಿಗೆ ವಿಧಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ರೇಟ್ ಏನು, ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ್ದು ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ನೋಟೀಸನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮೊದಲನೆಯದು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜೋಸೀಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ. ಮೊದಲು ಇಡೀ ಜೋಸೀಗೆ ಆದ ಅನ್ಯಾಯ ಸರಿಪಡಿಸಿದನಂತರ ಇಂಡಿವಿಜುವಲ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ರೋಪದೋಷಗಳು ಆಗಬಹುದು. ಒಬ್ಬನ ಜಮೀನು ಕಡಿಮೆ ಬರೆದಿರಬಹುದು. ಅವನ ಜಮೀನನ್ನು ಖುಷ್ಕಿ ಇದ್ದದನ್ನು ಭಾಗಾಯತು, ಬಾಗಾಯತು ಇದ್ದುದನ್ನು ತರಿ ಎಂದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅವಕಾಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಶನರೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ 122(ಬಿ)ಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಶನರು ಸ್ವತಃ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡ ಬಹುದು. ಯಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆಯೋ ಅವನು ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಹಾಕಿದಾಗ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ

ಕಮಿಶನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆ ಪರಿಹಾರದಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಆಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಶನರಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗಬಹುದು. ಅವರು ಏನು ತೀರ್ಪಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅದು ಫೈನರ್. ಇಷ್ಟು ಇಂಡಿವಿಜುವರ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ರೋಪ ದೋಷ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಹಾರ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಾಯರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಬರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಲಾಯರನ್ನು ಇಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ಅದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಫೈನರ್ ಆಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಖುಶಿ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—ಇದರಲ್ಲಿ If the Government so desires..... ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—114(ಎ)ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

.....provisions of this chapter relating to the revision settlement of Land Revenue shall be applicable to such revision of settlements.

(*b*) The Land Revenue settled by such settlement shall if so directed by the State Government, with the approval of both the Houses of the State Legislature be leviable. "with the appoval" is not subject to the directions by the Government. That is not the qualifying clause.

"Be liviable" ಗೆ qualify ಯಾಗುತ್ತದೆ. "with the approval" of the both the Houses of Legislature ಗೆ apply ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

6-00 P.M.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸರ್ಕುಲರ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರ ಕೊರಳಿಗೆ ಉರುಳು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 114 (ಸಿ)ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

> "114 (c) where a settlement of land revenue is directed to be revised under clause (a), the land revenue on the lands in the zone concerned shall, pending such revision, be leviable and payable at the same rates as were in force prior to the introduction of such settlement, and after the revision of settlement of land revenue comes into force, the difference, if any between the amount of land revenue paid, pending the revision, and the amount of land revenue payable for the period, in accordance with the revised settlement of land revenue shall be paid or refunded, as the case may be."

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ಪ್ರಾವಿಜನನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದಂಥ ಸತ್ವ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ. "Statement of Objects and Reasons–ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅತನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಏನಾದರೂ ರೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್)

ಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅನಂತರ ಬೇಕಾದರೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರಿಗೂ ಕೂಡ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡ ಬಹುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹಿಂದೆ ತಂದಿದ್ದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅರ್ಥ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. "Bill with comprehensive Amendments-not a comprehensive Bill with any number of amendments" ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮತ್ತು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಎರಡನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವ ಧಾಟಿಗೂ ನಾವು ಹೇಳುವ ಧಾಟಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅವರ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲವಾರದಲ್ಲಿ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹಿಡಿದ ನೆಲಬಿಟ್ಟು ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಕೊಟ್ಟ ವಚನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವಾಗ ಅವರಿವಾಗಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಈ ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ ಬೈ ಸೆಕ್ಷನ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ರೈತರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕಂದಾಯ ರೆಂಟೇ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು Indian Taxation Enquiry Committee 1924-1926—ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಶ್ರೀ Baden Powel ಅವರು Rent Assessment in British India ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ "We are not able to solve the problem whether it is rent or whether it is tax" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಮ್ಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ರೆಂಟೇ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆಯೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ —ರೈತನನ್ನು ಹಣಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದು ಏನು ಲೂಟಿಯೇ, ತೆರಿಗೆಯೇ, ಕಂದಾಯವೇ, ಅಥವಾ ಗೇಣಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರವಾದರೂ ಕೂಡ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ವರೂಪದ ಗೇಣಿ, ಈ ಸ್ವರೂಪದ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು ಸಾಧುವಾದುದು. ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಕ್ರಮ. ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದುದು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಇದು ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ನಿಮಗೆ ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರಬಹುದೇ ಹೊರತು .....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ತಾವು ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್‌ದಾರರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವೂ ಕೂಡ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮುಗ್ಧರಾದ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ವಸೂಲಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಮತ್ತು ನೀವು ಮುಂದು

ವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಜನರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದು ಇರಬಾರದು. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಈಗ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿವೆ. ಅವೇ ರೀತಿ ಕಂದಾಯವೂ ಕೂಡ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಬೇಕು. ಈಗ ಅಧಿಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದನ್ನು ರೂಪಾಂತರ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಈ ಒಂದು ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ತಾವು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಈ ಒಂದು ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳಿದರೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಿಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಾಳೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇದು ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಈ ರೂಪದಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—1924ರಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಷೇಷನ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ತಾಸುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ತೆರಿಗೆಯ ರಚನೆ ನೀತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಗೇಣ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೇ, ಇಲ್ಲವೇ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕೇ, ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದ ಕ್ಯಾನನ್ಸ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದನೇದು, ಸರ್ಟಂಟಿ, ಎರಡನೇದು, ಕನ್‌ವೀನಿಯನ್ಸ್, ಮೂರನೇದು ಎಕಾನಮಿ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇದು ಎಬಿಲಿಟಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಡು ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪೆಷಿನರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರ್ಯಾಂಡು ರೆವಿನ್ಯೂ ವಸೂಲು ಅಲ್ಲದೇ ಇತರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಆರ್‌ಬಿಟ್ರರಿಯಾಗಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಎಬಿಲಿಟಿ ಮೇರೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ವೇ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವೇ ಸೆಟರ್ ಮೆಂಟು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬೇಸಿನ್ನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತಂದು ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಕರ ಕೊಡುವವರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯವನ್ನು ಇರುವ ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ರಚನ ಭ್ರಷ್ಟ ಸರಕಾರದವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 1972ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಚುನಾವಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪಕ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. 1972ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ಸರಕಾರದವರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನೀವೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಂತೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ವೋಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು, ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ರಚನ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏನು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅಂತಹ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ಮೂಲಕ ಈಡೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೆಕ್ಕೆ ಪತ್ರಗಳೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೆಕ್ಕೆ ಪತ್ರಗಳು ಇರಬೇಕೋ ಅವೆರಾ ಇವೆ. ಇದರಂತೆ ಜನರಿಗೆ ನೋಟೀಸುಗಳೂ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲೇನು ರೋಷ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಕಂದಾಯ ಇರಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಮತ್ತು ರೈತರಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕರುಕುಳಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಇಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ದೀನ ದಲಿತರಾಗಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಬದ್ಧವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಆದರೆ ನನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂದೇಹ ಏನೆಂದರೆ ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯು ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧ ಇದೆಯೇ ಎಂದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ಯಾರಾ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ —

> "The long-winding speech of Mr. Gopala Gowda, SSP leader—the only speaker of the day—however failed to throw any significant points except his characterstic sarcastic digs at the Government sending peels of laughter acr ss the thinly—attended House."

ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಪುನಃ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ಗಳು ಪೂರ್ತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಲ್ಲವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಷನ್ ಪಾತ್ರ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದರೂ, ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ತುದಿ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ವೇಯರ ಪಾತ್ರವೇ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ 1 00 ಕ್ಕೆ 100 ರಷ್ಟು, ಅಂದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 2 ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಈ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪುನಃ ಮಾಡುವಾಗ ಎತ್ತಿಯೂ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎರಡುಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಸಹ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಮೆಂಡ್‌ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ಗಳಿದ್ದರೂ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ, ಕೆಳಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಅವು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್‌ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್‌ಕ್ಲೂಷನ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಥದೇ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು? ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗದೆ ಇರುವಂತೆ ಯಾವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಾಗೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರಿಗೆ ನನಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ

ಪುನಃ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಈ ಪ್ರಾವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂಥ ಪರಿಣಾಮ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಕೆ ಪಹಸಿ, ಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

ಜನರ ಭಾವನೆಯಾದರೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಿದ್ದಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪುನಃ ರಿವಿಜನ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ, ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ, ಜನರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂಥ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಸಮಗ್ರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ತರುವುದಾಗಿ ಅಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿತ್ತೇ ವಿನಾ ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಈ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರೇ ಆಗಲಿ, ಹಿಂದಿದ್ದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರೇ ಆಗಲಿ ಸಮಗ್ರ ವಿಧೇಯಕ ತರುವುದಾಗಿ ಅಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿ ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಈಡೇರಿಸುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಈಡೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಏನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಥವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಮನಗಾಣಲೇಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ, ಶಕ್ತಿವಂತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾದರೆ, ಅವರು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಏನು ಈ ಒಂದು ಕಂದಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅದ್ಭುತಾಕಾರವಾಗಿ ಎತ್ತಿ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಜನರ ಮೇರೆ ಅಫೀಸರುಗಳ ದರ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಯವಾದೀತೆಂಬ ಭಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಭಯ ಬಿಟ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆ 7 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಇದೆ. ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಯಾವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, The Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, is under discussion. It has only five Clauses and those seek a few changes, deletions and additions.

In Clause 2, the words "a part of a district comprising" found to be superfluous in Section 10 of the original Act, is sought to be deleted. We have no objection to this clause.

In Clause 3, one or two words are sought to be inserted after the designation of the Superintendent of Land Records and the Assistant Superintendent of of Land Records. This, of course, is something consequential.

Then by Clause 5, another Section, namely, Section 114-A, is sought to be inserted after Section 114 of the principal Act. As I read through the Clause to be inserted, I find that lot of discretion is given to the State Government. The Clause itself begins with the words "if at any time after the introduction of a settlement of land revenue". Regarding the time from which the land revenue is leviable also, there

(SRI B. P. KADAM)

is discretion. So, there is double discretion for the Government. So, in both the sub-clauses (a) and (b), there is discretion for the Government; there is more discretion in sub-clause (b). In sub-clause (c), of course, there are certain provisions for making abjustment of land revenue amount. This, of course, is consequential.

Then under the proposed new Sections 122A and 122B, certain efficers have to issue notice to the occupant of the land liable to pay land revenue specifying the extent of land, the class of such land, the standard rate applicable and the land revenue payable thereon.

Then under the new Section 122B, the Deputy Commissioner has certain powers. He may*suo motu* pass such orders as he deems fit.

Under sub-section (1) (ii), he has got the right to consider applications received from individuals. Then there is a proviso in sub-section (3) under which if any person is aggrieved by an order of the Deputy Commissioner, he can appeal to the Divisional Commissioner whose orders shall be final. Under the first proviso, there is another princplie laid down that an order cannot be passed by the Deputy Commissioner against an applicant without giving him a chance of being heard. This, of course, was not necessary. All that is contemplated under this amending bill is only a category of zones which may be taken up for revision settlement under clause 4. The persons affected will be intimated by notice; the Deputy Commissioner has got certain rights. That is all that is envisaged under this amening bill; nothing more and nothing less.

6-30 P.M.

The other day the Minister for Law and Parliamentary Affairs stated candidly that the Government would introduce a comprehensive bill for regularising the assessment of land revenue. This bill judged in the context of his assurance is extremely treading a very narrow path; it is not comprehensive, not broad-based and conveys no principles. Judged by all standards it carries the agricurists no further.

In order to understand certain fundamental principles of taxation, especiall about land revenue and land tenures, the old Land Revenue Act will have to be gone through. I shall do so as briefly as possible. The old notion of land being held on behalf of the Crown as the lessee of the Crown by the agriculturists or the ryots no longer holds good. Formerly, the land belonged to the Crown and the occupant was considered to be in charge of it only as a lessee and the consideration was land revenue. Those old principles are now, of course, exploded. Now, land belongs to the State, that means, to the public who are the virtual sovereign or popular sovereign and the consideration for it is a little tax. Judged in this context we have to see whether the levy of land revenue in its present form can be justified. The land revenue System

to as old as history itself. It is a source of revenue to the State Exchequer from the most ancient times. Even to the British rulers till 1930 it was the principal source of revenue. Only after about 1930 the sources changed to some extent. We have been stressing that the Government must have certain principles for levying land revenue. First is that the weaker sections must be exemped from land revenue. We do not hold that the land is held on behalf of the State; we hold that the land belongs to the public who are the ultimate sovereign. They hold it as a matter of right and exploit it to serve the country at large. The hon. member Sri Gopala Gowda has narrated the extent of holdings by so many sections. We have been stressing from the very beginning that the uneconomic holdings must be exempted, that people with less than 5 acres must be exempted because 5 acres cannot make an economic holding. For example, take the case of a man having 10 acres of dry land with alluvial soil and with heavy rainfall. Because of heavy rainfall, the manure will be washed away and so he cannot make his livelihood. Whereas a man with 3 or 4 acres of land having assured rainfall or irrigation facilities can have three crops and can have a bumper crop and can have a luxurious life. So, we must see how far uneconomic holdings should be given relief. So, the question arises whether the earlier survey settlements were carried out according to certain principles. At least in our parts the original survey settlement and the revisional survey settlement were based on certain principles. They considered so many factors such as water facilities, how much the land can grow, cost of cultivation, communications, prices, labour, etc. The former Survey Settlement Officers felt that they had a great sense of responsibility in this matter. For example, Col. Anderson did survey settlement in our part; then there is the survey settlement of Ankola by Sri Yenamadi. Then there were some other survey settlements by other British officers in Karwar and Kumta also. They were mostly Britishers but there were one or two Indians also and they followed certain principles.

They moved round-by and large, to all the localities. They moved on foot, on bullock carts and on horses. Now in the present era of 1960's there are a good deal of roads, but in the olden days there were no roads. Now we have also conveyances like cars, jeeps and what not. Judged by the facilities available then the efforts put in by those people of 1870 and 1910 were far, far superior to the efforts put in by the present day people with all facilities who have done survey settlement. The performance of the present day people is not only miserable but also shameful. One Mr. Gai undertook survey settlement in Karwar in 1964. You know how he did his work. He sat in an airy room of the Deputy Commissioner's office for 3 to 6 months and wrote a report recommending doubling and trebling of the assessment in certain areas without following any principle. In the olden days Col. Anderson and Mr. Mac Gregor toured the entire villages through jungles and forests on foot, or on bullock cart or on horses inspected every spot and did their job very thoroughly. The basis on which assessments were recommended in 1910

(SRI B. P. KADAM)

does not now hold good in many places because there have been lot of changes from 1910. Now on account of heavy rainfall the fertility of the land has been completely washed away or on account of manure put in the soil the fertility has gone down very much. In 1910 the assessment was recommended on the basis that the land is fit for sugar cane cultivation, but now the tanks have been silted up and the fertility of the soil also has gone down and sugar cane cannot be grown there. On the basis that sugar cane could be grown in 1910 the assessment was recommened at Rs. 6 to 7 per acre in Karwar Taluk, but now the condition of the land is such that not even paddy could be grown there. Only one crop could be grown and even then Mr. Gai has reccommended doubling and in certain places even trebling of the assessment. All this he has done without even visiting the spot but only sitting in the cosy room of the Deputy Commissioner's Office for 6 months. He has not followed any principle while making this recommendation. I challenge the propriety in making this recommendation to double or treble the assessment in such areas. It has also to be remembered that some of these lands are ravaged by wild animals in the interior forests of North Kanara. In the olden days the villagers had enough protection from the wild animals because the forest rules were not so regorous then, they were very liberal. People could carry gun and gun powder of English make. But now there are a good deal of restrictions. Now it is very difficult even to get a gun licence. If an agriculturist applies for a gun licence he will have to pay a good deal of dakshina to the village officer, the tahsildar and the Assistant Commissioner before his application is recommended for issue of licence and then he had to pay similar dakshina to the police also from the village police to the S. I. Now so much effort is required to be put in to get a gun licence. Nowadays it is difficult to get a good gun. Formerly there was lot of local manufacture, but now that has been prohibited. So now it is very difficult to escape from the ravages of wild animals. Formerly the Kanara Forest Privilege Rules were very liberal and people could escape from the ravages of wild animals by beating the jungle up to 3 to 4 miles from the belt of their fields.

Now, there is no provision. Last time, in 1954, when the Mysore Forest Act was discussed here, I myself had tabled a good deal of amendments, but they were not adopted by this House—I have no grouse. The privileges granted the districts of North Kanara by the British rulers to have not been carried out or respected by this Government. Sir, the tiger menace has gone up considerably. In the old days, we used to get cartridges and the cost of 10 cartridges was only a rupee in 1937. Now it is Rs. 15 each cartridge and Rs. 25 for 3" cartridges, and it is going up. Of course, we get cartridges from the Kirkee factory at Poona. But, the difficulty is, if we use them against a bore or a tiger, they do not explode. That way our Indian Cartridges are extremely non-violent. Under such circumstances, what should we do to drive the

these wild animals ? Government is not giving us any facility. They cannot be driven by mantras. When the crop is ripe during the season, people put certain fire in the night, because they cannot get gunpowder.

MR. DEPUTY SPEAKER:—Please conclude in five minutes, because we have to take up half-an-hour discussion at 7.00.

Sri B. P. KADAM.—Sir, I respectfully submit that it is not possible. I have not made up a single point yet. In fact, I do not speak much; I am one of the quiet persons.

I was just saying how the present survey and settlement that was carried out four years back is totally inconsistent. In our area it is double, treble and has risen still further. It is not based on any principle, Sir, survey and settlement must be bassed upon certain principles. They should consider the types of land for the purpose of assessment, such as fallow lands, waste lands, etc. There are water logged areas along the rivers, and then there are areas of assured rainfall. But the fertility is extremely poor, the soil being alluvial, the manure being washed off and small tanks being silted. On such lands, only one crop can be grown. Even if the rain is 120" every year, these lands are always useless. The late Sri Kurvey, when he came to North Kanara, said : "there is crop every year." but virtually famine conditions exist every year". What he meant was, there is assured rain-fall, there is crop, but famine conditions exist everywhere. The land is subjected to heavy rain-fall and even if we put 50 cartloads of manure per acre, it is washed off and nothing is left. So, the Government cannot have one yard-stick to say that the entire west coast is having good rain-fall. That would be a curse inflicting and calculated misery upon the people, if the Govenment were to think like that. Of course, there are certain areas, where two crops and even three crops can be grown. I have no objection to such lands being assessed more. If there are irrigation facilities and if there is assured irrigation, such lands can be taxed more. I request that a person, who has an economic holding and whose entire income is not more than Rs. 2,000 per annum-I take Rs. 2,000 as a reasonable figure for a family—must be exempted from all types of land assessment. One may have three, five or ten acres of land with assured rainfall and irrigation, where he could have two to three crops.

MR. DEPUTY SPEAKER :—The Hon. Member may continue his speech tommorrow. I call upon hon. member Sri I. Somashekarappa to raise half-hour discussion.

Half an Hour Discussions arising out of Replies given to Starred Questions 943 *re:* Bulldozers, Borewell machines and tractors in the state with Government.

† ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹರೇಮಠ್ ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ 943ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಧಗಂಟೆಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಕಾಶ

(ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ)

ಮಾಡಿಕೊಡಬೇ ೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಆ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಈಗ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

7-00 P. M.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಸ್, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಸ್, ಬ್ಲಾಸ್ಟರಿಂಗ್ ಮೆಷೀನ್‌ಗಳು, ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದತ್ತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ನಾನು ಸೆಳೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ರೈತರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಎಕರೆಗಳಿದೆ. ಆ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನಿರಾವರಿಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಕ್ಕ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೊಟೆನ್ಶಿಯಾಲಿಟಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 26ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಎರ್ರಾ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಡೆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೊಟೆನ್‌ಷಿಯಲಿಟಿ ಶೇಕಡ 26 ರಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವಿನ್ನೂ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನ್‌ಟ್ಯಾಪ್ಡ್ ವಾಟರ್ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ನನ್ನು ಅಂದರೆ ಸಬ್‌ಸಾಯಿಲ್ ವಾಟರನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಸಬ್‌ಸಾಯಿಲ್ ವಾಟರ್ ಮೂಲಕ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೊಟೆನ್‌ಷಿಯಲಿಟಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ತಮ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಸಮತಳವಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಳ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಇವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನೊಡೋಣ. ಆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 97 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳಿವೆ, 60 ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಷೀನ್‌ಗಳಿವೆ, 45 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿವೆ, 40 ಬ್ಲಾಸ್ಟರಿಂಗ್ ಮಿಷಿನ್ ಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟೂ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 97 ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ 1966-67ರಲ್ಲಿ 9261 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಳ ಮಾಡಿವೆ. ಅನಂತರ 1967-68 ರಲ್ಲಿ 10982 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸಮತಳ ಮಾಡಿವೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಜಾ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಹಾಗೂ ರಿಪೇರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಡಿದ ದಿನಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಟ 300 ದಿನಗಳು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಡೇಸ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ್ಗೂ ಇವು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 300 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸಮತಳ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಯಿತು. ಅಂದರೆ ಸರಾಸರಿ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಳ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ಎಷ್ಟು ಎಫಿಸಿಯೆಂಟಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಳ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 3 ದಿನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರೈತನಾಗಲೀ ರಾಜ್ಯವಾಗಲಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿವೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 97 ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು 92 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮತಳ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಕೂಡ ಸಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದಿಷ್ಟೂ ನಮ್ಮ ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ದಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಡ್ರಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಮೆಷೀನ್‌ಗಳ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1961-62ರಲ್ಲಿ 71 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾದನಂತರ 1967-68ಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಸಾರ್ತಿ 90 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1967-68ರಲ್ಲಿ 97 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಸಾರ್ತಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಕೇಳಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ 71 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ 97 ಬಾವಿಗಳಿಂದಾಗ ಆ 27 ಬಾವಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಾದೂ ಆದವು? ಅವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಮಾಯಾಮಂತ್ರ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿಸಿದರು? ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ನಂಬಬೇಕೋ ನಂಬಬಾರದೋ ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಂದು ಬೋಗಸ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಬೇಕೋ ಒಂದು ತಿಳಿಯುದಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಡ್ರಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಯಂತ್ರವು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದೆ. ಇದೇ ಯಂತ್ರಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಖಾಸಗೀ ಜನರಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರು ಡ್ರೈವರುಗಳ ಕಂಡಕ್ಟರ ಹಾಗೂ ಆಳುಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೋಲೆಂಡಿನಿಂದ 17 ಲಕ್ಷದ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 4 ದೊಡ್ಡ ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲ ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳ ಡ್ರೈವರುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅಂಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ವೆರಿಬೋರಿಂಗ ಮಿಷಿನ್‌ಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲೂ ಮೈನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಹಲ್ತ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಏನೇನೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧೋಗ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಯಂತ್ರಗಳೆಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ದಿವಸಕ್ಕೆ ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು 2—3 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಡ ರೈತರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 20—25 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 40 ಎಕರೆ ತರಿ ಇದೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 26 ಪರ್ಸೆಂಟಿದೆ. ಅವರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ನಾವು ಇನ್ನೂ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮಿಷನ್‌ಗಳೂ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಯಂತ್ರಗಳಿದ್ದಾಗ್ಗೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಶಾಖೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜವಾನರು, ಟೈಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಪರೇಟರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಜೀಪ್ಸ್ ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು 10 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆ? ಆ ಹಣವನ್ನು ಈಗ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣದಿಂದ ಅಥವಾ ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಬೇಕು. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು, ಮೆಷನರಿ ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ. ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರಿಗಿಂತ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ)

ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ದಿವಾಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸತ್ಯವಂತ ಹಾಗೂ ನೀತಿವಂತನಾಗಿ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವರು ಲಂಚಕೋರರು ಇರಬಹುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇಡಬೇಡಿ. ಇವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದುಕೊಡಿ. ಡ್ರಿಲಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಇದರ ಅಡಿಟ್ಸ್ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಸಬ್ ಸಾಯಿರ್ ಪಾಟರ್ ಟ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಿ ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಮೂಲಕ, ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು, ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 25 ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಜಾಗ್ರತೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೆಷಿನ್ನುಗಳಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದಿವಸ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಆ ಕಂಪನಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂಥ ಹಣಕ್ಕೆ ಏನೂ ತೊಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರದೂ ಸ್ವಂತ ಹಣವಲ್ಲ. ಏನೋ ತಂದಾಯ, ಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆಯಿತು, ಹಣ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಯಾರೋ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ, ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ವಾಟರನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟ್ ಮಾಡುವುದು. ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಹಾಗೂ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಕೋಲಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಏನೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಮ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಲಿಟಲ್ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಅವಕಾಶ ಎಂದರೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಮೆಷಿನ್ನುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಕೋಲಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಕೋಲಾರ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು, ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ದಿನವೂ ಅಲ್ಲಿ ತಕರಾರು ಇದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಬಕಾನುರನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮೂರು ಕಾಸು ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು 20 ಮೆಷಿನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಬಾರದು. ಏನಾಗಿ ಶಕ್ತ ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ದಿವಾಳಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಯಂತ್ರಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು 400 ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು 200 ಮೆಷಿನ್ನುಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 2-3 ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನೂರಾರು ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಫೀಸುಗಳ ಮುಂದೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ

ಕೊಟ್ಟರೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಕರಾರು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಈ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ಹಾಹಾಕಾರ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಈ ಇಲಾಖೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ವೇಳೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಶ್ರೀ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರಿಗಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪನವರಿಗಾಗಲೀ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗಲಿ, ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಆಗಲೀ, ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ ಆಗಲೀ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವರ ವಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ 47, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ 46, ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮೆಷಿನ್ಸ್ 22 ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ 34 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ ಅನ್‌ಸರ್ವಿಸಬಲ್, ಡಿಸ್‌ಪೋಜ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ 66 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. 1966–67ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಂದ 10,062 ಎಕರೆಗಳೂ, ಮತ್ತು 1967–68ರಲ್ಲಿ 12,150 ಮತ್ತು 7,226 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಸಮ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಮತ್ತು ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಮತ್ತು ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಲ್ಲ ಕೆಲವು ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸರಿಯಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಿಕ್ಕದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರರನ್ನು ಮಾಡುವುದು? ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇರಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಪಡೆದು ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಅಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವೆಲ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ರಿಗ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ದೊರಕಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರು, ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು ಮತ್ತು ರಿಗ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಸ್ಪೇರ್ ಪಾರ್ಟ್ಸ್‌ಗಳು

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರು, ಬಲ್ಕೋಜರುಗಳು, ಮತ್ತು ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಪೇರ್‌ಪಾರ್ಟ್ಸುಗಳು ಪರದೇಶದಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 22 ರಿಗ್ಸ್ ಇವೆ. ಒಟ್ಟು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 119 ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳಿಂದ 800 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಿಗ್ಸ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟರಿಯಪ್ಪನವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತುಮಕೂರು, ಕೋಲಾರ, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಜಿಯರಾಪಿಕಲ್ ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು.

ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವೂ ಇದೆ. ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸಕೂಡದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪಾಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನಿರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಬ್ಲಾಸ್ಟರಿಂಗ್ ಮಿಷನ್ಸ್, ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರುಗಳು ಮತ್ತು ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ನಿರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರು, ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು, ಬ್ಲಾಸ್ಟರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು, ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ತ್ರಾಂತಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಹಾರದ ಅಭಾವವನ್ನೂಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟುಹೇಳಿ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಅರ್ಧಘಂಟೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರು ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರುಗಳು ಮತ್ತು ವೆರ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ವೆರ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಂಡು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ 280 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯೂಕೂಡ ನಗುತ್ತಾ ಇರಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಏನು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತೋ ಆದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲು ಎಲ್ಲರೂ ವೆರ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ವೆರ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವೆರ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ ಒಂದೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 45 ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರುಗಳು ಇವೆ. ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು 97 ಇವೆ. ವೆರ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು 60 ಇವೆ. ಆದರೆ ಇವು ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಕೊಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲಸಮಾಡದೆ ಐಡರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರುಗಳು ಒಂದು ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 12 ಬುಲ್ಡೋಜರುಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವೆರ್ ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು 6 ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು ಇದ್ದೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗಿರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೆಷಿನರಿಗಳನ್ನು ತರಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ.

7-30 P.M.

ಈ ಬುಲ್ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ತಜ್ಞರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ತಜ್ಞರು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತಿವೆ ಎಂದು ಸಂಬಂದಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಬಳಿ ಬಾವಿ ಕೊರೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮಿಷಿನ್‌ಗಳು ಸಹ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುಲ್ಡೋಜರ್‌ಗಳು ಆಗಲಿ, ಬಾವಿ ಕೊರೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳಾಗಲೀ, ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರ್‌ಗಳಾಗಲೀ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ :—ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ :—ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 250 ಇಂಚ್ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 100 ಇಂಚ್ ಆಗುತ್ತದೆ, 40-50 ಇಂಚ್ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಡೆ 15 ಇಂಚ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವೊಂದು ಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ರೈತರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ತರಿಸಿದಂಥ ಈ ಯಂತ್ರಗಳು ಮಿಸ್-ಯೂಸ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪನಿಗಳವರಿಗೆ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ (ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರು ಅರ್ಧಗಂಟೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ಒಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಭಾಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ಮೂರು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೂಡ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಬುಲ್ಡೋಜರ್‌ಗಳು, ಬಾವಿ ಕೊರೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳು, ಟ್ರಾ್ಯಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಈ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಾಧವಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 90 ಭಾಗ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಈ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಈ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಡ್ರೈ ಏರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ 280 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವುದು, ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸೇರಿದೆ, ಆರ್ಥಿಕ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ)

ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಒದಗಿದಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೃಷಿಗಾಗಿ, ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ದಾಹ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ. 3 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ 37 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದುವು. ಇನ್ನೂ 10 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳು ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಹಳೆಯ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಅವನ್ನು ತರಿಸಿ 25 ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಕಳಿಸ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಹಳೆಯ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ 37 ಯಂತ್ರಗಳು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ 10 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳು ಬರುವುದು ಇದೆ. ಈಗ 4 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರದ ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ 80 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವ 80 ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು 5-6 ಸಾರಿ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಯಂತ್ರಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಹಳೆಯ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ 119 ಬಾವಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅಂಕಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ತೆಗೆಸಿದ 97 ಬಾವಿಗಳ ಪೈಕಿ 86 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನೀರು ಬಂದಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, 1956 ರಿಂದ 1961 ರವರೆಗೆ ಬುಲ್ ಡೋಜರ್‌ಗಳು 2,14,607 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ 53,651 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮಪಾತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1961 ರಿಂದ 1966 ರವರೆಗೆ 2,15,365 ಗಂಟೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ 53,841 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮಪಾತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1966-67 ಮತ್ತು 1968ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ 29,438 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮಪಾತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು 1,36,930 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್‌ಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ ಎಂದು ತಮಗೆ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆನೇಕರ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಎರಡು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 28-9-1968ರಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ 20 ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಮಾಡಿಟೀಸನ್ನು ನಮ್ಮ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡುವಾಗ ಕಲ್ಲು ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ ಒಂದು ವರವಾಗಿದೆ. 27-3-1969ರಲ್ಲಿ 30 ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. 10ಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆರ್ಡರನ್ನು ಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 52 ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಪನಿಯವರಲ್ಲಿ ರೆಡಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಲೆಕ್ಸ್ ಟೈಪ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಜಿನಸ್ ರಿಗ್ಸ್‌ನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ 55ನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 25ನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 2ನ್ನು ಮಾತ್ರ ತರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನ್ನು ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವುದನ್ನೇ

ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಉಪಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಕೆಂಡ್-ಹ್ಯಾಂಡ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 20 ರಿಗ್ಸ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಾದರೂ ನಮಗೆ ಬಂದರೆ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮತ್ತು ಜಿಯಲಾಜಿಕರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಇವೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯೂನಿಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ನಾನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. 1967-68 ಮತ್ತು 1969ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ರೆಕ್ಕ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಮೆಷಿನ್‌ನಿಂದ ಆವರೇಜ್ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2. 5 ಬಾವಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಲಾಜಿಕರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೆಷಿನ್‌ನಿಂದ ಆವರೇಜ್ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3.96 ಬಾವಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೆಷಿನ್‌ನಿಂದ ಆವರೇಜ್ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2. 65 ಬಾವಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಆವರೇಜ್ ಡೆಪ್ತ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಿಷನ್ 125 ಅಡಿಗಳವರೆಗೆ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಯಾಲಜಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಿಷನ್ 100ರಿಂದ 110 ಅಡಿಗಳವರೆಗೆ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿದೆ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಿಷನ್ 120 ರಿಂದ 130 ಅಡಿಗಳವರೆಗೆ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಜಿಯಲಾಜಿಕರ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವಾಗ 40-50 ಅಡಿಗಳ ನಂತರ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಬಾವಿ ಕೊರೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಬ್ಬನ್‌ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮನೆಯ ಕಾಂಪೌಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆಸುತ್ತಿರುವ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಜಯಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕೆಲಸವೇನೆಂದರೆ ಮೈನೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿದರೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕೆಲಸವೇನೆಂದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವುದು. ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕೆಲಸ ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿ ತೋಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು. ಇವರ ವಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಯೋಗ ಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಲು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಯಲಾಜಿಕಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಈಗ ನಾನು ಏನೇನು ಅವರೇಜ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೋ ಅದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನಾರೂ ಕೂಡ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾವು ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದ ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದು ತಡವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋಸಿವ್‌ಗಳು ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಕಂಜ್ಯೋಲರ್ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದು ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದು ಬರುವವರೆಗೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ರಾರೀನ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅವರ ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅವರನ್ನು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ)

ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದವರೆಗೆ ಕಾದು ನೋಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ಇರಾಖೆಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಬ್ರಹಾದಾಕಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೋರಿಂಗ ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ಒಂದೊಂದು ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಕೈ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರಕ್ಟರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇ ಬೇರೆಕಡೆ ವರ್ಗಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದರು ಆದರೆ ನಾನುಒಂದು ಸೀಕ್ರೆಸಿಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್‌ನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ತರಿಸೋಣವೇ ಆಥವಾ ಎಜೆನ್ಸಿ ಮುಖಾಂತರ ತರಿಸೋಣವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಡೈರಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಗೌರ್ನಮೆಂಟು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ ತರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಕಡಿಮೆ ದರ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಏಜೆನ್ಸಿ ಮುಖಾಂತರ ತರಿಸಿದ್ದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಇರಾಖೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಫೀಸರ್ ದಕ್ಷತೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. The officer recommended that it should be taken on government to government account that shows the integrity of the officer. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಸಾಯಿರ್ ಕನೆಸರ್ವೇಷನ್ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಇವರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನನಗಿನ್ನೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಈ ಇರಾಖೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ಹೇಗಿದೆ ಎನುವುದನ್ನು ಜಡ್ಜ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ನೋಡಿ ಮುಖದ ಮೇರೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಈ ಪೊತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಯಾರು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಈ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now adjourn and meet tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at fifty-five minutes past seven of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday the 9th April 1969.

WD 12782—GPB—600—11-8-1969

(Departmental Library)
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
Accession No. 4860
ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ.....

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wedesday, 9th April 1969.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha Bangalore, at One of the Clock.

Mr. DEPUTY SPEAKER (SRI D. MANJUNATH) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Construction of Bunds to stop Flow of Salt Water in South Kanara District

93. Sri S. JAYAPRAKASH SHETTY (Brahmavar).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to State :—

(*a*) the number of bunds constructed in South Kanara District to stop salt water ;

(*b*) whether it has come to their notice that crops in thousands of acres of land were destroyed on account of overflow of salt water due to the defects in the doors to be put to them and the defects in its structure ;

(*c*) the action taken in this behalf ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)].—

(*a*) 25.

(*b*) No.

(*c*) Does not aries in view of the reply given above.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—(ಅ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಇಲ್ಲ' ವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬರದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾರೂರು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪತೋಡು ಈ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಒಳಗೆ ಬಂದು ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೂ ಇಮವರೆಗೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA.—So far no representation has been made to Government direct, but my friend says that some complaint or representation was made to the Executive Engineer or Superintending Engineer. But according to the information furnished to Government, no damage has been caused.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಒಂದು ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಅದು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಇವರು ಫಾರೋ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಮನವಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. I do not deny that Executive Engineer or Superintending Engineer are part of the Government. They have sent information that no representation has been made. If at all my friend wants to challenge, let him give the date of his representation. I shall enquire into the matter.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Necessary action will be taken.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಬಂದು ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿರುವ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗದ ಹಾಗೆ ಸರಿಯಾದ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—It may so happen that the information furnished by the officer may be wrong. I do not deny, but in all such cases I would only suggest that it is desirable that spot inspection is held and we are convinced about the matter.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಇದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇದರ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—If the Government are satisfied fully that crops are damaged, certainly we will be sympathetic.

Repayment of Loan by the Ranibennur T. A. P. C. M. Society to District Co-operative Bank, Dharwar.

562. Sri N. L. BELLAD (Ranibennur).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the amount of loan to be repaid to District Co-operative Bank (K. C. C. Bank) Dharwar at present by the Ranibennur Taluk Agricultural Produce Co-operative Marketing Society ;

(*b*) the various purposes for which the amount has been taken from the District Bank together with the amount taken for each item ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) There is no amount of loan remaining to be repaid.

(*b*) Loan has been obtained as follows :—

Sl. No.	Purpose of loan	The extent of loan sanctioned	The loan amount obtained
1	2	3	4
		Rs.	Rs.
1	C. C. Loan.	1,00,000	1,00,000
2	Godown loan (Procurement)	1,00,000	97,000
3	Godown loan (Cotton)	1,00,000	50,000
4	Godown Loan (Except Cotton)	1,00,000	50,000

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಲ್. ಬೆಲ್ಲದ.—ಈ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಹಣ ಸ್ಪೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದುದು ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್ ಗೌಡ.—ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದುದೋ ಅಥವಾ ಯಾವ ಮೂಲಕ ಬಂದುದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri SIDDAIAH KASHIMATH.—May I know whether the loan sanctioned to this society has been utilized for the purpose ?

Sri B. L. GOWDA.—Yes, it has been utilized for the same purpose for which it was borrowed.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಏನ್ನೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಇಲ್ಲವೇ ? ಇಷ್ಟು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಆ ಹಣ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಭದ್ರವಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿರುವುದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ 2 ಲಕ್ಷ 97 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪಡೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಬೇರೆದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ?

†Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಯಾವ ತರಹ ದುರುಪಯೋಗಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಲ್. ಬೆಲ್ಲದ.—ಸೊಸೈಟಿ ದಿವಾಳಿತನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್ ಗೌಡ.—ಸೊಸೈಟಿ ದಿವಾಳಿತನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಅದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಮೇರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು ಸಾಲ ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಅದು ಒಂದು ಊಹಾಪೋಹದ ಮಾತು.

Execution of "Kudre Gundihalla" or "Addahalla" project in 'Hullahalli' Hobli

636. **Sri L. SRIKANTAIAH** (Nanjangud).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(a) whether any project by name Kudre Gundihalla' or 'Addahalla' near Ediyala Village, Hullahalli Hobli, Nanjangud Taluk was surveyed by the Department in between the years 1955-64 ;

(*b*) if so, whether the execution of the said project has been taken up ;

(*c*) whether the execution and completion of the said project would not only provide irrigational facilities but also serve as a buffer reservoir for the Nugu project ;

(*d*) the amount sanctioned so far and the amount spent for the above project ;

(*e*) the irrigational capacity of the said project and the number of acres of land that would come in its command under wet cultivation ?

Sri D. PARAMESWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)]:—

(*a*) Yes.

(*b*) No.

(*c*) The project is still under investigation.

(*d*) Nil.

(*e*) Does not arise in view of reply to (*e*) above.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ಏನು, ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರೆಷರ್ ಹಾಕಬೇಕು, ಆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA:—I hope my hon. friend knows the steps to bring pressure on the concerned officers. The estimate was prepared for Rs. 10 lakhs for the Kudre Gundihalla tank but later on

a proposal was made that if a reservoir is constructed, it will supplement the flow in Nugu channel. That is being investigated.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—1955—56 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸರ್ವೆ ಆಯಿತು, ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಇವೆರ್ಲಾ ಆಗಿ ಈಗಾಗಲೇ 13—14 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು ಹೋಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಸರ್ವೆ ಆದಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಸರ್ವೆ ಆಗಿ 14 ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏರಿಯಾದ ಜನಗಳು ಏನು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I do concede that about 12 years ago a survey was conducted, As I said, the proposal was to take up this tank under minor irrigation scheme but later on there was a proposal to supplement the water of Nugu channel by constructing a reservoir. Investigation is being carried on in that direction.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ತಮವಾದ ನಿಂತಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Minor Irrigation Work in Chamarjanagar Taluk

656. Sri S.PUTTASWAMY (Chamarajanagar).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state:—

(*a*) the number of Minor Irrigation Works budgetted and sanctioned in Chamarajanagar Taluk from 1966 to 1967;—

(*b*) the number of Minor irrigation works sanctioned in Santhemaranahalli Constituency and Chamarajanagar Constituency;

(*c*) Whether the Government have sanctioned four minor irrigation works by including them in the Budget during 1968-69;

(*d*) Whether the Government have accorded technical sanction to the budgetted works;

(*e*) Whether tenders were called for such of the technically sanctioned works;

(*f*) Whether the tender notification of Bandigowdanahalli tank work was withdrawn at the instance of a letter from the Secretary, Public Works Department;

(*g*) Whether Government proposed to direct the concerned authority to re-tender the work and start the work immediately in view of the scarcity condition ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)].—

(*a*) 8 Works budgetted (Statement 'A' appended). 5 Works sanctioned (Statement 'B' appended).

(*b*) 7 Works (Statement 'C' appended).

(*c*) Four works are included in the budget of 1968-69 and one work is sanctioned Technically during 1968-69 (Statemement 'D' appended).

(*d*) One work has been technically sanctioned by the Superintending Engineer, out of 4 works budgetted during 1968-69.

(*e*) Yes

(*f*) No.

(*g*) Does not arise in view of reply to clause (*c*) above.

STATEMENT A

Statement showing the list of Budget works from 1966 to 1969 in Chamarajanagar Taluk.

Sl. No.	Name of work	Amount of estimate	Remarks
1	2	3	4
	1966-67		
1	Restoration of Irasavadi Tank ...	1,00,000	
2	Pickup across river Suvarnavathi near Kannegala.	2,25,000	
3	Diverting halla near Dasanur to feed Ummathur Tank.	1,60,500	
	1967-68		
4	Improvements to Hongalavadi channel ...	1,10,000	
	1968-69		
5	Construction of Bandigowdanahally ...	2,35,000	
6	Restoration of Homma Tank ...	3,70,000	
7	Restoration of Kempanapura Tank ...	2,35,000	
8	Restoration of Bagali Tank ...	1,49,000	

STATEMENT B

Statement showing the list of sanctioned Budgetted works in Chamarajanagar Taluk from 1966 to 1969.

Sl. No.	Name of work	C. R. No.	Sanctioned estimate amount	Remarks
1	2	3	4	5
1966-67				
1	Restoration of Irasavadi Tank ...	C.R.No. 15	1,31,000	
2	Diversion of halla near Dasanur to Feed Ummathur Tank.	C.R.No. 14	1,40,000	
3	Improvements to Hongalavadi Channel.	C.R.No. 16	1,30,000	
1967-68				
	Nil.			
1968-69				
4	New tank Bandigowdanahally ...	C.R.No. 20	2,70,000	
5	Pickup across river Suvarnavathi near Kannegala.	C.R.No. 29	3,56,000	

(SRI D. PARAMESHWARAPPA)

STATEMENT C

Statement showing the list of sanctioned works in Santhemarahalli and Chamarajanagar Constituencies from 1966 to 1969.

Sl. No.	Name of work	C. R. No.	Sanctioned estimate amount	Remarks
	1966-67		Rs.	
1	Restoration of Irasavadi tank.	15	1,31,000	Santhemarahally Constituency Budgetted work
2	Diversion of halla near Dasanur to feed Ummathur tank.	14	1,40,000	do
3	Improvements to Hongalavadi channel.	16	1,30,000	Chamarajanagar Constituency Budgetted work.
	1967-68			
4	Pickup across river Suvarnavathi near Punjur.	28	1,00,000	Chamarajanagar Constituency Budgetted work administratively sanctioned by Government.
	1968-69			
5	New tank in Bisalavadi village across Birige halla near Kodiugane.	19	1,24,000	Chamarajanagar Constituency Budgetted work sanctioned as a substitute work in lieu of unsanctioned budgetted works.
6	New tank near Bandigowdanahally.	20	2,70,000	Chamarajanagar Constituency Budgetted work sanctioned as a substitute work in lieu of unsanctioned budgetted works.
7	Pickup across river Suvarnavathi near Kannegala.	29	3,56,000	Santhemarahally Constituency Budgetted works.

STATEMENT D

Statement showing the four Budgetted works in Chamarajanagar Taluk during 1968–69.

Sl. No.	Name of work	Estimate amount	Remarks
		Rs.	
1	Construction of Bandigowdanahally Tank.	2,35,000	Sanctioned *Vide* C. R. No. 20.
2	Restoration of Homma tank	3,70,000	The estimate is pending with E. E. M. I. I. Division.
3	Restoration of Kempapura tank.	2,35,000	do
4	Restoration of Bogali tank...	1,49,000	do

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ 5 ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಗಲ, ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ 1966ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1969ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತಃಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಂಕೇಮಾರನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಯಡಿಯೂರು ಅಡ್ಡಹಳ್ಳ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲತ್ತನಾನೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವೇ ? ಮತ್ತು ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಂದಾಜು ಪೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು, ಮತ್ತು ಈವರೆಗೆ ಆ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಒಂದು ವಿಷಯ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ನಾವಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಬಹುಶಃ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೋಲ್ಡ್ ಓವರ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವ ಯಾವ ವತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I hold over the question.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ, ಸ್ವಾಮಿ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಇದೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Now next question.

Improving the Water Supply position of C.L.B. Channel in K. R. Nagar Taluk

747. Sri M. BASAVARAJU (K. R. Nagar).--

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to the notice of the Government that water supply in the C.L.B. Channel is inadequate ;

(*b*) whether the Government has received any representation in this regard

(*c*) if so, the steps taken by the Government to improve the C.L.B. Channel ?

Sri D. PARAMESHVARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) Possibility of increasing the duty under the Canal by proper resectioning of the Canal, providing controlling arrangements to the sluices in the Upper reaches, regulation of crop period and nature of crop, etc., will be examined.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ...ಮೇಲುಭಾಗದ ಬಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಅತರೈಸ್ಡ್ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತುವುದರಿಂದ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜ್.—ಅಪ್ಪರ್ ರೀಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅಡಮಾನ್ ಬ್ಯಾಂಕು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು, ಎನ್.ಇ.ಎಸ್. ರವೆನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು. ಈ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅನ್‌ಅತರೈಸ್ಡ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಟೇಲ್ ಎಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರು ದೊರಕುವಂತೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನೀರು ಎತ್ತುವುದಾದರೆ, ಅದು ಅನ್‌ಅತರೈಸ್ಡ್ ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಶನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಟೇಲ್ ಎಂಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಂತಹ ಅನ್‌ಅತರೈಡ್ಡ್ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಕಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜ್.—ಈ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳಮೇರೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು 17ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಆಹಾರದ ಶೇಖರಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಟೇಲ್ ಎಂಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಯಿ ಆಗಲು, ಅಲ್ಲಿ ಚಾನಲ್ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೆಗೌಡ —ಮೈನ್ ಚಾನಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಟೇಲ್ ಎಂಡಿ

ನಲ್ಲರುವ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಕೆಲವಾರು ಜನ ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಆಗಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಇಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಮುಂಡ್ಯ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಶನರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಅದು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಎಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಗ್ರೊ ಮೋರ್ ಫುಡ್ ಕ್ಯಾಂಪೇನ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂದುದಲ್ಲವೇ ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಇದು ಮಿಸ್‌ಲೀಡ್ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟನ್ನು ನಾನು ಕ್ಲಿಯರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಿನರ್ವಾಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸೆಸ್ ವಾಟರು ಇದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದನ್ನು ರೈತರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನಾವು ಹಿರಿಯೂರಿನಲ್ಲರುವ ವಾಣೀವಿಲಾಸ ಸಾಗರದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು 1937ರಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದುದು. ಇದರಂತೆ ಕೆಲವರು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ನರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು ? ಹಾಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ವಾಪಸು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಪರ್ಮಿಷನ್ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಮಿಷ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರ್ಮಿಷ್ ಇಲ್ಲದೇ ಕೆಲವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಟೇಲ್‌ಎಂಡ್ ರ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದು ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ನಾಲಾಗಳಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಕೆರೆಗಳ ತೂಬುಗಳ ಬಳಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರವರು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಇಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೊಸದಾಗಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲರುವ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಲೀಗಲೈಸ್ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಲೀಗಲೈಸ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಕನ್‌ಸಿಡರು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬೋಳಾ ರಘುರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಲೈನನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನೂ ಅನ್-ಆಥರೈಸ್ಡ್ ಎಂದು ಒಪ್ಪದೇ ಇರಲು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

Conversion of Relief Road from Valloor to Venkatammanahalli to P. W. D. Road

768. Sri P. ANJANAPPA (Pavagada).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) the action taken to convert the relief road from Valloor to Venkatammanahalli (up to Andhra border) to P.W.D. road ;

(*b*) the action taken to convert the relief road from Dommthamari to Gummagatta ;

(*c*) the action taken to convert the road Thimmaya Kavapadi *Via.*, Sreerangapura to Nagalamadike, into P.W.D. road ?

(*d*) the stage of conversion of relief road from Sreerangapura *Via.*, Gyadigunte to Pendlijeevi into P.W.D. Road ?

Sri BASAVARAJA MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) This will be considered, at the appropriate time.

(*b*) to (*d*) There are no such proposals under consideration of Government.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆಂಜನಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನರ್‌ಕ್ಯುಲರುಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ವಲ್ಲೂರಿನಿಂದ ವೆಂಕಟಮ್ಮನಹಳ್ಳಿವರೆಗೆ ಇರುವ ರಸ್ತೆ ಅಂದ್ರದ ಗಡಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವೇಟಿಂಗು ಲಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಬೋರ್ಡಿನವರೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಆರ್ ಹಾಲಸ್ವಾಮಿ.—ಹಿಂದೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಯಾವ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಆಯಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದರಂತೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೋದ ಸಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದರು ಇದನ್ನೇ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು 15 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಕೊಟ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಸುವ್ಯಸ್ಥೆಯಿಂದ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸರಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದು ಹೊಸ ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ

ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳವರೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ವೇಟಿಂಗ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದ ವೇಟಿಂಗ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಲಿಸ್ಟಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಗಾವಿ.—ಇದೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಯಾಗಿ ಆಂಧ್ರದ ಗಡಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳವರೇ ಇಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—15 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರಿಯಾದ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್‌ಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏರೋಪ್ಲೇನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದೇ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಯಾವ್ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಆಗಿನ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡುವಾಗ ಇಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಾಸ್ಟ್‌ಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹಣವನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—15 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಬಗ್ಗೆ ವೇಟಿಂಗು ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಡಿಸಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನೀವು ಏನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲ ಮಾಡಿರುವ ವೇಟಿಂಗುಲಿಸ್ಟ್ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜು ಮಾಗಾವಿ.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸೆಂಟರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಪಿಲಿಗ್ರಿಮೇಜ್ ಸೆಂಟರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಇಂತ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಷನಲ್ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

1-30 P. M.

Sri B. B. SAYANAK.—In answer to (a) you have stated that this will be considered at the appropriate time. May I know when that appropriate time would come, Sir ?

Sri BASAVARA J MAGAVI.—The appropriate time would come when there are adequate finance with the Government.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಆರ್. ಹಾಲಸ್ವಾಮಿ.—ನುವಾರು 15 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಹೊಸ ಮೈಸೂರು, ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗವಲ್ಲೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಡಿ. ಎಲ್. ಬಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಇಂಪಾರ್ಟೆನ್ಸ್, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇಂಪಾರ್ಟೆನ್ಸ್, ಮತ್ತು ಪಿಲ್ಗ್ರಿಮೇಜ್ ಇಂಪಾರ್ಟೆನ್ಸ್ ಇವುಗಳು ಇದ್ದು ಆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಖಂಡಿತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಅವೈರೆಬಿಲಿಟಿ ಆಫ್ ಫಂಡ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾವು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, 5—6 ಮೈಲಿ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಗೆ ವಹಿಸಿ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಜೋರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು 15 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾವಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಷ್ಟು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದುವೇಳೆ ಇದು ವೈಟಿಂಗ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇದರ ಸೀರಿಯರ್ ನಂಬರ್ ಏನು?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ತಾಲ್ಲೂಕಾವೈಸ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ವೈಸ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಹೇಳಬಹುದು. ವೈಟಿಂಗ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯರ್ ನಂಬರ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇಮಿನಬ್ಬ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಫಂಡ್ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ರಸ್ತೆ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿ ಉಂಟು. ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಕಂದಾಯ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಲಿ, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ. ಆಗಲಿ ಯಾರೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ರಸ್ತೆಗಳ ಗತಿ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಮಾಗಾವಿ.—ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಪರ್ಸೆಂಟು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ, 30 ಪರ್ಸೆಂಟು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಶೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಹಣ ನಾವು ಒಂದು ಈಕ್ವೆರೈಸೇಷನ್ ಆಫ್ ಫಂಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಯಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 15 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಬೇರೆ ವರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂತ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಎನ್ನುವ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಡೀಜೀಲ್ಸ್ ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಹೌಸ್ ಚೇಬರ್ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾರತಮ್ಯತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗಲೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆ ಕಾರ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆರು ಮೈಲಿ, 8 ಮೈಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಯಾವ ಊರಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಅಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಇವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಅಳತೆಗೋಲಿನಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

It must be a place of tourist importance or industrial importance or it must be a place of great pilgrimage. ಈ ಮೂರರ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ದೂರ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗರ್ಭಿಣಿಯರನ್ನು ಮತ್ತು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳಗಳು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರೋಣ ? ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸೌಕರ್ಯಗಳು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವ ವಿಷಯವೇನಿದೆ, ಗ್ರೌಂಡ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಿಚಾರ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾದ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಧನ ಸಹಾಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದೆಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬೋಳಿಶೆ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 1969—70ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೋ ?

ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ್ದೆ ಹೋದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸೇತುವೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ 50 ಸಾವಿರ, 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಸ್ ಡ್ರೇನೇಜ್ ಆನ್ ನಾನ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೋಡ್ಸ್ ಎಂದು ಹಣವನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಆ ಫಂಡಿನಿಂದ ಅಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 82 ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ, ಜಮೀನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ಭೂ ಕಂದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಲು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹಣ ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬನವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಈಗತಾನೆ ಹೇಳಿದೆ. ಸೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು. ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇನಿದೆ ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಇಂದು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ.

Construction of Nagalamadike Project in Pavagada Taluk

772. Sri P. ANJANAPPA (Pavagada).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the stage of construction of Nagalamadike project in Pavagada taluk ;

(*b*) the auction taken in the matter ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [on behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) Work is not taken up.

(*b*) The project has been sent to Government of India for technical clearance.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆಂಜನಪ್ಪ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 'ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ' ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈಗ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸಿಗೆ ಸಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಪಿ. ಸಿ. ಗೆ ಕಳಿಸಿತ್ತು, ಅವರು ಕೆಲವು ಕಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1892ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್

ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕು. ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಅಲ್ಟರ್‌ನೇಟಿವ್ ಪ್ರಪೋಸಲ್‌ಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಅದನ್ನು ಎಗ್ಜಾಮಿನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಾಯ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—1968ರಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೇಗ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಅಬ್ಜೆರ್ವೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಪಾಷನ್ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಂಬಂಧವೂ ಇದೆಯಲ್ಲವೇ !

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—1892 ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊದಲು ಇದು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿತ್ತು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮುಳುಗಡೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

Rehabilitation of Sharavathy Project

808. **Sri K. H. SRINIVASA** (Sagar).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the total amount contemplated in respect of rehabilitation in the Sharavathy Project ;

(*b*) the amount spent so far on rehabilitation ;

(*c*) the details of the rehabilitation measures undertaken and the results achieved at present ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) Rs. 54,00,000.

(*b*) Rs. 36,25,288.

(*c*) *Vide* Note appended.

NOTE

25 colonies have been formed and 20 wells and 18 school buildings have been constructed.

61 works relating to restoration of tanks have been completed and 18 works are under consideration.

(SRI D. PARAMESHWARAPPA)

Forest lands have been released to the displaced persons for agricultural purposes and an amount of Rs. 9,89,064 has been spent for bulldozing of these lands.

1800 families have been transported to other places free of cost.

Regarding shifting of temples, the question of approving the type designs for new temples to be put up is under consideration of Government in Revenue Department.

A sum of Rs. 4,42,397 has been spent on approach roads and further estimates amounting Rs. 2,11,000 have been sanctioned and works are under progress.

On miscellaneous works, an amount of Rs. one lakh has been spent.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—25 ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಂದು ಈಗ ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—20 ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಜನರು ಬಂದು ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗ ಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾಗುವುದು? ಇವತ್ತು ಐಸೊಲೇಷೆಡ್ ಮತ್ತು ಅನ್‌ಎಕನಾಮಿಕ್ ಬಿಟ್ಸ್ ಕ್ಲೀಯರ್ ಮಾಡಲು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಜಮೀನು ರೀಲೀಸ್ ಮಾಡಿರುವ 9 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 4 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಂಡೋವರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೆಲಸುವವರನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇರಾಜೆ ಎವಿಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ? ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನೆಲಸಿರುವವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನುಕೂಲ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಜೈನ್ ಟೆಂಪಲ್ಸ್ ಕೆಲವು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟರ್ ಆಗಿವೆ. ಅವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ಟೈಪ್ ಡಿಸೈನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಅವರ ಧರ್ಮನಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಆಶಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಹಣ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರೇ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮೊನ್ನೆದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ನಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು 4—5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಈ ಪ್ಯಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 54 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರೀಹ್ಯಾಬಲಿಟೇಷನ್ ಪರಪಸ್‌ಗಾಗಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೊನೇಪಕ್ಷ 20 ಫ್ಯಾಮಿಲಿಗಳಾದರೂ ಬಂದರೆ ಒಂದು ಕಾಲೋನಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಗಳು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿ ಅಲ್ಲೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದರು, ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕಾಲೋನಿಗಳು ಆಗದೇ ಹೋಯಿತು, ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣ ನಂತರ ಕಾಲೋನಿ ಅದಕಡೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡ, ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಹಾಲ್, ರೋಡ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಟೆಂಪಲ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಜೈನ ಮತಧರ್ಮದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಕೆಂದರೆ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಇವತ್ತು ಜೈನ್ ಚೆಂಪರ್ಸ್ ಅವರ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಂದ ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಅವು ಅಕ್ಯೂರ್ ಆಗಿವೆ, ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಅಮೌಂಟ್ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಮತ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ಲಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಪುನರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಮಗೇ ಕೊಡಿ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಅವಶ್ಯಕ ಇದ್ದರೆ ನಾವೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು, ಸರ್ಕಾರ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಟೈಪ್ ಡಿಸೈನ್—ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡೀದು ಏನಿದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರವೇ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿ ಎಂದು ತಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಚೆಂಪಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಅಮೌಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಆಗಬಹುದು ಕೆಲವು ಚೆಂಪರ್‌ಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ ಏನೆಂದರೆ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಅಮೌಂಟನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಾಕಿ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಬಹುಶಃ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಬಾಕಿ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವ ಅಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ.—ಪುನರ್ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸಾಗರ–ಹೊಸನಗರ ಸರ್ಕಿಟಿಜನ್ ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ರೀ ಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಮತ್ತು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಬಳಿ ಎಷ್ಟು ಅಂದಾಜುಗಳು ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ, ಆ ಅಂದಾಜುಗಳ ಹಣ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ? ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರ ಬಳಿ ಎಷ್ಟು ಅಂದಾಜುಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ ಉಳಿದಿದೆ ಅನ್ನತಕ್ಕ ವಿವರಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ 18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಆಗಾಗ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸದಿದ್ದಾಗ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಾರದೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮತ್ತು ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ರೀಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನಿಜ. ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ಪೀಕರ್, ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—If I can suggest, the hon. Members consider this as an important question because it pertains to rehabilitation of so many people. Sir, in view of the fact that time is short, I think you have the discretion to hold over the Question tomorrow.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Question is held over.

Extent of Land under the Bannur Tank In T.-Narasipur Taluk

826. **Sri T. P. BORAIAH** (Bannur).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state.—

(*a*) the extent of atchkat under the Bannur tank in T.-Narasipur taluk ;

(*b*) how they are distributing the water of the said tank during summer season since ten years ;

(*c*) the extent of land under the said tank where there is sugarcane, paddy and summer crops now ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Major Irriigation and Electricity) [On behalf Sri A. J. **DODDAMETI** (Minister of State for Minor Irrigation)].—

(*a*) 2,600 acres.

(*b*) Water is being supplied from left and right bank branch canals since ten years.

(*c*) Sugar cane about 100 acres.
Paddy about 100 acres
Other crops about 500 acres.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ನಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಚ್‌ಕಟ್ಟಿಗೆ ನೀರು ನರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ 2,600 ಎಕರೆಗೆ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ದೊರೆಯದೇ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಈ ನೀರಿನ ನರಬರಾಜನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಕೆರೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಕೆರೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬ್ಯಾರೆನ್ಸಿಂಗ್ ರಿಜರ್‌ವಾಯರ್ ಬನ್ನೂರ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆನಾಲ್ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಮೀನು ಇರ್ರಿಗೇಟ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಬನ್ನೂರ್ ಕೆರೆಯ ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟು ಎಷ್ಟು ? ಆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚ್‌ಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Schools for Professional and Special Education in Shimoga District

866. Sri A. R. BADARINARAYAN (Shimoga).—

Will the Minister for Education be pleased to state:—

(*a*) Number of Schools for special Education in Shimoga District (Government and Private);

(*b*) Number of Nursery Schools in the District;

(*c*) Number of Basic Schools in the District ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI (Deputy Minister for Education).—

(*a*)

Type	*Government*	*Private*	*Total*
1 Professional	119	376	495
2 Special (For Art and physically handicapped)	13	300	313
3 Nursery	8	690	698
(*b*)		22	22
		13	13

(*c*) There are no separate Basic Schools now. All Primary Schools are Basic Oriented.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.— (ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೇ ಅಥವಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಿಗರ್ಸ್‌ಏ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಕನ್ನಡ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಅದು ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ (ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ 'ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ' ಎಂದು ಇದೆ. ಆದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಷನ್ ಅಥಾವ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಿಸ್ಟೇಕ್ ಇರಬಹುದು. The figures given in the first question refers to the State.

Sri A. R. BADARINARAYAN.—What is the total number of students passing out of the 495 professional Colleges in the State ?

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—I have no information regarding that at present.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—(ಅ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಕೇವಲ 8 ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಲ್ಲ ? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ 22 ಖಾಸಿಗೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗ್ರಾಂಟ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಖಾಸಿಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್.—ಈಗ ಪಾಸ್ ಆಗಿರುವ ಹೈಕ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri N. M. KOTRAABSAIAH SOGI.—If a separate question is asked, I will furnish answers.

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಒಟ್ಟು 1541 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 1401 ಶಾಲೆಗಳು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಇದೆಯೇ ? ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಖಾಸಗಿಯವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು 93.3 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಷ್ಟು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ರಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಭೂತ ನೀತಿ ಇರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು. ಆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The Minister was pleased to say that we must refer to Kannada version, May I know why this discrepancy has crept in between English and Kannada version ? This is not the first time that such a thing is happening. Will you please pull up the concerned Minister and call him to order and ask him to give correct information to the House ? Having such a big organisation, he must be ashamed to give such wrong answers.

Sri N. M. KOTRABASAIAH SOGI.—It is not the mistake of the Minister. According to the information I have in my file, it is all right. I said it must be a printing mistake.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—It must be a mistake either in the Legislature Office or it must be somewhere.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will get it verified.

Officials working for more than three years in Divisional Commissioner's Office, Gulbarga

900. Sri M. DODDANA GOUD (Siruguppa).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) whether certain officials and officers are working for more than three years in the office of the Divisional Commissioner, Gulbarga ;

(*b*) if so, the number of officials and officers working ;

(*c*) the special reasons for keeping certain officials even after promotion even though they are there for more than two or three years ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) Yes.

(*b*) 27.

(*c*) No special reasons beyond interst of public service.

Sri M. DODDANA GOUD.—May I know why the question as sent by me is being changed ?

Sri H. V. KOUJALGI.—I do not think it is changed.

Sri M. DODDANA GOUD.—Is it not a fact that the Managers working in the Divisional Commissioner's Office at Gulbarga, Sriyuts : Deshapande and Hanumantha Rao are being continued for more than five years ? Is it a fact that they are obstructing the preparation of seniority list and this has affected the other officers in the district ?

Sri H. V. KOUJALGI.—I do not think these two persons are kept there for special reasons. So far as Sri Deshapande is concerned, he was promoted and he is being retained there for one special reason. The Government had to file one suit in connection with the property of one Rani Ayyamma which involves lakhs of rupees. This officer is in the know of facts and therefore he is kept there to collect information and document. Except for this, there is no other reason and I do not think he is meddling with establishment matters.

Sri B. P. GANGADHAR.—Is it not a fact that on account of him, seniority list is not prepared ? He is coming in the way because if it is prepared, he will go below.

Sri H. V. KOUJALGI.—What the hon. Member now says is if the seniority list is revised these people will go below. The question put is why these officers are kept there ? If the hon. Member puts a separate question, I will answer.

Delay in construction of a Bridge across Malaprabha River near Ramdurg

917. Smt. SHARADAVVA M. PATTAN (Ramdurg).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) the reason for the delay in constructing bridge which is very essential across the Malaprabha river near Ramdurg ;

(*b*) whether the Bijapur-Ramdurg-Saundatti-Dharwar-Bangalore National Highway is often blocked during rainy season due to absence of a bridge at this place ;

(*c*) the steps taken by the Government to start the construction work of this bridge during this year ?

Sri BASAVARAJ MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) Paucity of funds.

(*b*) Yes; the road is blocked during floods.

(*c*) This does not arise in view of reply to clause (*a*) of the question.

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಮ್ಮ ಎಂ. ಪಟ್ಟಣ.—ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸೇತುವೆಯ ಕೆಲಸ ಈ ವರ್ಷವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಫೌಂಡೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ಬೋರ್ಸ್ ಹಾಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೀ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಸೇತುವೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಮ್ಮ ಎಂ. ಪಟ್ಟಣ.—ರೀ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನೊಳಗೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾವಿ.—ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣವಿಂದಲೂ ಈ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ನಿಂತಿದೆ. ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕಾಂಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

Diversion of water from Barapole River to Lakshmanateertha in Coorg District

918. Sri N. LOKAYYA NAIK (Virajpet).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether there is any scheme before the Government to divert the water of Barapole river water to Lakshmanateertha in Coorg District;

(*b*) if so, the reasons for the same;

(*c*) the extent of land that will be submerged on account of this scheme;

(*d*) the extent of land that would be available for irrigation;

(*e*) the amount required to be spent for this scheme?

Sri D. PARAMESWARAPPA. (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(*a*) No.

(*b*) to (*e*) Does not arise, in view of the reply furnished to (*a*).

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಲೋಕಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಲಕ್ಷ್ಮಣತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಬರಪೊಳೆ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ಯೋಜನೆ ಎಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—At present there is no such scheme but there is a proposal to divert the Barapole river to Lakhshmana-theertha and it is being investigated. Preliminary investigation is going on.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಲೋಕಯ್ಯನಾಯಕ್.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಆಂಥ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—The hon. Member must first understand that there is a lot of difference between a scheme and a proposal.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Question hour is over.

QUSTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Construction of Dam across Chikkanakattehalla in Chandragunthi Hobli

713. Sri S. BANGARAPPA (Sorab).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether the survey work was done in connection with the proposed dam to be constructed across "Chikkanakattehalla', in Chandragunthi Hobli, Sorab Taluk, Shimoga District, about four years back;

(*b*) if so, the estimated cost of the same;

(*c*) the extent of area to be irrigated;

(*d*) when the scheme would be completed;

(*e*) whether the Government has already spent about Rs. 22,000 in this connection;

(*f*) the number of villages that will be benefited;

(*g*) the estimated submersion area?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No.

(*b*) to (*g*) Does not arise, in view of reply to clause (*a*).

Road from Kudligi to Vallabapura to be taken over by P. W. D.

752. Sri M. M. J. SADYOJATHA (Kudligi).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state.—

(*a*) whether the road from Kudligi to Vallabapura *via* Hosakeri and Dasmapura in Kudligi Taluk is proposed to be taken up by the Public Works Department;

(*b*) if not, the reasons for the same?

Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) No.

(*b*) The road is considered to be not an important one.

Calling attention to a matter of Public Importance

re :—Police excesses on the Kannada Chaluvaligars at Bhadravati.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravati) —I call the attention of the Chief Minister to the incidents that occurred on 13th and 22nd March 1969 and the Police excesses on the Kannada Chaluvaligars and several arrests made by them at Bhadravati.

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir, I state as follows in connection with the all attention Notices by Sriyuts : Abdul Khuddus Anwar and Sri Vatal Nagaraj. It is reported that on 19th March 1969, about 15 school going boys, both Kannadigas and Tamilians collected in Jannapura area in Bhadravati in the morning and each group was trying to extol the superiority of the films of their respective languages. But the Tamilian group of school boys who were in larger number tore some of the wall posters containing the picture of Shri Rajakumar, Kannada film actor. On the same day at about 3-30 p.m. about one hundred Kannada boys including Sri Raju, a student of Sahyadri College, Shimoga and Shivalinga, an employes of the Mysore Iron and Steel Ltd., Bhadravati collected near Jaisree Talkies, Bhadravati and tore the wall posters containing pictures of Tamil actros. As both Sri Raju and Shri Shivalinga were allegedy using indecent and abusive language, which was likely to provoke breach of peace, they were prosecuted under Section 92 (o) and (r) of the Mysore Police Act. But the procession proceeded further shouting slogans like : "M. G. R. ಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ, ಅಣ್ಣಾದೊರೆಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ" and tore some more wall posters. On Bangalore-Honnavar Road in old Town they tore some calendars having the photographs of Tamil actors in a shop called "S. G. Sound System" and also damaged some Tamil books kept in the shop for sale.

Police intervened and the processioni sts after proceeding further dispersed at about 6-00 P.M. without any further incidents.

On 21st March 1969, the two petty charge sheets under Section 92 (o & r) of Mysore Police Act against Raju and Shivalinga were taken on file in the Court of Munsiff Magistrate as C. C. Nos. 502 and 503/69. On the same day, at about 1-30 P. M. Sriyuths H. B. Veerabasappa, H. N. Sathyanarayana, Viswanatha Kote, Krishnappa and Ibrahim, residents of Bhadravati town, ascertained to be Kannada Chaluvaligars, approached the Circle Inspector, Bhadravati, and requested him to withdraw the petty cases launched against Sriyuths: Raju and Shivalinga. This could not be done as the Circle Inspector had no powers to do so.

On 22nd March 1969 at about 4-00 P.M. about 150 persons, mostly school boys led by Srityuths : Raju, Shivalinga, Thimmegowda, Gangadhara, B. H. Mayanna, Ibrahim, Krishna and others started in a procession from Hutha colony in New Town area, Bhadravathi to protest against the launching of petty cases by the local police against Sri Raju and Sri Shivalinga. They were carrying banners containing the words: ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಿಲ್ಲಲಿ, etc. They were shouting slogans like "ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ತಮಿಳರಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ, ಅಣ್ಣಾದೊರೆಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ, ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ" The Circle Inspector made adequate police bandobust. The processionists reached "Madawachar Circle" near Old Town P. S. at about 7-00 P.M. By this time their number had increased to 300. From this point the processionists turned back and as they were proceeding on the Bhadra River bridge shouting slogans, about 100 Tamilians came from opposite direction carrying the portrait of late Shri Annadurai. Some of them were armed with sticks and shouting slogans. ಅಣ್ಣಾದೊರೆವಾಳ್ಕ D M. K. ಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. There was immediate likelihood of a clash. The Police force accompanying the procession intervened and warned them to disperse. Still both the processionists continued to shout slogans and started pelting stones. A mild lath-charge was resorted to. Nobody is reported to have been injured as a result of lathi charge. Police pickets were posted at strategic points in Bhadravati Town.

It is reported that there was no incident on 13th March 1969.

It is further reported that a Committee of leaders of various parties in Bhadravati held a meeting on 23rd March 1969 and condemned the incidents that took place.

SRI M. S. KRISHNAN.—The Hon. Chief Minister, was pleased to state that a mild lathi-charge was resorted to, but nobody was injured. I would like to know whether there is any truth in such a statement because any lathi-Charge will always injure some person. In fact, lathi charge is meant to injure somebody and disperse the crowd. I have not heard of any lathi charge in which nobody was injured. I want to know whether it is simply a version given by the Police or whether it is a true version.

[MR. SPEAKER in the Chair]

Sri VEERENDRA PATIL.—Here, whatever information I have collected I have placed before this House. The information I have collected goes to show that there was a mild lathi charge. It is not necessary that lathi charge should be followed by injuries on the bodies of persons or anything like that. Lathi charge is made only with a view to diperse the crowd. The Police generally make some light lathi charge or cane charge and when the crowd is not at all violent and when it has dispersed, I do not think the Police unnecessarily resort to lathi charge just to injure the persons.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I make a humble submission ? It is most unfortunate that such linguistic troubles, communal troubles and all those unhappy incidents are raising their ugly heads of late, almost in an increasing measure. May I request the Hon. Chief Minister to direct his local officers to be cautious and take timely action because as the adage goes: a stitch in time saves nine. In this unfortunate case, why should the name of the Late Sri Anna Durai, who is a respected leader of the country and who is no more, have been brought in, is a point I cannot understand. These matters should not be carried to such an excess. After all, Mysore is a multilingual State. We do not think that this will be conducive to the interests of the state. I am also of the view that such incidents should not be given any publicity. If at all there are any cases wherein the interests of the public will suffer, they should not be disclosed. In future, at least it is better that such incidents which occur here and there, should not be given undue publicity.

Sri VEERENDRA PATIL.—I fully agree with the sentiments expressed by the Hon. Member Sri Siddaveerappa. I, on my own, did not make this statement. I was not at all prepared to make a statement on this matter in the House. My attention was called to the matter through a Call Attention Notice. When the Hon. Speaker directs me to make a statement. I have no option but to make statement. I fully agree that these incidents should not get any publicity at all. If the hon. Member's wish is that these communal clashes and linguistic incidents should not be given any publicity, then the best course would be to elicit information outside the House, and not inside the House. So far as I am concerned, I am prepared to give as much information as possible to the Hon. Members outside the House but not on the floor of the House.

MR. SPEAKER.—I will go according to the List of Business. After the laying of papers is over I shall make an announcement regarding the stages for the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill. Now Sri Mohamed Ali, Hon. Minister for Transport, will lay papers on the Table.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ):—ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದೇನಾಯಿತು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವುದಾದರೂ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸಭೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ರೂಲ್ 59 ರ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಡಿಸ್ಕಷನ್‌ಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ 1.55ಕ್ಕೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, 10 ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳಬಾರದು. ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಬಾಂಡ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು 10 ತಿಂಗಳು ಕೊಡದೇ ನಿಂತಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್ ಡಿಸ್ಕಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. As regards Kalmankar's notice I shall, at the most, permit a call-attention motion; it cannot be a matter for adjournment motion.

Notice of Privilege motion against the Statement of Sri S. K. Patil

Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—Sir, you said that you would allot a day for the discussion of the Privilege Motion against S. K. Patil. Being a top ranking Congress man, somehow or other this discussion is evaded. I feel this is a fit matter to be taken for consideration here. If he has said anything which is derogatory to the honour, dignity and decorum of this house, he must be taught a lesson. So, when exactly are you alloting time for it?

Mr. SPEAKER.—Hon. Members know that according to the announcement made by me two days back, two days were allotted for the Land Revenue (Amendment) Bill What has happened during the last two days is known to all I have brought to the notice of the Business Advisory Committee that some more time is required for this Bill. Therefore it was decided to give a third day for this bill. Accordingly, 10th which is the last day has also been allotted for it. I wanted to give a full day for an educative debate on the Law of Privileges etc. But when I placed this matter before the Business Advisory Committee, it was not acceptable to them and it was decided that it could be taken up at the next session. Now I request the leaders to kindly explain the position in this behalf.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, it is no doubt true that in the Business Advisory Committee it was thought that two days' time might be sufficient and that, if necessary, third day might be given for this Bill. It is now found that even three days may not be sufficient in order to fulfil the work and may be, it may be necessary to allot one more day. I do not know whether anything more is necessary or permissible. Likewise we were also anxious that there should be an educative debate on the Law of Privileges but in view of the rush of work

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

we requested you, Sir, in the Business Advisory Committee to take it up in the next session if it was not possible to have some leisurely time for its discussion. My friends will bear with me when I say that we made this suggestion so that more time will be available for this Bill.

Business of the House

(Sri G. Chandrakanth rose)

MR. SPEAKER.—If the Hon. Member wants to know about his notice let him come to my chamber.

SRI G. CHANDRAKANTH (Bidar).—It is nowhere stated that we should come to your chamber.

MR. SPEAKER.—About notices, the Speaker takes decisions in the Chamber. I do not remember whether I have admitted the Hon. Member's notice or not. I will have to look to the business and then admit it. According to rules, only one calling attention notice and half-an-hour discussion can be permitted per day, but in order to accommodate members, I am permitting two or three per day. There are about 50 notices which could not be reached. Unfortunately, it cannot be helped because days are limited. Therefore, if the Hon. Member comes to my chamber I will look into it.

2-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಈ ದಿವಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿತಾಪವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಿದೆ ಅದು ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಅಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪವಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪವನ್ನು ಕೂಡ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬಿಸಿನೆಸ್ಸಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ನಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೂರ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಿವಿಲೇಜಸ್ ಇವೆ, ಅವಕ್ಕೆ ಚುತಿ ಬರದಂತೆ ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಈ ಸಭೆಯ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು 312ನೆಯ ರೂರ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬಿರ್ ಒಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ, ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ತಾವು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಈಗ ಇವೆರ್ಲಾ ನೋಡಿ ನಮಗೊಂದು ಫೀಲಿಂಗ್ ಹೆಲಪ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ತಂದ ಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಂಥ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯುಗಳಿವೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸರಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗಲಾದರೂ ಈ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ದಿವಸ ಮುಂದು ವರೆಸಿ ಪರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆಮಾಡಿ ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅವಕ್ಕೇನೂ

ಅವನರವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಪೋಷನ್ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೋಗುವುದು. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಿವಿಲೇಜಸ್ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ 4-5 ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಎಷ್ಟು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕನದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೋಟೀಸುಗಳಿಗೆ ತಾವು ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ನ್ಯಾಯ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಕೊಟ್ಟ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕನದಬುಟ್ಟಿಗೆ ತಾವು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ, ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಸದಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅಪ್ಪಟ್ಟಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಪದವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಿಡಿ ಇಡಬೇಡಿ.

Mr. SPEAKER.—I do not permit Sri Vatal Nagaraj to speak.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಇದು ಅತೀರೇಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಕಿಡಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಶಾಂತತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಇದು ಬಹಳ ಅತೀರೇಕವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—I rise to a point of order.

Mr. SPEAKER.—Whe the Speaker is addressing there can be no point of order.

I have told Sri Vatal Nagaraj that one motion was given at 1-55 P.M. He should have given it before the commencement of the sitting. Therefore that cannot be considered. The second motion is with regard to cash payment of a portion of dearness allowance to Government servants. This is not a subject which can be considered under rule 59. So I do not permit.

(Sri Vatal Nagaraj rose.)

I have given my definite ruling. Mr. Vatal Nagaraj should not again raise it. I do not give him permission to raise it.

Papers laid on the Table

Sri H. C. BORAIAH (Deputy Minister for Transport).—I beg to lay on the Table a copy of Resolution dated 31st December 1968 of Mysore State Transport Authority as promised on 11th March 1969 in reply to starred question No. 696 by Sri C. M. S. Sastry.

Mr. SPEAKER.—The paper is laid on the Table.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯವನ್ನೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಶ್ರೀಮಾನ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ ನವರೂ ಕೂತ ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಇನ್ನೊಂದು ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಇದನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I have already stated that all motions including the one regarding Sri S. K. Patil will be taken up. When a general discussion on all aspects of privileges takes place. I cannot now consider the motion regarding Sri S. K. Patil alone.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಲಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಬಿಸಿನೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಬರೆದು ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ತಾವು ಎರಡು ನಿಮಿಷ.....

Mr. SPEAKER.—I am not permitting. I shall follow the Rules strictly.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir, I would like to make a humble submission.

Mr. SPEAKER.—I am not permitting.

Sri D. B. KALMANKAR.—When we give notice of a motion, you don't allow us to speak. Why did you allow Sri Nanje Gowda to speak then ?

Mr. SPEAKER.—I do not allow anybody now.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು.....

Mr. SPEAKER.—The hon'ble Member should not obstruct the Chair to proceed with the business of the House.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನಗೆ ತಾವು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಂದು ನಿಮಿಷಾನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.. ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir, you have not applied your mind to the notice that I have given.

Mr. SPEAKER.—I am not permitting the hon'ble Member to speak.

Sri D. B. KALMANKAR.—You have already permitted some people.****

Sri G. CHANDRAKANTH.—Sir, I am passing on the telegram which I have received, and you can consider.

Mr. SPEAKER.—I shall indicate the time that I propose to allot for the Mysore Land Revenue (Amendment) Bill. Two days have already been consumed for considering this Bill. In view of the fact that hon'ble Members want some more time, I have decided to allot today and tomorrow for the completion of this Bill. On this basis the consideration debate will be over by 3-00 P.M. tomorrow, and the hon'ble Minister for Revenue will reply at 3-00 P.M. After the reply, the consideration motion will be put to the vote of the House If it is passed, Amendments will be taken up for about 2½ hours, and after that we may require another half-an-hour for passing the Bill. I request hon'ble Members to meet me at 3-00 P.M. today to consider this matter.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಾನು ತಮಗೆ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಇದು ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಮೊದಲು ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ 3 ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಬೈಜರಿ ಬೆಂಚಿನವರು ಇದರ ಚರ್ಚೆಗೆ 2 ದಿವಸ ಸಾಕು, ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯದಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ 3 ದಿವಸ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವೊತ್ತು ಮೂರನೆಯ ದಿವಸ. ಮೂರನೆಯ ದಿವಸ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ 10ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡ ಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಮತ್ತು ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಇದರ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು, ಇದು ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—When we pray for something, the Chair is not generous enough to reply. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚುತಿ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಪಾಟೀಲರೂ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಲಘುವಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. This is a very serious matter. We cannot take it so lightly.

Mr. SPEAKER.—I am considering it. I am thinking of allotting some more time for this, if necessary.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, let this be over first and the Bill can be taken up in the next Session.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲವಾ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

**** Matter not recorded as ordered by the Chair.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. The hon'ble Member will Please meet me in my Chamber.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾದಿಂದ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಕಾಲ್ ಅಟೆಂಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಾದುವು. ಇದುವರೆಗೂ ಆ ವಿಚಾರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದೇ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತರೆಸವರಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ತರೆ ಸವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಏನಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಮನೂದೆಗಿಂತ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ನೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರದೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರೆಸವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಈ ತಿಂಗಳು 10ನೇ ತಾರಿಖಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಇದನ್ನು ಇವೊತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾರೂ ತರೆ ಸವರಿಲ್ಲ. ನಾವು ತರೆ ಸವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಪೇಜಿನಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕಮಿಟಿ ಒಳಗಡೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ. ಕಮಿಟಿಯ ಒಳಗಡೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತರೆ ಸವರಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಮಾತುಗಳು ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವ 2—3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆದುವು. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರೂ ಹೀಗಾದರೆ ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಗತಿ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I have given full time for non-official business. It has been agreed that two and half hours on each Friday will have to be allotted for non-official business. We have lost two Fridays and for that we have given one full day consisting of five hours for non-official business. So the promise for alloting time for non-Official business has been fulfilled. Therefore the complaint that enough time has not been given for non-official business, as per rules, is not correct.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ರೂಲ್ಸಿಗೆ ಮಾಪತ್ಯ ಕೊಡುವುದೇ ದೋಷವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಈ ದಿವಸ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಬರವಣಿಗೆಗೇ ಮಾಪತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ?

Mr. SPEAKER.—Is the Hon. Minister going to make a statement ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—I have not yet got the information.

Mr. SPEAKER.—The hon. Minister will make a statement tomorrow.

Sri M. NAGAPPA.—I rise to a point of order. There must be some limit for the Hon. Minister to ask for sometime in writing and postponing it time and again. Previously also I have given one notice and that notice was dragged on from today, tomorrow and day-after tomorrow. Fifteen days are over, and now my notice has gone to waste-paper basket.

Mr. SPEAKER.—What is the point of order ?

Sri M. NAGAPPA.—Sir, my point of order is, how rules are being violated, I am bringing to the notice of the hon. Chair, On Monday I raised that matter and the Hon. Chair assured me that the Hon. Minister is going to make a statement tomorrow. The records may be looked into. Yesterday also I tried to raise that matter. The Hon. speaker was not in the Chair but the Hon. Deputy Speaker was in the Chair. Hon. Deputy Speaker stated that he will verify the records. Later on I kept quiet and sent a notice to the Deputy Speaker explaining the subject matter. On that notice, the Hon. Minister has endorsed saying that he is going to make a statement today which I have also seen. Since I could not find that matter on today's agenda I am raised this matter again. As per the rules, when once a statement is made, unless that statement is revoked on the flooor of the House that cannot be set aside. There must be some sanctity to the words spoken on the floor of this House or else, there would be no importance to the statements made here.

I therefore humbly request the Chair to force the Treasury Bench to give reply or else I will leave it to the Chair.

3-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Minister wants some time to collect information. He tells me that he was not able to collect information up till now. The Hon. Minister may therefore make the statement tomorrow.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಬಿಸ್‌ನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಖಾನಗೀ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫ್ಲೈಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮುಂಚೆ ನಾನು ರೋಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಟುವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.— I rise to a point of order.

Mr. SPEAKER.—The Points of orders are being raised nowadays to obstruct the work.

Sri B. P. GANGADHAR.— I am really sorry for this remark.

Mr. SPEAKER.— The Points of orders are meant to facilitate the work being done properly. But unfortunately this weapon is being used otherwise. I request hon. members not to raise points of orders unnecessarily.

Sri B. P. GANGADHAR.—Under Rule 180 I am raising this point of order. Under this rule there is a specific procedure in respect of privilege motions. The notice has been admitted.

Mr. SPEAKER.— No, I have not admitted any notice.

Sri B. P. GANGADHAR.—Then, how can a day be allotted for discussion ?

Mr. SPEAKER.—Some Hon. Members requested me that they want to say something on this subject and wanted me to give my consent for that. I agreed to set apart some time for a protracted debate on this subject in a general way. But I had not given my consent to the privilege motion. The Hon. Member Sri Gangadhar has misunderstood me.

Sri B. P. GANGADHAR.— If we do not hammer it out in proper time, what is the use of it ?

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದೂ ನಿಜ. ಮತ್ತೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಅಲ್ಲ, ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾತರತೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಷ್ಟೂ ಬೇಗ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೂ ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ 10ನೇ ತಾರೀಖೇ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮಾತು ಬಂತು. ಇದು ಬಂದಾಗ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಲವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಅವರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹೇಗಾದರೂ 11ನೇ ತಾರೀಖು ಸಭೆ ಮುಗಿಯಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಬೇಕಾದರೂ ನಾವು ಅವಿವೇಶನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರರವರು ತಡಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಬಿಡುವುದು ನೂಕ್ತ ಎಂದು ನಮಗೂ ತೋರುತ್ತದೆ.

Mysore Land Revenue (Second Amendment)Bill, 1969.

Motion to Consider—(Debate contd.)

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Yesterday I was telling that this amending Bill will not serve any purpose. The Government wants to show favour to some zones. In sub-clause (u) of section 114 A, it is stated like this:

> "The Government, for reasons to be recorded in writing, is of the opinion that in any zone, the settlement of land revenue requires modification, it may, by order, direct the revision of settlement of land revenue in such zone,....."

Then notices will be served by the authorities under the newly proposed Section 122A, and then under the newly proposed Section 122 (B), the Deputy Commissioner (i) may *suo motu* at any time and (ii) shall, on the application of any person aggrieved by the land revenue assessed within a period of thirty days, from the date of service of the notice under Section 122 A,....."

I think this will have a great political pressure. The Political parties will have greater influence in such zones. The vested interests will have greater influence over the Government. Therefore, justice cannot be sought fairly at the hands of the officialdom whether it is at the hands of the Deputy Commissioner or at the hands of the Divisional Commissioner. Only a particular class of people will enjoy the benefit and the poorer section will have to suffer always. Considered by these standards, I think this will serve no purpose.

Then of course, the land assessment envisaged under this Bill or in the earlier survey settlement is not the final thing. Over and above the land tax, we have got the health cess, the local fund cess, the education cess and also other things like the betterment levy and water rate, though they come under a separate legislation. Therefore, the best thing would be for the Government to withdraw this Bill in the present form and appoint a Committee to review the entire policy of land revenue so as to exempt uneconomic holdings.

As I said, yesterday, it must be the duty of the Government to see that uneconomic holdings are exempted from the land tax. Otherwise, the assurance given by the Government that they desire to bring a new amending Bill and have a comprehensive legislation to see that justice is done to all the regions concerned, will not be fulfilled.

Sir, I do not wish to take much time and thanking you for giving me this opportunity, I resume my seat.

(MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair)

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬೆಳಿಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಈ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಸೂದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಈ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಬಹಳ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಮಗ್ರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆವರೆ ಆವಾಗ್ಗೆ ಈ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ನಡೆಯುತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 4 ರಷ್ಟು 5 ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲವ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪೈತ್ಯಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ, ಪಿರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣ, ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೀಗಿದೆ—

Class of land--

Dry land present Revenue as per first Revision Settlement 1,94,091.

Proposed Revenue increase 5,60,711.

Increase in levy 3,82,620.

Percentage of increase in Land Tax 408 per cent,

ಇದು ಬಹುಶಃ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು, ರೀಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಯಾವ ಆಧಾರದಿಂದ ವರದಿದರೋ ಅದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯದು ಅದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ 1/16 ಭಾಗ, ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ರೆವೆನ್ಯೂ 45,735 ರೂಪಾಯಿ, ಪ್ರಪೋಸ್ಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ 1,12,149 ರೂಪಾಯಿ, ಇನ್‌ಕ್ರೀಸ್ ಇನ್ ರೆವೆನ್ಯೂ 66,414 ರೂಪಾಯಿ, 245 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲನೇ ಗ್ರೂಪ್. ಎರಡನೇ ಗ್ರೂಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಡ್ರೈಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ 64,071 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ರೀಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ 3,34,454 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು 1,70,383 ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ 366 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವೆಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 282 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು 2,51,598 ರೂಪಾಯಿ ಹಿಂದಿನ ಕಂದಾಯವಿದ್ದರೆ ಈಗ ಪ್ರಪೋಸ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು 9,03,231 ರೂಪಾಯಿ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು 6,51,633 ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಂಡ್ ಟೋಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ 259 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ 2,51,59೮ಕ್ಕೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಪೋಸ್ ಮಾಡಿರುವ 9,03,23, ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ವೈಪರೀತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ರೀಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ವೈಪರೀತ್ಯವಾದುದು. ಇಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ, ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದು, ಭೂಕಂದಾಯದ ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿ ಏನಿದೆ ಆ ರೀತಿಯಿಲ್ಲಿ ಅದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ನಾಟ್ ಇನ್ ದಿ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಫಾರಂ, ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜ. ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಯಾವತ್ತೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ).—ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದಾಗ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಆಗ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಗೂ, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಬೀಳಲಿಲ್ಲವೊ ? ಆಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪಾಸ್ ಮಾಡಲಾಯಿತೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಈಗ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೋ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಆಗಲೂ ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಆಗಿನ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ರೀ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನಿತ್ತು, ಅದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಾವೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದಿರಿ, ಆಗ್ಗೆ ಈ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೊ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆವು. ಆದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತೇನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಏಕೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು. ಆ ರೀತಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರೇ ತರಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ತಂದಿರುವುದು ಕಾಕತಾಳ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಾವು ರೀಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೈ ಎತ್ತಿದಿರಿ. ಈ ದಿವಸವಿರುವ ಬುದ್ಧಿ ಆ ದಿವಸ ಎಲ್ಲ ಹೋಗಿತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಆಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಈಗ ಇದನ್ನು ತಂದಿರುವುದು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ, ಇದು ಕಾಕತಾಳ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಿದರು, 2 ಲಕ್ಷವಿದ್ದುದು 9 ಲಕ್ಷವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ರೈತರು ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಮತೆ ಇದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದರೂ ಅದನ್ನು ಎಂದೋ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲ ಏನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಮೊದಲನೆಯದು ಯಾವ ಯಾವ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಏರುಪೇರು ಆಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ಹಾಗೆ ಸರಿಪಡಿಸುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜಮೀನುದಾರನಿಗೂ ನೋಟಿಸು ಕೊಡುವುದು ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಆ ನೋಟಿಸನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಡಿ. ಸಿ. ಮುಂದೆ ಅಪೀಲುಮಾಡ ಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ತೀರ್ಮಾನ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅವರು ಫೈನಲ್ ಅಥಾರಿಟಿ. ಒಂದು ಶಂಕೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ; ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂತಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಪುದೇ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲ ಉಳಿಯುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಇಡಬೇಕು. ನಾನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ, ಅಪೀಲು ಮಾಡುವಾಗ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ ನಡೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಆಕ್ಸಿನಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಿದೆ, ಎಲ್ಲ ಅಪೀಲು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಅಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿಗೂ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಅಹವಾಲು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಸರಿಯಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು, ರಾಜ್ಯದ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ :

ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರೆಂಟೋ ಟ್ಯಾಕ್ಸೋ ಎಂದು. ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಜಮೀನುದಾರರು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಕಮಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಅಪಾರ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರುವವರು. ಅವರ ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಮುಂದಿಟ್ಟರು.

ಇದು ಎಷ್ಟು ಜಟಿಲವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ನಡೆಸಿದಂತಹ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

> " The land-tax is neither, new, nor is it peculiar to our land. It existed from time immemorial and every country in the world had levied this tax in some form or another. It only differed from one country to another in the method adopted and the quantum levied.
>
> Even in India, there has been no uniform system for the land-taxation. Every State or Province adopted different procedure, and all this because, as the Indian Taxation Enquiry Committee have opined 'the Indian systems are the result of a gradual process of evolution from indigenous practices and that they have been moulded into this present shape by British Officers, quite independently of one another to suit local circumstances in different areas'. The present land revenue system of Mysore was first developed during the administration of Mysore by a British Commission and the policy adopted in Mysore was considerably influenced by that adopted in Madras and Bombay, though the influence of the latter is predominant ".
>
> "...Thus with the development of communication evolution of Regulated Markets, better and quick transport facilities and the changing character of agricultural economy, groups formed four or five decades back are bound to become out of date, and necessarily have to be revised ."

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸೇಲಯಂಟ್ ಫೀಚರ್ಸನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ 4-5 ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ನೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:

"(*a*) The yield of the principal crops and their prices shall be the main factors in determining the pitch of assessment;

(*b*) The area of settlement operations should be selected not necessarily on the basis of a small administrative unit like a taluk. It should be a zone comprising of a taluk or taluks of the same district or of more than one district which are homogeneous in respect of physical configuration, climate and rainfall and nature of crops grown predominantly and grouping should be done on the basis of soil characteristics, seasonal conditions, nature of crops grown and prices;

(*c*) The standard rate determined for an acre of 16 annas soil should be one-sixteenth of the value of the average gross yield of principal crops determined in terms of the average prices of these crops prevalent for a period of 3 to 10 years.

(*d*) The period of guarantee should remain at 30 years.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಗಮನಪಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಹಾಕತಕ್ಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿವ್ವಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ ಅನ್ನತಕ್ಕ ವಾತನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರು ಅವರು 'ಎ ಥಾಟ್ ಅನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ' ಅಂತ ಅನ್ನತಕ್ಕ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾ ಅವರು ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

"Since times immemorial a certain proportion of the income from land is always shared by the Government. Why does Government claim this share? Is it because the Government thinks that the whole land belongs to it and claims share as any other landlord would do from his tenant? Or is it because the Government claim a share of the produce, as it claims from industry and profession? It is not easy to offer a straight answer."

ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಈ ರೆಂಟ್, ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಯಾವಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಅನ್ನುವುದು ಬ್ಯಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೈಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

"The earliest type of the land revenue was assessed on the basis of area, but during recent times land revenue is levied on an annual revenue or income from land or on the capital value of land. In our State the levy of land revenue is on the basis of gross income from land. For accurate application of the land revenue on this basis, it is imperative to classify the land according to its fertility and the type of use. The classification of land done in the past has little relation to the condition existing now."

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

"Conversion of one class of land to another is a continuous process and the correction of land records has to be done immediately thereafter to give effect to levy of land revenue rates for that class of land. The reclassification of land is complete in the Mysore and T.-Narsipur Taluks and the work is in progress in the Nanjangud Taluk.

3-30 P.M.

ಹೀಗೆ ರೀಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಟಿ.ನರಸೀಪುರ ಈ ಸ್ಥಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಈ ದಿವನ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿ ವ್ಯವಹಾರಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೂ ಮತ್ತು ಅದೇ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ:

"If a man with Rs. 3,000-00 starts a business other than agriculture, he need not have to pay tax to the Government, but if a man invests the same Rs. 3,000 on lands, he has to pay land revenue and there is no *quid pro quo*. Further there is no equity or equality, and it has no relation to paying capacity of the individuals. A man owning one acre of land has to pay the same rate of assessment as also a man with hundred acres of land. To the former, it would be a burden and to the latter it is not. So both do not feel the burden of assessment equally."

ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಭೂಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾರು ಈ ದಿವನ 5 ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಪಟ್ಟು ಖುಷ್ಕಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವವಿದೆ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಅಪ್ಪಟ ಸಮತಾವಾದಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನುಕಂಪವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಿಲುವೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಾವು ಇದರ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಎಡವಿರಬಹುದು, ಮುಗ್ಗರಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಡಜನ್ಮವೆಲ್ಲಾ ನಾವೀಗ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಶಶ್ವಿಯಾಗದಿದ್ದರ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಲವಾರಿವೆ. ನಾವು ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಗದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಬಡತನಗಳನ್ನೂ ನೀಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವನ ಯಾರು ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ಭೂಕಂದಾಯ ಒಂದು ಹೊರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು 100 ಎಕರೆಗಳ ಗಟ್ಟಲೆ ಯಾರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ದಿವನ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅದಕೆ ತೋಟ ಮತ್ತು ಬಾಳೆ ತೋಟದಂತಹ ಆದಾಯಬರತಕ್ಕ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಮಜಾ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು

ಯಾರು ಕೇವಲ 5 ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಕೆಳಪಟ್ಟು ಖುಷ್ಕಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಯಾರು ಕೇವಲ ಮಳೆ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳೆ ಆಗುತ್ತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ನಂಬಿರುವ ಆ ರೈತನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅವನ ವರ್ಷದ ಜೀವನಕ್ಕೇನು ಗತಿ! ಅವರು ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳಿಗೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ತತ್ವಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೂ ಸಹಾ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—

> "If the land revenue is regarded as a tax *in rem*, that is, levied without regard to personal characteristics of the payer, then it is not at all necessary that the land revenue should toe the canons of taxation. In fact, the land revenue, is a share claimed in the produce as any other landlord would do. It is fixed for a period of thirty years like any other contract of rent payment between the landlord and the tenant. All lands have to pay the land revenue. As such I am wont to call the land revenue as a rent rather than a tax payable to the Government."

ನಾನಾಗಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಜಠಿಲವಾದಂಥ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದಂಥ ಜನರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ತುಲನಾತ್ಮಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೀಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಧ್ಯ ನಭೆಯು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ನಭೆಗೆ ಒಂದು ಮರ್ಯಾದೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವ ಬರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್‌ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ರೈತರಮೇಲೆ ಬಾಕಿ ನಿಂತಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಘಾರ್ಜ್ ಇವೆಲ್ಲಾ 1965 ರಿಂದಲೂ ಹಾಗೇ ನಿಂತು ಬಂದಿವೆ. ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಇದ್ದಕಾರಣ ಇವನ್ನು ಹಾಗೇ ಮುಲ್ತಿ ಇಡಲಾಯಿತು. ಆ ಬಾಕಿ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಡ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಂತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರೂಲ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ರೈತನು ತಾನು ಬೆಳೆದಿರುವ ದವಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೂ ಆತ ಆ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ರಾಜಸ್ವಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಾಕಿ ಕಂದಾಯದ ಮೊಬಲಗನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂತುಗಳಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪಕ್ಷಾತೀತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ರೈತನಮೇಲೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಕಂದಾಯದ ಬಾಬಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ, ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಇದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಒಂದೊಂದು ಪುಡಿಗಾಸನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಶೇಖರಿಸಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ವಿರಾಮತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Mr. Speaker, Sir.....

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ (ಕಲಮಲ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ನಿನ್ನೆ, ಮೊನ್ನೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರ ನಾಲ್ಕನಾಡಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತೆ ಮುಂಜೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಏನೋ ಇವು ಒಂದು ನಣ್ಣ ವಿಲ್ಲು, ಇದು ತಾವಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರ ಆ ಅಧಿಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊರಟಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾದುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಜಲಗಿಯವರು ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಷ್ಟು ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಇದರ ವ್ಯಾಪಕ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು ಇದೆ. ಸುಮಾರು ಕಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಭೂಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲ, ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿದೆ. 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಪ್ರಾಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯ ಗ್ರಾಸ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ (½ಕ್ಕೆ ಬದರಾಗಿ ಸೇಕಡ 4ರಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದಾದಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಕಂದಾಯ ಹೊರೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇವರು ವಿಮರ್ಶೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ, ಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಗಾಳಿಗೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ತೂರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧೋರಣೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ, ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಧೋರಣೆಯೇ ಏನಾ, ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ, ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ, ಭೂಉಪಯೋಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆಯೇ? ತಾ. 3-2-1967ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಇವರು ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ತಾ 3-2-1967 ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ, ಇದು ಹಳೆಯ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ, ಈ ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಇಡೀ ದೇಶದ ರೈತರ ಮುಂದೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಭೂ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ತಾ|| 24-3-1967ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಈ ಅಬಾಲಿಷನ್ ಆಫ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "I am glad to inform this House that the Government has taken a decision to abolish land revenue in its present form." ಅಪೇಲೂ ನೀವು ಆಡಿದಂಥ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವುದು ನಮಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅದು ಸಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದುಸಾರಿ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರ ಕೆಲಸ Inviting suggestions regarding land revenue abolition. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು 1966ರಲ್ಲಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ, ಈ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಿಗರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 1967ರಲ್ಲಿ ನೀವು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಇಂತಹ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ, ನಾವು ಭೂಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಸರ್ಕಾರವೋ ಅಥವಾ ಪಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ನೀವೂ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವೋ ತಾವು ಹೇಳೋಣವಾಗಲಿ. ಸರ್ಕಾರ ಅಂದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲವು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಆಡಿದ ಮಾತು, ಕೊಟ್ಟ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಚನಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಸಮಯ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇತೀ ದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಕೇಳಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ರಾತ್ರೋ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಮಗೆ ಏನು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು? ಶಿಕ್ಷೆ ಅಂದರೆ ಕಾರಾಗೃಹ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲ. ನೀವೇ ಹೇಳಿ, ಯಾವ ತರಹ ಶಿಕ್ಷೆ ಬೇಕೆಂದು. ಅದನ್ನೇ ಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ (ಕಂದಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಈಗ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಬಂತು. ಅಲ್ಲೇ ಶಿಕ್ಷೆ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.— Democracy has both bright and dark aspects and I do not want to go into the large area covered by the dark aspects. I would only say that a good cause, a just cause and a cause by which I and the Revenue Minister swear is going to be defeated today or tomorrow by this brute majority. This is one of the dark aspects of democracy. ಹಿಂದೆ ರೀ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾನೂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನುಕೊಟ್ಟಿರಿ?

Sri D. M. SIDDAIAH.—On the assurance given.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—We have lived enough by the assurances of your friends. Assurances given by a Government which has no value for its assurances and which has ceased to be Government, which has no semblance of Government, which cannot be called Government and which has not got any respect for its own assurances, cannot be accepted by anybody. This is a Government which has no respect for its own words and still you have got the courage to call it Government. ಈ ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ಗೌರವವಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೂ ಕಂದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಭೂಸ್ಯಾಮ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಲಿಯರ್ ಕಟ್ಟಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ನಿಮ್ಮ ಗುರಿ ಇಂಥಾದ್ದು, ನಿಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಇಂಥಾದ್ದು ಎಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ನೀವೇನೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ನೀವು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನಿಮಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೀವು ಇದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ. ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾನೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ದೋಷಪೂರಿತ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಆಗಿವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ? ಹೀಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಚರ್ಮ ಮುಂದವಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂತಹ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರೂ ನಿಮಗೆ ನೋವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Your thoughts are confused. Your

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

thoughts on the land question and land taxation are so clumsy that you have not the patience to apply your mind to the question. 19th September 1968 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ Garden land-rain fed coming under Government source, new dry rates, not coming under Government source; new wet rates. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ 20-11-68 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ Rain fed wet land not coming under Government source, old rate. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್ ಮೇಲೆ ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಯರ್ ಕಟ್ ಆದ ಆರ್ಡರ್ಸ್ಯಾಂಡಿಗ್ಸ್ ಏನಾದರೂ ಇವೆಯೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸವಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್‌ನಿಂದ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಜನ್ಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಸೈನ್ ಹಾಕುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಈ ರೆವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ವಕೀಲರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ 30 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಥೋರಣ್ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಶೋಚನೀಯ: ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ತಾತ್ಸಾರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ್, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ವಿಷಯುಗಳು ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಬಡಪಾಯಿಗಳ ವಿಷಯುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೋಷಿಯಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 3-11-68ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಒಂದು ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್‌ನಲ್ಲಿ Dry lands concerned in writ petition, old rates part payment, all other dry lands, new rates subject to double the old rate ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ತರಹ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೃದಯವಿರತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಕೆಲವರು ಪ್ರಭಾವ ಇದ್ದರೂ ಪ್ರಭಾವ ಇಲ್ಲದಂತವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

6-00 P.M.

ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ತಾವು ವಕೀಲರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಾವು ವಕೀಲರಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೇಳಿದರು. ವಕೀಲತನವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ದುಡ್ಡಿಗೋಸ್ಕರ, ಇನ್ನೊಂದು ತತ್ವಕ್ಕೋಸ್ಕರ.

MR. SPEAKER.—If one represents anybody with or without money, he is an Advocate.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Advocacy for consideration and advocacy for public good! I am doing advocacy for public good. I need not be termed as an Advocate in the legal term.

Now, I come to the point. I have made it very clear through you to the Government to and through the Government to the whole nation that this Government has very clumsy ideas about land tax, land

policies and land utilisation policy. It has led the whole issue into pell mell. It has created a confused state of affairs, amongst the officers, farmers, tax-payers and also all others in this country. Shall I say it is because of negligence or shall I say it is because of irresponsibility? What shall I say? You please suggest to me and I am prepared to accept it.

Now, before I pass on to the basic question, I will just say a few words on the merits of my friend's amendment before the House. What does the amendment say? ನುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

New Section 114A (a) says:

"if at any time after the introduction of a settlement of land revenue under section 122, the State Government, for reasons to be recorded in writing, is of the opinion that in any zone, the settlement of land revenue requires modification, it may, by order, direct the revision of settlement of land revenue....."

This is unjust and therefore, it must be modified. ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರೈತರು ತಮಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯೇ, ತಪ್ಪೇ, ಅದು ಮಾಡಿಫೈ ಆಗಬೇಕೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು? ಪ್ರೈಮಾ ಫೆಸಿ ಕೇಸ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಯಾರು? ನಾವೂ ನೀವೂ ಪಾರ್ಟಿಗಳು. ಹಿಂದೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ರಿಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರುವವರು ನೀವು, ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರುವವರು ನಾವು. ರಿಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಘನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಆಗ ರಿಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ವಿನಹ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಮನನ್ನು ಇಲ್ಲ.

You cannot both be a prosecutor as well as a judge.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member knows much of law.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Thank you for the compliment. I put to you a very straight question: do you think it is fair, when an aggrieved party, against your decision, approaches you for relief? Whether there is a *prima facie* case or not, there should be somebody else who can see through things dispassionately and say, here is a case. Now, according to the amendment, if you say there is no justification, there is an end of the matter. What kind of amendment is this? What kind of justice is this? Therefore, on the very face of it, it requires to be thrown out. It is one-sided.

Mr. SPEAKER.—Member may please finish his speech within ten minutes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Is it fair on your part to choose to be both the prosecutor as well as the judge? When a disputed point is there between you and him, I believe, somebody else should say that the dispute is valid, there is *prima facie* case or not, and then you can appoint such officers as you deem fit to go into the matter. It is a serious lacuna which cannot be accepted in any sense of jurisprudence. Sir, there is a doubt in my mind and it is for the Hon. Minister to clear it. It is said that pending revision of the rates of resettlement of a case

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

which comes for consideration, the Government may collect at rates prevalent before resettlement. Whether it means enhanced rate or original rate, I want to know. If you clarify, there is no need for me to go further. If the Hon Minister for Revenue clears the doubt, I will stop at that.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I think, I can clarify the doubt the hon. Member is entertaining. If the Government orders reclassification or fresh classification, then in that zone, revenue at the old rate would be collected.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Whether it is resettlement rate...

Sri K. PUTTASWAMY.—Not at the standard rate which has been settled by this Assembly in 1965, on the basis of which it has been calculated.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I hope it is not part rate.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, under the Land Revenue Act when Government orders fresh settlement, the recommendation of the Government on the report of the Resettlement Officers, will have to be placed before this House.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Now Sir, I come to the point whether this is a land tax or land rent. For historical reasons as detailed by Mr. Gopala Gowda yesterday, this has come to remain as land rent, so far. Even the Hon. Minister has accepted it as land rent. Now, I tell the Government and the members on the other side through the Hon. Speaker, that a time has come for a little re-thinking in this matter. It might have been alright in good old days when these Chieftains and Rajas and Maharajas wanted monies for their own purposes. But now after the advent of freedom, our concept of land ownership, land utilisation, land policy, etc., has changed. The tiller of the land is the owner to day. You must first decide who is the owner. Government has got only control and power to regulate the utilisation of land. But the land is to belong to the person who tills it. Government has the power to regulate the utilistation of land in such a manner that it is not go detrimental to the interest of the nation and the community as a whole. Subject to that the registered occupant of the land will be the owner of the land as in the land Revenue Code. The Land Revenue Code provides so many sections, and I do not have time to read all of them Sir, take for instance, section 57 where in it is stated that public roads, lands etc., which are not the property of others belong to Government. By implication you have transferred the ownership either by sale, or by grant or by upset price sale to the registered occupant. This makes it clear that he has a right to the land, subject to the regulations and rules and procedures the Government prescribes. The occupant has the right to transfer, to dig wells and to do anything he wants and utilise the land for the benefit of himself and of the

nation. If that position is accepted the question of land rent does not arise. You have no right to call for land rent on a land which belongs to others.

Sri K. PUTTASWAMY.—It is a tax.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—When you say it is a tax, your resettlement will cut at the very root. It is said in the resettlement about 1/25th of the gross produce has to be given to the Government. What does it mean?

Well, Sir now there is a conflict here. The Hon. Revenue Minister has said it is a land rent. The Hon. Minister for Parliamentary Affairs says it is a tax. Sri D. M. Siddaiah, says it is a very very complicated question. Then Sri K. H. Srinivas says it is 'yaksha prashne'. Sir, it is neither 'yaksha prashne' nor a complicated question. We have got to change our conception, our system and our attitude towards this problem. When you say it is a tax, immediately, Land Revenue Code will have to be completely over-hauled and amended to suit the present situation. I call upon the Government to bring a comprehensive amendment to this Bill providing for all consequential changes if the land rent is termed as land tax. This is the first thing.

Secondly, it is very clear that the State has got the overall control over the lands—the rights in and over the lands even the Central Government has kept the powers of taxation on lands within the purview of the State Government. Wherever there is the question of agricultural income-tax, utilisation of land and its policies, they have been kept within the exclusive purview of the State Government. Therefore, the State Government should apply its mind. It is not at all either a 'yaksha prashne' or a complicated matter. The State Government need not plead that somebody else has to solve this problem. The State Government should apply its mind and it has full powers for settling all problems of lands, its utilisation, taxation policies, etc. I am not pleading here on behalf of the people who say it is land rent or on behalf of the people who argue it as a tax. But the Government must be clear in their mind.

Then, Sir, when it is termed as a tax, where is social Justice? Yo call upon a man who wants to have about an acre or two to pay tw rupees or five rupees. You have given an exemption saying that person earning up to Rs. 3,000 in public services need not pay even a single paisa to the State Exchequer. Why this discrimination in this taxation? If it is a tax, straightaway you can enunciate it. Why did you collect surcharge on the tax collected? You have collected s much of surcharge. This issue has complicated the whole matter.

Mr. SPEAKER.—It is time the hon. Member will please finish his speech.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—You can straightaway say 'please sit down'. But please do not treat me like a child. I need no teaching in this respect.

Mr. SPEAKER.—It is not the question of treating any member as a child. But it is the question of time that comes in the way. The hon. Member has already taken 40 minutes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Yesterday, you allowed Sri Gopala gowda to speak for about four hours, and today you are asking me to finish it early. I do not want to be played with like that.

Mr. SPEAKER.—Please finish within 5 minutes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I do not want to enter into an argument. You are the custodian of descipline here. Unnece sarily you are drawing me into a discussion.

Sir, it is not very difficult for you to take a decision that the land belongs to the State primarily and subject to certain regulations to its citizens. You make a clear-cut declaration that the amount of money that you have been collecting is not rent which is used to be from time immemorial but a tax governed by the canons of taxation. Has the Government got the guts to take to socialism? Is the Government prepared to nationalise the entire land in the State? I think they are not prepared to see that the land is nationalised and managed properly. But they want to stick to this method of taxation and the entire officers want to put the farmers into trouble. This land revenue as accepted by you should be abolished and replaced by land tax. This land tax shall be governed by the canons of taxation. When once that is done all other problems get solved automatically.

Sir, what kind of taxation is to be proposed ? You can introduce agricultural income-tax. I may say that the agricultural income-tax is a problem. Many people do not want it. In a socialistic State, income of Rs. 3,000 may be exempted from taxation. Some people who are having only dry lands to some extent must be exempted. If such exemptions are given most of the farmers will get relief. Those who are having lands which are yielding an income of more than Rs. 3,000 may be taxed. But do not allow the officers to harass the poor people while assessing their income. Adequate compensation must be provided for those who are already taxed over and above a limit. You can get people who are capable of paying agricultural income-tax. Usually they are escaping from your grip. Unnecessarily the poor people are being harassed. We must consider the present situation but not the past. Past is past and we should not take into account the previous position of the ryots. Many people come and argue—'make it double the old rate and everybody will be satisfied'. It is not the question of quantum of money, but the question of principle that must be followed. You cannot tax a man who is incapable of paying. Skill is required to formulate a policy which satisfies all. Men who are capable of paying tax may be taxed. Men who are getting an income of Rs. 2 lakhs or 3 lakhs are excepted from the tax and you are taking on poor people who are incapable of paying. This is not socialism. The people will be satisfied if you do not tax them and those who are actually struggling hard for their existence. The people would be quite happy if you

tax the people who are getting an income of lakhs and lakhs of rupees. You take it from me that a revolution will take place if the ryots are dissatisfied. If the peasantry are dissatisfied you will be nowhere and you will be finished. If a revolution takes place, it knows no end. We do not know when it is going to start. Most of the members here are farmers. They know the economic condition of the ryots. I don't mind paying agricultural income tax. I am prepared to pay that.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ.—ರೈತರು ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ದಂಗೆಯೂ ಏಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದನ್ನೇ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಿಮಗೆ ನೂಲು ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನಿಮಗೆ ನೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವ್ವೇವೆ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಮುದುವೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. These are all arguments which have no value in the present context. The promise that was made previously was:

"I am glad to inform the Hon'ble Members that the Government have taken a decision to abolish land revenue in its present form."

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ (ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸ ತಕ್ಕಂಥವರು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಜಾರಿಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಲ್ ಪಾಸು ಮಾಡುವುದ ಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If this is the kind of attitude on the part of the Agriculture Minister, it is unbecoming. Mr. Rachiah for whom I have so much respect for his integrity and sincerity, suffers from forgetfulness.

Mr. SPEAKER.—The member's time is over. He has taken nearly one hour.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Now that the Speaker has drawn my attention, I am closing my speech. I would only appeal to the Hon'ble Minister Sri Koujalgi, who is in charge of this Bill. This is not a comprehensive Bill which he promised. A Comprehensive Bill taking into consideration all the defects and deficiencies, should have been brought. Government today agree that it is a tax and not rent and the entire land revenue code is based on the conception that the land revenue that we are collecting is 1/16, or 1/25 or 1/4—it is a percentage of the gross income which has come in from time immemorial into practice. Knowing fully-well that it is a tax and not rent, why have you brought this clumsy Bill which has absolutely no relevance to what they professed earlier.

Therefore I would request you before it is too late, to withdraw it. In pursuance of what you yourself have committed, please bring in a comprehensive Bill providing for all contingencies and then we will be very glad to discuss and help you in passing the Bill. One thing, I want to make it clear and amply clear to you is, the farmer of today is

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

not the farmer of old. You Ministers are moving in a different atmosphere altoghter and you are not able to feel the pulse of the peasantry. The farmers are today seeing how people with black money are building storey upon storey in cities. They have also started organising not only in Mysore but all over India. In Mysore itself, I tell you they are holding a meeting tomorrow, at 10 O' clock. My Hon'ble friend Sri Devaraj Urs has called for a meeting of all farmers to discuss matters of importance to agriculturists and the economic problems of farmers. Therefore, I am going to give you a hint that danger is ahead. If you sleep over the matter, well, revolutions have already started on the heels of dissatisfaction, on the heels of famine, growing disaffection towards Governments who have not got sympathy towards the poor people, who have not got a sense of justice, sense of equity, and who do not have a socialistic approach to the problems of poor people. Therefore, this is the time when you have got to caution yourselves. If you do not heed this caution then hell upon your head. Therefore, Sir, I would appeal to you to please heed this caution and withdraw the Bill and bring in a comprehensive Bill, so that you can take this opportunity to make history in land revolution in this country, which would be a real step towards socialism in this country. Thank you.

MR. SPEAKER.—I have a duty to the House before I call upon the next Spcaker. I want to inform the House that the time schedule for the completion of this Bill is 3-00 P.M. tomorrow. The consideration stage should be over at 3-00 P.M. The Hon. Minister will take one hour for reply. Then at 4-00 P.M. or earlier if possible, if the Minister takes less than one hour, this motion will be put to vote. Thereafter, till 6 O' clock, the Bill will be taken up clause by clause and then the final stage will be taken up. I suppose the House agrees with this proposal? Is it the pleasure of the House that this proposal be adopted?

HON. MEMBERS.—Yes.

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ನ್ಯಾಯಿ ಭೂಕಂದಾಯ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಂದಿರ ತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಭೂಕಂದಾಯ ಹಾಕುವ ವಿಚಾರ, ಅದರ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರ ವಾದದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಮೇಲೆ ಕೊಡತಕ್ಕದು ಗೇಣಿಯೋ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆಯೋ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ ಅನೇಕಸಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಜಮೀನು ಸರ್ಕಾರದ್ದೇ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳದ್ದೇ ಎಂದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಭೂಮಿ ನೈಸರ್ಗಿಯಾದಾಗ ಇದು ದೇವರಿಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಉತ್ತು, ಬೆಳೆಮಾಡಿ, ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಅದರ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ, ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡ. ಅನಂತರ ಪಾಳೆಗಾರರು, ದೊರೆಗಳು ಭೂಮಿ ತಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಜನರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ನಾವು 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಭೂಮಿಯು ಮಾಲೀಕತ್ವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಯಾರೂ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಮಾಡಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಗೇಣಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಎಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇರೆ ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಗೇಣಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಾಲ್ಟೇರ್ ಎಂಬ ಫಿಲಾಸಫರ್ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದೇವ ಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಎರಡು ಗುಂಪಿನ ಜನರು ಜೋರಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಜಗಳವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಜಗಳವೇನೆಂದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಜನ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಮೊದಲು ಒಳಗೆ ಹಾಕಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿನ ಜನ ಎಡಗಾಲನ್ನು ಮೊದಲು ಹಾಕಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಲಗಾಲನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಎಡಗಾಲನ್ನು ಮೊದಲು ಇಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೇ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ವಾದ ವಿವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಫಿಲಾಸಫರ್ ಹೋಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಏನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಎರಡು ಕಾಲಿನಿಂದಲೂ ನೆಗೆದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಗೇಣಿ ಎಂದಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ತೆರಿಗೆ ಎಂದಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಎಂದಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅವರು ಕೊಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದರೆ ನಂತೋಷ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೋ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿ ಇದನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಇತ್ತು, ಆಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರಬಹುದು, ಹತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರಬಹುದು, ಇದು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. 1964-65ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಗ್ರಾಸ್ ಇನ್‌ಕಂ ಏನಿರುತ್ತದೆ ಅದರ ಆರೂಕಾಲು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಂದಾಯವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಆಮೇಲೆ ನಾವೇ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಅದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಾಕು ಎಂದು ಬದರಾಯಿಸಿದೆವು. ಇದೆಲ್ಲ ತಿಳಿದೂ ಕಂದಾಯವೇ ಬೇಡ, 10 ಎಕರೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಭೂಮಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತರೋಣ ಎಂದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿತಕ್ಕಾಗಿ ತರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ಮಸೂದೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮವೇನು ? ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಆ ಕಾನೂನು ಎಂದಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತೋ ಅಂದಿನಿಂದ ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಹುಣಸೂರು, ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನಗರ, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಜೋನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಕಂದಾಯ ಹಿಂದೆ ಏನಿತ್ತು, ಈಗ ಎಷ್ಟು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತರಿ, ಬಾಗಾಯಿತು ಇವುಗಳನ್ನು ಅನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಇದ್ದಂಥ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಒಂದೇ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ 1 ರೂಪಾಯಿ 88 ಪೈಸೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 42 ಪೈಸೆ ಇತ್ತು. ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲನೇ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ 4 ರೂಪಾಯಿ 92 ಪೈಸೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಜೋನಿನಲ್ಲಿ 3 ರೂಪಾಯಿ 67 ಪೈಸೆ ಆಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ರೀತಿ ಅವರ ವಾದ ದಿಂದ ಕಂಡುಬಂತು. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

> "Standard rate means with reference to any particular class of land in a group the value of 4 per cent of the average yield of crops per acre of land in that class of 100 per cent classification value."

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಇದು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್. ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್, ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಇವೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಗಳು. ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಕಂದಾಯದ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ರೀಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಮುಂಚೆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಒಂದು ಇದೆ. ಸರ್ವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅದರ ಫಲವತ್ತು, ಅದರ ಸ್ವಭಾವ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಗುಣ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ 16 ಆಣೆ ಜಮೀನು, 14 ಆಣೆ ಜಮೀನು 10 ಆಣೆ ಜಮೀನು ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ರೀಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತು, ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಅದ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಶನ್ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ 60-70 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿತ್ತು. ರೀಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ದಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ದಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಎಂದರೆ ಏನು ? ಯಾವ ವರ್ಗದ ಜಮೀನೇ ಇರಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಬರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ, ಅದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಿದೆಯೇ, ರಸ್ತೆ ವಗೈರೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿವೆಯೇ, ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಇಷ್ಟು. ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 88 ಪೈಸೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ 92 ಪೈಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮೊದಲನ ಕಾನೂನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಆಯಿತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕಂದಾಯ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು, ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಎರಡರಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಾರದು, ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಕ್ರಮಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು ದುಬಾರಿ ದರದಲ್ಲಿದೆ, ಹಾಗೆ ವಸೂಲುಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಸರಕಾರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದು ಕಡಮೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬೇಡಿ, ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆ ದಿವಸ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಾಂಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್ ತರುತ್ತೇವೆಂದಲ್ಲ, ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮತ್ತಿತರರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್: ಸರಕಾರ ಇದು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಏಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Tax is guided by canons of ability and canons of earnings.

Sri D. DEVARAJ URS.—Let us leave it to legal luminaries.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Can they do it in a dubious manner ?

Sri D. DEVARAJ URS.—The very nature of this problem is such that it looks as if it is a never-ending proposition, which can be interpreted in any manner you like.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If you do not want to solve it, that time will never come. When will that time come ?

Sri D. DEVARAJ URS.—That time comes when we introduce the Agriculture Income-tax Act. We will see that it is defined as tax. For the rest of the people, we will have no land revenue. There it ends.

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಈಗಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಳೆಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ ? ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು, ಈ ಕಡೆ ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ನರಕಾವನ್ನು ಉರುಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲ, ಇದುವರೆಗೇನು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ರೀತಿ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Let the Government withdraw this and bring a comprehensive legislation. Until then they may collect at the old rates.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಜಮೀನು ಕಂದಾಯ ಈಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಜಾಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ತರೋಣ, ಈ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಈಗಿರುವ ಕಂದಾಯ ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಸೂಲುಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾನೂನಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ, ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ, ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹಾಕೇತೀರಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಕಾನೂನು ಇಷ್ಟೇ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ಈ ಸಭೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಒಪ್ಪಿದೆ, 4—5 ಪಟ್ಟಾದರೂ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕು. ಎಗ್‌ಜಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಬಹಳ ಕಾಲ ವಸೂಲುಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು, ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು 130 ಅಥವ 132 ಗ್ರೂಪ್ ಮಾಡಿದೆ, ಒಂದೊಂದು ಜೋನಿಗೆ 3—4 ಗುಂಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿದರೆ 40 ಗ್ರೂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ದರಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಾರಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕಡಮೆಯಾದವರು ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. 60 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಮಾಡಿರುವುದು, ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿರುವುದು. ಈಗ ಯಾವ ಪಾಣ್ಯೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೋ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರು ಹೇಗೆ ನಿಗದಿಮಾಡಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಸೇಕಡ ಆರರಷ್ಟು ಗ್ರಾಸ್ ಇನ್‌ಕಂನಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ ಆರೂಕಾಲರಂತೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ನಿಗದಿಮಾಡಿದರು. ಸೇಕಡ 4 ರಂತೆ ನಿಗದಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಹೀಗೆ 40 ಜೋನುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ, ಮಳೆಯ ಆಸರೆಯ ಜಮೀನಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇರುವುದೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. 60-70 ಜೋನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಸೇಕಡ ನೂರರಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇವಲ ಸೇಕಡ 30ರಷ್ಟು, 50ರಷ್ಟು ಹೀಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಜೋನುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 200-300ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ 3-4 ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯದು ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಎಂದಿದೆ ; ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಇದೆ ; ಇವೆರಡೂ ಬೇರೆ. ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವಾಗ, ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ನಿಗದಿಮಾಡುವಾಗ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಇತ್ತು. ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಎಂಗಡಿಸುವಾಗ 3-4 ಭಾಗ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಮಾಡಿವ್ವಾರೆ, ಡ್ರೈ ಲ್ಯಾಂಡ್, ವೆಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಲ್ಯಾಂಡ ಎಂದು. ಈ 4 ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಬ್‌ಡಿವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. They are defined as follows :

"(*a*) 'dry land' means—

(i) land classified as dry land under any law repealed by section 202, or any law in force at any time before the commencement of this Act ;

(ii) land in which wet crops cannot be grown except when irrigated by water obtained from any source of water which is the property of the State Government ;

(*b*) 'wet land' means land in which wet crops can be grown by use of rain water or water obtained from any source of water which is not the property of the State Government ; "

5-00 P. M.

ಎರಡನೆಯದು ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ಕನಾರ್‌ನಿಂದ ನೀರಾವರಿಯಾಗತಕ್ಕ ತರೀ ಜಮೀನು ಅಂತ ಏನಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವೆಟ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಎರಡೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಡಿಫರೆನ್‌ಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡಿ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

" Wet land is land where crops can be grown by rain water or water obtained from any source which is not the property of the State Government. "

ಇಲ್ಲೇ ಬಂದಿರುವುದು ತೊಂದರೆ. ಏನೆಂದರೆ ಡ್ರೈ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು. ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆಫನಿಷನ್ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಮಳೆಯು ಆನರೆಯಿಂದ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವ ಇದೆ, ತಾವು ಬೆಳಗಾಂ ರೀಜನ್‌ನಿಂದ ಬಂದವರು ಬೆಳಗಾಂ ರೀಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಲೆನಾಡು, 50—60 ಇಂಚಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಗದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಆಶ್ರಯವಿಂದ ಬಿತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂತ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂದರು, ಡ್ರೈ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂದರು ಅದೇ ರೀತಿ ವೆಟ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂದರು. ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂತ ಮಳೆಯ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಆದರೂ ಅದು ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂತ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡುವಾಗ—ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ 1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇರಬಹುದು, ಮಳೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಆಗ ಫ್ಲಡ್ ಹ್ಯಾವಕ್ ಆಯಿತು. ಆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಬಿತ್ತ ಬೆಳೆದ ಜಮೀನನ್ನೂ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂತ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 10 ರೂಪಾಯಿ, 15 ರೂಪಾಯಿ, 8 ರೂಪಾಯಿ 11 ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರು ಆಗಿದೆ, ಇದು ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಹೀಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಏರುಪೇರನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆಯೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು. 3-4 ಪಟ್ಟು ಕಂದಾಯ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ರೀ ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಂತ ಒಂದು

ತೆಂಗಿನ ಮರ, ಒಂದು ಅಡಿಕೆ ಮರ ಇರುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿವ್ವಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆರ್ಲಾ ಸರಿಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನು ಇದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ಸಾರಿ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ್ ಆಗಿಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಪುನಃ ರೀಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

†Sri V. N. PATIL. (Humnabad).—Sir, the most honest people of our State thought that the Land Revenue (Amendment) Bill which has come after great expectations was going to redress all the wrongs and injustices done to them by the wrong drafting of the Bill or by the wrong Survey Settlement. After reading this Bill, it is clear that all those hopes have gone in vain. Not only that, in addition to the injustices already done to the peasantry and the agriculturist class in Mysore State, the Government has thought it fit to perpetuate the injustices done to them. I must say with all sense of responsibility that this Land Revenue (Amendment) Bill has created a problem which cannot be tackled unless another 30 years pass by and one more revision takes place. By that time I do not think the present Revenue Minister or the present members sitting here will survive; a few may be fortunate to survive and witness what will be going on after another 30 years. What is the advantage the Government are giving to the people. Whosoever has suffered can approach the Superintendent of Land Records. Can we expect all the 20 lakhs of people to go to the Superintendent of Land Records, file petitions and engage Advocates for the injustices done by the Survey Settlement Department? They have to file an appeal to the appellate authority and the appellate authority will give the final decision. There is no appeal provided against the appellate authority. It is considered purely as an administrative authority and not as a judicial authority. They have suggested that the Divisional Commissioner must be in charge of the appeals in such a burning issue of the people, and not the Revenue Appellate Tribunal which quasi-judicial jurisdiction. Here, the Government is committing a blunder; please do not do it. Law does not permit it. One may be a good administrator but may not have a judicial mind to interpret law according to legal canons. I have the highest regard for the Hon'ble Minister for Revenue for his integrity, simplicity and for his hailing from a rural area. No other person is so hit hard as the agriculturists and by these measures the Government is silently breaking the backbone of agriculturists. If they keep quiet, the injustices will perpetuated. What did he say? He said that he would introduce a land legislation in a comprehensive manner and we all hoped that all the past evils would be wiped out. But what is it that he has done now? Did we expect such a land legislation wherein every aggrieved agriculturist has to go from one court to another court and waste 10 years in the process? Should they be made to invoke the extraordinary jurisdiction of the High Court to show that the Revenue Appellate Tribunal has not applied its mind properly? Such a cumbersome

(SRI V. N. PATIL)

remedy the Government has suggested for the wrongs done since the last five years and we feel sometimes very much hurt and depressed by the way this democracy functions. At this rate people will lose faith in democracy. When injustices after injustices are perpetrated on them and when they put forward demands and grievances, the Government comes forward with such an amending Bill. Is this way in which we are seeking in all earnestness to remedy the past mistakes Incidentally the Hon'ble Revenue Minister was pleased to circulate a Revenue Secretariat noting which in itself shows how unscientific it is. On the floor of the House I have tried my level best to try to bring to the notice of the Revenue Minister and to the authorities concerned that in Hyderabad Karnatak the land revenue and land tenure system was different. There were Jagirdars, Payagars and Nawabs. In one district the entire land revenue was for the luxury of one Nizam. This system was there. In the Khalsa area the land revenue was Re. 1 per acre; in the Pega area it was Rs. 4 and in the Jagir area it was Rs. 6 and in the Sarfas area it was Rs. 8 because it was meant for the private enjoyment of the Nizam. After the integration and formation of new Mysore State, five different land revenue systems prevailng in the former Hyderabad State have merged. Have this Congress Government done anything to remove the disparities between the land revenue rates in Khasa, Pege, Jagir and Sarf areas? Was it not the duty of the Welfare State to look into the anomalies existing between the land revenue rates in Chincholi Taluka, Humnabad Taluka, Bhalki Taluka and other talukas of Bidar District? These anomalies still continue. Not only that, but the Government have given the seal of authority to the injustice which has been perpetuated. I would bring to the notice of the Revenue Minister the discrimination between Bidar District and Gulbarga District. The figures are given in your Notification. Take for instance the garden lands in Gulbarga District and the garden lands in Bidar District. The land revenue which was Rs. 2.79 for garden land in Bidar District prior to the revision settlement has now gone up to Rs. 8.93 after the revision settlement. Is there any difference between garden land in Bidar District and garden land in Gulbarga District and yet in Gulbarga District it is only Rs. 2.97. Is this not a case of favouritism and discrimination under this Congress regime? The land revenue which was already high in Bidar District as compared to Gulbarga District which was much less, has been further raised. No scientific method has been employed in raising the land revenue. Black cotton soil in Gulbarga District is the same as black cotton soil in Bidar District and yet you have allowed this great anomaly in the land revenue rates to continue. In all fairness, A category garden land in Gulbarga district should have been charged at Rs. 8.97 as in Bidar District. In the case of IV grade category of garden land in Bidar District the rate is Rs. 8.92 whereas for the IV grade garden land in Gulbarga district it is

only Rs. 1.20. Is this not great injustice that you have done to the people of Bidar ? What were your Revenue Department officials doing? Did they not have any scientific method to fix the land revenue? What they have done is only this. Sitting in the office of the patwari they simply raised the land revenue sometimes two times and sometimes three times in the case of the poor people Bidar District whereas in the case of the vested interests they did not propose any increase because they were in a position to bribe them whereas these unfortunate poor people could not give any bribe and could not go to the temple of justice. So these poor people were the worst sufferers.

Coming to revision settlement rates for dry lands, they have made a wonderful jugglery of figures and taken we legislators by surprise and they have fooled us. The acreage under Khuski is 2,36,53,478 acres. The land revenue prior to revision settlement was Rs. 2,37,46,922. The Revenue Minister was pleased to say that a hue and cry was made for nothing and in fact there has been a reduction of 22 per cent in the land revenue after the revision settlement. This is some black magic. I may point out to him that instead of 22 per cent decrease, in fact there has been 27 per cent increase after the revision settlement. The figures given here are after the increase, namely, Rs. 3,18,70,397. This figure is Rs. 1 crore more than the previous figure and yet he is trying to console the members of this House. It is only after the inclusion of 75 per cent surcharge on the land revenue. 75 per cent surcharge has been levied. This surcharge has been arbitrarily levied and the Government is trying to justifiy the inclusion of the surcharge. I shall give the figures from the circulars issued by the Government under items 6 and 7. Bidar comes under item No. 6. For Bidar District Rs. 15,89,133 was the land revenue prior to revision settlement. After revision settlement the figure went up to Rs. 27,80,983. It is a simple calculation of figures to find out whether Rs. 15 lakhs is less than Rs. 27 lakhs. I want to put this question in all humility at my command, is Rs. 27 lakhs not more than 100 per cent more of Rs. 15 lakhs? Then take the figures for Gulbarga District. The figure prior to revision settlement was Rs. 31,06.599. After revision settlement it has gone to only Rs. 44,63,714. Why there is 150 per cent increase in Bidar District and why there is only 50 per cent increase for Gulbarga District, I cannot understand. In Gulbarga, the land revenue was already less, whereas in Bidar district there was enhaced land revenue. In the name of justice, we have to wipe out the feudal outlook. In spite of the same classification of land in both the districts, the Government has not taken any steps to do justice. On the other hand, 2½ to 3 times more land revenue is collected in Bidar district. In Bhalki, Humnabad, Aurad, Basavakalyan and Bidar taluks, a person who was paying Rs. 5, today is paying Rs. 15. At some places it has gone up by 400 per cent. Incidentally, a few followers, who were paying Rs. 200 are now paying only Rs. 150. In some cases, concession has been shown. How was it done, I do not know. I think, by bribing the land revenue officials, they got their land revenue reduced.

Mr. SPEAKER.—Please conclude in two minutes. There are number of hon. Members desirous of participating in the debate.

Sri V. N. PATIL.—Other hon. Members took, 3 hours, 2 hours, and so on, and at that time there was no time limit. If you stick to two minutes, it is not possible for me to say anything and I keep quiet, and I thank you for your kindness.

Mr. SPEAKER.—I call upon hon. Member Sri Sangana Gowda to speak.

5-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ (ಲಿಂಗ್‌ಸುಗೂರ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರೀ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು, ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಾನಾ ಮೂಲಕ ಆ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು, ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಈಗ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮನೆಯ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಧಾಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲ, ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾನೂನು ಅಲ್ಲ; ಇದನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಬದರಾಪಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸದ್ಯರು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಏನು ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೀ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ; ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ರೇಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ರ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿ 29 ಜೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತರಹ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಕೆಲವು ಭೂಮಿಯನ್ನು 3 ತರಹ, ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಭೂಮಿಯನ್ನು 2 ತರಹವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಆಯಾಯ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೀ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಜಮೀನನ್ನು ಡ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡ್; ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್; ಗಾರ್ಡನ್ ರ್ಯಾಂಡ್, ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಲಿಂಗಸೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 6 ರೂಪಾಯಿ 54 ಪೈಸಾ ಇದೆ. ಗಾರ್ಡನ್ ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ 6–54 ಇದೆ. ಜಮೀನನ್ನು 3 ತರಹ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ 6 ರೂಪಾಯಿ 54 ಪೈಸಾ ಮಾತ್ರ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಪ್ಪಾಳ್‌ನಲ್ಲಿ ವೆಟ್‌ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿ 65 ಪೈಸಾ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗಾರ್ಡನ್ ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ 3-45 ಪೈಸಾವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 2, 3 ಮತ್ತು 4 ನೇ ದರ್ಜೆಯ ಜಮೀನಿಗೆ 15–65 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಒಂದು

ಎಕರೆಗೆ 7 ರೂಪಾಯಿ 50 ಪೈಸಾವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ 1 ರೂಪಾಯಿ 35 ಪೈಸಾವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ 7 ರೂಪಾಯಿ 52 ಪೈಸಾವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆ ದರ್ಜೆಯ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ 96 ಪೈಸಾವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ 12-52 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ 13 ರೂಪಾಯಿ 70 ಪೈಸಾವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂಗಡಿಸಿ ಸರ್ವೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು ಜಮೀನಿನ ಗುಣ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಂದಾಯದ ದರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಷ್ಟಗಿ, ಯಾದಬಗಿರಿ, ಕೊಪ್ಪಾಳ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯದ ಮೊದಲಿನ ದರದ 3 ಪಟ್ಟು, 4 ಪಟ್ಟು 4½ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ವೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕಂದಾಯದ ಭಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಲಿಂಗಸುಗೂರು ಮತ್ತು ಕುಷ್ಟಗಿ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ಸ್ ಬೆಳೆಯುವ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ಲಾಸಿಫೈ ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯದ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು; ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಈವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಂದಂತಹ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಲೇಬೇಕು. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರದ ತತ್ವವೂ ಅಥವಾ ಹುರುಳೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಅನುಭವಿಗಳು ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆಂಟ್ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಇದು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತ. ನಾನು ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆರ್ಗ್ಯುಮೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಈಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ನಡವರು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಬೇಕೇ ವಿನಹ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನ್ಯಾಯ ಈಗ ಇದ್ದಂತಹ ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಅವರೋಕಿಸಿದರೆ, ಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಒಂದು ಧೋರಣೆ ತಳೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ 13-9-68ರಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ರೈನ್‌ಫೆಡ್ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಳೆಯ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ನರ್ಕಾರ್ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೆಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

"There is a proposal under the Consideration of the Government.....in respect of Garden lands and wet lands in certain zones....."

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಂಗನಗೌಡ)

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಅಥವಾ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ದಲ್ಲಿದೆ. ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಂದಾಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರೈತನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಬಾವಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗಾರ್ಡನ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲೆ ಕರ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರೀಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕರ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸರ್ಕುಲರ್ ಕೂಡ ಹೊರಡಿಸಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕರ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ರೀತಿಯ ಕರವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಕರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಜಾಪುರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಫ್ ಎ-ಖಾಸ್ ಮತ್ತು ಫಾಯಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಇದ್ದವು. ಜಾಗೀರ್ದಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರು. ಜಮೀನು ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಆದ ಮೇಲೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಿಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಹೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಆಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಈ ಕರ ಭಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಶಾಂಡವಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೌಜಲ್ಗಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ರೈತ ಮತದಿಂದ ಬಂದವರು, ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಘವಾದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಂದಾಯ ಹೇಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಅದು ತೆರಿಗೆಯೋ ಅಥವಾ ಗೇಣಿಯೋ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಂಡವಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ಇವೆ. ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂತವು ಎಲ್ಲವೂ 1944ರ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಳೆಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ.

(ಉಪಸಭಾಪತಿಯವರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ತಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೋಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೆ. ನಾನು ಏನಯುದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೋಡಿನ 133ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

> "The Annual rate for the supply of water is stated in Section 133 of the Land Revenue Manual to be a portion of the land assessment."

ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪ ಗೌಡ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಕೂಡ ನೀರು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಸಾಧುವೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಒಮ್ಮತ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂಗೆ ಸೇರಿಸಿರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನೀರಿನ ಕಂದಾಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರಿವಿಜನ್

ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ವಿಭಾಗಿಸಿ, ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯ, ಮತ್ತು ನೀರು ಕಂದಾಯವೆಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಹೊರೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಮೊದಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಒಂದು ಎಕರೆ 36 ಗುಂಟೆಗೆ ಕೇವಲ 9 ರೂಪಾಯಿ 37 ಪೈಸೆ. ಈಗ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ 26 ರೂಪಾಯಿ 56 ಪೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ನನಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದು. 52ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲನೆಯ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ, 14 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಿಾರದಂತೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರೂ ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರ ರೈತನ ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೈತನಿಂದ ಕಂದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅತನಿಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 45 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಮತ್ತು ಅಚ್ಯುತರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಗೆಜಿಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

> "Revenue were first reduced to a regular form regulated by ordinances and a system of accounts and managements was introduced, calculated to improve the revenue of the empire gradually *without causing undue hardship or distress to the subjects.*"

ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅವರು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದಾಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿತ ಕಂದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಮೊದಲು ಕಂದಾಯದ ಬಾಬತ್ತು 5,20,349 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈಗ 5,30,031 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೇ ಸೆಸ್‌ಗಳು ಸೇರಿ 9,27,544 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು 1962ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಗೆಂಡಾಂತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಸರ್‌ಚಾರ್ಜನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲದಾಗ ಈ ಸರ್ ಭಾರ್ಜನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರ ವಿರೋಧವಿದೆ. ಡ್ಯಾಂಡ್ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹಾಕಬಹುದೇ ಹೊರತು ಸರ್ವಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು 33 ಲಕ್ಷದ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೋಷಿಯರ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ತತ್ವದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನೀರಿನ ತೆರಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನೂ ಸಹ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಏಜಾನೆ ಭರ್ತಿಯಾಗಬೇಂಬ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀರಿನತೆರಿಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿ 33 ಲಕ್ಷದ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ಈಗ ತಂದಿರುವ ಹೊಸ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ತನಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಕ್ಷಪಾತದ ಆರೋಪಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ತೆರಿಗೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈಗ ಇರುವ ಎರಡು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ 44 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾದರೂ ಕೂಡ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜಮೀನು ಇರುವವರು 10,368 ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ, 5 ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜಮೀನು ಇರುವವರು 37,809 ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. 10 ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರು

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

18,416 ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಹಿಡುವಳಿದಾರರು 85,330 ಇದ್ದಾರೆ 48177 ಜನ 5 ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಿಡುವಳಿ ಇರುವ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಡರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂಸೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಯೋವೃದ್ಧರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕಂಪ ಇರಬೇಕು. ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಅದರ ಒಂದು ಅಂಶವೂ ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಸಹ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. Incidence of tax rests on the farmer. ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

> "Even an exorbitant tax on agricultural land is likely to rest on the farmer. In contemporary low income countries the land tax is rarely an important source of revenue. Indirect taxes flood agriculture."

ಸೇಲಿನ್‌ಮನ್ನರು ಈ ರೀತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

> "Under actual conditions the tax on agricultural land is but rarely shifted to the consumer."

ರೈತರು ಬರೀ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೆರಿಗೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿವೆ. ಎಕರೆಗೆ ನುಮಾರು 45 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ದಿವಸ ರೈತರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಪನಿಯವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಇನ್‌ಕಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇತರ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಡ್ಯೂಟಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊನೆಯ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರ ಬೆನ್ನು ಬಗ್ಗಿಹೋಗಿದೆ. ಇಂತವರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

"Law of diminishing returns" ಎಂಬ ತತ್ವ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಈ ತತ್ವ ಜಮೀನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ ಜಮೀನಿನ ವರಮಾನ ಒಂದು ಮಿತಿ ಮೀರಿದ ಮೇಲೆ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ "ಮಿತಿ" ಆದನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ನಿಷ್ಫಲ. ಆ "ಮಿತಿ" ಮೀರಿದ ಮೇಲೆ ನಣ್ಣ ತೆರಿಗೆಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಹೋರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ Optimin income ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಿ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದರೂ ಕೂಡ ಬೆಳೆದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳವರಮಾನ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿಯದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ಈಗ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಕಂದಾಯ ದಭಾರಿ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಈ ಮೂಲಕ ರೈತರನ್ನು ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿ ನಿರ್ನಾಮಮಾಡುವ ಪಿಶಾಚಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವೆಸೆಟ್‌ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಳತೆ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. 1932ನೇ ಫಸಲಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಜಮೀನು 4 ಎಕರೆ ಮೂರು ಗುಂಟೆ ಎಂದು ಇತ್ತು. ರಕ್ಕೆಗಾಗಿ ಈ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು 9 ಗುಂಟೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು, ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿತ ರೆಕ್ಕೆದ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲೂ ಹಳೆಯ ರೆಕ್ಕೆದಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಮೂರು ಗುಂಟೆಗೇ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೋ. ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೂ ಆಗಿವೆ. ಬಹು ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳುವ ಬಾಯಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಮಾಡಿರುವುದೇ ಸರಿ ಎನ್ನುವ ಕಾಲ ಇದು.

1932 ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾಲ್ಕು ಗುಂಟೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಏನು ಇತ್ತೋ ಅದೇ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದ ಜಮೀನಿಗೆ ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದು

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಕಂದಾಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟು, ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಸೆಸ್ ಮಾಡಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವಾಗ ಬಾಗಯತಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದೂವರಾಣಿಯಿಂದ 2—12—0 ವರೆಗೆ ಇದ್ದಕಂದಾಯವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತರಿಭೂಮಿಗೆ 3—8—0 ಯಿಂದ 14—4—0 ವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಕಂದಾಯವನ್ನು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ 60 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಗಯತಿಗೆ 7ರೂಪಾಯಿಂದ 20ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು 23ರ ವರಗೆ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆ ಸಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕೂಡ ಸರಿಯಾವ ರೀತಿಯುಲ್ಲಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

6-00 P.M.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ (ಭಾಲ್ಕಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1956ನೇ ನವಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕವಾಯಿತು, ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎನು ಒಂದು ಕಾನೂನಿತ್ತು ಅದರಂತೆ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟು ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಆಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಆಸೆ ಇತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ 1956 ರಿಂದ 1964ರ ವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ರಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ 1964ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಟೇಟುಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಜನ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೀಲೂ ಹೋಗಿ ಇಂತಹ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಲಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇರೆ ಸರಕಾರದವರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 1964 ರಲ್ಲಿ ಡ್ರೈ ಲ್ಯಾಂಡು, ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡು, ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡು ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಜೋನು ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧವಾದಭೂಮಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಕಾಟನ್ ಸಾಯಿರ್‌ರಾ ಕಿಸಾಯಿರ್ ಒಂದು ತರಹದ ಚೌಳು ಭೂಮಿ ಈರೀತಿ ನಾರ್ಕೆ ೨ದು ತರಹದ ಭೂಮಿಗಳ ಇವೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಡಿ. ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಜೋನುಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬಂದಿರುವ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇತ್ತೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ಕಂದಾಯ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತೆ. ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆಗೆ 8 ಆಣೆ ಕೊಡುವ ಭೂಮಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಭೂಮಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಕ್ಲಾಸಿಫೈ ಮಾಡುವಾಗ 1964ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೋನು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಜೋನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಎಂಟಾಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಗೆ ಆರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಆಯಿತು- ಎಲ್ಲ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡವಾಗ ರಾಕೇ ಸಾಯಿರ್ ಇರುವ ಭೂಮಿ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟುಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಕೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಲೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾಗದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೋ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಹುದು. ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೀರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ಗಳಿದ್ದವು, ಮತ್ತು ಪಾಯಿಗಾ ಲ್ಯಾಂಡು ಗಳಿದ್ದವು, ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವಿಧವಾದ ಭೂಮಿಗಳಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಇವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಚ್ಯೆಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ನನ್ನ ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ವಾಟೀಲ್‌ರವರು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಜಹಗೀರು ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್, ಪಾಯಿಗಾ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ)

ರ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ಗಳು ಸರಪ್ ಎಖಾನ್ ರ್ಯಾಂಡುಗಳು ಹಾಗೂ ಖಾಲಸಾ ರ್ಯಾಂಡುಗಳು ಇತ್ತು. ಇವಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ರ್ಯಾಂಡು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇತ್ತು. ಜಹಗೀರು ಭೂಮಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದ್ದೂ ವತನುದಾರರುಗಳು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಸುಮಾರು 6—8 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ; ಇದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರ ಒಂದು ಮೊರ್ಚಾ ಬಂದು ಆಗ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ ಜಾಗೀರ್ ಅಬಾಲಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು 1951—52 ರಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿದರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಯೇ ಮುಳೆ ಬೆಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಹಾಕಿರುವ ಕಂದಾಯ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. 8—10 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವುದನ್ನು ಶೇಕಡಾ 25 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದೆವು ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಉಳಿಕೆಯನ್ನು ರಿಮಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಭಾಗಗಳು 1956 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇರೆ 10-12 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ರೈತರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರೈಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿ ಸಸ್‌ಪೆಂಡು ಮಾಡುವ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿಲ್ಲ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ರಿಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ರಿಮಿಷನ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದರು ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಜೋನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೋನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ 15 ಲಕ್ಷ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು 25 ಲಕ್ಷ ಬರುವಂತೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಂದರೆ 1964 ರ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಡಬ್ಬರ್ ಆಯಿತು. ಇದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನ್ಯಾಯ ನಮ್ಮ ಬದರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನತೆಗೆ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡನ್ ರ್ಯಾಂಡು ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಹಿಂದೆ 8 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದ್ದದ್ದು ಇಂದು 92 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನಾಂ ಅಬಾಲಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬೇರೆ ಆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ಯಾಟರನ್ ಮಾಡಲು ಆಯಿತೇ ಎಂದರೆ ಆ ರೀತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನಾಂಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ದೇಶಪಾಂಡೆಗಳು ಹಾಗೂ ದೇಶಮುಖರುಗಳು ಶೇಕಡ 20, 40, ಮತ್ತು 60 ರಷ್ಟು ಪ್ರಾಡ್ಯೂಸ್‌ನ್ನು ಚೆನೆಂಟುಗಳಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ಮನೆಂಟು ಚೆನೆಂಟೇ, ಪೊಚೆಕ್ಟ್‌ಡ್ ಚೆನೆಂಟೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ಸರಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗೀರ್‌ದಾರರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲಾ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೇ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಾರ್ತ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಜಾಗೀರ್‌ದಾರರ ಒಂದು ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೋರಾಟ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಡೆದಿದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗೊತ್ತು ಕಂದಾಯ 4 ಪಟ್ಟು 6 ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮೊದಲು ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ 8 ಆಣೆ ಇದ್ದುದು, ಈಗೊತ್ತು 5-6 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಇದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಂಡಿವಿಜ್ಯುಯರ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಏನೂ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಬ್ಲಾಕ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಿಂದ 10 ಸಾವಿರ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಒಂದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಈಗ ಇರುವ ಸ್ಟಾಫ್ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಸ್ಟಾಫ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ಜನಗಳೇ ಕೊಟ್ಟು ಲುಕ್ಸಾನೂ ಕೂಡ ಜನಗಳೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಸಮಯವೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಯವೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ

ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಇವೆರ್ಲಾ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಜನಗಳ ಒತ್ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನು ಇದೆ ಅದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ 5 ಪಟ್ಟು 6 ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಏನು ಬಿದ್ದಿವೆ ಆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್‌ನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬದರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಂಥ ಟೇಬರ್ ಇದ್ದರೆ ರೈತರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಭಾಷಣ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ನಮ್ಮ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಳೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ನೀವು ಬೆಳೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಏನು ರೆಪ್ರೆಜೆಂಟೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೇ ಕರ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ಲಾಸ್ ಆಫ್ ರ್ಯಾಂಡ್, ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೂಮಿ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೋ, ಎಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೋ, ಎಲ್ಲಿ ಕೆನಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೋ ಅವರ ಮೇರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕ್ಯಾಟಗಿರಿ ಆಫ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇರೆ ನೀವು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನೆರ್ಲಾ ತರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರು ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಬಿಲ್ ಇವೊತ್ತು ಕಾಂಪ್ರೆಹೆನ್ಸಿವ್ ಆಗಿ ಉಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ತರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ಎಂದರೆ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ರೀಸ್ಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಜೋನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಫ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ರ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದಂಥ ದರ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರ್ಲಾ ರೈತರಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಅವಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈವೊತ್ತು ಈ ಗ್ರೂಪ್‌ನ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದ ಕಲಂ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಮಾಧಾನಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರಿಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು 30 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ರಿಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ರಿವಿಷನ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದ ನಂತರ ಮುಂದಿನ 30 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣ, ಹವೆ ಗುಣ, ಮಳೆ, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ, ಕೂಲಿ, ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೆರೆ ಇವನ್ನೆರ್ಲಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಟೇಲ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ನೀಡಬೇಕು. ಕೃಷಿಗೂ ಕೂಡ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ನೀಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ 30 ವರ್ಷದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಸಾಗುವಳಿ ಖರ್ಚು ಇದನ್ನೆರ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೂರು, ಉಡುಪಿ ರೀಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಅವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವ ಮೊದಲು, ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನೋಡಿ

(ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ)

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ರೀಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರೀಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸಹ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರು ತೀರ್ಪೆ ಹಾಕುವಾಗ ಬೆಳೆ ಏನು, ಮಣ್ಣಿನ ಸಾರವೇನು ಎಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಹಿಂದಿನ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸರಾಸರಿ ಬೆಲೆ, ಮಂಗಳೂರು ಪೇಟೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ರೈತರು ಮತ್ತು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ಆಕ್ಷೇಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅವರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ, ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುದರಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಗಾಯತು ಜಮೀನು ಮೂರನೇ ವರ್ಗದ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್. ಇದು 1904ನೇ ಇಸವಿಯ ಮದ್ರಾಸ್ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು 1934ನೇ ಇಸವಿಯ ರೀ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಪುತ್ತೂರು ಎಂದು ಎರಡು ಜೋನ್ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ 18-92 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಗಾಯತು ಜಮೀನಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಪುತ್ತೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ 12—31 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಡ್ರೈ ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ವೆಟ್‌ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಾಗಾಯತು ಜಮೀನಿನ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಇದ್ದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಈ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಒಳಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಬಾಗಯತು ಜಮೀನುಗಳೂ ಈ ಡೆಫಿನಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ ; ಮತ್ತು, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಹೊತ್ತು ಬಾಗಯತು ಜಮೀನಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಬಾಗಯತು ಜಮಿನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ದರ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಿಂದ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ. ಅದನ್ನು ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಎಂದು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ದರವನ್ನು ಈಗ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಗಾಯತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಫಲ ಬಿಡುವಂಥ ಎರಡು ಮೂರು ಮರ ಏದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ರೇಟ್ ನೊಡಿದರೆ ಆ ಬಾಗಯತು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ವಿಷಯ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವಾಗ ಮಣ್ಣಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗುವಂಥ ಬೆಳೆ, ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸವಲತ್ತು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಡುಪಿ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಾದ ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಕುಂದಾಪುರ ಇವು ಬರುತ್ತವೆ. ಪುತ್ತೂರು ಜೋನ್ ಘಾಟ್ ಮತ್ತು ಸಬ್ ಘಾಟ್ ಪ್ರದೇಶ. ಉಡುಪಿ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ 9—44 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಪುತ್ತೂರು ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ 9—47 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಪುತ್ತೂರಿಗಿಂತ ಉಡುಪಿ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣ, ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಉಡುಪಿ ಜೋನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ತರಹ ಇದೆ. ಒಂದು ಬೆಳೆ ಬರುವಂಥದು, ಎರಡು ಬೆಳೆ ಬರುವಂಥದು ಮತ್ತು ಮೂರು ಬೆಳೆ ಬರುವಂಥದು. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುವಂಥ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ. ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ಗೆ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ 9—44 ರೂಪಾಯಿ, ಎರಡನೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ 8—62 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೂರನೆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ 7—48 ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಒಂದು ಬೆಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರು ಬೆಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಒಂದು ಬೆಳೆಯಾಗುವ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವವರಿಗೆ ನಮಗಿಂತ ಎರಡು ಪಾಲು, ಮೂರು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವವರಿಗೆ ಮೂರು ಪಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತೀರ್ವೆ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಹಿಂದೆ ಆದಂಥ ಎರಡು ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವಾಟರ್ ಸೇರಿಸಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಈಗ ವಾಟರ್ ಸೆಸ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. 1934ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸೆಕಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್, ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಜಮೀನಿಗೆ ವಾಟರ್ ಸೆಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಹಾಕಿರುವ ದರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುವುದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೀ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಿವಿಷನ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಮಾಡುವ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಈ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಜೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಿವಿಷನ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಮ್ಮೊ ಮೋಚ್ಚೋ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ? ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟು.

ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಕಂಡಲ್ಲಿ ರಿವಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ವೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬರಬೇಕು, ಬಾಗಾಯತು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರೇಟ್ ಹಾಕಬೇಕು, ಎಂದು ಯಾವ ಕಡೆಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಇಚ್ಛೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವುದನ್ನು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ಸೆಕಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತಳಹದಿ ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೇಟ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತಳಹದಿ ಹಾಕದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಅವರು ಅವರ ಖುಷಿ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದುದು ಸರಿಯಾದ ಆಲೋಚನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು ಮುಂದಿನ 30 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಇರುವ ವಿಷಯ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಅವಸರ ಮಾಡಿ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕ್ರಯ ಅಥವಾ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕ್ರಯ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮುಂದಿನ 30 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನೆರೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ 1964ರಲ್ಲಿ ರೀ-ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದಾಗ ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. 1964ರಲ್ಲಿ 25 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಈಗ 9 ಲ ಆಗಬಹುದು. ಒಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಜನರಿಂದ ದೂರು ಬಂದಾಗ ಈ ರೀತಿ ರಿವಿಷನ್ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಸರಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು, ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಸೇಕಡ 80 ಮಂದಿ ರೈತರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ, ಅವಿಶ್ವಾಸ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಯಾವ ರೀತಿ ರಿವಿಷನ್ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನೋಡಿ ಸರಿಯಾದ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿ ನಂತರ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾದ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಗಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

6-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಥೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಭೂಕಂದಾಯದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳಾದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರು. 1964-65ರಲ್ಲಿ ರೀ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬಂತು, ಎಷ್ಟು ರೈತರು ಅಹವಾಲು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂಬುದು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟೋಬಾರಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿರಬಹುದು. ಅಂದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಇದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ರೈತರೇ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವತ್ತೇ ಆಗಲಿ, ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ 30 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಪುನಃ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಈ ದಿವಸ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಎಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ರೈತರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಂದಾಯ ಇರಬೇಕೆ, ಬೇಡವೆ, ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹಿಂದೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಶೇಕಡ 99 ಜನರು ರೈತರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಖಂಡಿತ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಜಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲಾತಿಯೇನು ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಿರುವಾಗ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ರೈತರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ 85 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರೇನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ.

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ರೈತರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು, ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟರು, ಕಂದಾಯ ವಸೂಲುಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಈಗ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸಿಗೆ ತಿರುಗಬೇಕು, ಡಿ.ಸಿ. ಅಡ್‌ಜರ್ನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಿರುಗಬೇಕು, ಈ ಗೋಳಿದೆ, ಇದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವವರೆಗೆ ಕಂದಾಯ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಮೇಲೆ ಹೊರೆಯಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕಿರುಕುಳವಾಗುವುದು ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆ ಪಟ್ಟರು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅಪೀಲು ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ನಷ್ಟವಾಗುವುದು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪೀಲು ಮಾಡಿದರೆ ರಾಯರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೋಟೀಸ್ ಬೇಡ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡೋಣ, ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಕಾರದವ್ರು ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡುವುದು ದಯಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡರಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ದಿನವೂ ರೈತರು ತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಪೀಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ವಾರ ನಿಗದಿಮಾಡಿ, ಆ ದಿವಸ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಬಂದು ಅಪೀಲುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಅಪೀಲಿನ ದಿವಸ ರಾಯರು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ, ಕೇನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ದೂರದಿಂದ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ ದಿವಸ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಆಮೇಲೆ ಈ ದಿವಸ ದರ ನಿಗದಿಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಮತೆನಾಡಿನ ಕಡೆ ಶ್ರೀ ರಾಚಯ್ಯನವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ, ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬಾಳೆಯ ಗಿಡ ಹಾಕುವುದುಂಟು, ಯಾರಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಾಳೆಯ ಎಲೆ ಬೇಕಾಗುವುದು ಎಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ತೆಂಗಿನ ಗಿಡ ಮಾವಿನ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವುದುಂಟು, ಇಂದು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇರಾಖೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂಬೆರಡು ಗಿಡಗಳಿದ್ದರೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಾಗಾಯ್ತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಬಾಗಾಯ್ತು

ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದರೆ ಗತಿಯೇನು ? ಈ ವಿಷಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಸ್ಪೆಷಲ್ಲಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲುಮಾಡುವ ವಿಧಿಯನ್ನು ನಡಿಲಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಡವರು ಮಿತ್ತರರು ಮೊನ್ನೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದು ನನಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂದಿದೆ. ನಿಂತಿರುವ ಕಂದಾಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಅನೇಕರು ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ಬಂದು 2–3 ವರ್ಷದ ಕಂದಾಯ ಒಂದೇ ಸಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ವಜಾಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಕಡಮೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಷೀಲು ಹಾಕಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲು ಸಾವಕಾಶವಾಗುವುದು, ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತೊಂದರೆಯಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದೋ ಏನೋ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪದೇ ಪದೇ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಏನಂತಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಾಟರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಇದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. 300 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಹಿಸ್ಸೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಆತನಿಗೆ 1700 ರೂಪಾಯಿಗೆ ನೋಟೀಸು ಹೋಗಿದೆ. ವಾಟರ್‌ರೇಟು ಮೇನಟೆನನ್ಸ್ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಇದೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನು ಬಹಳ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡುವುದು, ಜಮೀನು ಮಾರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ತಾವು ಇವತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತರೀ ಕಂದಾಯ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ಕೊಡಬಹುದು, ತರೀ ಕಂದಾಯ ಕೂಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಆ ರೀತಿ ಯಾವ ಸೂಚನೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತರೀ ಕಂದಾಯ, ಅದರಮೇಲೆ ವಾಟರ್ ರೇಟು, ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ನೀರು ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಚೆಗೆ ತೂಬು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನವಂಬರ್ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೇನಟೆನನ್ಸ್ ಚಾರ್ಜನ್ನು, ವಾಟರ್‌ರೇಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾಗ್ರತೆ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳುಹಿಸಿ ನಾವೆ ನೀರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲು ಸಣ್ಣ ಅಣಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ವಾಟರ್ ಸೆಸ್ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅವರು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುವವರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟನವರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಒರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೊದಲನೆ ವಾರದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಪಾಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಪಾಸ್ ಆದಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋರಾರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟಿಗೆ ಈ ದಿನ ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಸೂಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ದಿನ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರ ಪರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಈ ಮಸೂದೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಅಷ್ಟೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಹೇಳಬಾರದಾಗಿತ್ತೊ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಏನೋ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಫೇಸ್ ಸೇವಿಂಗ್ ಡಿವೈಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಇದು ಬಹಳ ಸಮಗ್ರವಾಗಿದೆ, ಬಹಳ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ತಂದಂತಹ ಮಸೂದೆಗಿಂತ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡಿದರು, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಎಂದರೆ ಈ ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು, ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ ಅವರಪ್ಪನಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಈ ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಧಾಟಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು. ಈ ದಿನ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೇ ಅಲ್ಲ ತಮಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಭೂಕಂದಾಯದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ರೈತರುಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು ಎಂಬುದು ಕೂಡ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲೇನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ನಿಜಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ರೈತ ನೆಂದರೆ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೀಗ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರೈತರೆಂದರೆ ಅವರು ಕಾಫೀಪ್ಲಾಂಟರುಗಳಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರಕಣ್ಣಿಗೆ ರೈತ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 90 ರಷ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಈ 5—10 ಎಕರೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಇವರ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೆ 90 ರಷ್ಟು ಜನ ಕೇವಲ 5—10 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರರು ಎಂತ ಕರೆದು ಕೊಂಡರೂ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ, ಅರೆಹೊಟ್ಟೆ ಅರೆಬಟ್ಟೆ, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸೀರೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ; ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದವರಿಗೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಯತ್ನವಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಭೂಮಾಲೀಕರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ರೈತನಿಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಷಯವನ್ನಂತೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ದೀನದರಿದ್ರರ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತ ಎಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರಲಾರ. ಹಾಗೆ ಕೇಳತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ರೈತ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವತ್ತೂ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ರೈತನು ಯಾರಿರಬೇಕು ? ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕಾಫೀ ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಭೂ—ಮಾಲಿಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂಥವರೇ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕಾಂಗ್ರೆಸನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ಜನ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಂತರೈತರ ಬಲದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರನ್ನು ತೃಣೀಕರಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರರಾಷ್ಟ್ರ ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೇರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರುಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮೇಲೆ ಆದಷ್ಟೂ ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೇರ ಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೇನೋ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಇದೇ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಹಿಂದೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವತ್ತೂ ಅಂಥ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ

ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಸಲು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳಿ ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಉತ್ತರವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ: ಆ ದಿವಸ ಅವರೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ "ನಾವು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇದೇ ರೂಪದಲ್ಲಾ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಅಂತ ತೋರಿಸಿದರೆ ನಾನು ಅವರ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶವಲ್ಲಾ ಹೊಚ್ಚೆಗಿಲ್ಲದೆ ಅರೆಹೊಚ್ಚೆಗಂದೆ ನರಳತಕ್ಕ ಜನತೆಗೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನರು ಅ ಬಡಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಓಟನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆ ಜನರಿಗೆ ಮಂಕುಬೂದಿ ಉರುಪಿ ಮೋಸಮಾಡಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಾ ಗೆದ್ದನಂತರ ನಾವು ಹಾಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿರುವುದು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಸವಾಲಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ: ಈ ದಿವಸ ಆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಿತ್ರರು ಇತ್ತ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಯಾವ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಾದರೂ ಸರಿಯೇ ಅದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎನ್ನತಕ್ಕ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡದೆ ಯಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದರೂ ಸರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ: ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರನ್ನು ಕರೆದು ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳೋಣ ಅವರು ಕಂದಾಯ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಆ ರೈತರು ಈ ಕಂದಾಯ ರದ್ದಾಗಬೇಕು ಇದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲರೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು: ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸರಿ, ಒಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಸವಾಲ್. ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಒಂದು ಪಾಳೇಗಾರತನದ್ದು. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಭೂಮಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಕೂಡಲೆ ರದ್ದಾಗಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವಾದ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಾದ; ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಕೈತೊಳೆದುಕೊಂಡು ನುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಾ ಅಥವಾ ಈ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ? ನಿಮ್ಮ ವಾದದ ನಿಲುವು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಾ; ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಡಳಿತಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತ್ತ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಅತ್ತಕಡೆ ಮತ್ತು ಇತ್ತಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಇದನ್ನು, ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಬೇಡ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಹೊಸನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ವಾದಮಾಡತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೆಲವರ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ವ್ಯವಸಾಯದ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಅದು ಗೇಣಿ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇರಲು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕ ಭಾರಿ ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಯಾವ ರೈತರಿಗೆ ಇದೆಯೊ ಅಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಹಾಕಲಿ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಶೆಂಗಿನ ಹಾಗೂ ಅಡಕೆಯ ತೋಟಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಏಧಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ, ಅರ್ಹರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳು ರೆಕ್ಕಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಬಿಡಿಮಿ ಕಾಳಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ್ಮಾಡಲು ಹೋಗತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದರೂ ಯಾರು? ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಇರಬೇಕು? ಕಳ್ಳಲೆಕ್ಕ ಇಡತಕ್ಕ ಜನರು

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಯಾವಾಗಲೂ ತಾ ಶೀ ರ್ದಾ ರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಇಂಥವರ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ತಿರುಗಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ದಿವಸ 200 ಎಕರೆ ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಯಾವ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಿಡಿಗಾಸನ್ನೂ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. 20—30 ಸಾವಿರ ತೆಂಗಿನ ತೋಟ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಾಲೀಕರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಬಿಡಿಗಾಸು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಬಡಕಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ನುಂಗಿನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆರೆ ಬಾಳಿದಿದ್ದ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನು ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಈ ಶ್ರೀಮಂತರ ಭೂದಾಹ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ 4—5 ಸಾವಿರ ಬೆರೆ ಆಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮುಂದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ನೂರಾರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಜನರೂ ೧೦ತ್ತು ಸಾವಿರಾರು ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜನರೂ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಭೂಮಾಲೀಕರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಈ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಾಳೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮವೇ ಇದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ತಾವು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೂ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಜನರಿಗೆ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೂ ಮತ್ತು 15—20 ಎಕರೆ ಖುಷ್ಕಿ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ 5 ಎಕರೆ ತರೀ ಭೂಮಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಾಲೀಕರೆನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ತೆರಿಗೆ ವರ್ಗದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸೀವ್ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

7-00 P.M.

114 (ಎ) ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ (ಎ)ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ:

"114A (a) if at any time after the introduction of a settlement of land revenue under Section 122 the State Government, for reasons to be recorded in writing, is of the opinion that in any zone, the settlement of land revenue requires modification, it may, by order, direct the revision of settlement of land revenue in such zone, and the provisions of this Chapter relating to a revision settlement of land revenue shall be applicable to such revision of settlement."

ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 3-4 ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಭೂಕಂದಾಯ ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮೂಲಭೂತ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೂ ನೀವು ಅದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ 2 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಇದ್ದವರಿಗೆ 8 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ಭೂಮಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಏನಾದರೂ ನೋಡಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋಚಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಯಾವ ಯಾವ ಜೋನುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೋ, ಅಂಥ ಕಡೆ ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡು

ತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಅದು ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರವೇ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡಿ, ಬೇಡದೇ ಇರುವ ಕಡೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದನ್ನು ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ನಾವು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಬೇಡವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯೆಂದು ತೋಚಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಮಂಜಸವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ದಿವನ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಜೋನಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ಯಾವುದನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಷಯ ತುಂಬಾ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಈ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ 3-4 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕಂದಾಯ ತರೀ ಜಮೀನಿಗೆ ಇದ್ದುದು ಈಗ 9 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೇರಿದೆ. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಕೋರಾರದಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ 24 ಇಂಚು ಮಳೆಯೂ ಸಹ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿ, ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಬಾಗಾಯಿತು ಜಮೀನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿ. ಆದರೆ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೆ ಉಂಟು. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನುಗಳ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡ ಬಾರದು. ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ರೀ ಓಪನ್ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The discussion will continue tomorrow. Now the Calling Attention notice by Sri S. R. Bommai.

Calling Attention to Matters of Public Importance

re: **Refusal to issue a fitness certificate in respect of a Breeding Bull.**

Sri M. K. BOMME GOWDA (Krishnarajapet).—I call the attention of the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development to the following matter:

> "That the Veterinary Assistant Surgeon of K. R. Pet taluk has purposely rejected the issue of certificate to one Mr. Srikante Gowda and another Hore Bette Gowda for bullocks purchased and there by preventing them to obtain grant of Rs. 500 each from Taluk Board K. R. Pet, Mandya District."

†Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development).—With reference to the calling attention notice under reference, I wish to place the following facts before the House.

It has been reported that one Breeding Bull was awarded by the Taluk Board, Krishnarajapet to Sri Srikante Gowda, son of Sri Bore-Gowda, Sarahalli Village, Sânthebachahalli Hobli. This party purchased locally one breeding bull and produced it before the Veterinary Assistant Surgeon, Krishnarajpet with a request to issue a certificate as regards its fitness as breeding Bull. The Veterinary Asst. Surgeon issued a certificate stating that the bull was not fit for breeding purposes. I understand that the same party subsequently approached the District Officer, Animal Husbandry Department, Mandya, on 6th March 1969 with arequest to issue a certificate of fitness of the animal. The District Officer, Animal Husbandry Department, Mandya, issued a certificate after examining the animal, stating that it was fit for breeding purpose.

As regards the other applicant referred to in the Call Attention Notice by name Sri Hori Bette Gowda, I understand that no represention has been received by the District Officer, Mandya.

In view of the divergent opinion of two officers about the fitness of the breeding bull, the matter is being examined further.

I may assure the House that the matter is being persued by Government and the final report is awaited from the Director of Animal Husbandry and Veterinary Services, Bangalore.

(ii) *re*: Animal Disease (Black Quarters) in some villages in Arkalgud Taluk

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I call the attention of the Minister of State for Veterinary Services, Animal Husbandry and Dairy Development to the animal disease known as Black Quarter (Chappe Roga) in some hoblies of Arkalgud Taluk.

†Sri G. B. SHANKAR RAO.—With reference to the above Calling Attention Notice, I wish to place the following facts for the information of the House:

During February and March 1969, 35 Villages were affected with Black Quarter (ಚಪ್ಪೆರೋಗ) and 10 villages were affected by Haemorrhagic Septicemia (ಪೆಟ್ಟೆ ರೋಗ). In all 72 animals were affected with these two diseases and 65 deaths were reported. Prompt action was taken to cover with 6,453 vaccinations. In addition to the existing staff of the Animal Husbandry Department, a special staff was drafted to cover the rest of the villages for inoculation purposes.

As regards the attacks of the disease in Magge, Kasaba and Konanur Villages, the following statement gives fuller information about the attacks, deaths and preventive vaccinations undertaken. Sufficient doses of vaccine have been rushed to the affected area and all the ailing cases have been attended to.

Name of the Village.	No. of out breaks in villages.	Attacks.	Deaths.	Inoculations done.
Kasaba:				
B. Q.	16	21	20	1,355
H. S.	8	11	9	2,160
Magge:				
B. Q.	14	25	25	2,041
H. S.	2	5	5	445
Konanur:				
B. Q.	5	10	6	452
	45	72	65	6,453

A special staff, containing 8 Veterinary and Livestock Inspectors and 2 peons were deputed from other Taluks of this District to control the disease in villages of Arkalgud Taluk in addition to the staff of Arakalgud Taluk. The special staff and the area Veterinary staff visited 35 villages and conducted 8,554 innoculations against B. Q. (Black Quarter) up to 6th April 1969.

There are still about 10 to 15 villages infected recently which are being attended by the staff on priority basis. Further reports about the decrease in attacks and preventive measures undertaken are awaited.

I may assure the House that the disease has been brought under control and at the moment there is no cause for anxiety.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I wish to thank the Hon'ble Minister for taking very diligent action to control the disease. I was touring K. R. Nagar Taluk. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 3 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು 3 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, 3 ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಖಾಯಿತೆ ಹರಡಿದೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ, ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 10 ಜನರ ಸ್ಟಾಫ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಳಗ್ಗೆ ದನಗಳು ಹೊಂಗಡೆ ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಟಾಫಿನವರು ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆಗೆ 10 ಗಂಟೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟಾಫ್‌ನವರಿಗೆ ವೆಹಿಕಲ್ ಕನ್‌ವೇಯನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ದನಗಳಿಗೂ, ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ ಕೊಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕು.

Sri G. B. SHANKAR RAO.—I fully agree with the suggestion of the Hon'ble Member and those suggestions will be borne in mind and action will be taken accordingly.

Prices of Hybrid Jowar etc., and Exemption of Stamp duty to Ryots taking loans from Scheduled Bank

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ (ಹೊನ್ನಾಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ರೈತರು ಹೈರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಪ್ರಕಾರ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಏನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ 700-800 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಎಗ್ಜಮ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೇಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ, ಮೇಜ್ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಸಿಕೋವೀಟಿನ ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಹಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಮೂರು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳಕ್ಕೆ ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 74 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರಿಂದ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ರೈತರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿಯಿಂದ ವಿನಾಯ್ತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಗ್ಜಮ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ರೈತರು ಯಾರಾದರು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಬಾದ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಗ್ಜಮ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now adjourn and reassemble tomorrow at 12 Noon.

The House adjourned at Twenty Minutes past Seven of the Clock, to meet again at Twelve of the Clock on Thursday, the 10th April 1969.

KSA LIBRARY, B'lore
B004860
328.32402 548 LAD,1969
JJ36

GPB—600—11-8-1969